

سریزه

د منتخبو قوانینو مجموعه

د منتخبو قوانینو مجموعه د افغانستان د عدلي او قضائي چارو د پروژې (AROLP) له پلوه چاپ شوه. د افغانستان د عدلي او قضائي چارو پروژه د امریکا د متحدو ایالاتو د نړیوالې پراختیا ادارې (USAID) له پلوه تمویلېږي. د افغانستان د عدلي او قضائي چارو پروژه (AROLP) په لاندې برخو کې د افغانستان د عدلي او قضائي سکتور له ارګانونو سره مرسته کوي:

(۱) د محکمو د سېستمونو پیاوړي کول او د عدلي او قضائي کارکوونکو روزنه؛

(۲) د قوانینو اصلاح او تسوید؛

(۳) عدالت، غېر رسمي سکتور ته لاس رسي؛

(۴) د اسلام په رڼا کې د ښځو حقوق او د بشر حقوق؛

(۵) د بنسټونو جوړښت.

د افغانستان د عدلي او قضائي چارو د پروژې (AROLP) یو له مهمو فعالیتونو

مقدمه

مجموعه قوانین منتخب

مجموعه قوانین منتخب به کوشش پروژۀ امور عدلی و قضائی افغانستان (AROLP) به زیور چاپ آراسته گردید. پروژه امور عدلی و قضائی افغانستان از طرف اداره انکشاف بین المللی ایالات متحده امریکا (USAID) تمویل می گردد. پروژه امور عدلی و قضائی افغانستان (AROLP) نهاد های سکتور عدلی و قضائی افغانستان را در عرصه های ذیل مساعدت می نماید:

(۱) تقویت سیستم های محاکم و آموزش کارمندان عدلی و قضائی؛

(۲) اصلاح و تسوید قوانین؛

(۳) دسترسی به عدالت، سکتور غیر رسمي؛

(۴) حقوق بشر و حقوق زن در پرتو اسلام؛

(۵) ساخت زیر بناها.

یکی از فعالیت های مهم (AROLP)، عبارت از گردآوری و انتشار قوانین

څخه د افغانستان د قوانينو راټولول او خپرول دي، چې په ډي وي ډي (DVD) كې د حقوقي ديتابېس جوړول؛ او همدا راز د ټولو قوانينو، فرمانونو، مقرر او نورو مهمو حقوقي سندونو مفصل فهرست رانغاړي. مينه وال يا هر هغه څوك چې د قوانينو متنونو ته لاس رسي غواړي كولای شي د افغانستان د اسلامي جمهوريت د عدليې له وزارت څخه يې نېغ په نېغه تر لاسه كړي او يا يې هم د عدليې د وزارت په رسمي ويبپاڼه (www.moj.gov.af) كې پيدا كړي. په دې مجموعه كې د الفبا په ترتيب د منتخبو قوانينو مندرج موضوعي فهرست ته هم اشاره شوېده.

د منتخبو قوانينو د مجموعې خپرول د امريكا د متحدو ايالاتو د نړيوالې پراختيا ادارې (USAID) له لارې د امريكا د خلكو د مالي او تخنيكي مرستې په مټ شوني شول. د دغې مجموعې د محتوا مسووليت يوازې او يوازې د افغانستان د دولت پر غاړه دی او په هېڅ ډول د امريكا د متحدو ايالاتو د نړيوالې پراختيا ادارې (USAID) يا د امريكا د حكومت نظر نه څرگندوي.

د افغانستان د قوانينو او حقوقي سندونو هغه مؤثق، اصلي او رسمي

افغانستان است که شامل ایجاد و گردآوری يك مأخذ اطلاعاتی يا ديتابيس حقوقي در قالب يك دی وی دی (DVD) و گرد آوری يك فهرست مفصل از همه قوانين، فرامين، مقرر ه ها و ساير اسناد مهم حقوقي می باشد. علاقمندان و كسانيكه می خواهند به متون قوانين افغانستان دست يابند، می توانند مواد مذکور را مستقيماً از وزارت عدليه جمهورى اسلامى افغانستان دريافت داشته ويا از طريق ويب سايت (www.moj.gov.af) اين وزارت به آنها دسترسی حاصل نمايند. درين مجموعه به فهرست موضوعی مندرجه قوانين منتخب به ترتيب الفبا نیز اشاره شده است.

نشر مجموعه قوانين منتخب با كمك و مساعدت مردم ايالات متحده امريكا و از طريق اداره انكشاف بين المللی ايالات متحده امريكا (USAID) ميسر گرديد. از محتوای اين تاليفات فقط دولت افغانستان مسووليت دارد و بس، الزاماً منعكس كننده نظرات اداره انكشاف بين المللی ايالات متحده امريكا (USAID) و يا حكومت ايالات متحده امريكا نمی باشد.

متون رسمی اصلی و مؤثق قوانين افغانستان و ديگر اسناد حقوقي

متنونه چې د لته بیا له سره چاپ شوي د افغانستان د دولت له اصلي چاپ شويو خپرونو څخه تر لاسه کېدای شي. د حقوقي چارو کارکوونکو ته سپارښتنه کېږي تر څو د دې مجموعې هر یو متن له هغو رسمي خپرونو سره پرتله کړي چې په دې وروستیو کې چاپ شوي.

ایرا که در اینجا تجدید چاپ گردیده اند، می توان در نشرات چاپی اصلی دولت افغانستان دریافت. برای دست اندر کاران امور حقوقی یاد دهانی میگردد تا هر يك از متون موجود در این مجموعه را با جدید ترین نشرات رسمی مقابله نمایند.

دمنتخبو قوانینو مجموعه له لاندې عناوینو څخه تشکیل شوې ده:

مجموعه قوانین منتخب حاوی عناوین ذیل اند:

- ۱- د افغانستان اساسي قانون.
- ۱- قانون اساسی افغانستان.
- ۲- د بشر د حقوقو نړیواله اعلامیه.
- ۲- اعلامیه جهانی حقوق بشر.
- ۳- د افغانستان د بشر د حقوقو د خپلواک کمېسیون د تشکیل، دندو او واکونو قانون.
- ۳- قانون تشکیل، وظایف و صلاحیت های کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان.
- ۴- د هر ډول توکمیز توپیر (تبعیض) د له منځه وړلو نړیوال تړون.
- ۴- میثاق بین المللی رفع هر نوع تبعیض نژادی.
- ۵- د اقتصادي، ټولنیز و او کلتوري حقوقو بین المللي تړون.
- ۵- میثاق بین المللی حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی.
- ۶- د مدني او سیاسي حقونو بین المللي تړون.
- ۶- میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی.
- ۷- په ټولو شکلونو کې د بنځو په وړاندې د توپیر د له منځه وړلو تړون.
- ۷- میثاق رفع کلیه تبعیضات علیه زنان.

- ۸- د شکنجې، ظالمانه مجازات او انساني ضد يا د سپکاوي چلند پر خلاف تړون.
- ۸- میثاق علیه شکنجه، مجازات ظالمانه، رفتار غیر انسانی یا اهانت آمیز.
- ۹- د ماشومانو د حقوقو تړون.
- ۹- میثاق حقوق طفل.
- ۱۰- د افغانستان د اسلامي جمهوریت د قضائیه قوی د محکمو د تشکیلاتو او واک قانون.
- ۱۰- قانون تشکیلات و صلاحیت محاکم قوه قضائیه جمهوري اسلامی افغانستان.
- ۱۱- د قضاتو لپاره د قضائی سلوک د طرز مقررہ.
- ۱۱- مقررہ طرز سلوک قضائی برای قضات.
- ۱۲- د افغانستان جمهوریت د څارنوالۍ د تشکیل او صلاحیت قانون له تعدیل سره.
- ۱۲- قانون تشکیل و صلاحیت څارنوالی جمهوري افغانستان معه تعدیل.
- ۱۳- د افغانستان اسلامي امارت د مامورینو قانون له تعدیل سره.
- ۱۳- قانون مامورین امارت اسلامی افغانستان معه تعدیل.
- ۱۴- د پولیسو قانون.
- ۱۴- قانون پولیس.
- ۱۵- مدني قانون (۱-۴) ټوک له تعدیلونو سره.
- ۱۵- قانون مدنی (۱-۴) جلد معه تعدیلات.
- ۱۶- د افغانستان د جمهوریت د مدني محاکماتو د اصولو قانون.
- ۱۶- قانون اصول محاکمات مدنی جمهوري افغانستان.
- ۱۷- د حقوقو د تحصیل د څرنګوالي قانون له تعدیل سره.
- ۱۷- قانون طرز تحصیل حقوق معه تعدیل.

- ۱۸- د تجارت اصولنامه له تعدیلونو سره.
- ۱۸- قانون تجارت معه تعديلات.
- ۱۹- د تجارتي محاکمو د اصولو قانون له تعديل سره.
- ۱۹- قانون اصول محاکمات تجارتي معه تعديل.
- ۲۰- د تجارتي نښو اصولنامه.
- ۲۰- اصولنامه علايم تجارتي.
- ۲۱- د افلاس اولاس تنگي اصولنامه.
- ۲۱- اصولنامه افلاس ورشکست.
- ۲۲- د بانکداري قانون.
- ۲۲- قانون بانکداري.
- ۲۳- د خصوصي پانگې اچونې قانون.
- ۲۳- قانون سرمايه گذاري خصوصي.
- ۲۴- د جزأ قانون له تعدیلونو سره.
- ۲۴- قانون جزأ معه تعديلات.
- ۲۵- د جزائي اجراآتو قانون له تعدیلونو سره.
- ۲۵- قانون اجراآت جزائي معه تعديلات.
- ۲۶- د محکمو لپاره د جزائي اجراآتو مؤقت قانون.
- ۲۶- قانون اجراآت جزائي مؤقت برای محاکم.
- ۲۷- د جرمونو د کشف او تحقیق او د تطبیق په قانونیت یې د څارنوالۍ د څارنې قانون له تعدیلونو سره.
- ۲۷- قانون کشف و تحقیق جرایم و نظارت څارنوالی بر قانونیت تطبیق آن معه تعديلات.
- ۲۸- له ارتشاء او اداري فساد سره د مبارزې قانون.
- ۲۸- قانون مبارزه علیه ارتشاء و فساد اداري.
- ۲۹- د محبسونو او توقیف
- ۲۹- قانون محابس و توقیف

- ځايونو قانون. خانۀ ها.
- ۳۰- د نارينه وسلې، مهماتو او چاودېدونكو موادو قانون. ۳۰- قانون سلاح نارينه، مهمات و مواد منفلقه.
- ۳۱- د اطفالو د سرغړونو د رسيدگۍ قانون. ۳۱- قانون رسيدگۍ به تخلفات اطفال.
- ۳۲- د كورني او بهرني امنيت پر ضد جرمونو قانون. ۳۲- قانون جرايم عليه امنيت داخلي و خارجي.
- ۳۳- د ټولنو، اعتصابونو او تظاهراتو قانون. ۳۳- قانون اجتماعات، اعتصابات و تظاهرات.
- ۳۴- د مخدره موادو پر ضد د مبارزې قانون. ۳۴- قانون مبارزه عليه مواد مخدر.
- ۳۵- د تروريزم د تمويل پر خلاف د مبارزې قانون. ۳۵- قانون مبارزه عليه تمويل تروريزم.
- ۳۶- د پيسو د تطهير او له جرمونو څخه د راپيدا شوو عوايدو پر خلاف د مبارزې قانون. ۳۶- قانون مبارزه عليه تطهير پول و عوايد ناشي از جرايم.
- ۳۷- د واټ ترافيڪ قانون، د نقليه واسطو د سير جواز، د چلولو جواز او د سير او حركت مقررې له تعديلونو سره. ۳۷- قانون ترافيڪ جاده و مقررۀ هاي ((جواز سير و سايط نقليه، جواز رانندگۍ، سير و حركت)) معه تعديلات.
- ۳۸- د افغانستان اسلامي امارت د ځمكوالۍ (زميندارۍ) د چارو د ۳۸- قانون تنظيم امور زميندارۍ امارت اسلامي

تنظیم قانون.

افغانستان.

۳۹- د ځمکې د استملاک قانون له تعدیلونو سره.

۳۹- قانون استملاک زمین معه تعدیلات.

۴۰- د املاکو په باب د افغانستان د انتقالي اسلامي دولت د رئیس فرمان.

۴۰- فرمان رئیس دولت انتقالی اسلامی افغانستان در باره املاک.

۴۱- د مهاجرینو د باعزته راستنېدو په باب، د افغانستان د موقتې ادارې د رئیس فرمان.

۴۱- فرمان رئیس اداره موقت افغانستان در مورد عودت باعزت مهاجرین.

۴۲- د کار قانون.

۴۲- قانون کار.

۴۳- د ټولیزو رسنیو قانون.

۴۳- قانون رسانه های همگانی.

مونږ د خپلې مننې مراتب د قوانینو ددې منتخبې مجموعې د راټولونکو او تصحیح کوونکو هر یو: عبدالقدوس (انډیوال)، حضرت گل (حسامي)، فریدون (یوسفی) او د سید فرهاد (هاشمي) د نشراتو د څانگې تخنیکي مسوول څخه څرگندوو.

ما مراتب سپاس خود را از گرد آورندگان و تصحیح کننده گان این مجموعه منتخب قوانین هر يك: عبدالقدوس (انډیوال)، حضرت گل (حسامي)، فریدون (یوسفی) و سید فرهاد (هاشمي) مسوول تخنیکي بخش نشرات ابراز میداریم.

د منتخبو قوانینو د مجموعې د اټوک لاندې تقنیني سندونه راڼغاړي:

این مجلد از مجموعه قوانین منتخب شامل اسناد حقوقی ذیل می باشد:

۱- د تجارتي محاکمو د اصولو قانون له تعدیل سره.

۱- قانون اصول محاکمات تجارتي معه تعدیل.

۲- د تجارتي نښو اصولنامه. ۲- اصولنامه علایم تجارتي.

۳- د افلاس او لاس تنګۍ اصولنامه. ۳- اصولنامه افلاس و ور شکست.

د افغانستان د عدلي او قضائي چارو
پروژه
پروژه امور عدلي و قضائي
افغانستان

د تجارتي محاکمو د اصول قانون (له اړوند تعدیل سره)

قانون اصول محاکمات تجارتي (معه تعدیل آن)

په رسمي جريده کې د خپرېدو نېټه: د ۱۳۴۳ هـ ش کال د کب ۱۷ پرله پسې گڼې
(۴-۱)

فهرست قانون اصول محاكمات تجارتي

عنوان صفحه

باب اول
احكام عمومي

۱	 فصل اول - مقدمه
۲	 فصل دوم - صلاحيت
۶	 فصل سوم - اسباب رد اعضای محاکم تجارتي
۹	 فصل چهارم - اهليت طرفين
۱۰	 فصل پنجم - وکلای طرفين
۱۳	 فصل ششم - صلاحيت محکمه و موقعيت طرفين
۱۴	 فصل هفتم - اصلاح
۱۶	 فصل هشتم - تدابير احتياطي و تأمينات
۱۶	 الف : تدابير احتياطي
۱۸	 ب : تأمينات
۲۸	 فصل نهم - ابلاغ و احضار
۳۳	 فصل دهم - تنظيم جلسات

باب دوم
مرحله ابتدائيه

۳۶	 فصل اول - اقامه دعوی در محاکم ابتدائيه
۳۹	 فصل دوم - اعتراضات ابتدائي
۴۲	 فصل سوم - اعتراضات مربوط به اصل موضوع
۴۳	 فصل چهارم - دعوی متقابل
۴۴	 فصل پنجم - رسيدگي بدعوی
۴۵	 فصل ششم - شهادت
۵۰	 فصل هفتم - اهل خبره
۵۳	 فصل هشتم - اسناد

عنوان	صفحه
فصل نهم - اقرار	۶۷
فصل دهم - نيابت قضائي	۶۹
فصل يازدهم - حڪميت	۷۰
فصل دوازدهم - رسيدگي بدلائل و ختم تحقيقات	۷۸

باب سوم

مرحله مرافعه طلبی

فصل اول - احكام و قراردادهاي قابل مرافعه طلبی	۸۳
فصل دوم - مدت مرافعه طلبی	۸۴
فصل سوم - رسيدگي مرافعه وی	۸۵

باب چهارم

تميز طلبی

فصل اول - احكام و قراردادهاي قابل تميز	۹۱
فصل دوم - مدت تميز طلبی	۹۴
فصل سوم - رسيدگي در تميز	۹۴

باب پنجم

محصول فيصله خطها، قيمت وثايق و مصارف محاكم تجارتي

فصل اول - محصول فيصله خطها	۹۸
فصل دوم - قيمت وثايق محاكم تجارتي	۱۰۱
فصل سوم - حق التصديق و مصارف محكمه	۱۰۳

باب ششم

تشكيلات محاكم تجارتي

فصل اول - محاكم ابتدائيه تجارتي	۱۰۶
فصل دوم - محكمه مرافعه	۱۰۸
فصل سوم - محكمه تميز تجارتي	۱۰۹
فصل چهارم - مواد متفرقه	۱۱۰

د تجارتي محاکمو د اصولو قانون

لومړی باب عمومي احکام

لومړی فصل مقدمه

لومړۍ ماده:

غور په ټولو هغو اختلافونو چه د تجارتي معاملاتو نه راپورته کيږي د دري وارو تجارتي محکمو وظيفه ده او ددی قانون د احکامو تابع دی.

دوهمه ماده:

هېڅ يوه تجارتي محکمه راساً په يوه دعوی باندی غور نه شی کولای، مگر هله چه دواړو خواوو نه يو ددی قانون د احکامو مطابق به دعوی باندی د غور کولو غوښتنه کړی وی.

درېيمه ماده:

تجارتي محکمې مکلفی دی چه د تجارتي اصولنامې د موادو او ددی قانون مطابق په تجارتي دعوو غور و کړی.

څلورمه ماده:

بې له يوی پورتنۍ محکمې نه هغه هم په هغو موادو کښی چه په دی قانون کښی معین شوی وی بل هېڅ رسمي

قانون اصول محاکمات تجارتي

باب اول احکام عمومي

فصل اول مقدمه

ماده (۱):

رسیدگی به تمام اختلافاتیکه از معاملات تجارتي نشئت می کند. وظیفه محاکم ثلاثه تجارتي بوده و تابع احکام این قانون می باشند.

ماده (۲):

هیچ یک از محاکم تجارتي نمی تواند راساً بدعوی رسیدگی کند. مگر اینکه یکی از طرفین رسیدگی بدعوی را مطابق احکام این قانون درخواست نموده باشد.

ماده (۳):

محاکم تجارتي مکلف اند بدعاوی تجارتي مطابق اصولنامه تجارت و این قانون رسیدگی نمایند.

ماده (۴):

هیچ یک از مقامات رسمی و ادارات دولتی نمیتوانند احکام و قرارهای محاکم تجارتي را تغییر دهند یا از

اجرای آن جلوگیری بعمل آرند، مگر محکمه بالاتر و آن هم در مواردیکه در این قانون معین شده باشد.

ماده (۵):

اگر دعوی به یک محکمه تجارتی مَحول و یا اقامه شود که رسیدگی بآن مطابق احکام این قانون به یک محکمه دیگر و یا یک مرجع اداری متعلق باشد محکمه مذکور باید قرار اتخاذ نماید. که به رسیدگی آن مؤظف نمی باشد.

فصل دوم صلاحیت

ماده (۶):

با در نظر گرفتن احکام سائر مواد این فصل دعاوی تجارتی در محکمه ای دائر میگردد که اقامت گاه قانونی مدعی علیه در حوزه قضائی آن واقع باشد. هر گاه مدعی علیه متعدد موضوع دعوی واحد و یا موضوع متعدد، ولی بییک دیگر مربوط باشد، دعوی در محکمه ای که اقامت گاه یکی از مدعی علیه در حوزه قضائی آن واقع باشد اقامه می شود.

مقام او دولتی اداره نه د تجارتی محکمو احکامو او فیصلو ته تغیر ورکولی شی او نه ئی د اجرا مخه نیولی شی.

پنځمه ماده:

که چېرې یوې تجارتی محکمې ته داسې دعوی و سپارل شی او یا پکښې اقامه شی چه ددی قانون د احکامو مطابق په هغې باندې غور کول دیوې بلې محکمې یا کوم اداری مرجع سره تعلق لری نو محکمه باید داسې فیصله وکړې چه (په دې دعوی غور کول ددی محکمې وظیفه نه ده).

دوهم فصل صلاحیت

شپږمه ماده:

ددی فصل د ټولو موادو په احکامو باندې د نظر لرلو سره تجارتی دعوی په داسې محکمه کښې دائرېږي چه د مدعي علیه قانونی استوگنځی ددغی محکمې په قضائی حوزه کښې دننه وی چه کله مدعی علیه ډیر او مدعی یو وی یا موضوعات گڼی وی خو یوه په بلې پورې مربوط وی نو دعوی په داسې یوه محکمه کښې دائرېږي چه د یو مدعی علیه استوگنځی د هغی په قضایی حوزه کښې دننه وی.

اوومه ماده:

قانونی استوگنځی هغه محل ته وائی چه یو سړی پخپله اراده د همیشه اوسیدو د پاره ځانله خوښ کړی وی.

ماده (۷):

اقامت گاه قانونی عبارت از محلی است که شخصی با اراده خود برای سکونت دائمی خویش اختیار نموده باشد.

اتمه ماده:

په هغه محکمه کې چه د عقد یا د قرار داد د اجرا کیدو محل د هغی په قضائی حوزه کښی دننه وی دعوی اقامه کیدی شی خو په دی شرط چه مدعی علیه یا د هغه قانونی وکیل د دعوی د اقامی په وخت کښی په دغه حوزه کښی استوگنه ولری.

ماده (۸):

در محکمه ایکه محل عقد یا اجرا قرارداد در حوزه قضائی آن واقع است میتوان دعوی را اقامه نمود، مشروط بر اینکه مدعی علیه و یا وکیل قانونی او در حین اقامه دعوی در آن حوزه سکونت داشته باشد.

نهمه ماده:

هغه محکمه چه په اصل دعوی باندی غور کول ورته مجاز وی دا صلاحیت لری چه د متقابله دعوی په باب هم حکم صادر کاندی.

ماده (۹):

محکمه ایکه به رسیدگی اصل دعوی مجاز باشد صلاحیت دارد درباره دعوی متقابله نیز اصدار حکم نماید.

لسمه ماده:

په هغو کسانو باندی چه په افغانستان کښی قانونی هستوگنځی نه لری په هغه محکمه کښی دعوی اقامه کیږی چه دغسی خلک یی په قضائی حوزه کښی هستوگنه کوی او که په افغانستان کښی هلو د هغوی هستوگنځی معلوم نه کړی شی نو دعوی په هغه محکمه کښی دائرېږی چه دمدعی علیه مالونه، یایی

ماده (۱۰):

بر علیه اشخاصیکه در افغانستان دارای اقامت گاه قانونی نیستند در محکمه ایکه این گونه اشخاص در حوزه قضائی آن سکونت دارند دعوی اقامه می شود و اگر در افغانستان محل سکونت آنها هم معلوم شده نتواند دعوی در محکمه ای دائر می گردد که اموال

د مالونو تضمينات، يا هغه شی چه پرې
منازعه وی ددغی محکمي په قضائی
حوزې کښی دننه موجود وی او که دا
یوهم نه وو نو د کابل په تجارتي
ابتدائیه محکمه کښی په دوی دعوی
دائریدای شی.

یولسمه ماده:

که چېرې یو حقیقي یا حقوقی شخص په
گڼو ځایونو کښی نمایندگی لری نو د
نمایندگیو له جملې څخه دیوی د
معاملی نه راپورته شوی دعوی پخپله
ددغه حقیقی یا حقوقی شخص د
هستوگنځی په محکمه او یا په هغه
محکمه کښی چه دغه نمایندگی یې په
قضائی حوزه کښی دننه وی دائریدای
شی. د افلاس دعوی له دې نه
مستثنی دي.

دولسمه ماده:

هغه دعوی چه شرکتونه او تجارتي
مؤسسې یې دخپلو معاملو له مخه په
غړو یانې غړی د شرکت د معاملاتو له
مخه یو په بل باندې کوی په هغه
محکمه کښی دائریږی چه د شرکتونو
او مؤسسو قانونی هستوگنځی د هغی
په قضائی حوزه کښی د ننه وی.

دیارلسمه ماده:

د تاوان اخیستلو دعوی چه دبیمې له

مدعی علیه و یا تضمینات آن
و یا شیء متنازع فیه در حوزه
قضائی آن موجود باشد و الادر
محکمه ابتدائیه تجارتي
کابل علیه شان دعوی اقامه شده
میتواند.

ماده (۱۱):

هرگاه شخص حقیقی یا
حقوقی در مواضع مختلفه دارای
نماینده گی ها باشد دعوی ناشی از
معاملات یکی از نماینده گی ها در
محکمه اقامت گاه خود شخص
حقیقی یا حقوقی و یا در محکمه
ایکه نماینده گی مذکور در حوزه
قضائی آن واقع است دائر شده می
تواند. دعاوی افلاس از این امر
مستثنی است.

ماده (۱۲):

دعوايکه شرکت ها و مؤسسات تجارتي
از رهگذر معاملات خود بر علیه اعضاء
و یا اعضاء از رهگذر معاملات شرکت
بر علیه یک دیگر اقامه مینمایند در
محکمه ای دائر میگردد که اقامتگاه
قانونی شرکتها و مؤسسات مذکور در
حوزه قضائی آن واقع باشد.

ماده (۱۳):

دعاوی جبران خساره که از مقاولات

بيمه نشئت می کند در صورتیکه اموال بیمه شده غیر منقول باشد، در محکمه ای دائر میگردد که اموال مذکور در حوزه قضائی آن واقع باشد و اگر اموال بیمه شده منقول باشد دعوی ناشی از مقاوله بیمه در محکمه ای که در حوزه قضائی آن خساره بوقوع پیوسته یا در محکمه ای که مقاوله بیمه در یک محل واقع در حوزه قضائی آن خاتمه می پذیرد دائر شده میتواند.

ماده (۱۴):

اگر یکی از طرفین دعوی بر صلاحیت محکمه ای که بدعوی مذکور رسیدگی می کند اعتراضی داشته باشد باید اعتراض خود را به همان محکمه، قبل از اینکه محکمه مذکور به رسیدگی اصل موضوع آغاز نماید، تقدیم کند. در غیر آن چنین محسوب میشود که صلاحیت همان محکمه را قبول نموده است.

ماده (۱۵):

هرگاه در مورد رسیدگی به یک دعوی و شمول آن در صلاحیت قضائی بین محاکم تجارتی اختلاف نظر واقع شود، تعیین محکمه صلاحیت دار وظیفه محکمه تمیز

مقاولاتو راولاڑی شی په هغه صورت کښې چه بیمه شوی مالونه منقول نه وی په هغه محکمه کښې دائرېږي چه دغه مالونه د هغی په قضائې حوزه کښې پراته وي، او که چېرې بیمه شوی مالونه منقول وی نو د بیمې له مقاولې نه راولاړه شوې دعوی په هغه محکمه کښې چه د تاوان پېښېدو ځای د هغی په قضائې حوزه کښې وی او یا په هغه محکمه کښې چه د بیمی مقاوله د هغی په قضائې حوزې پورې مربوط یوځای کښې ختمېږي، دائریدی شی.

څوارلسمه ماده:

که چېرې د دعوی له دواړو خواوو څخه یو د هغه محکمی په صلاحیت باندی اعتراض لری چه په دغه دعوی غور کوی نو باید چه خپل اعتراض همدغی محکمی ته په دعوی باندی د غور شروع کولو نه مخکښی وړاندی کړی، که دانه وی نو بیا داسی گڼل کېږي چه ده د محکمی صلاحیت ته غاړه ایښی ده.

پنځلسمه ماده:

که چېرې په یوه دعوی باندی د غور کولو او پخپل خپل صلاحیت کښې د هغی د گڼلو په باب د تجارتی محکمو ترمنځ اختلاف پېښ شی نو دابه د تجارت د تمیز محکمه سپینوی چه صلاحیت د

کومي محکمی دی.

تجارتی است.

درېيم فصل

د تجارتی محکمه د غړو د رد اسباب

فصل سوم

اسباب رد اعضای محاکم تجارتی

شپاړسمه ماده:

د تجارتی محکمو هر غړی په لاندې حالاتو کېنې په دعوی باندې له غور کولو څخه رد کېدای شی :

ماده (۱۶):

هر یک از اعضای محاکم تجارتی در حالات آتی الذکر از رسیدگی بدعوی رد شده میتواند:

۱- چه دعوی په داسی چاوی چه دیو غړی بنځه، یا لومړی درجه یا دوهمه درجه خپلوان وی.

۱- اگر دعوی به شخص یکی از اعضا، زوجه او یا یکی از اقارب درجه اول و یا دوم او مربوط باشد.

۲- تبصره: لومړی درجه خپلوان پلار، مور، ځوی، لور او لمسی ته وائی. دوهمه درجه خپلوان نیکونو، تره، ورور، خور د ورور اولاد د خور اولاد، خوسر، ځوانسی، اوښی ر او ښینی ته وائی.

۲- اگر در دعوی بحیث وصی، و یا وکیل، یکی مادر، پسر، دختر و نواسه. اقارب درجه دوم عبارت اند از: اجداد، کاکا، برادر، خواهر و اولاد برادر و خواهر و خسر و خشو و برادر و خواهر زوجه.

۳- چه دی په دعوی کېنې یا وصی یا دیوی خوا وکیل وی.

۳- اگر در دعوی بحیث وصی، و یا وکیل یکی از طرفین باشد.

۴- چه د دعوی په موضوع کېنې ئې د محکمی د غړي، حکم، اهل خبره یا شاهد په حیث عقیده څرگنده کړی وی.

۴- اگر در موضوع دعوی بحیث عضو محکمه، حکم، اهل خبره یا شاهد اظهار عقیده کرده باشد.

۵- چه د محکمی د غړی او یو صاحب الدعوی ترمنځ په کومه بله محکمه کېنې حقوقی یا جزایی دعوی دائره وی

۵- اگر بین عضو محکمه و یکی از اصحاب دعوی در محکمه دیگری دعوی حقوقی و یا جزائی دایر

باشد و يا بر وجود خصومت بين
شان قراین قاطعه يا دلايل مثبته
موجود باشد.

ماده (۱۷):

طلب رد بايد در يك ورقه ايکه در
آن اسباب رد بوضاحت و صراحت
درج باشد از طرف مدعی و يا مدعی
عليه که طالب رد است با اسناد
لزمه به محکمه مربوط علی الاقل
۴۸ ساعت قبل از آغاز اولین جلسه
رسیدگی به دعوی تقدیم شود.
این ورقه بايد دارای تاریخ بوده و
در آن امضای طالب رد يا مهر و يا
نشان شصت و يا تصدیق دو نفر
موجود باشد.

ماده (۱۸):

طلب رد بمجرد تقدیم آن به
محکمه در دفتر محکمه ثبت می
گردد و فوراً سواد آن به عضوی که
ردش طلب گردیده داده می شود
و اگر عضو مذکور اسباب رد را
طبق احکام این قانون یافت مکلف
است از اشتراک در رسیدگی
بدعوی استنکاف نماید و از
استنکاف خود بمحکمه اطلاع
تحریری بدهد. در حالیکه خود
عضو طلب رد را مطابق به قانون نداند
هیأت محکمه باستثنای محکمه عضو

او یاد دوی دواړو ترمنځ د خصومت
څرگندی نښې نښانې يا مثبت دلايل
وجود ولری.

اوه لسمه ماده:

د رد غوښتنه بايد په يوه داسې پاڼه
کښي چه د رد اسباب پکښي واضح او
صريح ليکل شوي وي د مدعي يا
مدعي عليه له خوا چه وغواړي د لارښو
سندونو سره کم نه کم اته څلويښت
ساعته په دعوي باندې دغور د پاره د
لومړۍ غونډې نه مخکښي محکمي ته
وړاندې کړای شي. په کار دي چه په
دغه پاڼه تاريخ ليکلي وي او د رد
غوښتونکي امضاء يا مهر يا گوته يا
د دوو تنو تصديق موجود وي.

اتلسمه ماده:

د رد غوښتنه چه څنگه محکمي ته
ورسپړي د محکمي په دفتر کښي
ثبتپړي او سمدستي يې سواد هغه غړي
ته ورکول کيږي چه د هغه رد غوښتل
شوي وي که چيري دغه غړي د، رد
اسباب ددې قانون په احکامو برابر
ومومي نو مکلف دي چه په دعوي
باندي د غور کولو نه ډډه وکړي او
محکمي ته له خپل استنکاف څخه
ليکلي خبرور کړي. که چيري پخپله
غړي د رد غوښتنه چه په قانون برابره
ونه گڼي نو د محکمي هيئت بي له هغه

غړې چه رد ئې غوښتل شوی وی په خپله نږدې غونډه کښې د رد په غوښتنه غور کوی او د هغې د منلو یا نه منلو په باب خپله فیصله صادر وی.

نولسمه ماده:

که چېرې داسی وو چه بې له دغه غړې چه رد یې غوښتل شوی دی د محکمې د هیأت نصاب نه پوره کیده نو بیا پورتنۍ محکمه د رد په غوښتنه غور کوی او فیصله صادر وی.

شلمه ماده:

که چېرې د محکمې هیأت د رد غوښتنه ومنله نو رد شوی غړې ددغې دعوی په غور کښې گډون نه شی کولای.

یو ویشتمه ماده:

که چېرې د محکمې هیئت د رد غوښتنه ونه منله نو رد غوښتونکی باندی د یوزر نه تر دوو زرو افغانیو پورې د نقدی جرم ور کولو حکم کوی.

دوه ویشتمه ماده:

د رد په باب چه د محکمې له خوا هر خومره فیصلی صادرېږی مرافعه اوتمییز پری نه شی غوښتل کیدلی.

که ردش طلب گردیده بر طلب رد در نزدیک ترین جلسه غور نموده اند خود را به قبول یا عدم قبول آن صادر میکند .

ماده (۱۹):

اگر هیأت محکمه بدون عضویکه ردش طلب گردیده نصاب قانونی را تکمیل نمیکرد در آنصورت بر طلب رد محکمه بالاتر غور نموده قرار صادر می کند .

ماده (۲۰):

اگر هیأت محکمه طلب رد را پذیرفت عضویکه رد شده نمیتواند در رسیدگی بدعوی مربوط اشتراک ورزد.

ماده (۲۱):

اگر هیأت محکمه طلب رد را نه پذیرفت طالب رد را به پرداخت جریمه نقدی از یک تا دو هزار افغانی محکوم می نماید .

ماده (۲۲):

تمام قرارهائیکه از طرف محکمه در مورد رد صادر می شود قابل مرافعه و تمییز نیست.

خلورم فصل د دواړو خواوو اهلېت

در وېشتمه ماده:

عاقل، بالغ او غير محجور کسان د دعوی اقامه کولو اهلېت لری، او مدعی علیه واقع کیدی شی.

خلير وېشتمه ماده:

د دواړو خواوو نه هره يوه چه د بلې خوا د عدم اهلېت دعوی لری مکلفه ده چه د خپلې دعوی ثابتولو دپاره لازم قانونی سندونه او دليلونه محکمې ته وړاندی کړی. د تجارتي افلاس د حالت نه پرته باید چه قانونی اسنادو خپل مراحل په مربوطو عدلی محاکمو کښی طی کړی وی.

پنځه وېشتمه ماده:

هغه حقیقی اشخاص چه پخپله د دروېشتمی مادی اهلېت نه لری او هم حقوقی اشخاص چه د دولت رسمی اوتر تصدی لاندی دواړو اوبناروالی پکښی شامل دی د خپلو قانونی مثلینو په واسطه د مدعی او مدعی علیه صفت مومی.

فصل چهارم اهلیت طرفین

ماده (۲۳):

اشخاص عاقل، بالغ و غیر محجور اهلیت اقامه دعوی را حایز اند و مدعی علیه واقع شده می توانند.

ماده (۲۴):

هر یک از طرفین که ادعای عدم اهلیت طرف دیگر را می نماید مکلف است برای اثبات ادعای خود اسناد و دلایل قانونی لازم را به محکمه تقدیم نماید. در غیر از حالت افلاس تجارتي اسناد قانونی باید مراحل خود را در محاکم عدلی مربوطه طی کرده باشد.

ماده (۲۵):

اشخاص حقیقی که خود اهلیت مذکور ماده (۲۳) را ندارند و اشخاص حقوقی بشمول دوائر رسمی و تصدی های دولتی، شاروالی ها توسط مثلین قانونی خود صفت مدعی و مدعی علیه را در محاکم احراز می کنند.

پنځم فصل د دواړو خواوو وکیلان

شپږ ویشتمه ماده:

هر څوک چه د دعوی اقامه کولو اهلیت لری، کولی شی چه خپله دعوی پخپله یا دهغه وکیل په لاس چه دی ئی په آزادی سره غوره کوی په تجارتی محکمو کښی اقامه او تعقیب کاندی. قانونی ممثلین هم دغه حق لری.

اوه ویشتمه ماده:

په محکمې، زمانی، شخص، موضوع او نورو پورې د وکیل د صلاحیت تعمیم یا تخصیص باید چه په وکالت خط کښی ښکاره ذکر وی. هغه صلاحیت چه په یوه موضوع کښی وکیل ته ورکول کیږی، عموماً د هغی په ټولو محاکموی مرحلو کښی نافذ دي مگر هله نه! چه پخپله مؤکل دغه صلاحیت په وکالت خط کښی په کومه څرگنده مرحله یا مرحلو پورې محدود کړی وی.

اته ویشتمه ماده:

وکیل مکلف دی چه د خپل وکالت خط اصل یا مثنی چه د اصولو مطابق په شرعی یا تجارتی محکمو کښی جوړ شوی وی د دعوی په دوسیه کښی د ساتلو دپاره مربوطی تجارتی محکمی ته وسپاری. د رسمی وکیلانو وکالت

فصل پنجم وکلاي طرفین

ماده (۲۶):

هر شخصیکه باقامه دعوی اهلیت دارد می تواند دعوی خود را بالذات و یا توسط وکیلیکه آزادانه انتخاب می کنند در محاکم تجارتی اقامه و تعقیب نمایند. ممثلین قانونی نیز دارای این حق میباشد.

ماده (۲۷):

تعمیم صلاحیت وکیل یا تخصیص آن به محکمه زمان، شخص، موضوع و غیره باید در وکالت خط تصریح شده باشد. صلاحیتیکه در یک موضوع به وکیل داده می شود عموماً در تمام مراحل محاکموی آن موضوع نافذ است. مگر اینکه خود مؤکل آنرا در وکالت خط به کدام مرحله یا مراحل معین محدود ساخته باشد.

ماده (۲۸):

وکیل مکلف است اصل یا مثنی وکالت خط خود را که در محاکم شرعی و یا تجارتی اصولاً ترتیب یافته بمنظور حفظ در دوسیه دعوی به محاکم تجارتی مربوط بسپارد. وکالت خط وکلای دوائر رسمی و مؤسسات ملی

عبارت از همان مکتوبهای رسمی اند که از طرف آمرین صلاحیتدار شان امضا و بمحکمه فرستاده میشود.

ماده (۲۹):

اگر مؤکل خواسته باشد که وکیل خود را از وکالت کلاً و یا بعضاً عزل کند و یا وکیل بخواهد از وکالت استعفاً بدهد. آنها مکلف اند موضوع را سه روز قبل از دائر شدن جلسه معینه محکمه بطرف دیگر عقد وکالت و هم به محکمه مربوطه ابلاغ نمایند که در هر دو صورت مسئله عزل و استعفاً باید در کتاب ضبط دعوی محکمه قید شود. در غیر از حالت فوق عزل و استعفاً تنها وقتی نافذ شمرده می شود که رئیس محکمه دلایل عزل و استعفاً را معقول دانسته به قید نمودن موضوع عزل و یا استعفاء در کتاب ضبط دعوی امر دهد.

ماده (۳۰):

در صورت عزل و یا استعفاء وکیل محکمه مربوطه بمؤکل او ابلاغ می نماید تا در ظرف مدتیکه تعیین میکند شخصاً و یا توسط وکیل جدیدی برای تعقیب جریان دعوی آماده گردد. و الا در غیابش فیصله صادر شده میتواند.

خط هماغه رسمی مکتوب دی چه د هغو د صلاحیت دارو آمرانو له پلوه امضا شوی او محکمی ته لیږل کیږی.

نهمه ویشتمه ماده:

که مؤکل غواړی چه وکیل د خپل وکالت نه کلا یا بعضاً عزل کاندی او یا وکیل و غواړی چه له وکالته استعفا وکړی، دوی مکلف دی چه د محکمی د غونډی له کیدو دری ورځې اول هم خپل مقابل طرف او هم محکمی ته خبر ور کړی چه د استعفا او عزل مسئله په دواړو صورتونو کښی د محکمی د دعوی ضبطولو په کتاب کښی ولیکل شی. ددغه پورتنی حالت نه پرته عزل او استعفا یواځې هغه وخت نافذ گڼل کیږی چه د محکمی رئیس د عزل او استعفا دلایل معقول وگڼی او د دعوو په کتاب کښی د استعفا یا د عزل د موضوع د لیکلو امر وکړی.

دیرشمه ماده:

د وکیل د عزل یا استعفا په صورت کښی مربوطه محکمه مؤکل ته خبرداری ورکوی چه په هغه موده کښی دننه دننه چه محکمه ئی تعینوی پخپله او یا د نوی وکیل په واسطه د دعوی د جریان تعقیب ته تیار شی. که داسی و نه شی نو د هغه پشی شا فیصله صادریدی شی.

يو ديرشمه ماده:

که وکیل مړشی یا له وکالته منع کړی شی، مؤکل مکلف دی چه په هغه موده کښی دننه چه د محکمی له خوا ټاکله کیږی نوی وکیل و نیسی یا پخپله د اقامه شوی دعوی تعقیب ته ودریږی.

ماده (۳۱):

در صورت فوت یا منع شدن وکیل از وکالت، مؤکل مکلف است که در ظرف مدتی که از طرف محکمه تعیین میگردد وکیل جدید انتخاب و یا شخصا دعوی اقامه شده را تعقیب کند.

دوه ديرشمه ماده:

هغه وکالت خطونه چه له افغانستان نه بهر جوړېږی په هغه صورت کښی اعتبار لری چه د افغانستان په یوه سیاسی نمایندگی یا قونسلگری کښی ترتیب شوی وی یا د هغوی له خوا له اصول سره سم تصدیق شوی، په دواړو صورتونو کښی د افغانستان د خارجه چارو د وزارت د مربوطه خانگی تصدیق لازم دی.

ماده (۳۲):

وکالت خط هائیکه در خارج افغانستان ترتیب میشوند در صورتی مدار اعتبار اند که در یکی از نمایندگیهای سیاسی یا قونسلگری های افغانی ترتیب شده و یا مورد تصدیق آنها حسب اصول قرار گرفته باشد. و در هر دو صورت تصدیق شعبه مربوطه وزارت امور خارجه افغانستان لازم است.

دری ديرشمه ماده:

د خپلو مؤکلانو سره د حق الزحمی په باب د دواړو خواوو د وکیلانو دعوی د مدعی علیه د هستوگنځی په محکمه کښی او بل په هغه محکمه کښی چه اصلی دعوی پکښی دائره شوی وي فیصله کیدی شی.

ماده (۳۳):

دعوی وکلای طرفین یا مؤکلین شان راجع به حق الزحمه در محکمه محل سکونت مدعی علیه و محکمه که دعوی اصلی در آنجا دائر شده است فیصله شده می تواند.

شپږم فصل

د محکمی صلاحیت او د دواړو خواوو موقیعت

څلور دیرشمه ماده:

محکمه د دواړو خواوو په دعوی او دفاع پوری پابنده ده او دانه شی کولی چه د (مدعا به) له تعداده زیات یا دهغه مطلب په باب حکم صادر کړی چه څرگنده شوی نه وی. د موضوع د تحقیق له مخی د وړاندی شویو دلیلونو په اساس د (مدعا به) په کمه اندازه حکم صادرول جواز لری.

پنځه دیرشمه ماده:

محکمه دا نه شی کولی چه دواړه خواوی د خپلو ویناوو یا دلیلونو او سندونو ښکاره کولو خطرته متوجه کړی، خودا کولی شی چه که د هغوی دعوی یا دلایل ورته مبهم ښکاره شی چه توضیحات تری وغواړی.

شپږ دیرشمه ماده:

د هغو حالاتو نه پرته چه د هغو په باب د محکمی له خوا د فوری غور فیصله صادریری په ټولو قضایاوو باندی غور کیدل په وار دی.

فصل ششم

صلاحیت محکمه و موقیعت طرفین

ماده (۳۴):

محکمه مقید با دعا و دفاع طرفین است و نمیتواند از مقدار مدعا به اضافه تر و یا نسبت به مطلبی که اظهار نشده است حکم صادر کند. نظر به تحقیق موضوع و بر اساس دلایل تقدیم شده اصدار حکم به کمتر از مدعا به جائز است.

ماده (۳۵):

محکمه نمی تواند طرفین را به خطر اظهارات شان و خطر دلایل و اسنادیکه ارائه می دارند. ملتفت سازد ولی میتواند در باره ادعا و دلائلیکه مهم بنظر بخورد از طرفین توضیحات بخواهد.

ماده (۳۶):

به استثنای حالاتیکه از طرف محکمه مربوطه در آن باره قرار رسیدگی مستعجل صادر میشود رسیدگی به قضایا در محاکم تجارتی با اساس نوبت صورت میگیرد.

اووم فصل
اصلاح

اوه دیرشمه ماده:

د دعوی دواړه خواوې کولی شي چه په کومو معاملو د دوی نزاع وی او هغه په هره مرحله کښی چه وی د حکم له صادریدو نه مخکښی ټولې یا ځینی د مصالحت له لاری فیصله کړی.

اته دیرشمه ماده:

دواړه خواوې کولی شي چه د اصلاح راتللو په نیت پخپلو کښی مخامخ په خبرو اترو لاس پورې کړی او یا ددی مقصد د پاره اصلاحی و کیلان ونیسی او محکمی ته یی معرفی کاندی، خو داده چه باید د اصلاح درخواست د دواړو خواوو له پلوه لیکلی و شی.

نهه دیرشمه ماده:

په پورتنۍ ماده کښی د ذکر شویو اصلاحی وکیلانو له پلوه چه کومه فیصله کیري دهغی قبول د دواړو خواوو په هغه موافقه پورې چه د محکمی په وړاندی ئی اظهاروی مربوط دی مگر هله نه چه د وکیلانو صلاحیت د توکیل له شروع کیدو راهیسی عام او کامل وی.

فصل هفتم
اصلاح

ماده (۳۷):

طرفین دعوی میتوانند معاملات متنازع فیه خود ها را در هر مرحله ای که باشد قبل از صدور حکم محکمه مربوطه تماماً و یا قسمأ بصورت مصالحت فیصله نمایند.

ماده (۳۸):

طرفین میتوانند برای صورت گرفتن اصلاح بین شان مستقیماً داخل مذاکره شوند و یا برای این منظور وکلای اصلاحی انتخاب و به محکمه معرفی نمایند ولی در خواست اصلاح باید به هر صورت از جانب طرفین طور کتبی بعمل آید.

ماده (۳۹):

قبول فیصله ایکه از طرف وکلای اصلاحی مذکور ماده فوق بعمل می آید به موافقه طرفین که در حضور محکمه اظهار نمایند مربوط است. مگر اینکه صلاحیت وکلاء از آغاز توکیل عام و کامل باشد.

څلويښتمه ماده:

مربوطه محکمه تش يوځل د دعوي خاوندانو ته د اصلاح سپارښتنه کوي که چېرې دواړه خواوې د اصلاح په لاري د خپل اختلاف په اوارولو توفيق ومومي نو بايد چه په هغه موده کښي دننه چه محکمي بنودلې ده د اصلاح صورت محکمي ته وړاندي کړي، مربوطه محکمه مکلفه ده چه بې له کوم تصرفه ددغه اصلاح خط په استناد د اختلاف وړ موضوع په باب خپله رسمي فيصله صادره کاندې. که چېرې اصلاح په (۳۸) ماده کښي د ذکر شويو اصلاحي و کيلانو په لاس شوي وي نو په هغه اصلاح خط کښي به چه محکمي ته سپارل کيږي د اصلاحي و کيلانو امضاء مهر يا د گوتي نښه حتمي ده.

ماده (۴۰):

محکمه مربوطه محض براي يکبار به اصحاب دعوي توصيه اصلاح را مي نمايد در صورتیکه طرفين از طريق اصلاح به حل و فصل موضوع مورد اختلاف موفق شوند بايد در ظرف مدتیکه از طرف محکمه تعيين گرديده صورت اصلاح را به محکمه تقديم نمايند. محکمه مربوطه مکلف است بدون کدام تصرف به استناد اصلاح خط مذکور فيصله رسمي خود را در موضوع مورد اختلاف صادر کند. اگر اصلاح ذريعه وکلای اصلاحي مذکور ماده (۳۸) بعمل آمده باشد در اصلاح خط که به محکمه سپرده ميشود امضاء، مهر و يا نشان شصت وکلای اصلاحي حتمي است.

يوڅلويښتمه ماده:

که چېرې دواړه خواوې د اصلاح په لاره روغي جوړې کولو ته غاړه کښيښږدي محکمه بايد چه هغوي هسي بيښايدي ونه ځنډوي، چه څنگه وليدل شې چه دواړه خواوې اصلاح ته تياري نه دي نو بايد چه محکمه د عدم موافقت ددعوو د ثبت په کتاب کښي قيد او رسماً موضوع ترغور لاندې ونيسي او خپله اصولي فيصله صادره کاندې.

ماده (۴۱):

هرگاه طرفين از طريق اصلاح به حل و فصل موضوع متنازع فيه موافقت نکنند محکمه نبايد آنها را بي جهت معطل نمايد. همينکه بمشاهده رسيد که طرفين حاضر به اصلاح نيستند. بايد محکمه عدم موافقت جانبين را به کتاب ضبط دعوي قيد و به موضوع رسماً رسيدگي نموده فيصله اصولي خود را صادر نمايد.

اتم فصل

احتیاطی تدبیرونه او تأمینات

فصل هشتم

تدابیر احتیاطی و تأمینات

الف:- احتیاط تدبیرونه

الف: تدابیر احتیاطی

دوه څلویښتمه ماده:

ماده (۴۲):

محکمې ته اجازه ده چه د یوی خوا په غوښتنه د دعوي د سوريدلونه لومړي يا وروستي د متنازع فیه شی د ساتني دپاره د هر قسم تدبیر کولو د پاره چه لږم وی فیصله صادره کړي.

محکمه مجاز است که در اثر تقاضای یکی از طرفین قبل و یا بعد از اقامه دعوی نسبت به اتخاذ هر نوع تدابیریکه برای حفاظت یک شی متنازع فیه لازم باشد قرار صادر کند.

دری څلویښتمه ماده:

ماده (۴۳):

که محکمه دا وویښی چه د احتیاطی تدبیر اجرا کول په یوبل ځای کښی ډیر آسان، یا په ډیر لږ تاوان یا ډیر زرکیري نو د هماغه ځای تجارتی محکمه د فیصلی کولو او د عملیاتو د اجرا د پاره د نایب په حیث ټاکلی شی.

هرگاه نزد محکمه واضح باشد که اجرای تدابیر احتیاطی در یک موضع دیگر سهل تر یا کم مصرف تر یا سریع تر میباشد. دراین صورت میتواند محکمه تجارتي همان محل را برای اتخاذ قرار و اجرای سایر تدابیر احتیاطی بحیث نائب تعیین کرد.

څلور څلویښتمه ماده:

ماده (۴۴):

د احتیاطی تدبیرونو په باب د فیصلی غوښتنه محکمې ته د درخواست په وړاندی کولو پورې غوټه ده، ددی درخواست له کبله مقابل لوری سمدستی را غوښتل کیږي او که هغه حاضر هم نه شی نو هغه فیصله چه په کارده دده په غیاب کښی هم کیدی شی. په بیړنیو حالاتو یا په هغه مواردو کې چې باید د

مطالعه قرار راجع به تدابیر احتیاطی وابسته به تقدیم در خواست به محکمه میباشد در اثر این در خواست طرف مقابل فوراً جلب و اگر حاضر هم نشود قرار لږمه در غیاب وی صادر میگردد. در حالات مستعجلی یا در مواردیکه

بايد از حقوق مدعي فوراً حمايت بعمل آيد بدون احضار طرف نيز ميتوان درباره تدابير احتياطي قرار صادر كرد.

ماده (۴۵):

قرار متعلق به تدابير احتياطي در حصه تحت مراقبت گرفتن اموال منقول و غير منقول عند الايجاب به استعمال قوه پوليس و يا ژاندارم از طرف شعبات اجرائيه دولت به اساس اطلاع محكمه تجارتي مربوطه در معرض اجراء گذارده ميشود. ولي تطبيق و اجراء سائر تدابير احتياطي يكي از اعضا و مامورين محكمه و يا هر دو بصورت مشترك محول ميگردد.

ماده (۴۶):

طرفي كه مطالبه قرار تدابير احتياطي را مي كند مكلف است در مقابل خسارات احتمالي طرف مقابل و يا اشخاص ثالث مطابق حصه (ب) اين فصل تاامينات بدهد. و اگر تقاضا كننده تدابير احتياطي دواير رسمي و يا تصدي دولت باشد درينصورت دادن تاامينات جداگانه لازم نبوده تعهد كتبي آمر مربوطه كافي است. تعيين مقدار خسارات به

مدعي له حقوقو خخه فوري ملاتړ وشي د مقابل لوري له احضارولو پرته هم كېدای شي د احتياطي تدبيرونو په هكله قرار صادر شي.

پنځه څلويښتمه ماده:

د احتياطي تدبيرونو په سلسله چه كومه فيصله د ضرورت په وخت كېنې د پوليس يا ژاندارم په وسيله د منقول يا غير منقول مالونو د څارنې سپارښتنه كوي نو دغه د څارنې برخه د مربوطې تجارتي محكمې د خبر په اساس د دولت د اجرائيه څانگو له پلوه اجراء كيږي مگر د فيصلې په ځاي كول او نور ټول احتياطي تدبيرونه د محكمې يوه غړي يا مامورينو او يا دواړو ته په شريكه سپارل كيږي.

شپږ څلويښتمه ماده:

هغه خواچه د احتياطي تدبيرونو د كولو غوښتنه كوي هغه په دې پر دې چه ددې فصل د (ب) د برخې له احكامو سره سم د مقابل لوري يا درېيمگرو كسانو د احتمالي تاوان زيرمه و كاندې او كه چېرې د احتياطي تدبيرونو غوښتنوال رسمي يا د دولت د پالني لاندې دائري وي نو بيا د بيلو تااميناتو وركول ضروري نه دي، تش د آمريو ليكلي تعهد كفايت كوي. د تاوانونو د اندازې ټاكل د هغې محكمې كاردې چه

نظريه محكمه اى است كه مطالبه
تأمينات را پذيرفته است.

ماده (۴۷):

هرگاه طرفيکه عليه او تدابير
احتياطي اتخاذ شده تأمينات بدهد
درين صورت تدابير احتياطي را
ميتوان نظر به ايجاب وضعيت تبديل
ويا مرفوع ساخت.

ماده (۴۸):

اوراق متعلق به تدابير
احتياطي در دوسيه دعوى قيد
مى گردد.

ب: - تأمينات

ماده (۴۹):

محاکم تجارتي صلاحيت دارد به
منظور جبران خسارات مالي طرف
مقابل اشخاص ثالث و تاديئه
محصول و مصارف محكمه راجع
باخذ تأمينات عند الايجاب قرار
اتخاذ نمايد.

ماده (۵۰):

تأميناتيکه در يک دعوى داده
مى شود عبارت از پول نقد، اسهام،
اسناد قرضه، اموال منقول ويا غير
منقول ويا ضمانت يک بانک معتبر است
که از طرف محكمه تعيين و قبول

تأميناتو د غوښتنی مطالبه يی
منلی وی.

اوه څلويښتمه ماده:

کله چه هغه خوا چه دده خلاف احتياطي
تديرونه نيول شوی دی تأمينات ورکړی
نوبيا د وضعی د تقاضو سره سم دغه
احتياطي تديرونه بدلېدی يا ليری
کېدی شی.

اته څلويښتمه ماده:

هغه پانی چه په احتياطي تديرونو
پورې اړه لری د دعوی په دوسيه کښی
ايښودل کېږی.

ب: - زیرمې

نهه څلويښتمه ماده:

تجارتي محكمه صلاحيت لری چه د
مقابل لوری او درېيمگړو کسانو د تاوان
او د محكمې د لگښت او محصول پوره
کولو د پاره د ضرورت په وخت کښی د
تأميناتو د اخیستلو په باب فيصله و
کاندی.

پنځوسمه ماده:

هغه تأمينات چه په دعوى کښی ورکول
کېدی شی نقدی پیسې، سهمونه، د پور
اسناد، منقول، غير منقول مالونه دی او
يا د يو اعتباری بانک ضمانت دی چه د
محكمې له خوا تعين او قبلېږی، د

میشود، ارائه ضامن با ساس سند قانونی نیز حکم تأمینات را دارد.

ماده (۵۱):

مطالبه کنندگان تأمینات اعم از اتباع خارجی که در افغانستان اقامتگاه قانونی ندارند نیز مکلف اند مطابق ماده (۵۰) تأمینات بدهند. این حکم در باره کسانی که در اثنای جریان محاکمه اقامتگاه خود را بممالک اجنبی، نقل میدهند نیز تطبیق میگردد

ماده (۵۲):

مطالبه تأمینات بمجرد اقامه دعوی ویا در اثنای جریان دعوی تا وقتیکه ختم محاکمه اعلام نشده است باید بعمل آید.

ماده (۵۳):

قبل از اقامه دعوی به شرطی می توان درخواست تأمینات نموده که دعوی مستند به سند رسمی باشد.

ماده (۵۴):

اگر در ظرف مدتیکه از طرف محکمه تعیین می شود از طرف مطالبه کننده تأمینات تضمین معینه داده نشود چنان محسوب میگردد که شخص مذکور از

قانونی سند په اساس ضامن ورکول هم د تأمیناتو حکم لری.

یونپنخوسمه ماده:

د تأمیناتو غوښتونکی هم آن که بهرنی اتباع وی چه په افغانستان کښی قانونی استوگنځی نه لری په دی پر دی چه دپنخوسمی مادی مطابق زیرمه ورکاندی. دا حکم په هغو کسانو هم چلیږی چه په روانه محاکمه کښی خپل استوگنځی په بهرنیو ملکونو کښی غوره کړی.

دوه پنخوسمه ماده:

په کار دی چه د تأمیناتو غوښتنه یا خو د دعوی د سوړیدو سره سم او یا د محاکمې په جریان کښی چه د محاکمې ختم نه وی اعلام شوی وشی.

دری پنخوسمه ماده:

د دعوی د سوړیدو نه مخکښی تأمیناتو غوښتنه په دی شرط کېدی شی چه دعوی په یو رسمی سند باندی تکیه وی.

څلور پنخوسمه ماده:

که چېرې په هغه موده کښی دننه چه محکمه ئی ټاکي د تأمیناتو دغوښتونکی له پلوه معین تضمین ورنه کړی شی نو داسی گڼل کیږی چه دی

تأميناتو له غوښتونه په شاشوي دي.

مطالبه تأمينات منصرف گرديده است.

پنځه پنځوسمه ماده:

تأميناتو په باب د محكمي حكم په باب بايد چه مقابل لوري ته خبر ورکړ شي او بيا اجرا کړي شي مگر هله نه! چه سمدستي خبر ورکول ممکن نه وي، يائي د اجرا ځنډ د غوښتل شوي تأميناتو د تاوانيدو يا زيانيدو سبب کيږي. په دي صورت کښي اول د زيرمي حكم په ځاي کيږي او بيا ورپسي خبر ورکول کيږي.

ماده (۵۵):

حکم محکمه راجع به تأمينات بايد بطرف مقابل ابلاغ وپس از آن اجرا شود مگر در مواردیکه ابلاغ فوراً ممکن نباشد ويا تاخير اجرا باعث خساره ويا اتلاف تأمينات مطالبه شده باشد در ين صورت اولاً حکم تأمين اجرا و پس از آن عمل ابلاغ صورت مي گيرد.

شپږ پنځوسمه ماده:

که چېرې د تأميناتو علتونه له منځه لاړشي نو مربوطه محکمه د تأميناتو ورکونکي د غوښتنې په اساس د تأميناتو د ليري کولو حکم ورکوي، او که چېرې د محكمي حکم د تأميناتو د دعوگير د اصلي دعوي د بطلان په باب صادر شي، نو تأمينات پخپله له منځه ځي.

ماده (۵۶):

در صورتیکه علل تأمينات مرتفع شود محکمه مربوطه باساس درخواست تأمينات دهنده حکم رفع تأمينات را مي دهد و در صورت که صدور حکم به بطلان ادعای اصلی مدعی تأمين بعمل آيد تأمينات طبعاً مرفوع مي گردد.

اوه پنځوسمه ماده:

د تأميناتو د مننې يا نه منلو په حکم چه د مربوطي محكمې له خوا صادر شي مرافعه او تمميز نه شي غوښتل کيږي.

ماده (۵۷):

حکم قبول و يا رد تأمينات که از طرف محکمه مربوطه صادر ميشود مرافعه خواهي و تمميز طلبی ندارد.

اته پنځوسمه ماده:

که چېرې په تأميناتو غوښتونکي باندي د محكمي له خوا د بطلان حکم وشي

ماده (۵۸):

در صورتیکه درخواست کننده تأمينات به اساس حکم محکمه محکوم به

بطلان دعوی شود طرف مقابل می تواند خساراتی را که از عمل تأمین بر او وارد شده از جانب مقابل مطالبه کند.

ماده (۵۹):

اختلافات متعلق به کافی نبودن و یا معتبر بودن و یا نبودن تأمینات از طرف محکمه که مؤلف به رسیدگی اصل دعوی می باشد حل و فصل می گردد.

ماده (۶۰):

در صورتیکه تأمینات مطالبه شده عین معین و تحت مراقبت گرفتن آن ممکن باشد. محکمه نمیتواند مسائل دیگری را عوض آن تحت مراقبت بگیرد.

ماده (۶۱):

در حالیکه تأمینات مطالبه شده عین معین نبوده و یا عین معین بوده ولی تحت مراقبت گرفتن آن ممکن نباشد محکمه میتواند معادل قیمت تأمینات مطالبه شده را از سائر اموال مدعی علیه یا مدعی تحت مراقبت بگیرد.

ماده (۶۲):

ضامنی که جهت تأمینات داده

مقابل لوری کولی شی چه د تأمیناتو دورکولو په چاره کښی چه ورته کوم تاوان اوبستی وي چی هغه له ده نه وغواړی.

نهمه پنځوسمه ماده:

د تأمیناتو د اعتباریتوب او بی اعتباری یا د کفایت او نا کافی توب په سرد پېښ شوی اختلاف پریکړه به هغه محکمه کوی چه په اصل د عوی بانندی د غور کولو وظیفه ور په غاړه وی.

شپیتمه ماده:

که په تأمیناتو کښی ورکړی شی یو معین عین وی او څارنی لاندی نیول ئې ممکن وی نو محکمه دا نه شی کولی چه د هغه په ځای نورمال د څارنی لاندی ئی ونیسی.

یوشپیتمه ماده:

که چېری په تأمیناتو کښی ورکړی شی یا خومعین عین نه وو او یا که وو خود څارنی لاندی نیول کیدی نه شو، نو محکمه کولی شی چه د غوښتل شوی تأمیناتو د قیمت هو مره مال د مدعی علیه له شتمنی څخه ترڅارنی لاندی ونیسی.

دوه شپیتمه ماده:

هغه څوک چه د تأمیناتو د پاره ضامن

میشود ممکن یک یا چند نفر باشند. در صورت تعدد ضامن هر یک از آنها باید در ضمانت خط صریحاً قید کند که چه مقدار از تأمینات را ضمانت کرده اند، در غیر آن مسئولیت مسلسل دارد.

ماده (۶۳):

اشخاص ذیل بدون رضایت طرف مقابل بحیث ضامن قبول شده نمی تواند:

۱- مامورین دولت و شاروالی ها.

۲- اشخاصیکه مصئونیت وظیفه وی دارند.

۳- وکلای دعوی برای مؤکلین شان.

ماده (۶۴):

شخصیکه جهت تأمینات ضامن میدهد باید ضامن را در حضور محکمه حاضر کرده و یا ضمانت خط اصولی به محکمه تقدیم کند. ضامن دهنده مکلف است اعتبار مالی ضامن و یا ضامنان خود را در محکمه ای که ضمانت خط را ترتیب داده ثابت کند. در صورتیکه یکی از بانکها و شرکتهای تجارتی معتبر

ورکول گیر، کیدی شی چه یو تن یا خو کسان وی. که چبری ضامنان ډیر وو نو هر یو په دی پردی چه په ضمانت لیک کښې دا خبره ښکاره ولیکی چه دده د تأمیناتو د خومره اندازی ضمانت کړی دی او که داسی ئی و نه کړل نو هر یو مسلسل مسئولیت لری.

دری شپيتمه ماده:

دا لاندینی کسان بې د مقابل لوری له رضا د ضامن په توگه قبلیدی نه شی:

۱- د دولت او ښاروالیو مامورین.

۲- هغه کسان چه وظیفوی مصئونیت لری.

۳- د مؤکلینو دپاره خپل د دعوی وکیلان.

څلور شپيتمه ماده:

څوک چه د تأمیناتو ضامن ورکوی په کار دی چه خپل ضامن محکمی ته راوولی او یا اصولی ضمانت لیک محکمی ته وړاندی کړی. څوک چه ضامن ورکوي هغه په دی پر دی چه د هغی د محکمی په وړاندی چه ضمانت پکښې لیکل کيږی د خپل ضامن یا ضامنانو مالی اعتبار ثابت کړی. که چبری یو اعتباری بانک یا تجارتی

ضمانت كند و امضاء و يا مهر بانك و شركت مذكور نزد محكمه معروف باشد حضور نماينده گان در محكمه و تنظيم ضمانت خط اصولي لازم ناست.

ماده (٦٥):

ضمانت ضامن كه شخصاً به محكمه حاضر ميشود به كتاب ضبط دعوي قيد و به امضاي او ميرسد و اين ضمانت خط حكم ضمانت خط رسمي را دارد.

ماده (٦٦):

در صورتيكه اموال غير منقول از طرف محكمه تحت مراقبت گرفته شود دفتر محكمه مكلف است نام، شهرت و سائر مشخصات تامين دهنده و اندازه تامينات، نوع و سائر خصوصيات اموال تحت مراقبت گرفته شده را با حكم محكمه بمراجع مربوطه در ظرف دو روز بعد از تاريخ ابلاغ حكم تحريراً اطلاع نمايد.

ماده (٦٧):

تحت مراقبت گرفتن اموال غير منقول به ترتيبی بايد بعمل آيد كه در مقررات مربوطه تصريح يافته است.

شركت ضمانت و كاندی او محكمه د دغه بانك شركت مهر يا امضاء پيژنی نو محكمی ته ئې د اصولی ضمانت خط د ليكلو په وخت كښې د نمايندگانو د راتلو ضرورت نه شته.

پنځه شپيتمه ماده:

د هغه ضامن ضمانت چه په سر شخصاً محكمی ته حاضرېږي د دعوي د ضبط په كتاب كښې ساتل كيږي په ده امضاء كيږي او دا ضمانت ليك د رسمي ضمانت ليك حكم لري.

شپږ شپيتمه ماده:

كه چيري غير منقول مالونه د محكمی له پلوه تر څارنی لاندی ونيول شى نو د محكمی دفتر په دی پر دی چه د تاميناتو ورکونکی د نوم، شهرت او د ټولو نښو نښانو او د تاميناتو د نوع او تر څارلاندی نيول شوی ټول مال د خصوصياتو ليکلی اطلاع د تاميناتو د حكم د ابلاغ نه پس په دوو ورځو كښې د ننه مربوطو مراجعو ته ور كړي.

اووه شپيتمه ماده:

د څارنی لاندی د غير منقول مالونو نيول په كار دی چه په داسی طريقه وشي چه په مقرراتو كښې په صراحت ذكروي.

اته شپيتمه ماده:

د مالونو او شيانو مهرولاګ کول، يائي د ضمانت په اساس پخپله دغه والو يا درېمگرو کسانو ته سپارل د محکمې په نظريه پورې اړه لري.

ماده (۶۸):

مهر ولاګ کردن اموال و اشيا و يا سپردن آن بخود اصحاب دعوی يا شخص ثالث به اساس ضمانت منوط به نظريه محکمه است.

نهه شپيتمه ماده:

د تجارتي هټۍ، د شيانو او منقولو مالونو مهرولاګ کول چه د ضرورت په وخت کښې د محکمې د حکم له مخه کيږي په کار دی چه دغه کار د محکمې د يو غړي، منشي او ددغې ناحيې د مديرنه ديو جوړ دري کسيز هيات له طرفه او ښه به داوی چه دواړه خواوې هم حاضري وي وشي، او که داسی نه وي نو که يوه خوا نه وي يا دواړه خوا وي نه وي نو هم عمليات اجرا کېدی شي.

ماده (۶۹):

مهر و لاګ نمودن حجره تجارتي، اشياء و اموال منقول که عند الایجاب بموجب قرار محکمه تجارتي مربوطه صورت ميگيرد بايد توسط یک هیأت سه نفری که عبارت از یک نفر عضو محکمه، منشی آن و مدیر ناحیه مربوطه باشد ترجیحاً بالمواجهه طرفین اجرا گردد، و الا عدم حضور یک و یا دو جانب مانع عملیات شده نمیتواند.

اوپایمه ماده:

دیوی سیمی انضباطی مامورین، سرای داران او څوکی داران دوظیفی د غوښتنی له مخه د هغو شینونو او مالونو په ساتنه مؤظف دی چه د محکمې له خوا مهر ولاګ او دڅارنی لاندی نیول شوی وی، ددغه مهرولاګ ماتول بی دمحکمې له اجازی منع دی او که څوک دا کار وکړي نو هغه یواځې دا نه چه د مربوطو مقاماتو د جزائي تعقیب لاندی راځي بلکه د تجارتي مربوطی محکمې له خوا پری دپینس شوی تاوان ور کولو

ماده (۷۰):

مامورین انضباطی سمت، سرای دارها و چوکی دارها نظر به ایجاب وظیفه مؤظف به محافظت اشياء و اموالیکه از طرف محکمه مهر و لاګ و تحت مراقبت گرفته شده می باشند، شکستادن مهر و لاګ آن بدون اجازه محکمه ممنوع است. مرتکب آن علاوه بر اینکه مورد تعقیب جزائی مقامات مربوطه قرار می گیرد توسط محکمه تجارتي مربوطه نیز محکوم به جبران خسارات

حکم هم ځيڙي.

وارده مي گردد.

يو اويایمه ماده:

ماده (۷۱):

د څارنې لاندې دداسې مالونو نيول چه تلف کيږي منع دي په کار دي چه داسې مالونه په (۶۹) مه ماده کښې د ذکر شوي دري کسيز هيات په لاس خرڅ کړي شي او قيمت ئې تر څارنې لاندې و نيول شي.

تحت مراقبت گرفتن اموال قابل اتلاف ممنوع است بايد اين اموال توسط هيأت سه نفري ماده مذكور (۶۹) به فروش رسيده و قيمت آن تحت مراقبت گرفته شود.

دوه اويایمه:

ماده (۷۲):

په هر وخت چه منقول يا غير منقول مال د څارنې لاندې نيول کيږي او داسې احتمال وي چه که څارنه جاري پاتي شي نو کيدی شي چه يا خو مال تلف شي او يانې بيه را کوزه شي نو هريوه خوا حق لري چه ددغه مال د خرڅلاو غوښتنه وکړي خو که چيرې مقابل لوري د مال په خرڅلاو خوښ نه وو او کوم تاوان چه د مال څارلې د اجاري ساتلو له کبله پېښيده، هغه ئې قبلوه نو دهمده په خوښه به رفتار کيږي. د خرڅون په صورت کښې به د مربوطې محکمې مامور د خرڅون کتنه کوي او د خرڅ شوي مال قيمت به د محکمې يا يو اعتباري بانک په خزانه کښې امانت ږدي.

در هر مورد که مالی اعم از منقول و غير منقول تحت مراقبت گرفته می شود و احتمالی موجود باشد که ادامه عمل مراقبت موجب اتلاف مال و يا تنزيل قيمت خواهد شد، هر يك از طرفين حق مطالبه فروش مال را دارد. ولي هرگاه طرف مقابل موافق به فروش نبوده و ضرري را که ممکن است از عدم فروش مال عايد گردد متحمل شود مطابق نظريه او عمل خواهد شد. در صورت فروش مامور مربوطه محکمه، نظارت داشته و قيمت مال فروش شده به خزانه محکمه و يا يك بانک معتبر امانت گذاشته ميشود.

مقابل طرف هم دخرڅلاو په وخت کښې دکتني کولو حق لري.

طرف مقابل نیز حق نظارت را در عمل فروش دارد.

دری اویایمه ماده:

کله چه تأمینات ورکونکی یا دده ضامن د تأمیناتو ورکولو د حکم د اجرا په وخت کښې پر دی مال د خپل مال په نامه تیرکړې او څار لاندې ددغه مال د نیولو په باب اجراآت هم وشي نو د تأمیناتو غوښتنوال د مال څښتن ته د اوبستنی تاوان په ورکولو پر نه دی او د مال څښتن به د اوبستنی تاوان دپاره فقط هغه سړی ته مخ اړوي چه دده مال یې د خپل مال په نامه تیر کړی دی.

ماده (۷۳):

هرگاه تأمین دهنده و یا ضامن او جهت اجرای حکم تأمینات مال متعلق به غیر را مال خود معرفی کند و نسبت به تحت مراقبت گرفتن آن مال اجراآت بعمل آید مطالبه کننده تأمینات مسئول خسارات وارده بر صاحب مال نخواهد بود و صاحب مال از رهگذر خساره تنها به شخصیکه مال او را بحیث مال خود معرفی کرده حق رجوع خواهد داشت.

څلور اویایمه ماده:

که چېرې هغه مالونه یا نقدی پیسی چه د څار لاندې نیول کیږي. له درېیمگړي سړي سره وي، یا دڅارنې موضوع يوه داسي غوښتنه وي چه د تأمیناتو ورکونکي ئې له يو درېیمگړي څخه لری نو د څارنې په باب د حکم اطلاع به دمحکمی له پلوه دغه شخص ته ورکوله کیږي او هغه ته د محکمی له خوا ددغه حکم درسیدو یورسید لیک په هم تری اخیستل کیږي او دا ټولې خبرې به د تأمیناتو ورکونکي ته رسول کیږي.

ماده (۷۴):

هرگاه اموال و یا وجوهی که تحت مراقبت گرفته می شود نزد شخص ثالث باشد و یا موضوع مراقبت طلبی باشد که تأمین دهنده بر شخص ثالث دارد حکم محکمه راجع به تحت مراقبت گرفتن به شخص مذکور ابلاغ و از اصول حکم محکمه از نامبرده رسید اخذ می شود و مراتب فوراً به تأمین دهنده ابلاغ می گردد.

پنځه اویایمه ماده:

که چېرې دغه درېیمگړي شخص د ټول مال یا ځیني مال یا طلب نه منکروی نو په کار دی چه ددغه موضوع خبر هغه محکمی ته چه د څارنی حکم ئی

ماده (۷۵):

هرگاه شخص ثالث منکر وجود تمام یا قسمتی از مال یا طلب باشد باید در ظرف دو روز از تاریخ ابلاغ حکم

مراقبت مراتب را بمحکمه ای که حکم را صادر کرده اطلاع دهد و الالمستول پرداخت طلب یا تسلیم مال خواهد شد.

ماده (۷۶):

هرگاه درخواست کننده تأمینات ثابت نماید که در حین ابلاغ حکم محکمه راجع به تحت مراقبت گرفتن طلب یا مال نزد شخص ثالث وجود داشته و خلاف حقیقت منکر شده است و یا اینکه شخص ثالث از تسلیم مال و یا طلب که در نزد اوست امتناع نماید به حکم محکمه مربوطه عین و یا معادل مال مطلوبه از اموال شخص او گرفته خواهد شد در صورتیکه دسترس به اموال نباشد تا زمانیکه حقوق ضایع شده طرف را جبران ننماید به حکم محکمه مربوط تجارتی توقیف خواهد شد.

ماده (۷۷):

درخواست کننده تأمینات در استفاده طلب خویش از مالیکه تحت مراقبت گرفته می شود بر سایر طلبگاران حق تقدیم را دارند.

راویستلی وی د خارنی د حکم له ابلاغه پس په دوو ورځو کښې د ننه و رسول شی او که داسې ئی و نه کړل نو دی به د مال یا طلب دورکړی ذمه واری.

شپږ او یایمه ماده:

که چېرې د تأمیناتو غوښتنوال دا ثابتته کړې چه د خارنی لاندې د نیولو په باب د محکمی د حکم د صادریدو په وخت کښې ئی له درېیمگړی سره مال یا طلب موجود وو او هغه په دروغه منکر شوی دی او یا داچه دغه درېیمگړی سړی د مال یا طلب له ورکړی نه ډډه وکړې نو د محکمی په حکم به عین دغه مال او یا د هغومره مال دده له ماله څخه اخیستل کیږی. که چېرې داسې وی چه مال ئی په لاس نه راځی نو څو پورې چه ئی مقابل لوری ته اوښتی تاوان پوره کړی نه وی د محکمی په حکم به بندی وی.

او ه او یایمه ماده:

د تأمیناتو غوښتنوال د هغه مال نه چه د خارنی لاندې نیول شوی دی د خپل پور په باب د فایده اخیستلو په کار کښې په نورو غوښتنوالو باندې د مخکښې والی حق لری.

نهم فصل خبرول او راوستل

اته اويایمه ماده:

هغه مدعی یا مدعی علیه چه د محکمی په قضائی حوزه کښې هستوگنه نه لری په دی پر دی چه ددغی محکمی په قضائی حوزه کښې د ننه خای ونیسی چه د خبرولو او راوستلو چاره ئی آسانه شی.

نهمه اويایمه ماده:

هغه څوک چه په محکمه کښې د دعوی سورو لو یا د خپل بچا و اهلیت نه لری د محکمی له پلوه خبر دهغوی قانونی ښکارندویا نو (ممثلینو) ته کیږی.

اتیايمه ماده:

حقوقی اشخاصو ته خبر د هغوی د ښکارندویانو په نامه کول په کاردی.

یو اتیايمه ماده:

د یوی تجارتخانی د معاملاتو نه د راپور ته شوی دعوی په باب خبر هغه چا ته ورکول کیږی چه ددغی تجارتخانی جاری اداره کوی.

دوه اتیايمه ماده:

په هغو دعوو کښی چه وکیل ئی سورو، خبر وکیل ته ورکول کیږی.

فصل نهم ابلاغ و احضار

ماده (۷۸):

مدعی یا مدعی علیه که در حوزه قضائی محکمه مقیم نباشد مکلف است در حوزه قضائی مذکور اقامتگاه برای خود تعیین نماید تا عمل احضار و ابلاغ بسهولة ممکن شود.

ماده (۷۹):

ابلاغ محکمه در مورد کسانی که اهلیت اقامه و مدافعه دعوی را ندارند به ممثلین قانونی آنها بعمل می آید.

ماده (۸۰):

ابلاغی که به اشخاص حقوقی کرده میشود باید به عنوان ممثلین قانونی آنها بعمل آید.

ماده (۸۱):

ابلاغ متعلق به یک دعوی ای که ناشی از معاملات یک تجارت خانه باشد به شخصیکه امور تجارت خانه را اداره می نماید کرده میشود.

ماده (۸۲):

در دعاوی که ذریعه وکیل اقامه میگردد ابلاغ به وکیل کرده می شود.

دری اتیایمه ماده:

که چېرې هغه څوک چه خبر ورکول کېږي د خبر د پانې اخیستلو نه ډډه وکړي نو د محکمی خبروال به د چم (گذر) د دوو کسانو په مخکښې یوځل بیا دغه پاڼه ده ته ښیئ او که هغه بیا هم وانه خيسته نو داپېښه به د خبر په پاڼه کېښې لیکل کېږي او بیا پاڼه د دغو دوو کسانو او خبروال د لاس لیک نه وروسته دمحکمی دفتر ته سپارله کېږي او دغه سړي به چه خبر ورته شوی دی د محکمی په امر د پولیس په لاس راغونښتل کېږي.

ماده (۸۳):

در صورت امتناع مبلغ الیه از تسلیمی ورقهٔ ابلاغ ورق مذکور بار دیگر از طرف خبر رسان محکمه در حضور دو نفر از اهل گذر به مبلغ الیه ارائه می گردد. و در حال امتناع مجدد موضوع در ورق ابلاغ درج و بعد از امضاء دو نفر مذکور و خبر رسان محکمه ورق مذکور به دفتر محکمه سپرده شده و درین صورت مبلغ علیه به اساس امر محکمه از طرف قوهٔ پولیس محلی جلب و احضار میگردد.

څلور اتیایمه ماده:

په یو پلویښی (اجنبي) هېواد کېښې د خبرولو کار د افغانستان د خارجه چارو د وزارت له خوا د همدغه هېواد د واکمنو مقاماتو په وسیله کېږي.

ماده (۸۴):

عمل ابلاغ در یک مملکت اجنبی به سلسله وزارت امور خارجه افغانستان ذریعۀ مقامات صلاحیتدار از همان مملکت صورت می گیرد.

پنځه اتیایمه ماده:

د چا چه هستو گنځی یا دیره ځای معلوم نه وی هغوی ته خبر په اعلان کېږي.

ماده (۸۵):

ابلاغ به کسانیکه اقامتگاه یا مسکن شان معین نباشد به صورت اعلان بعمل می آید.

شپږ اتیایمه ماده:

هغه خبر چه د اعلان به شکل د محکمې په فیصله د موجهه اسبابو د یادونی سره صادرېږي اجرأیې دالاندی شرطونه لري:

ماده (۸۶):

ابلاغ بصورت اعلان بموجب قراریکه از طرف محکمهٔ مربوط با ذکر اسباب مؤجه صادر میگردد تحت شرایط آتی اجرا میشود:

الف: اورا قیکه ابلاغ میشود الی ختم
میعاد اعلان در دیوار محکمه تعلیق
میگردد.

ب: ورق ابلاغ باید در جریده
رسمی داخل حوزه قضائی اعلان
گردد.

تا وقتی که چنین جریده تأسیس می
گردد ورق ابلاغ در یکی از جراید داخل
حوزه قضائی محکمه که از طرف
محکمه تعیین گردد اعلان می شود.

ماده (۸۷):

در اعلان باید اسم و شهرت
مکمل طرفین موضوع
دعوی، مرجع صدور اعلان و
اگر اعلان متضمن امر احضار
باشد موضع، روز و ساعت
تحریر شود.

ماده (۸۸):

در صورتیکه طرف مقابل متحمل
مصارف اعلان ذریعه رادیو گردد ورق
ابلاغ ذریعه رادیو اعلان شده می
تواند ولی این اعلان محض به غرض
تفہیم بوده مدار اعتبار قانونی تنها
اعلانی می باشد که بطریق مذکور ماده
(۸۶) صورت گرفته باشد.

الف: هغه پانی چه اعلانی پری د اعلان د
نېټې تر پایه پورې به د محکمې په
دیوال ځوړندې وی.

ب: د خبر پانه باید چه د قضائی حوزه د
کرنې په دننه رسمی جریده کښې
اعلان شی.

څو پورې چه داسی رسمی جریده تأسیس
کېږی د خبر پانه به د محکمې د قضائی
حوزه دننه په یوه داسی جریده کښې چه
محکمه ئی په گوته کوی اعلانی پری.

اوه اتیایمه ماده:

په کار دی چه په اعلان کښې ودواړو
خواوو نومونه او پوره پته، د دعوی
موضوع، د اعلان صادریدو ځای او که
په اعلان کښې د حاضریدو حکم هم وی
نو د حاضریدو ځای، ورځ او ساعت
ولیکل شی.

اته اتیایمه ماده:

که چېرې مقابل لوری په رادیو کښې د
اعلان د خپریدو لگښت په غاړه واخلي
نو دا خبرپانه په رادیو اعلانی دای شی
خودا اعلان به تش د پوهولو دپاره وی او
قانونی اعتبار یواځی هغه اعلان لری چه
په شپږ اتیایمه ماده کښې دښودل شوی
لاری مطابق شوی وی.

ننه اتيايمه ماده:

د مدعی او مدعی علیه نه پرته چه کوم اشخاص د محکمی د قضایی حوزی نه بهر په افغانستان کښې اوسی، هغه محکمه چه په دعوی باندې غور کوی د خبر پانه هغوی ته د هغی محکمی په لاس ددی قانون په حکمونو برابر ورلیږی چه دوی دهغی د قضائی سیمی دننه استوگنه لری، محکمه واک لری چه په کومو حالاتو کښې لازمه وگڼی دخبر پانه دهغه خوا په موافقه او لگښت چه خبر د هغه په ښیگره وی دغو خلکوته تیلگرامی ور واستوی.

ماده (۸۹):

اشخاص غیر از مدعی و مدعی علیه که در خارج حوزه قضائی محکمه در افغانستان مقیم باشد، محکمه ای که بدعوی رسیدگی می کند ورق ابلاغ را توسط محکمه محل اقامت شان طبق احکام این قانون به آنها می فرستد محکمه صلاحیت دارد ورق ابلاغ را در حالیکه لازم داند به مصرف و موافقه طرفی که ابلاغ به نفع او صورت میگیرد توسط تلگرام باشخاص مذکور ابلاغ می نماید.

نوی یمه ماده:

د خبرپانی په گڼي شمارکښې په کار دی، چه یوه ئی په مربوطه دوسییه کښې وساتله شی او نوری ئی هغو کسانوته وسپارلی شی چه خبر ورته ورکول کیږی.

ماده (۹۰):

ورق ابلاغ باید دارای نسخه های متعدد باشد که یکی آن به دوسییه مربوطه حفظ و متباقی آن به کسانیکه ابلاغ می گردد سپرده شود.

یونوی یمه ماده:

د خبر پانه باید چه دا لاندی نکتې ولری:

ماده (۹۱):

ورق ابلاغ باید حاوی نکات ذیل باشد:

الف: چاته چه خبر ورکول کیږی د هغه نوم مکمل شهرت او پوره پته ښودنه.

الف: اسم، شهرت مکمله و آدرس مبلغ الیه .

ب: په څرگند ډول د راغوبښتلو د علت ښودنه.

ب: علت احضار بصورت واضح .

ج: دراغوبښتل شوی د راتلو ورځ او ساعت ښودنه.

ج: روز و ساعت حضـوـر مجلوب.

د: د محكمې نوم او پته ښودنه.

د: اسم و آدرس محكمه.

ه: د رئيس او منشي لاس ليك او د محكمې مهر.

ه: امضاء رئيس و منشي و مهر محكمه.

دوه نوي يمه ماده:

ماده (۹۲):

هغه څوك چه محكمې ته راغونښته شي په كار دي چه پخپله حاضر شي، يا خپل قانوني وكيل ورته راوليږي او كه د نه راتلو دپاره كوم په عقل برابر عذر لري نو بايد چه د راتلو دپاره ده ته د ښودل شوي ساعت نه څلېر شت ساعته آگاهو دي د خپل دغه عذر اطلاع محكمې ته ورسوي. كه چېرې محكمه په سر د يو چا راتلل ضروري گڼي او د وكيل راتلل ئي كافي نه بولي نو په كار دي چه د راغونښتو په پاڼه كښي دغه ټكي څرگند وليكي چه په دغه صورت دغه په سر راغونښتل شوي شخص پخپله محكمې ته حاضر شي.

شخصيكيه به محكمه جلب مي گردد بايد بالذات حاضر شود و يا وكيل قانوني خود را بفرستد و اگر عذر معقول برای عدم حضور داشته باشد بايد آنرا ۲۴ ساعت قبل از تاريخيكيه برای حضورش تعيين گرديده با اطلاع محكمه برساند در صورتيكه محكمه حضور خود شخص را حتمي دانسته و حضور وكيل او را كافي نشمارد بايد موضوع را در ورقه احضار تصريح نمايد كه در آن صورت بايد شخص مكلف بحضور خودش بمحكمه حاضر گردد.

دري نوي يمه ماده:

ماده (۹۳):

كه چېرې هغه څوك چه په سر راغونښتل شوي دي په داسي ځاي كښي استوگنه لري چه په دعوي باندې دغور كوونكي محكمې د قضائي حوزي نه بهر وي نو محكمه كولي شي چه هغه اظهارات ددي قانون په حكمونو برابر د قضائي نيابت په اساس واخلې.

هرگاه شخص مكلف بحضور در خارج حوزه قضائي محكمه ايكيه بدعوي رسيدگي مي كند مقيم باشد محكمه مي تواند اظهارات او را به اساس نيابت قضائي طبق احكام اين قانون حاصل كند.

لسم فصل د غونډو سمېنت

فصل دهم تنظيم جلسات

څلورنوی یمه ماده:

محاکمه په تجارتی محکمو کښې په ښکاره کيږي.

ماده (۹۴):

در محاکم تجارتی محاکمه بصورت علنی اجرا می شود.

پنځه نوی یمه ماده:

د اداری او انضباطی چارو څارنه، دغه شان ددی قانون په ښودلو پولو کښی دننه د غونډو سمېنت او ترتیب د محکمی درئیس وظيفه ده. د محکمی رئیس په دواړو خواوو کښی هری یوی ته د بیان او اظهار موقع ورکوی، هغوی د زیاتۍ پاتی وینا څخه منع کوی او څوک چه د غونډی په سمېنت کښې گپوډی را پیدا کوی هغوی له محکمی وباسی. که چیرې څوک په محکمه کښی یو ناوړه کار وکандی محکمه ورته ددی قانون په حکمونو برابر انضباطی جزاً ورکوی. دغسی انضباطی فیصلی غوتی (قطعی) پریکړی دی چه مرافعه او تمییز پری نه شی غوښتل کیدی.

ماده (۹۵):

مراقبت امور اداری و انضباطی و همچنان ترتیب و انتظام جلسات در داخل حدود این قانون از وظیفه رئیس محکمه می باشد رئیس محکمه به هر یک از طرفین فرصت اظهار و بیان را اعطا و آنها را از اظهارات بی مورد منع میدارد و اشخاصی را که مخل انتظام محکمه گردند فوراً از محکمه خارج میکند. هر گاه شخصی در حضور محکمه مرتکب عمل غیر مناسبی گردد محکمه برای او طبق احکام این قانون جزای انضباطی تعیین میکند. اتخاذ این گونه قرارهای انضباطی قطعی بوده مرافعه خواهی و تمییز طلبی ندارد.

شپږ نوی یمه ماده:

د دعوی دواړه خواوې یا دهغوی وکیلان په دی پره دی چه خپله دعوی یا د دعوی دفع په دوو نسخو کښی محکمی ته وړاندی کړی د محکمی منشی د محکمی د رئیس له امره سره سم هغه د

ماده (۹۶):

طرفین دعوی و یا وکلای شان مکلف اند صورت ادعا و دفاع خود را در دو نسخه به محکمه تقدیم نمایند و منشی محکمه حسب الامر رئیس محکمه آنرا به کتاب ضبط دعوی

ثبت می نماید در صورتیکه طرف ادعا بیش از یک نفر باشند باید به تعداد آنها نسخه های اضافی تقدیم شود.

ماده (۹۷):

در حین جریان دعوی منشی محکمه هر گونه اوراق متعلق بهمان دعوی از قبیل نظریه اهل خبره، اظهارات شهود، و غیره را به کتاب مربوطه ضبط دعوی ثبت میکند.

ماده (۹۸):

طرفین دعوی و یا وکلای آنها میتوانند با اجازه رئیس تحت نظارت منشی محکمه دوسیه ها و کتب ضبط دعوی متعلق به خود را در خود محکمه مطالعه نمایند.

ماده (۹۹):

مدت جوابهای مدعی و مدعی علیه از جانب محکمه مربوطه تعیین می شود ولی مدت مذکور از یک ماه تجاوز کرده نمی تواند.

ماده (۱۰۰):

مدتی که جهت اخذ جواب های مدعی و مدعی علیه از طرف محکمه تعیین گردیده بعد از استماع دلایل طرفین از جانب محکمه مربوطه تزئید

دعوو لیکلو په کتاب خیزوی که چبری دعوی له یوه په زیاتو کسانو باندی وی نو په کار دی چه زیاتی نسخی د شخص په سر یوه یوه وی.

اوه نوی یمه ماده:

د دعوی د چلند په وخت کښې د محکمی منشی ددغی دعوی په باب ټولی پانی لکه د پوهانو نظریه د شاهدانو ویناوې او نور د دعوو لیکلو په کتاب خیزی (ثبتوی).

اته نوی یمه ماده:

د دعوی دواړه خواوې یا د هغوی وکیلان کولی شی چه د رئیس په اجازه د محکمی د منشی د څارنې لاندی د خپلی لاتیجې په باب دوسیې او د دعوو د لیکلو کتاب ولولی.

نهه نوی یمه ماده:

د مدعی او مدعی علیه د جوابونو ورکولو موده د محکمی له خوانښودله کیږی خو دغه موده له یوی میاشتی نه زیاتیدلی نه شی.

سلمه ماده:

په هغه موده کښې چه د مدعی او مدعی علیه د جوابونو له پاره د محکمی له خوا بنودل شوی ده د دواړه خواوو د دلیلونو له اوریدلو وروسته د محکمی له پلوه

زیاتی کمی کیدی شی.

و تنقیص شده میتواند.

یوسلو یوممه ماده:

ماده (۱۰۱):

په نهه نوی یمه اوسلمه ماده کبني یاده شوی موده هغه چاته له ابلاغیه وروسته چه مهلت ورکړی شوی دی شروع، کپړی.

مدت مذکور ماده (۹۹) و (۱۰۰) از تاریخ ابلاغ قرار مربوطه به آن کسی که مهلت برایش داده شده آغاز میگردد.

یوسلو دوه یمه ماده:

ماده (۱۰۲):

که چیری دهغه سړی استوگنځی چه ورته مهلت ورکړی شوی دی د محکمی دقضائی حوزه نه بهر وی، نو په هرو دولسو میلو پسی یوه ورځ د زیات مزله مهلت ورکول کپړی.

اگر اقامتگاه شخصیکه برایش مهلت داده میشود خارج حوزه قضائی محکمه واقع باشد نظر به بعد مسافه برای هر (۱۲) میل یکروز مهلت مسافت زیادتیر برایش داده میشود.

یوسلو درپیمه ماده:

ماده (۱۰۳):

دهغه مدعی او مدعی علیه دجواب موده چه په افغانستان کبني معلوم دیره ځای نه لری، دخپلی محکمی له خوا ورته دیوی نه ترخلورو میاشتو پورې ټاکله کپړی او د محکمی له خوا په جريدو او راپړیو کبني د وروستی اعلان د خپريدو له نېټې څخه شپږ اتیایمي اواته اتیایمي مادی مطابق شروع کپړی.

مدت جواب مدعی و مدعی علیه که در افغانستان اقامتگاه معین نداشته باشند از طرف محکمه مربوطه از یک الی چهار ماه تعیین و تاریخ نشر آخرین اعلان محکمه ذریعۀ جراید و رادیو طبق مواد (۸۶) و (۸۸) آغاز میگردد.

یوسلو څلورمه ماده:

ماده (۱۰۴):

که چبری په یوه دعوی کبني مدعی او مدعی علیه گن کسان وی، نو ترټولو اوږده موده چه کوم یوه ته ورکوله کپړی، ټول په هغی کبني شامل دی.

در صورتیکه در یک دعوی مدعی و مدعی علیه متعدد باشند طویلترین مدتیکه نسبت بیکي از آنها رعایت میشود شامل تمام آنها میباشد.

دوه یم باب
لومړنۍ مرحله

لومړی فصل

په ابتدائی محکمه کی ددعوو سورونه

یوسلو پنځمه ماده:

کله چه محکمه د یوی دعوی د شروع کیدو حکم وکړی او د محکمی د دفتر ټاکلی محصول تحویل کړی شی، نو دعوی له همدغی نېټی سوره شوی گڼل کیږی.

یوسلو شپږمه ماده:

په کار دی چه د دعوی سورولو غوښتنه په یوه چاپی عریضه کښی چه رسمی دائروته د مراجعې د پاره ټاکلی شوی دی ولیکله شی، که چاپی عریضه نه وی نو باید چه په غوښتن لیک باندی د دوو افغانیو د صکوکو ټکټ ولگول شی.

یوسلو اوومه ماده:

د دعوی سورولو په غوښتنه کښی باید چه دټکی روښانه وی:

۱- د مدعی مکمل شهرت یعنی:

الف: د مدعی نوم او دهغه د پلار نوم.

ب: د تذکری لمر او تاریخ ئی.

ج: لومړی دیره ځای ئی.

باب دوم
مرحله ابتدائیه

فصل اول

اقامه دعوی در محاکم ابتدائیه

ماده (۱۰۵):

دعوی از تاریخ اتخاذ قرار از طرف محکمه نسبت به دائر گردیدن آن و تادیه محصول معین دفتر محکمه اقامه شده محسوب میگردد.

ماده (۱۰۶):

درخواست اقامه دعوی باید بروی عرایض چاپی که برای مراجعه بدوائر رسمی تعیین گردیده نوشته شود در غیر آن لازم است تکت صکوک دو افغانی بروی درخواست نصب گردد.

ماده (۱۰۷):

درخواست اقامه دعوی باید حاوی مطالب ذیل باشد:

۱- شهرت مکمل مدعی یعنی:

الف: اسم مدعی و اسم پدر او.

ب: نمره و تاریخ تذکره او.

ج: اقامتگاه او.

- د: کار او کسب ئی. د: شغل او.
- ۲- د مدعی علیه یا مدعی علیهم مکمل شهرت. ۲- شهرت مکمله مدعی علیه ویا مدعی علیهم.
- ۳- د هغه شی تعیین چه په دعوی کښی پروت وی. ۳- تعیین مدعا بها.
- ۴- د غوښتنې نېټه. ۴- تاریخ درخواست.
- ۵- اصل ادعا. ۵- اصل ادعا.

ماده (۱۰۸):

مدعی مکلف است نقل مصدق اوراق و اسناد مربوطه را که به آن استناد نموده با درخواست اقامه دعوی توأم بدفتر محکمه بسپارد. در صورتیکه محکمه لازم داند راساً و یا در اثر تقاضای مدعی علیه میتواند به مدعی امر کند که اصل اسناد را به محکمه ارائه دهد.

ماده (۱۰۹):

اگر درخواست اقامه دعوی ذریعۀ وکیل به محکمه تقدیم گردیده باشد باید وکالت نامه وی نیز ضمیمۀ آن باشد.

یوسلو اتمه ماده:

مدعی په دی پر دی چه د هغو پاڼو او سندونو تصدیق شوی نقل چه دی پری استناد کوی د دعوی سورولو د غوښتنی سره یو ځای د محکمی دفتر ته وسپاری. که چیری محکمه لازمه وگڼی نوله خپله پلوه یا د مدعی علیه په غوښتنه کولای شی چه مدعی ته ووايي چه اصل پاڼی محکمی ته وښییه.

یوسلو نهمه ماده:

که چیری د دعوی سورولو غوښتنه د وکیل په لاس محکمی ته وړاندی شوی وی نو په کار دی چه وکالت پاڼه هم ورسره یوځای وی.

يوسلو لسمه ماده:

ددعوی سورولو د غوښتنی د رسیدو سره سم په کار دی چه منشی هغه د محکمی په دفتر کښې و خیزوی او د دواړو خواوو د مکمل شهرت، دغوښتن لیک د تاریخ او د ورسره پانیو رسید مدعی ته ورکړی.

ماده (۱۱۰):

منشی محکمه پس از وصول درخواست اقامه دعوی باید بلا وقفه آنرا در دفتر محکمه قید کرده رسید محتوی شهرت مکمله طرفین، تاریخ تسلیم و تعداد اوراق منضمه آن را بمدعی بدهد.

يوسلو يوولسمه ماده:

که چېرې د دعوی سورولو غوښتن لیک د یوسل پنځمی، یوسل شپږمې او یوسل اوومی مادی د ښودنی سره سم نه وی تیار شوی، نو د محکمی منشی د غوښتن لیک د رسیدونه پس په پنځو ورځو کښی دننه دننه دهغه نواقص د محکمی د رئیس له مخه تیروی او د رئیس په امر دغه غوښتن لیک د نیمگړتیا پوره کولو د پاره مدعی ته بیرته ورکوی.

ماده (۱۱۱):

اگر درخواست اقامه دعوی مطابق تصریحات مواد (۱۰۵-۱۰۶ و ۱۰۷) ترتیب نیافته باشد منشی محکمه در ظرف پنج روز از تاریخ وصول آن نواقص موضوع را به نظر رئیس محکمه رسانیده حسب الامر رئیس درخواست مذکور را جهت تکمیل نواقص آن به مدعی اعاده می کند.

يوسلو دولسمه ماده:

مدعی حق لری چه د دعوی سورولو نه پس هر کله چه وغواړی د محکمی په اجازه دعوی پریږدی. که چېرې محکمی ته دا ښکاره شی چه دی دا دعوی د بدینتی له مخه پریږدی نو مکلفه ده چه ده ته د دعوی پریښودلو اجازه ورنه کړی، بلکه دی به مکلفوی چه یا له دعوی نه ابراء و کاندی او یائی جاری و ساتی. د دعوی پریښودلو د اجازی په

ماده (۱۱۲):

مدعی حق دارد بعد از اقامه دعوی هر وقت که بخواهد دعوی را با اجازه محکمه ترک بنماید. محکمه مکلف است در صورتیکه ترک دعوی او را مبنی بر سوء نیت بداند باو اجازه ترک دعوی رانداوه بلکه او را مکلف نماید که یا از ادعا ابراء دهد و یا دعوی را ادامه دهد. در صورت اجازه ترک

دعوى مدعى مكلف است خساره را كه بطرف مقابل وارد نموده بشرط مطالبه مدعى عليه و حسب تشخيص محكمه جبران نمايد محصول ترك دعوى از اقامه آن عينا مانند محصول ابراء است.

ماده (۱۱۳):

مدعى بدون موافقت مدعى عليه نمى تواند دعوى را بعد از اقامه آن توسعه دهد.

فصل دوم اعتراضات ابتدائى

ماده (۱۱۴):

اعتراضات ابتدائى عبارت از اعتراضات ذيل است:

- ۱: ادعاى عدم صلاحيت محكمه.
- ۲: ادعاى عدم صلاحيت يا عدم اهليت قانونى مدعى جهت اقامه دعوى.
- ۳: ادعاى اينكه دعوى اقامه شده متوجه شخص مدعى عليه نمى باشد.
- ۴: ادعاى اينكه دعوى اقامه شده سابقاً بين همان شخص يا كسانيكه طرفين دعوى قايم

حالت كنبى مدعى په دى پر دى چه مقابل لورى ئى خومره تاوانى كړى دى. كه چېرى مدعى عليه يي غواړي او محكمه ئى تشخيص وكړي چه هغه مدعى عليه ته وركړي د دعوى پرېښودلو محصول كټ مټ د دعوى نه د ابراء د محصول هومره دى.

يوسلو ديارلسمه ماده:

مدعى د مدعى عليه د رضانه پر ته دا نه شى كولاي چه خپله دعوى د سوريډلو نه پس پراخه كاندې.

دوه يم فصل لومړنى اعتراضونه

يوسلو خوار لسمه ماده:

لومړنۍ اعتراضونه دادى:

- ۱: د محكمى د صلاحيت نه لرلو ادعا.
- ۲: د دعوى سوريولو په باب د مدعى د قانونى اهليت يا صلاحيت نه لرلو ادعا.
- ۳: مدعى پورى د سوري شوى دعوى دارى نه لرلو ادعا.
- ۴: ددى خبرې ادعا چه سوري شوى دعوى يوځل پخوا د همغږو كسانو ترمنځ چه په دى دعوى كنبى دواړه خوا

مقام آنها هستند جریان خود را طی و نسبت به آن حکم قطعی محکمکه با صلاحیت صادر گردیده است.

۵: ادعای اینکه دعوی اقامه شده تحت قید مرور زمان آمده است.

۶: ادعای اینکه دعوی اقامه شده در یک محکمکه دیگر تجارتي که حایز عین درجه است نیز دایر است.

۷: ادعای اینکه دعوی اقامه شده با یک دعوی دیگری که در یک محکمکه دیگر تجارتي دایر گردیده ارتباط دارد و باید قانوناً در آنجا فیصله شود.

ماده (۱۱۵):

در صورت اثبات فقرات (۱-۲-۳ و ۴ و ۵) ماده (۱۱۴) باید محکمکه از رسیدگی به دعوی امتناع نموده قرار رد صادر نماید.

ماده (۱۱۶):

در صورت اثبات فقرات (۶ و ۷) ماده (۱۱۴) محکمکه باید از رسیدگی به دعوی امتناع ورزد

وی دهغو په ځای ولاړی دی خپل جریان تیر کړی او د یوی واکمنی محکمکی له خوا په دغه باب غوټ پریکړی حکم وتلی دی.

۵: ددی خبرې ادعا چه سوره شوی دعوی د وخت تیریدو د قید لاندی راغلی ده.

۶: ددی خبری ادعا چه سوره شوی دعوی په یوه بله داسی تجارتي محکمکه کښی هم دائره ده چه کټ مټ ددی محکمکی هومره صلاحیت لری.

۷: د دی خبری ادعا چه سوره شوی دعوی د یوی بلی داسی دعوی سره پیوند لری چه په یوه بله محکمکه کښی دائره ده او په کار دی چه دا دعوی قانوناً هغلته غوڅه شی.

یوسلو پنځلسمه ماده:

که چیری د یوسلو څوارلسمی مادی اوله دوه یمه، درېیمه، څلورمه، پنځمه فقره ثابته شی نو په کار دی چه محکمکه په دعوی باندی دغور کولو نه څنگ وکړی او د رد حکم وکړی.

یوسلو شپاړسمه ماده:

که چیری د یوسلو څوارلسمی مادی شپږمه او اوومه فقره ثابته شی نو په کار دی چه محکمکه په دعوی باندی دغور

کولو نه څنگ وکړی او د دعوی دوسیه هغی محکمې ته چه تعلق ورپوری لری په لسو ورځو کښی د ننه له حکم کولو نه پس د غور د پاره ولیږی خوهله نه! چه یوی خوا د یوسلو اوه لسمی مادی د حکم سره سم د جار وتلو (استیناف) غوښتنه کړی وی.

یوسلو اوه لسمه ماده:

د دواړو خواوو نه هره یوه چې د محکمې حکم دهغی خلاف وی، کولی شی چه د ابتدائیه محکمې د فیصلی د لیکلی خبر نه پس ترشلو ورځو پوری مرافعه او که د مرافعه محکمې په فیصله ئی قناعت و نه شی د مرافعه محکمې د فیصلی دلیکلی خبر نه پس په لسو ورځو کښی تمییز وغواړی.

یوسلو اتلسمه ماده:

که چېرې په یوسلوڅوارلسمه ماده کښی راغلی اعتراضونه د دعوی په اصل موضوع باندی دغور کولو نه مخکښی وړاندی شوی نه وی، نو په دعوی باندی د غور کولو او د محاکمې په جریان کښی نه شی اوریدل کیدی.

یوسلو نولسمه ماده:

د مدعی علیه لومړنی اعتراضونه په هغه موده کښی دننه چه په اصلی موضوع باندی داعتراضونو په باب په درېیم

ودوسیۀ متعلقه را به محکمۀ مربوطۀ آن جهت واریسی در ظرف ده روز بعد از صدور قرار خود ارسال نمایند مگر اینکه یکی از طرفین طبق حکم ماده (۱۱۷) در خواست استیناف نموده باشد.

ماده (۱۱۷):

هر یک از طرفین که قرار محکمه بر علیه او است می تواند از تاریخ ابلاغ تحریری قرار محکمه ابتدائیه الی بیست روز مرافعه طلب و اگر به قرار محکمه مرافعه نیز قناعت نشود از تاریخ ابلاغ تحریر قرار محکمه مرافعه در ظرف ده روز تمییز طلبی نماید.

ماده (۱۱۸):

هرگاه اعتراضات مندرجه ماده (۱۱۴) قبل از رسیدگی باصل موضوع دعوی پیش نشده باشد در حین رسیدگی بدعوی و جریان محاکمه قابل سمع نیست.

ماده (۱۱۹):

اعتراضات ابتدائیه مدعی علیه در همان مدتی که برای اعتراضات مربوط باصل موضوع در فصل (سوم)

تعيين گړديده بمدعي تبليغ مي شود
و در ظرف مدت معينه آن از مدعي
جواب اخذ مي گردد.

فصل کښی ټاکل شوی ده، مدعی ته
رسول کيږي او پخپله ټاکلی موده کښی
دنده د مدعی نه جواب اخیستل کيږي.

فصل سوم اعتراضات مربوط باصل موضوع

درېیم فصل د اصل موضوع په باب اعتراضونه

ماده (۱۲۰):

اگر مدعی علیه و یا وکیل او
اعتراضات ابتدائیه را پیش نکرده
باشد مکلف است جواب خود را
در اصل دعوی در ظرف (۱۵) روز سر
از تاریخ ابلاغ و یا در ظرف مدتی
که به صوابدید محکمه زیادتیر
از پانزده روز تعیین می شود در دو
نسخه ترتیب و با کلیه اسناد دست
داشته خود که به آن استناد می
نماید به محکمه تقدیم کند
منشی محکمه یک نسخه جواب
های او را به کتاب ضبط دعوی
ثبت نموده و نسخه دیگر را
بموجب رسید بطرف مقابل
تفویض می نماید و اسناد
تقدیم شده را بمهر محکمه نشانی
نموده محتویات آن را به کتاب
ضبط دعوی ثبت و اصل آنرا در
مقابل رسید به تقدیم کننده
اعاده میکند که عندالضرورت به
محکمه ارائه نماید.

یوسلو شلمه ماده:

که چېری مدعی یا دهغه وکیل لومړنی
اعتراضونه وړاندې کړي نه وي، نو په
دی پې دی چه د اصل موضوع په باب
خپل جواب ده ته د خبر ورکولو له
تاریخه پس د پنځلسو ورځو په موده
کښی د ننه او یا په هغه موده کښی د ننه
چه د محکمی په خوښه د پنځلسو ورځو
نه زیاته ټاکل کيږي په دوو نسخو کښی
تیار کاندې او د خپلو ټولو هغو اسنادو
سره ئی چه په لاس کښی ئی لري او دی
پري تکیه کوي محکمی ته وړاندې
کړي. د محکمی منشی د ده د جوابونو
یوه نسخه د دعوو ضبطولو په کتاب
خیژوی او بله نسخه ئی د رسید په بدل
کښی مقابل لوری ته ورکوي او په
وړاندې شویو سند و نو د محکمی مهر
لگوي، محتویات ئی د دعوو ضبطولو
په کتاب خیژوی او اصل سندونه د رسید
په بدل کښی بیرته خپل خاوند ته ورکوي
چه د ضرورت په وخت کښی ئی محکمی
ته وښيي.

يوسلو يو ويشتمه ماده:

په تجارتي ابتدائيه محکمو کښی اوادعا د مدعی او مدعی علیه ترمنځ يو د بل دفع زیات نه زیات درې واری د دواړه خواوو ترمنځ غبرگیږی.

ماده (۱۲۱):

در محاکم ابتدائیه تجارتي ادعا و مدافعه مدعی و مدعی علیه علی اکثر برای سه مرتبه بین طرفین تعاطی می گردد.

څلورم فصل

جوابی دعوی

فصل چهارم

دعوی متقابل

يوسلو دوه ويشتمه ماده:

مدعی علیه حق لری چه د مدعی د دعوی په مقابل کښی دی هم جوابی دعوی وکړی او په کار دی چه دا دعوی له اصل دعوی سره په منشا کښی شریکه وی او د اصل دعوی په باب تصمیم په هغی باندی تاثیر اچوی.

ماده (۱۲۲):

مدعی علیه حق دارد در مقابل ادعای مدعی مقابلتاً اقامه دعوی نماید و چنین دعوی باید با دعوی اصلی از یک منشأ بوده و اتخاذ تصمیم در دعوی اصلی بر آن مؤثر باشد.

يوسلو درويشتمه ماده:

په کار دی چه په جوابی دعوی کښی د اصل دعوی د دفعې نه علاوه په مدعی نوی دعوی هم دی.

ماده (۱۲۳):

دعوی متقابل باید علاوه بر دفع دعوی اصلی، متضمن ادعای جدیدی بر علیه مدعی باشد.

يوسلو څلورويشتمه ماده:

په کار دی چه جوابی دعوی دیوی ځانگړی غوښتنی په موجب سوره کړه شی.

ماده (۱۲۴):

دعوی متقابله باید به موجب درخواست علیحده اقامه گردد.

يوسلو پنځويشتمه ماده:

که چېرې د مدعی علیه دعوی جوابی نه وی، نو محکمه به په ځانگړی صورت په دعوی غور کوی او که

ماده (۱۲۵):

در حالیکه ادعای مدعی علیه در مقابل مدعی متقابل نمی باشد محکمه مربوطه به آن دعوی بصورت

عليحده رسيدگي مي کند و اگر رسيدگي به دعوي مذکور از صلاحيت محکمه خارج باشد محکمه باساس یک قرار، عدم صلاحيت خود را در زمينه اعلام مي دارد.

ماده (۱۲۶):

در دعوي متقابل راجع بادعا و مدافعات طرفين حکم ماده (۱۲۰) باین قانون تطبيق مي گردد.

ماده (۱۲۷):

اگر مدعي اصل دعوي خود را طبق احکام ماده (۱۱۲) ترک نمود مدعي دعوي متقابل مي تواند دعوي خود را طبق احکام اين قانون ادامه دهد.

فصل پنجم
رسيدگي بدعوي

ماده (۱۲۸):

محکمه در هر مرحله دعوي مي تواند طرفين و يا وکلای آنها را احضار و بالمواجهه یک ديگر اظهارات شانرا در باره قضيه مورد اختلاف استماع و آنها را با در نظر گرفتن ماده (۴۰) به صلح تشويق نمايد.

چېري په دغه دعوي باندې غور کول د دغې محکمې په صلاحيت کېښي نه وو نو محکمه به د يوي فيصلې په اساس خپله ناصلاحيتي په دغه باب اعلانوي.

يوسلو شپږ ويشتمه ماده:

په جوابي دعوي کېښي دادعا او دواړو خواوو د دفعو په باب د دې قانون د يوسلو شلمې مادې حکم چلېږي.

يوسلو اوو ويشتمه ماده:

که چېري مدعي خپله اصل دعوي د يوسلو دولسمې مادې د حکمونو سره سمه پريښوده نو د جوابي دعوي مدعي کولي شي چه خپله دعوي د دې قانون د احکامو سره سم جاري وساتي.

پنځم فصل
په دعوي باندې غور

يوسلو اته ويشتمه ماده:

محکمه د دعوي په هره مرحله کېښي دواړه خواوي يا د هغوي وکيلان راغونښتي او د يوېل په مخکېښي د دوي ويناوي د هغه کشالي په باب چه اختلاف پري پيښ دي اوريدي او د خلوپېښتمې مادې د پاملرني سره سره دوي ته د صلحي کولو تشويق ورکولي شي.

يوسلو نهه ويشتمه ماده:

د دواړو خواوو ترمنځ د يوسلو يوويشتمې مادې سره سم د ادعا او د فعي دوراندې كيدلونه پس كه چېرې محكمې ته دا ثابته شي چه په دعوي باندې كافي خپړنه او غور شوي دي او اوس پري د حكم د صادريدو وخت دي نو دواړو خواوو ته د غور د ختميدو خبر ورکوي او كه داسي نه وه نو د ضرورت په وخت دواړه خواوي راغواړي او د نيمگړي برخو په باب تری توضيحات غواړي.

ماده (۱۲۹):

بعد از اينكه بين طرفين صورت ادعا و مدافعه طبق ماده (۱۲۱) تعاطي گرديد اگر نزد محكمه ثابت شود كه دعوي باندازه كافي مورد بحث و رسيدگي قرار گرفته و مي توان در آن باره حكم صادر كرد ختم رسيدگي را با آنها ابلاغ مي نمايد. در عكس حال طرفين را عندالايجاب احضار و درباره قسمت هاي ناتكميل توضيحات مي خواهد.

يوسلو ديرشمه ماده:

د دواړو خواوو د حاضرولو د پاره چه محكمه خومره موده تاكي د هغي زياته اندازه لس ورځي ده، د مزله دواړدوالي له امله به محكمه ددې قانون د حكمونو سره سم په اصله موده باندې يوڅه وخت زياتوي، په فوق العاده حالاتو كېنې محكمه پخپله او يا دواړو خواوو نه د يوي په غوښتنه د حاضرو لوموده اوږدولي شي.

ماده (۱۳۰):

حداكثر مدتي را كه محكمه براي احضار طرفين تعيين مي كند ده روز است در مورد بعد مسافه محكمه يك مدت اضافي را طبق احكام اين قانون بر اصل مدت علاوه مي كند. در حالات فوق العاده محكمه مي تواند مستقيما و يا در اثر تقاضاي يكي از طرفين مدت احضار را تمديد نمايد.

شپږم فصل شاهدي

يوسلو يو ديرشمه ماده:

د دعوي د دواړو خواوو نه هر يو چه د شاهدانو په شاهدي باندې تمسك كوي

ماده (۱۳۱):

هر يك از طرفين دعوي كه به شهادت شهود تمسك مي كرد مكلف

است در حين تقديم ادعاى خویش به محکمه لست متضمن اسم یا اسمای شهود خود را با شهرت مکمله آدرس و تعداد آنها بمحکمه تقديم نماید. تمسک کننده مذکور نمی تواند هنگام رسیدگی شهود جدیدی و یا شهود دیگری غیر از آنانی که اسمای شانرا قبلاً به محکمه تقديم نموده معرفی نماید. محکمه در وقت رسیدگی به دعوی طرف متمسک به شهادت را مکلف می دارد همه یا بعضی از شهود معرفی شده را که محکمه انتخاب نموده به تاریخیکه تعیین می کند احضار نماید. در صورت لزوم خود محکمه نیز میتواند شاهد و یا شهود یکه معرفی شده جلب و احضار نماید.

ماده (۱۳۲):

در حالیکه شاهد در حوزه قضائی محکمه دیگری اقامت داشته باشد محکمه که به دعوی رسیدگی می کند میتواند از محکمه محل اقامت او تقاضا کند که شهادت را باسناد نیابت قضائی استماع و اظهارات شهود را ثبت نموده نتیجه را بمحکمه که بدعوی رسیدگی می کند رسماً اطلاع نماید.

په دې پېر دې چه محکمی ته د خپلی ادعا وړاندې کولو په وخت کېنې د مکمل شهرت، پتې او شمیر سره د شاهد د نامه یا شاهدانو د نومونو لست محکمی ته وړاندې کړي. دغه متمسک حق نه لري چه دغور په وخت کېنې د نویو شاهدانو او یا د هغو شاهدانوته غیر چه ده ئی نومونه مخکېنې محکمی ته سپارلی دی د نورو شاهدانو نومونه وېښي. محکمه د غور په وخت کېنې په شهادت متمسکه خوا په دی مکلفوی ټول ښولی شاهدان یا د هغو له جملی ځینی کسان چه محکمه ئی خوښ کړي په هغه تاریخ چه محکمه ئی ښیي، راوولی د ضرورت په وخت کېنې پخپله محکمه هم ښودل شوی شاهد یا شاهدان غوښتلی او راوستلی شی.

یوسلو دوه دیریشمه ماده:

که چېرې شاهد د یو بلې قضائی محکمی په و نډ کېنې استوگنه لري، نو هغه محکمه چه په دعوی غور کوی، د هغی محکمی نه چه دی پکېنې اوسی د اغوښتنه کولی شی چه د قضائی نیابت په اساس شهادی واورې او د شاهدانو ویناوی ثبت کړي او د نتیجی اطلاع رسماً هغی محکمی ته ورکړي چه په دعوی غور کوی.

يوسلو دري ديرشمه ماده:

ماده (۱۳۳):

شاهد به د اشرطونه لري:

شاهد بايد داراي شرايط ذيل باشد:

الف: عاقل به وي.

الف: عاقل باشد.

ب: عمر به نئ له اتلسو کلونو کم نه وي.

ب: عمر او کمتر از ۱۸ سال نباشد.

ج: محجور به نه وي.

ج: محجور نباشد.

د: د شاهدي نه مخکينی به نئ کوم جنایت نه وي کړی.

د: قبل از ادای شهادت مرتکب جنایت نگردیده باشد.

ه: د چا دپاره چه شاهدي وايي د هغه سره به د زوجيت يا د لومړي او دوه يمي درجي خپلولي نه لري، نوکريا با دار به نئ نه وي او دده د گوزاري زيرمه به د هغه په غاړه نه وي.

ه: با کسی که به مفاد او ادای شهادت می کند علاقه زوجيت، قرابت درجه اول يا دوم نداشته، خادم يا مخدوم نبوده و تأمين معيشتش بدوش او نباشد.

و: په چا باندی چه شاهدي وائی د هغه سره به نئ داسی دشمنی نه وي تيره شوی چه دليل پري موجود وي.

و: با کسی که عليه او ادای شهادت می کند چنان سابقه خصومت نداشته که بر وجود آن دلیلی در دست باشد.

ز: دده او هغه چا په منځکښی به چه دی پرې شاهدي وائی، د شاهدي په وخت په کومه محکمه کښې حقوقي يا جزائی دعوی روانه نه وي.

ز: بين او و شخصيکه عليه او ادای شهادت می کند در حين ادای شهادت دعوی حقوقي يا جزائی در کدام محکمه دائر نباشد.

يوسلو څلور ديرشمه ماده:

ماده (۱۳۴):

د دعوه والو هره خوا د يوسلو دري ديرشمې مادي د (ه) او (و) فقره په اساس شاهد رد ولی شی.

هر یک از طرفين دعوی ميتواند بااساس فقرات ه، و، ز ماده ۱۳۳ شاهد را رد نمايد.

يوسلو پنځه ديرشمه ماده:

هغه خوا چه د شاهد ردول غواړي په کار دی چه د رد غوښتنه د شهادي نه مخکېنې محکمې ته وړاندې کړي او دلیلونه هم وښيي. که چېری محکمه د رد علت صحیح وگڼي نو د شاهد شهادي نه شی اوريدلی.

ماده (۱۳۵):

طرفیکه می خواهد شاهد را رد کند باید درخواست رد را قبل از ادای شهادت به محکمه تقدیم نماید و دلائل خود را نیز ارائه کند در حالیکه علت مورد تصدیق محکمه واقع گردد شهادت شاهد را سمع کرده نمیتواند.

يوسلو شپږ ديرشمه ماده:

که شاهدان گڼي وو نو محکمه به د هر یوه شهادي یواځې او د نورو نه بیله اوری.

ماده (۱۳۶):

در صورت تعدد شهود محکمه شهادت هر شاهد را بدون حضور شهود دیگر منفرداً استماع می کند.

يوسلو اوه ديرشمه ماده:

په کار دی چه شاهدان د شهادي نه مخکېنې خپل نوم، مکمل شهرت او پته وښيي او ژبه وکړي چه ټول حقایق به بې له زیاتي کمی بیانوي.

ماده (۱۳۷):

شهود باید قبل از ادای شهادت، اسم شهرت مکمله و آدرس خود را اظهار نماید و تعهد کند که تمام حقایق را بدون کم و کاست بیان می نماید.

يوسلو اته ديرشمه ماده:

په کار دی چه د محکمې رئیس شاهد ته د شهادي ویلونه آگاهو هغه جزأ بیان کړي چه قانون د ټگ او ناحقه شاهد د پاره ټا کلی ده.

ماده (۱۳۸):

رئیس محکمه باید قبل از ادای شهادت مجازاتي را که قانون برای شاهد زور (ناحق) مقرر نموده به شاهد خاطر نشان نماید.

يوسلو نهه ديرشمه ماده:

ضروري ده چی د شاهد بیان دده پخپل لیک او لاس د دعوو ضبطولو په کتاب وخیژي او په ده امضاء کړي شی، که شاهد لیک نه شی کولی نو دده بیان به

ماده (۱۳۹):

اظهارات شاهد لازم است که به خط و کتابت خودش در کتاب ضبط دعوی محکمه قید و به امضای او برسد و اگر شاهد سواد نداشته باشد

اظهارات او عیناً از طرف منشی
محکمہ به کتاب ضبط دعوی قید و در
ذیل آن مهر و یا نشان شست او به
تصدیق دو نفر گرفته می شود.

ماده (۱۴۰):

تشخیص درجه اهمیت ارزش و تاثیر
شهادت در حل و فصل و اثبات دعوی
تجارتی به صلاحیت محکمہ مربوطه
است. در موردیکه از طرف اصحاب
دعوی نسبت به ادعایش سند مدار
اعتبار ارائه میگردد دفاع طرف مقابل
بدون داشتن سند مدار اعتبار و ارائه
آن بمحکمہ، محض بوسیله شهود قابل
سمع نیست.

ماده (۱۴۱):

هیچ یک از طرفین دعوی نمی تواند
بیانات و اظهارات شاهد را در حین
ادای شهادت تحسین و یا تقبیح نماید.
طرفیکه علی الرغم اخطار رئیس
محکمہ به چنین امر مبادرت ورزد از
محکمہ اخراج می گردد.

ماده (۱۴۲):

هرگاه شاهد زبان پشتو و یا دری را
ندانند ذریعۀ ترجمان استجواب
می شود.

کتب متد محکمہ د منشی له پلوه د
دعوو ضبطولو په کتاب خيژي او تري
لاندی به د شاهد گوته یا مهر د دوو
کسو په تصدیق لگول کیږي.

یوسلو څلویښتمه ماده:

د تجارتی دعوی په اثبات او پریکون
کښې د شاهدۍ د تاثیر، ارزښت او
اهمیت اندازه ټاکل د خپلې محکمې په
واک کښې دی. په داسې پېښو کښې چه
یو دعوه وال د خپلې دعوی د اثبات د
پاره یو اعتباری سند وړاندې کوی نو د
مقابلی خوا دفع بی د اعتباری سند د
لرلو او محکمې ته له ښودلو تش
دشاهدانو په وسیله نه اوریدله کیږي.

یوسلو یوڅلویښتمه ماده:

د دعوی والو هیڅ لوری د شاهدۍ ویلو
په وخت کښې د شاهد بیان غندلی یا
نمانځلی نه شی، ددعوه والو هره خوا چه
د رئیس له پلوه د خبر داری ورکولو سره
هم دغسې وکړي نو له محکمې
ویستل کیږي.

یوسلو دوه څلویښتمه ماده:

که چېرې شاهد په پښتو یا دری نه
پوهېده نو د ترجمان په خوله به تري
جواب غوښتل کیږي.

يوسلو دری څلويښتمه ماده:

په تجارتي محکمو کښې د محکمی د حکم کولو د پاره د شاهدي د ضروري نصاب کمه اندازه دوه تنه دي.

ماده (۱۴۳):

در محاکم تجارتي حداقل نصاب شهادتيکه مبنای حکم محکمه قرار گرفته بتواند، دو نفر می باشد.

اووم فصل

اهل خبره

فصل هفتم

اهل خبره

يوسلو څلور څلويښتمه ماده:

په هغو پېښو کښې چه په يوه دعوی باندی غور کول په فنی معلوماتو پوری تړلی وی، محکمه د دعوه والو یا دعوه وال په غوښتنه او یا پخپله د دی خبری حکم کولی شی چه د پوهانو نه دی پوښتنه وشي. د محکمی په حکم کښې به دهغه موضوع څرگند ذکر چه د پوهانو عقیده پکښې ضروری ده، قید پری او د هغی مودی ټاکل چه پوهان پکښې خپله عقیده څرگنده کړي، ضروری دی.

ماده (۱۴۴):

در مواردیکه رسیدگی به یک دعوی وابسته به معلومات فنی باشد محکمه میتواند به اساس درخواست اصحاب دعوی و یا یکی از آنها و یا راساً قرار صادر کنند که از اهل خبره استشاره بعمل آید. در قرار محکمه تصریح موضوعیکه عقیده اهل خبره نسبت به آن لازم است قید شده و مدتیکه اهل خبره باید در داخل آن اظهار عقیده کند ضروری است.

يوسلو پنځه څلويښتمه ماده:

کله چه دواړه خواوی د پوهانو په ټاکلو اتفاق وی نو پوهان به د محکمی له پلوه خوښیږي، کیدای شی چه پوهان یو نفر یا ډیر کسان خوښ کړي شی.

ماده (۱۴۵):

در حالیکه طرفین در باره تعیین اهل خبره توافق نظر نداشته باشند اهل خبره از طرف محکمه انتخاب میشود ممکن است اهل خبره یک نفر و یا بیشتر تعیین شود.

يوسلو شپږ څلويښتمه ماده:

د پوهانو په حیث هغه کسان خوښول په

ماده (۱۴۶):

کسانی باید بحیث اهل

خبره انتخاب شونډ که در موضوع مربوطه دارای معلومات فنی لازم باشند. اهل خبره ايکه طبق ماده (۱۴۵) از طرف محکمه راساً تعيين ميشوند رعايت شروط مذکور ماده (۱۳۳) فصل شهادت اين قانون نیز ضروری است.

ماده (۱۴۷):

هيچ کس مجبور کرده نميشود بدون موافقتش بحيث اهل خبره اظهار عقیده کند.

ماده (۱۴۸):

بعد از اينکه محکمه اظهارات طرفين را استماع کرد سولاتی را که بايد از اهل خبره پرسیده شود تعيين ميکند استجواب و استکتاب اهل خبره از طرفين دعوی در حضور محکمه و در حال حاضر بودن طرفين دعوی صورت می گیرد.

ماده (۱۴۹):

در صورتیکه راجع به حق الزحمه اهل خبره قبلاً موافقه بعمل نیامده باشد با در نظر گرفتن کمیت و کیفیت موضوع، وقت و اهمیت زحمتیکه اهل خبره متحمل شده است از طرف

کار دی چه په مربوطه پېښه کښې د ضروری فنی معلوماتو خاوندان وی، هغه پوهان چه د یوسلو پنځه څلویښتمی مادی سره سم پخپله د محکمی له خوا ټاکل کیږی، ورسره ددی قانون د شهادت د فصل په یوسلو دری دېرشمه ماده کښې دراغلو شرطونو پاملرنه هم ضروری ده.

یوسلو اوه څلویښتمه ماده:

په هېچا باندی ددی خبری زورنه شی کېدای چه که دده خوښه نه وی هم د اهل خبره په حیث دې خپله عقیده څرگنده کړی.

یوسلو اته څلویښتمه ماده:

د محکمی له پلوه د دواړو خواوو د بیان اوریدلونه پس محکمه هغه سوالونه ټاکي چه د پوهانونه ئی پوښتنه په کار ده. د دواړو خواوو نه د پوهانو په باب جواب او لیک غوښتل د محکمی په وړاندی د دواړو خواوو په حضور کیږی.

یوسلو نهه څلویښتمه ماده:

که چېرې د پوهانو د حق الزحمی په باب مخکښې فیصله نه وی شوی، نو حق الزحمه د موضوع د څومره والی، څرنگوالی او د پوهانو د وخت او زحمت د پاملرنی سره د محکمی له

خوا ټاکل کيږي.

محکمه حق الزحمه تعيين ميگرډد.

يوسلو پنځوسمه ماده:

ماده (۱۵۰):

که د پوهانو نه پوښتنه کول د دواړو خواوو نه د يوه په غوښتنه شوی وو نو حق الزحمه به هماغه خوا ورکوي. که چيري د پوهانو نه پوښتنه د دواړو خواوو په غوښتنه يا پخپله د محکمي له پلوه شوی وه نو دواړه خواوي به نيمه نيمه حق الزحمه ورکوي. په دواړو صورتونو کښي په کار دی چه په کار باندی د پوهانو د لاس پوري کولو نه اول حق الزحمه محکمي ته ورکړه شي.

در حالیکه رجوع به اهل خبره بموجب درخواست یکی از طرفین بعمل آمده باشد تادیه حق الزحمه به عهده همان طرف است. هرگاه رجوع به اهل خبره به اساس درخواست طرفین و یا بموجب نظریه محکمه راساً صورت گرفته باشد درین حالت حق الزحمه بالمنصفه پرداخته میشود در هر صورت باید حق الزحمه قبل از مبادرت اهل خبره بوظیفه در دسترس محکمه مربوطه گذارده شود.

يوسلو يوینځوسمه ماده:

ماده (۱۵۱):

پوهان مکلف دی چه د محکمي له خوا په بنودلی وخت محکمي ته حاضر شي او د هغو موضوعاتو په باب چه د دوی نظریه پکښي غوښتل کيږي، خپلي کتنی وکړي او په هغه موده کښي د ننه د ننه چه محکمه ئي ټاکي، نتیجه پخپل لاس محکمي ته وړاندې کړي.

اهل خبره مکلف اند در اوقاتی که از طرف محکمه تعیین میشود بمحکمه حاضر و راجع بموضوعاتی که نظریه آنها خواسته میشود مطالعات لازم بعمل آورده و در ظرف مدتیکه از طرف محکمه تعیین میشود نتیجه را شخصاً بمحکمه تقدیم دارند.

يوسلو دوه پنځوسمه ماده:

ماده (۱۵۲):

محکمه د هغو ټکو د پوره کولو او څرگندولو د پاره چه د پوهانو په راپور کښي نیمگري او گونگ وگڼل شي، د پوهانوه بیا پوښتنه کولی شي. د دوی د خولی توضیحات د دعوو ضبطولو په

محکمه می تواند بغرض تکمیل و توضیح نقاطی که در راپور اهل خبره ناقص و مبهم به نظر برسد از اهل خبره مجدداً استفسار نمایند. توضیحات شفاهی اهل خبره در کتاب

ضبط دعوی قید و یا به امضاء آنها
رسانیده می شود.

ماده (۱۵۳):

اساساً باید نظریه اهل خبره طور سری
مورد رسیدگی محکمه قرار گیرد ولی
در حالات مقتضی محکمه میتواند
نظریه اهل خبره را در حضور طرفین
دعوی مورد بحث قرار دهد.

ماده (۱۵۴):

نظریات اهل خبره با ساس کثرت آراء
اتخاذ گردیده و نظریات مذکور در حل
وفصل دعاوی تجارتی بحیث قرینه
شناخته می شود.

ماده (۱۵۵):

در صورتیکه محکمه نظریه اهل خبره
را اعتبار ندهد میتواند برای یکبار
دیگر اهل خبره جدیدی طبق احکام این
فصل تعیین نماید.

**فصل هشتم
اسناد**

ماده (۱۵۶):

در صورتیکه قانون برای اثبات یک
ادعا در محاکم تجارتی کدام نوع
معین دلیل را بصراحت تخصیص داده
باشد اثبات آن با نواع دیگر دلائلی
صورت گرفته نمیتواند.

کتاب کپی خیژی او د دوی نه پری
د سخط اخیستل کیری.

یوسلو دری پنخوسمه ماده:

په کار خو دا دی چه محکمه د پوهانو په
نظریه باندی پټ په پرده کښی خپرنه
وکړی خو که ضرورت پښی شی نو
محکمه د دواړو خواوو په مخکښی د
پوهانو په نظریه خپرنه کولای شی.

یوسلو څلور پنخوسمه ماده:

د پوهانو نظریات د رأیود ډیرښت په
اساس اخیستل کیری او د تجارتی دعوو
په پریکون کښی د قرینی په حیث پیژندل
کیری.

یوسلو پنځه پنخوسمه ماده:

که چیری محکمه د پوهانو نظرئی ته
اعتبار ورنه کړی نو بیا هم یوځل نوی
پوهان ددی فصل د حکمونو سره سم
ټاکلی شی.

**اتم فصل
سندونه**

یوسلو شپږ پنخوسمه ماده:

په هغه صورت کښی چه قانون په
تجارتی محکمو کښی دیوی ادعا د
ثبوت د پاره یو ډول معین دلیل ټاکلی او
په گوته کړی وی نو د هغی ادعا ثبوت
په بل ډول د لیلونو نه شی کیدی.

يوسلو اوه پنخوسمه ماده:

هغه مسایل چه ثبوت ئی د دواړو خواوو په اتفاق په معینو د لیلونو منل شوی وی د هغو د ثبوت د پاره نورد لیلونه منل کیدی نه شی خو په دی شرط چه د دواړو خواوو اتفاق د قانونی حکمونو نه مخالف نه وی.

ماده (۱۵۷):

مسائلیکه اثبات آن بموجب موافقه تحریری قبلی طرفین ذریعۀ دلائل معین قبول شده باشد برای اثبات آن دلائل دیگر قبول شده نمیتواند. مشروط بر اینکه موافقه طرفین مخالف احکام قانونی نباشد.

يوسلو اته پنخوسمه ماده:

په دی قانون کښی د جعلیت د ذکر شویو حکمونو له پاملرنی سره سم هغه دفعی چه په دلیل باندی د یوی تکیه شوی دعوی په مقابل کښی راورل کیږی، په کار دی چه په سند باندی تکیه ولری.

ماده (۱۵۸):

با در نظر گرفتن احکام جعلیت مذکور این قانون مدافعاتی که در مقابل ادعای مستند به سند بعمل می آید باید مستند به سند باشد.

يوسلو نهه پنخوسمه ماده:

ددی لاندی حالتونو په هر صورت کښی شاهد وړاندی کیدی شی:

ماده (۱۵۹):

در حالات ذیل در هر صورت میتوان شاهد اقامه کرد:

الف:- په داسی معاملو کښی لکه اورلگیدل یا تکر چه سند اخیستل پکښی یاخو ناشونی او یاخورا ډیر گران کار وی.

الف:- در معاملاتى از قبیل حریق، تصادم که گرفتن سند غیر ممکن یا فوق العاده مشکل باشد.

ب:- په هغو چارو کښی د دواړو د ایجاب یا وضعیت له کبله پکښی د سند تیارول د عرف او چال چلند تقاضا نه وی.

ب:- اموری که نظری با ایجاب ویا وضعیت طرفین تنظیم سند در آن از اقتضاء تعامل و عرف نباشد.

ج:- د جبر او حیلی د پیښیدو

ج:- در حال وقوع حیلہ

په حال کښې.

واکړه.

يوسلو شپيتمه ماده:

ماده (۱۶۰):

که چېرې ديوې ناڅاپي پيښې، يا دچېر دسببونو يا دورکيدلوله کبله ديوسند له منځه تللو په باب زړه منلې دليلو نه او قرينې موجودې وي، نو په شاهدي باندې د دعوي اثبات کيدی شي.

اگر دلايل وقراین قناعت بخشی در باره ضایع شدن سند در اثر یک حادثه ناگهانی ویا اسباب مجبره ویا مفقود شدن سند موجود باشد میتوان ذریعه شهادت دعوی را با ثبات رسانید.

يوسلو يوشپيتمه ماده:

ماده (۱۶۱):

هغه سندونه چه دداسې مقاماتو له خوا اصولاً ترتيب او تصديق کيږي چه د قانون له مخې د هغو د تيارولو واک لري نو د تجارتي محکمو په وړاندې ترهغه وخته اعتبار لري چه خلاف ئې ثابت شوی نه وي خو که محکمه ئې مشبوه وگڼي نو مثني ئې پخپله له هغه مقامه چه دائي تيار کړي دي، رسماً راغواړي، دغه شان که اشتباه د سند په تصديق کښې موجوده وي، نو محکمه ئې پخپله تصديق رسماً له هغه مقامه راغوښتي شي چه دغه تصديق ئې کړي دي.

اسناد يکه از طرف مقاماتيکه قانوناً صلاحيت ترتيب آنرا دارند اصولاً ترتيب و تصديق ميشود نزد محاکم تجارتي تا وقتی اعتبار دارد که خلاف آن باثبات نرسيده باشد. ولی اگر محکمه آنرا مشبوه بداند مثني آنرا رسماً از مقامی که آنرا ترتيب نموده رسماً مطالبه مينمايد. همچنان اگر اشتباه در تصديق سند موجود باشد محکمه ميتواند تصديق آنرا رسماً و رسماً از مقام تصديق کننده بخواهد.

يوسلو دوه شپيتمه ماده:

ماده (۱۶۲):

هغه سندونه چه له افغانستانه بهر تيار شوي وي هله پري اعتبار کيدی شي چه د دوه دېرشمې مادي له حکمه سره سم تيار شوي او تصديق شوي وي.

اسناديکه در خارج افغانستان ترتيب شده باشد وقتی مدار اعتبار شمرده ميشود که طبق حکم ماده (۳۲) ترتيب يافته و به تصديق رسیده باشد.

يوسلو دری شپيتمه ماده:

هغه غیر رسمي سندونه چه په محکمو کښی د هغو صحت منل کیږی، د رسمي سند ماهیت خپلوی.

ماده (۱۶۳):

اسناد غیر رسمي که در محاکم به صحت آن اعتراف میشود ماهیت سند رسمي را حائز می گردد.

يوسلو څلور شپيتمه ماده:

د کړښونه بهر یا هغه عبارتونه چه په وهلو کړښو د پاسه لیکل شوی وی، په متن کښی وی که په حاشیه کښی، اعتبارنه لری، مگر هله! چه دغه برخی په ځانگړی صورت د سندورکوونکی امضاء کړی او تصدیق کړی وی، او یا د محکمی په مخکښی امضاء شی.

ماده (۱۶۴):

برآمده گسی ها و یا عباراتیکه بالایی خط گرفتگی ها در متن و یا حاشیه یک سند باشد اعتبار ندارد. مگر اینکه آن قسمت ها جداگانه به تصدیق و امضای سند دهنده رسیده باشد و یا در محضر محکمه برسد.

يوسلو پنځه شپيتمه ماده:

هغه عبارتونه چه د پوروال د پلوه د ټول یا ځینی پور درسیدلو په باب لیکل کیږی هله اعتبار لری چه پوروال ئی صحت منی.

ماده (۱۶۵):

عباراتیکه از طرف داین در روی و یا ظهر یک سند دائر به رسید کلی و یا قسمی دین تحریر میگردد در صورتی معتبر است که دائن به صحت آن معترف باشد.

يوسلو شپږ شپيتمه ماده:

داسی غیر رسمي سندونه چه د سوداگرو ترمنځ رواج وی او چال چلند پری کیږی په تجارتی محکمو کښی چلیږی.

ماده (۱۶۶):

اسناد غیر رسمي که بین تجار معمول و مروج باشد نزد محاکم تجارتی مدار اعتبار است.

يوسلو اوه شپيتمه ماده:

د ټلگرام پاڼه چه څوپورې ئی د اصل سره مخالفت ثابت نه شی، په تجارتی محکمو کښی اعتبار لری، که چیری ئی

ماده (۱۶۷):

ورقه تلگرام تا زمانی که مخالف آن باصل باثبات نرسد نزد محاکم تجارتی اعتبار دارد در حال اختلاف اصل آن که

از طرف فرستنده امضاء شده مدار اعتبار قرار داده میشود مگر اینکه طرف مقابل ثابت کند که تلگرام جعلی است.

ماده (۱۶۸):

اعتبار محتویات دفاتر تجارتی طبق احکام قانون تجارت محفوظ است.

ماده (۱۶۹):

طرفیکه اصل سند آن نزد مقامات رسمی بوده و از ارائه آن عاجز باشد میتواند توسط محکمه آنرا مطالبه کند. مصارف لژمه یک سندیکه بغرض ملاحظه و تطبیق به محکمه خواسته میشود بر عهده طرفی است که بر سند مذکور استناد نموده است.

ماده (۱۷۰):

طرفیکه یک سندی به لسان اجنبی را به محکمه ارائه مینماید مکلف است که ترجمه مصدق آنرا نیز توأم سند بمحکمه تقدیم کند در صورتیکه ترجمه سند مذکور طرف قناعت جانب مقابل و یا محکمه واقع نگردد، رسماً از جانب محکمه به ترجمه آن بمصرف ارائه کننده مبادرت میشود.

ماده (۱۷۱):

ادعا کننده مکلف است نقل مصدق و

اختلاف لژه نویائی اصل چه لیرونیکی امضاء کړی وی اعتبار لری خو هله نه! چه مقابل لوری دا ثابتہ کړی چه تلگرام جعلی دی.

یوسلو اته شپیتمه ماده:

د تجارتی د فترونو د محتویاتو اعتبار د تجارت د قانون سره سم محفوظ دی.

یوسلو نهه شپیتمه ماده:

هغه خواچه اصل سندئ په رسمی مقاماتو کښی وی او په دغه وجه ئی له بنودلو عاجز وی د محکمی په واسطه ئی راغوښتلی شی، دهغه سند ضروری لگښت چه د کتلو او تطبیق د پاره محکمی ته راغوښتل کیږی، په هغه چادی چه په دغه سندتکیه کوی.

یوسلو او یایمه ماده:

هغه خوا چه په پردی ژبه یو سند محکمی ته ښیې پدی (مکلف) دی چه تصدیق شوی ترجمه ورسره جوخته محکمې ته وړاندی کړی، که چیری مقابل لوری او یا محکمه په دغه ترجمه قناعت ونه کړی نو رسماً د محکمی په خوا د سندوال په لگښت دهغه ترجمی ته اقدام کیږی.

یوسلو یو او یایمه ماده:

د ادعا خاوند په دی پړ دی چه د دی

یا در صورتی که از طرف محکمه امر شود اسناد ذیل را بمحکمه ارائه دهد:

الف: تمام اسنادیکه در دعوی خود بآن استناد نموده است.

ب: اوراق و تلگرام هائیکه متعلق بموضوع دعوی باشد.

ماده (۱۷۲):

در صورتیکه از طرف محکمه امر شود ابراز اصل و یا نقل مصدق دفاتر و حسابات تجارتی نیز لازم میباشد.

ماده (۱۷۳):

اسنادیکه در محکمه ارائه میگردد اگر طرف مقابل ارائه کننده با آن استناد ورزد ارائه کننده سند حق ندارد آنرا پس بگیرد و یا از محکمه مطالبه نماید که سند را کان لم یکن فرض کند.

ماده (۱۷۴):

رسیدگی بحساب و دفاتر تجارتی در حضور مجلس محکمه بعمل می آید در صورتیکه اسناد کتبی و دفاتر تجارتی در محل خارج حوزه قضائی محکمه باشد و رسیدگی بآن از طریق « نیابت قضائی » نیز بعمل آمده میتواند.

لأدى سندونو تصدیق شوی نقل اویائی په هر هغه صورت چه دمحکمی له پلوه امر وشى محکمی ته وښی:

الف: - هغه ټول سندونه چه پخپله دعوی کښی ئی پری تکیه کړی وی.

ب: - هغه پانی او ټیلگرامونه چه د دعوی په موضوع پورې تعلق لری.

یوسلو دوه اویایمه:

په هغه صورت کښی چی د محکمی له پلوه امر وشى د تجارتی د فترونو او حسابونو اصل او یا تصدق شوی نقل راویستل هم ضروری دی.

یوسلو دری اویایمه ماده:

هغه سندونه چه په محکمه کښی ښودل کیږی که مقابل لوری ئی خپل سند ونیسی نو د سند ښودن وال هغه نه بیرته اخیستلی شی او نه محکمی نه داغوبتنه کولای شی چه دغه سند داسی وگڼی چه هډو له سره وونه.

یوسلو څلور اویایمه ماده:

په تجارتی حسابونو او دفترونو باندی غور د محکمی د مجلس په مخکښی کیږی، که چیری لیکلی سندونه او تجارتی دفترونه د محکمی دقضائی حوزې نه بهروی نو په هغو باندې د قضائی نیابت په لارهم غور کیدی شی.

يوسلو پنځه اويايمه ماده:

محکمه کولی شی چه غواړی د حسابونو غور په پوهانو باندی وکړی.

ماده (۱۷۵):

محکمه ميتواند رسيدگی بحسابات را در صورت لزوم توسط اهل خبره بعمل آورد.

يوسلو شپږ او يايمه ماده:

که چېری بنودل شوی سند په هغه چا پورې اړه نه لری چه د ده خلاف په هغه باندی تکیه شوی وی، نو دغه سړی کولی شی چه رد ئی کړی خو په کار دی چه د سند ردول په هغه لومړی جواب کښی چه د بنودل شوی سند په باب ورکول کیږی، وشی.

ماده (۱۷۶):

اگر سند ارائه شده بشخصی که علیه او بران استناد شده منسوب نباشد شخص مذکور میتواند آنرا رد کند ولی رد سند باید در اولین جوابی که نسبت به سند ارائه شده داده میشود بعمل آید.

يوسلو اوه اويايمه ماده:

د رد په مقابل کښی که د سند څښتن خپل سند د مقابل لوری په سلابيرته واخلی نو محکمه په دغه دعوی کښی چه غور کوی په دغه سند باندی تکیه نه شی کولی، خو که د سند څښتن خپل سند بیرته واخلی او سند په دعوی کښی تاثیر لری، محکمه کولی شی چه د دغه سندله مخې غور وکړی.

ماده (۱۷۷):

در برابر رد اگر صاحب سند سند خود را بموافقه طرف مقابل استرداد نماید محکمه دیگر نمیتواند در دعوی مورد رسیدگی به آن سند استناد نماید ولی هرگاه صاحب سند، سند خود را استرداد نکند و سند در دعوی مؤثر باشد محکمه میتواند باساس آن رسیدگی بعمل آورد.

يوسلو اته اويايمه ماده:

که چېری محکمه د تحقیقاتو په نتیجه کښی په منکر پورې د سند په اړه لرلو فیصله وکړی نو منکر له زرنه تر دووزرو افغانیو پورې په نقدی جزا او همدغه

ماده (۱۷۸):

در صورتی که در نتیجه تحقیقات محکمه راجع به منسوبیت یک سند بمنکر قرار صادر کند منکر از یک هزار الی دو هزار افغانی بجزای نقدی و

همچنان در حال درخواست طرف نسبت به تاخير دعوى بـجـبران خسارات وارده طرف مقابل که از جانب محکمه تشخيص ميشود محکوم میگردد.

ماده (۱۷۹):

ادعای جعلیت اسناد را در تمام مراحل جریان دعوى ميتوان نمود هرگاه ادعای جعلیت در اثنای جلسه محاکمه بعمل آید لازم است که چگونگی آن بکتاب ضبط دعوى قيد و بامضای ادعا کننده برسد.

ماده (۱۸۰):

صورت ادعای مدعی جعلیت بطرف مقابل او ابلاغ میگردد. طرف مقابل مکلف است در ظرف ده روز تحریراً جواب بدهد که سند ارائه شده را مسترد میدارد و یا با استفاده از آن دوام میدهد. در صورت استرداد موافقت طرف مقابل شرط است.

ماده (۱۸۱):

استرداد سند بذات خود دلیل جعلیت آن نیست.

ماده (۱۸۲):

در صورتیکه ارائه کننده سند آنرا استرداد کند و یا در ظرف مدت مقرر

شان که مقابل لوری د دعوى د ځنډیدو له کبله غوښتنه وکړي نو مقابل لوری ته د اوبښتی تاوان په جبره چه اندازه ئی محکمه ټاکي، محکومېږي.

یوسلو نهه او یایمه ماده:

د دعوى د جریان په ټولو مرحلو کښی د سند د جعلیت ادعا کیدای شی، که چېری د جعلیت ادعا د محاکمې د غونډې په وخت کښی وشي نو ضروری ده چه کیفیت ئی د دعوو ضبطولو په کتاب وخیژی او دادعا په خاوند امضا کړی شی.

یوسلو اتیایمه ماده:

د جعلیت د دعوو وال د ادعا صورت دهغه مقابل لوری ته ابلاغیږي. مقابل لوری په دی پړ دی چه په لسو ورځو کښی یا خو داسی لیکلی جواب ورکړي چه دغه سند بیرته اخلی او یا پری و درېږي. د سند په بیرته اخیستلو کښی د مقابل لوری منبیت شرط دی.

یوسلو یو اتیایمه ماده:

تش د سند بیرته اخیستل د هغه د جعلیت دلیل نه دی.

یوسلو دوه اتیایمه ماده:

که چېری د سند بنودن وال سند بیرته واخلي او یا په ټاکلی نېټه جواب ور نه

کړې نو محکمه به د یوسلو یو او یا یمی مادی له پاملرنی سره دغه سند د د لیلونوله منځه و باسی او که چېرې د سند بنسودن وال پخپل سند باندی ټینگ و دریرې نو د محکمې منشی به په درې ورځو کښی د سند د جعلیت دعوه وال ته خبر ورکوی چې تر لسو ورځو پوری هغه دلیلونه چې سند د جعلیت په باب پری تکیه لری، محکمې ته لیکلی وړاندی کړی.

یوسلو دری اتیایمه ماده:

که چېرې محکمه د جعلیت د لیلونوله رسیدونه پس د جعلیت په دعوی باندی غور په اصل دعوی کښی تاثیر ناک وگڼی نو د جعلیت په دعوی باندی د غور کولو حکم کوی. د محکمې منشی په دری ورځو کښی د محکمې دغه فیصله دواړو خواوو ته اوروی او د جعلیت د دعوی دلیلونه د سند بنسودن وال ته ارجاع کوی او هغه په دی پوهوی چه په لسو ورځو کښی خپل لیکلی جواب محکمې ته وسپاری او د دغه جواب درسیدو نه پس د جعلیت په دعوی باندی د غور نېټه د منشی له پلوه دواړو خواوو ته اورول کیږی.

یوسلو څلور اتیایمه ماده:

په کار دی چه د سند بنسودن وال هغه اصل سند چه د جعلیت دعوی پری شوی

جواب ندهد محکمه با در نظر گرفتن حکم ماده (۱۷۱) سند مذکور را از جمله دلایل خارج میکند و در حالیکه ارائه کننده سند با استفاده از سند دوام دهد منشی محکمه در ظرف سه روز به ادعا کننده جعلیت اعلام میدارد که الی ده روز دلیلی را که در مورد جعلیت بآن استناد می ورزد تحریراً بمحکمه تقدیم نماید.

ماده (۱۸۳):

محکمه بعد از وصول دلایل جعلیت در صورتیکه رسیدگی دعوی جعلیت را در اصل دعوی مؤثر بداند قرار رسیدگی به ادعای جعلیت را صادر مینماید. منشی محکمه در ظرف سه روز، قرار محکمه را به طرفین ابلاغ و دلایل تحریری ادعای جعلیت را به ارائه کننده سند ارجاع و باو تفهیم مینماید که در ظرف ده روز جواب خود را تحریراً به محکمه تقدیم کند و بعد از وصول جواب مطلوب تاریخ رسیدگی به دعوی جعلیت ذریعۀ منشی محکمه بطرفین ابلاغ میگردد.

ماده (۱۸۴):

ارائه کننده سند اصل سندی را که مورد ادعای جعلیت واقع شده باید در

ده، هماغه وخت چه پخپل سند باندی د ودریدو خبر محکمی ته ورکوی درسید په بدل کښی د محکمی دفتر ته وسپاری، دغه سند د منشی په واسطه د محکمې په رئیس او اعضاوو باندی ملاحظه اونښانی او په محکمه کښی خوندي ساتل کیږی.

یوسلو پنځه اتیایمه ماده:

که چېری د جعلیت دعوه وال په ټاکلی موده کښی د جعلیت دلیلونه محکمی ته وړاندی نه کړی د جعلیت ادعا بې تاثیر کیږی، او که چېری د سند بنودن وال د مقابل لوری له خوا د سند د جعلیت د دعوی په باب جواب ونه وائی نو د محکمی له خوا د جعلیت په دعوی باندی د غور دپاره نېټه ټاکل کیږی.

یوسلو شپږ اتیایمه ماده:

محکمه درسمی سندونو د جعلیت په دعوی باندی دغور په باب د یوسلو نهه پنځوسمې او یوسلو شپیتمی مادی حکمونوته پاملرنه ساتی او د نورو سندونو د جعلیت په دعوی باندی دغور کولو په باب ددی قانون له یوسلو نه اتیایمی نه واخله د یوسلو شپږ نوی میی ترپایه پوری مادو د حکمونو پاملرنه کوی او په هغه صورت کښی چه د جعلیت د لیلونه مقنع وگڼی د سند په جعلیت حکم کوی گڼی هېڅ. که چېری د

همان موقعیکه ادامه استفاده از سند را بمحکمه اطلاع میدهد در مقابل رسید بدفتر محکمه بسپارد سند مذکور توسط منشی بملاحظه و نشانی شد رئیس و اعضای محکمه رسانیده شده محفوظاً در محکمه نگهداشته می شود.

ماده (۱۸۵):

در صورتیکه ادعا کننده جعلیت در ظرف مدت معینه دلایل جعلیت را بمحکمه تقدیم نکند ادعای جعلیت بی اثر میگردد و اگر ارائه کننده سند در باره ادعای جعلیت که از جانب مقابل ابراز گردیده جواب ندهد، برای رسیدگی بدعوی جعلیت از طرف محکمه تاریخ تعیین می گردد.

ماده (۱۸۶):

محکمه در مورد رسیدگی به ادعای جعلیت اسناد رسمی احکام مواد (۱۵۹ و ۱۶۰) را رعایت مینماید و در مورد ادعای جعلیت سائر اسناد احکام مواد از (۱۸۹) تا آخر (۱۹۶) این قانون را در نظر گرفته و در صورتیکه دلایل جعلیت را مقنع یابد به جعلیت سند حکم صادر می کنند و الاخیر هرگاه محکمه قرار خود را به

سند په جعليت باندې خپله فيصله
صادره کړې نو دغه سند د دليلونو له
منځه وباسي.

يوسلو اوه اتيايمه ماده:

که چېرې محکمه د سند په جعليت حکم
ونه کړې نو هغه خوا چه د جعليت دعوی
ئې کړې ده د پنځو سوؤ نه واخله تر درې
زرو افغانیو پورې په نقده جزأ او همدغه
شان د مقابل لوری په غوښتنه هغه ته د
ټول اوبنتی تاوان په ورکړه چه محکمی
ته ثابت شی، محکومېږي.

يوسلو اته اتيايمه ماده:

د جعليت د دعوی په باب د حکم
صادريدلونه پس هغه ټول سندونه او
ليکنې چه د جعليت د دعوی لاندې
راغلی بنودن وال او يا هغه مرجع ته چه
دغه سندونه تری لاس ته راوستل شوی
دی د یوسلو اوه اتيا او یوسلو نهه نوی
مادو د حکمونو له پاملرنی سره سم
درسید په بدل کښی بیرته ورکول کیږي.

يوسلو نهه اتيايمه ماده:

د تجارتي محکمو هېڅ مامور او کار والا
دا حق نه لری چه په کومو سندونو باندې
چه د جعليت دعوی شوی ده دهغو مثنی
اشخاصوته ورکړي، مگر هله چه د
محکمی رئیس اجازه وکړي او په دغه
صورت کښی هم د مثنی په څنډه کښی

جعليت سند صادر نمايد
سند مذکور را از جمله
دلائل خارج میکند.

ماده (۱۸۷):

در حالیکه محکمه به جعلیت سند
حکم نکند ظرفیکه ادعای جعلیت
نموده از پنجصد الی سه هزار افغانی
بجزای نقدی و همچنان در حال مطالبه
طرف مقابل به تادیه تمام خسارات
وارده بجانب مقابل که نزد محکمه
باثبات برسد محکوم میگردد.

ماده (۱۸۸):

بعد از اصدار حکم در مورد ادعای
جعلیت اسناد و نوشته جاتی که
مورد ادعای جعلیت واقع شده به ارائه
کننده آن و یا مراجعیکه اسناد
مذکور از آن بدست آورده شده
با در نظر گرفتن احکام مواد
۱۸۷ و ۱۹۹، در مقابل رسید اعاده
میگردد.

ماده (۱۸۹):

هیچ یک از مامورین و کارکنان محاکم
تجارتی حق ندارند از اسناد و نوشته
جاتی که درباره آنها دعوی جعلیت
بعمل آمده باشخاص مثنی بدهند مگر
باجازه رئیس محکمه مربوطه که در
اینصورت نیز باید در حاشیه مثنی

تحریر و تصریح شود کہ دربارہ سند مذکور ادعای جعلیت بعمل آمده است.

مادہ (۱۹۰):

در صورتیکہ ادعای جعلیت یک سند در محاکم تجارتی بہ اثبات برسد متہم و ہمکاران آن جہت تعقیبات جزائی بمراجع مربوطہ آن محول میگردد.

مادہ (۱۹۱):

راجع باعتبار سند در موضوع ادعای جعلیت قرار ذیل رسیدگی بعمل می آید:

الف: دقت در خط - امضاء مهر و نشان شصت از نقطہ نظر گل و تراشیدگی و امثال آن.

ب: مطابقت خط و امضای سند متنازع فیہ با خط و امضای اسناد مماثلکہ اصالت شان مورد اعتماد محکمہ است.

ج: تحقیق از شہود و مطلعین کہ از اطلاعات و معلومات آنها بتوان صحت و سقم سند را تشخیص نمود.

د: تطبیق مفاد سند با اسناد و سائر دلایل مربوطہ کہ اصالت آن مورد

خرگند و لیکل شی چہ بہ دی سند باندی د جعلیت دعوی شوی ده.

یوسلو نوی یمہ مادہ:

کہ چہری بہ یو سند باندی د جعلیت دعوی بہ تجارتی محکمو کنبی ثابتہ شی نو تورن او دہغہ ملگری د جزائی تعقیباتو د پارہ خپلو مراجعو ته سپارل کیږی.

یوسلو یونوی یمہ مادہ:

د جعلیت د دعوی بہ موضوع کنبی د یوسند اعتبار بہ باب په دی ډول غور کیږی:

الف: په لیک، امضاء مهر او ګوته باندی د وھلو، توږلو او دغسی نورو په ملاحظہ کره کتنه.

ب: د لاجہ ایز سند د لیک او امضاء سره د یوبل داسی مماثل سند مخامخ کول چه د هغه په اصالت باندی د محکمی باوروی.

ج: د داسی خبر ګرندو او شاهدانونه تحقیق کول چه د هغو د اطلاعاتو او معلوماتو له مخه د سند صحیح او غلط معلومیدی شی.

د: د دغه سند له مفاد سره د نورو هغو سندونو او د لیلو نو تطبیق کول چه د

هغو په اصالت باندې د محكمې باور وى، د نورو سندونو سره د سند د تطبيق كولو په باب داسې سندونه خوښول په كار دي چه مقابل لورى يې منى او يايى صحت د محكمې په نزد ثابت وي.

يوسلو دوه نوى يمه ماده:

محكمه هغه شاهدان چه د شاهدى، له مخى يې په سند كښى امضاوى كړى وي يا هغه كسان چه د ليكلو په وخت كښى يې د لاجه ايز سند لاس ليكېدل يا مهريدل ليدلى وي او دغه شان هغه كسان چه د هغو اطلاعاتو او معلوماتو نه د حقيقت څرگنديدل ممكن وي، راغواړي او خبرى يې اوريدل كيږي.

يوسلو درى نوى يمه ماده:

د سند ونو دليك امضا او مهر د تطبيق كولو په كار كښى هغه ليكنى اساس نيول كيږي چه دواړه خواوى يې په خوښولو كښى اتفاق وي او كه د دواړو خواوو اتفاق نه وو نو بيا دا لاندې ليكنى د تطبيق د پاره اساس نيول كيږي:

الف: په رسمى سندونو كښى ليك، امضاء، مهر او گوته.

ب: هغه ليك، امضاء، مهر او يا گوته چه په دعوى پورې په مربوطو پاڼو كښى د

اعتماد است راجع به تطبيق مفاد سند با سائر اسناد بايد اسنادى را انتخاب كرد كه مورد قبول طرف مقابل بوده و يا صحت آن نزد محكمه ثابت باشد.

ماده (۱۹۲):

شهوديكه درسند شهادتاً امضاء نموده اند و يا اشخاصيكه تحريراً امضاء و يا مهر شدن سند متنازع فيه را ديده اند و همچنان اشخاصيكه از اطلاعات و معلومات آنها كشف حقيقت ممكن باشد از طرف محكمه احضار شده و اظهارات شان استماع مى شود.

ماده (۱۹۳):

در مورد مطابقت خط، امضاء و مهر نشان شصت اسناد و نوشته جاتى اساس تطبيق قرار داده خواهد شد، كه طرفين در انتخاب آنها موافق باشند. و در صورت عدم توافق طرفين نوشته جات آتى اساس تطبيق قرار داده ميشود:

الف: خط، امضاء، مهر، نشان شصت در اسناد رسمى.

ب: خط، امضاء، مهر، و نشان شصتيكه در اوراق مربوط به دعوى در

حضور محکمہ تحریر، امضاء مهر و یا نشان شصت شده باشد.

محکمی په وړاندی لیکل شوی، امضاء شوی او گوته شوی وی.

ج: تحریر یا امضای اشخاص رسمی و کارکنان مؤسسات ملی در نوشته جات متعلق به امور مربوط.

ج: په مربوطو چارو پوری په متعلقو لیکنو کښې د رسمی کسانو او ملی مؤسساتو د کار والاو لیک یا امضاء.

د: اسناد عادی که بصحت خط امضاء، مهر و نشان شصت آن قبلاً اعتراف بعمل آمده باشد.

د: هغه عادی سندونه چه د هغو د لیک، امضاء مهر او گوته په صحت باندی مخکښی اعتراف شوی وی.

ماده (۱۹۴):

اگر شخصی که خط، امضاء مهر و سند با و نسبت داده شده در حال حیات باشد جهت استکتاب احضار میگردد.

یوسلو څلورنوی یمه ماده:

که چېرې هغه سړی چه د سند لیک، امضاء مهر او گوته په ده پوری تړل شوی، ژوندی وی، د لیک دغوښتو د پاره راوستل کیږی.

ماده (۱۹۵):

هرگاه اوراق و نوشته جاتی که اساس تطبیق قرار داده میشود در یکی از ادارات دولتی و مؤسسات ملی باشد، ادارات و مؤسسات مذکور مکلف اند که بموجب حکم محکمه آنها را بمحکمه ارسال دارند البته بعد از حل مطلب اوراق مذکور بمراجع آن از طرف محکمه اعاده خواهد شد.

یوسلو پنځه نوی یمه ماده:

که چېرې هغه پانی او لیکنی چه د تطبیق د پاره اساس نیول کیږی په یوه دولتی اداره کښې وی او د محکمی په حکم یی محکمی ته راولیږی نو د مطلب پوره کیږی دونه پس هماغه اداری ته د محکمی له خوالیږل کیږی.

ماده (۱۹۶):

اگر اوراق و نوشته جات مذکور خارج حوزه قضائی محکمه واقع بوده و آوردن آن مشکل باشد تطبیقات لازم

یوسلو شپږنوی یمه ماده:

که چېرې دغه پانی او لیکنی د محکمی د قضائی حوزه نه بهروی اوراوپل ئی گران وی نو بیا د تطبیق

در همچو موارد از طريق نيابت قضائي
بعمل مي آيد.

ماده (۱۹۷):

در صورت لزوم محکمه تدقيق در سند
و تطبيق خط امضاء مهر و نشان شصت
را به اهل خبره مطابق احکام اين قانون
ارجاع مي دارد.

ماده (۱۹۸):

در حالیکه تراشيدگي و امثال آن در
يك سند موجود باشد موضوع در کتاب
ضبط دعوی مربوطه قيد و بامضای
ارائه کننده رسانيده ميشود و اگر ارائه
کننده سند از امضاء خودداری ورزد
کيفيت به کتاب ضبط دعوی تحرير و
در مورد سند طبق احکام اين قانون
اجراآت ميشود.

ماده (۱۹۹):

بعد از کسب قطعيت قرار محکمه
راجع به جعلی بودن يك سند خلاصه
حکم محکمه در ذيل سند تحرير و سند
مذکور از طرف رئيس محکمه به مهر
مخصوص ابطال ميگردد.

فصل نهم
اقرار

ماده (۲۰۰):

هرگاه شخصی اقرار بامري بنمايد که

کار د قضائي نيابت له لاری سرته
رسيږي.

يوسلو اوه نوی یمه ماده:

که ضرورت پيښ شي، محکمه د
ليک، امضاء مهراو گوتي کره کتنه
ددی قانون له حکمونو سره سم پوهانو
ته سپاري.

يوسلو اته نوی یمه ماده:

که چېرې توډنی او دغسی نور په یو
سند کښی موجودی وی نو دا خبره د
دعوو ضبطولو په کتاب خيژی او په
ښودن وال امضا کيږي او که چېرې د
سند ښودن وال د امضا کولونه ډډه
وکړي نو دغه کيفيت د دغوضبطولو
په کتاب خيژی او د سند په باب ددی
قانون د حکمونو سره اجرا آت کيږي.

يوسلو نهه نوی یمه ماده:

د یو سند د جعليت په باب د محکمی د
فيصلي د قطعی کيدونه پس د محکمی
د حکم لنډيز د سند لاندی ليکل کيږي
او دغه سند د محکمی د رئيس له پلوه
په خاص مهر باطليږي.

فصل نهم
اقرار

دوه سؤمه ماده:

کله چه یو څوک په یو داسی شی اقرار

حقى را بر عليه او تثبيت ميكند اين اقرار او براى اثبات آن حق كافى شمرده ميشود.

ماده (۲۰۱):

اقرار اگر حين جريان دعوى در حضور محكمه و يا در يكي از اوراقيكه بمحكمه تقديم ميشود بعمل آيد اقرار در محكمه بوده و مدار اعتبار است و اقرارى كه در خارج محكمه بعمل مى آيد معتبر شناخته شده ن ميتواند. مگر اينكه واقعيت آن طبق احكام اين قانون باثبات برسد.

ماده (۲۰۲):

اقرار بايد مانند سائر اظهارات مربوط بدعوى از طرف منشى محكمه در كتاب ضبط دعوى قيد شود و بامضاي مقرر برسد.

ماده (۲۰۳):

اعتراف وكيل بوجود يك حالتى كه حقى را عليه مؤكل او تثبيت ميكند مانند اقرار خود مؤكل طبق احكام اين فصل معتبر است، مشروط بر اينكه اين صلاحيت در وكالت خط براى وكيل داده شده باشد.

وكړې چه په ده باندې يو حق ثابتوى، دده دا اقرار ددغه حق د ثبوت د پاره كافى گڼل كېږي.

دوه سوه يوومه ماده:

كه چېرې اقرار د محكمې په وړاندې د دعوى د جريان په وخت كښې او يا دهغو پانونه په يوه كښې چه محكمې ته وړاندې كيږي، وشي، دا په محكمه كښې اقرار دى او اعتبار لري، او هغه اقرار چه د محكمې نه بهر وشي، اعتبار نه لري، مگر هله! چه واقعيت ئى ددى قانون له حكمونو سره سم ثابت شي.

دوه سوه دوهمه ماده:

په كار دى چه اقرار لكه د دعوى په باب د نورو اظهاراتو په شان د محكمې د منشى له خوا ددعوو ضبطولو په كتاب وڅيژي او په مقرر امضا شي.

دوه سوه درېيمه ماده:

په يو داسى حالت باندې د وكيل اقرار چه دده په مؤكل باندې يو حق ثابتوى د مؤكل د خپل اقرار په شان ددى فصل د حكمونو سره سم اعتبار لري خو په دى شرط چه وكيل ته په وكالت ليك كښې دا واک وركړى شوى وي.

لسم فصل قضائى نيابت

دوسوہ څلورمه ماده:

په هغو پېښو کېښى چه دا ضرورى وگڼله شى چه په د ليلونو باندې غور، د شاهدانو اوريدنه، پوهانو ته ماتې کول او يا نورو داسې قانوني اجراءات دهغې قضائى محکمې د حوزه نه بهر وشى چه د اصل دعوى په کتنه مکلفه ده، نو دا محکمه کولى شى چه په دغه باب يوې بلى محکمې ته نيابت ورکړي چه تحقيقات او ضرورى اجراءات وکандى او دهغو يو کره شوى شکل دې محکمې ته چه نيابت ورکوى، راوليږي.

دوسوہ پنځمه ماده:

په هغو پېښو کېښى چه دا ضرورى وي چه تحقيقات د افغانستان نه بهر وشى محکمه کولى شى چه د افغانستان او بهرنيو دولتونو ترمنځ د موجودو تړونونو په اساس او که دانه ؤ دبين الدول حقوقى مقرراتو په اساس د هغه مملکت محکمې ته چه دغه تحقيقات ئى په خاوره کېښي کيدل په کار دى نيابت ورکړي چه تحقيقات وکړي او يو کره شوى شکل ئى دى افغانى تجارتي محکمې ته راوليږي.

فصل دهم نيابت قضائى

ماده (۲۰۴):

در مواردیکه لازم دیده شود رسیدگی بدلائل، استماع شهود، رجوع باهل خبره و یا کدام اجراءات قانونی دیگری در خارج حوزه قضائى محکمه که برویت اصل دعوى مکلف است انجام یابد، محکمه مذکور میتواند بمحکمه دیگری در آن مورد نيابت دهد که تحقيقات و اجراءات لازم را بعمل آورده صورت مصدق آنرا بمحکمه نيابت دهنده ارسال دارد.

ماده (۲۰۵):

در مواردیکه لازم باشد تحقيقات و اجراءات لازم در خارج افغانستان بعمل آید محکمه مربوط میتواند بر اساس معاهدات موجوده بين دولت افغانستان و دول خارجه و در عدم آن باساس مقررات حقوقى بين الدول به محکمه مملکتیکه باید تحقيقات و اجراءات در خاک آن بعمل آید نيابت دهد تا تحقيقات را اجرا و صورت مصدق آنرا بمحکمه مربوطه تجارتي افغانى ارسال دارند.

دوه سوه شپږمه ماده:

افغانی تجارتی محکمی کولی شی چه د افغانستان او بهرنیو دولتونو ترمنځ د موجودو تړونونو سره سم او که نه وو د بین الدول حقوقی مقرراتو په اساس هغه نیابت چه د بهرنیو ملکونو د محکمو له پلوه د شاهدانو د اوریدنی یا تجارتی دعوی په باب د نورو تحقیقاتو د پاره ورکول کیږی، ومني.

ماده (۲۰۶):

محاکم تجارتی افغانی میتوانند طبق معاهدات موجود بین دولت افغانستان و دول خارجه و در عدم آن بر اساس مقررات حقوقی بین الدول نیابتی را که از جانب محاکم ممالک خارجه راجع به استماع شهود و غیره تحقیقات مربوط بدعوی تجارتی به آنها داده میشود قبول کند.

دوه سو اوومه ماده:

د قضائی نیابت په اجراء کولو کښی د غورلاری چاری د هغه ځای د قانون تابع دی چه تحقیقات پکښی کیږی.

ماده (۲۰۷):

طرز رسیدگی در اجرای نیابت قضائی تابع قانون محل تحقیقات است.

یوولسم فصل
حکمت

فصل یازدهم
حکمت

دوه سوه اتمه ماده:

هغه کسان چه د دعوی سورولو اهلیت نه لری، د خپلو اختلافونو د اوارولو د پاره که دغه اختلافونه په تجارتی محکمو کښی پورته شوی وی که نه وی، کولی شی چه د محکمی د حکم صادریدونه اول د یو یا څو تنو حکمیت ته ماتی وکړی.

ماده (۲۰۸):

اشخاصیکه اهلیت اقامه دعوی را دارند درباره حل و فصل اختلافات خود ولو اینکه در محاکم تجارتی اقامه شده و یا نشده باشد میتوانند قبل از اصدار حکم محکمه بحکمت یک و یا چند نفر مراجعه نمایند.

دوسوه نهمه ماده:

دواړه خواوی کولی شی چه په اصل عقد یا په ځانگړی تړون کښی دا په غاړه

ماده (۲۰۹):

طرفین میتوانند در اصل عقد و یا بموجب قرارداد جداگانه متعهد شوند

که در حال حدوث اختلاف بين آنها به حکميت ته به مراجعه کوی.

ومنی چه که اختلاف پيښ شو نو حکميت ته به مراجعه کوی.

ماده (۲۱۰):

اگر در قرارداد جداگانه که بموجب آن طرفين اساس حکميت را برای حل اختلافات خود قبول نموده اند بکدام حکم و يا حکم های معين موافقه بعمل آمده باشد. رعایت نکات ذیل در آن مورد ضروری است:

الف: بیان مشخصات هویت طرفين و حکم و حکم ها بطور واضح.

ب: بیان موضوع متنازع فیه که می باید از طریق حکميت حل و فصل شود.

ماده (۲۱۱):

در صورتیکه طرفين در اصل عقد و يا بموجب قرارداد جداگانه حکم و يا حکم های خود را قبلاً معين نکرده باشند میتوانند متعاقباً بموافقت طرفين اين عمل را انجام دهند و هرگاه در تعيين حکم اتفاق نظر طرفين حاصل نشود در آن صورت تعيين حکم از صلاحيت محکمه مربوط می باشد.

ماده (۲۱۲):

در صورتیکه بموجب اصل قرارداد و يا

دوه سوه لسمه ماده:

که په هغه ځانگړی تړون کښی چه دواړو خواوو د هغه له مخه د خپلو اختلافونو اوارولو د پاره د حکميت اساس منلی دی، په کوم ټاکلی حکم یا حکمانو باندی روغه جوړه راغلی وی، نو بیا په دغه باب ددی ټکو مراعات ضروری دی:

الف: په څرگند صورت د دواړو خواوو او دحکم او حکمانو د هویت د مشخصاتو بیان:

ب: د هغی لټجه ایزی موضوع بیان چه د حکميت له لاری ئی اوارول په کار دی.

دوه سوه یوولسمه ماده:

که چېری دواړو خواوو په اصل عقد یا په ځانگړی تړون کښی خپل حکم یا حکمان مخکښی نه وی ټاکلی دوی کولی شی چه بیا وروسته د دواړو خواوو په اتفاق دا کار وکاندی او هر کله که د دواړو خواوو ترمنځ د حکم په ټاکلو اتفاق را نه شی نو بیا د حکم ټاکل د محکمی کار دی.

دوه سوه دولسمه ماده:

که چېری داسی وی چه د اصل عقد

يا ځانگړې تړون له مخه په کار وی چه له يوه نه زيات حکمان وټاکل شى خو نه ئى شمير معلوم وی او نه نومونه، نو دواړه خواوې به يو يو حکم نيسی او دواړه حکمان به يو درېمگړی حکم خوښوی، که چېرې دغه دواړه حکمان په يوه هفته کښی د درېمگړی حکم په و درولو بريالی نه شى نو محکمه به درېمگړی حکم ټاکي.

دوه سوه ديارلسمه ماده:

په لاندی پېښو کښی هم حکم د مربوطې محکمی له خوا ټاکل کېږي:

الف: چه د دواړو خواوو ترمنځ د اختلافونو د اوارولو کار د تړون له مخه يوه حکم ته راجع شوی وی خو دواړه خواوې په يوه حکم باندی اتفاق ونه کړی شى.

ب: چه د یوی خوا حکم يا استعفا وکړی يا ومړی او يا د حکمیت اهلیت له لاسه ورکړی او دغه خوا دا ونه کړای شى چه د حکم د استعفا يا مړینې له نېټې نه لس ورځی پس د هغه عوض وټاکي.

ج: په ټولو هغو پېښو کښی چه دواړه خواوې د اصل عقد يا ځانگړی قرار داد

عقد جداگانه بيش از یک نفر حکم باید انتخاب شود ولی نه عده حکم و نه اشخاص آنها معین شده باشد باید هر یک از طرفین یک یک نفر حکم تعیین نموده و هر دو حکم یک حکم ثالث انتخاب نمایند. در صورتیکه هر دو حکم تعیین شده با انتخاب حکم ثالث در ظرف یک هفته از تاریخ تعیین شان موفق نشوند، محکمه حکم ثالث را تعیین میکند.

ماده (۲۱۳):

تعیین حکم از طرف محکمه مربوطه در موارد ذیل نیز صورت میگیرد:

الف: اگر بموجب قرارداد بین طرفین حل اختلافات بحکم واحد راجع شده باشد و جانبین نتوانند در انتخاب حکم مذکور توافق نظر حاصل کنند.

ب: در صورتیکه حکم یکی از طرفین مستعفی شود و یا فوت نماید و یا اهلیت حکمیت را از دست بدهد و طرف مذکور نتواند در ظرف ده روز از تاریخ فوت و یا استعفی حکم مذکور عوض آنرا تعیین کند.

ج: در تمام مواردیکه طرفین به تعیین حکم ها بموجب اصل عقد یا قرارداد

جداگانې يا احكام اين قانون
مكلف باشنډ و يكي از آنها
نتوانند در ظرف ده روز از تاريخ علم
به تعيين حكم طرف مقابل حكم خود
را تعيين كند.

ماده (۲۱۴):

در مواقعيكه محكمه طبق احكام اين
قانون انتخاب حكم مينمايد بايد اقلاً
از بين دو برابر عده كه براي حكمت
مورد ضرورت است و محكمه آنها را
تعيين ميكند حكم و يا حكم ها را
باساس قرعه معين نمايد.

ماده (۲۱۵):

حكم و يا حكم ها مكلف اند در ظرف
مدتيكه در اصل عقد و يا قرارداد
جداگانه تعيين شده قرار خود را
صادر كنند و اگر در اصل عقد و يا
قرار داد جداگانه مدتي براي اصدار
قرار حكمت ذكر نباشد حكم يا حكم
ها مكلف اند در ظرف دو ماه از
تاريخيكه تمام حكم ها قبولي
حكمت را تحريراً اظهار نموده اند
قرار خود را صادر نمايند.

ماده (۲۱۶):

محكمه ن ميتواند اشخاص آتي را
بحيث حكم تعيين نمايد مگر بموافقه
طرفين:

يا ددي قانون د حكمونو له مخه د
حكمانو په ټاكلو پړي وي او يوه خوائي
د خپل مقابل لوري له خوا د حكم په
ټاكلو باندې د خبريدونه لس ورځې پس
خپل حكم ونه ټاكلي شي.

دوه سوه څوار لسمه ماده:

په هغو پېښو كښې چه محكمه د دې
قانون له حكمونو سره سم حكم
خوښوي، په كار دي چه محكمې ته د
څومره شمير ضرورت وي چه د هغه
نه په دوه هومره شمير كسانو كښې
د پچې له مخه حكم يا حكمان وټاكي.

دوه سوه پنځلسمه ماده:

حكم يا حكمان په دې پړه دي چه په اصل
عقد يا ځانگړي تړون كښې څومره موده
ښودلې شوي وي په هغې كښې دننه دننه
خپله فيصله صادره كړي او كه په اصل
عقد يا ځانگړي تړون كښې د مودې
يادونه شوي نه وي نو حكم يا حكمان په
دې پړه دي چه د هغې نيتي نه پس چه
ټولو حكمانو د حكمت منلو ليكلي
ور كړي وي، په دوه مياشتو كښې خپله
فيصله صادره كاندې.

دوه سوه شپاړسمه ماده:

محكمه دا كسان د حكم په حيث ټاكلي
نه شي مگر هغه ئي ټاكلي شي چه دواړه
خوا وي پړي سلاشي:

الف: هغه څوک چه په دعوی کښی بنیځوال وی. الف: شخصیکه در دعوی ذینفع باشد.

ب: هغه څوک چه په دعوه والو کښی له یوه سره د لومړۍ درجی نسبۍ یا سببۍ نژدیکت لری. ب: شخصیکه با یکی از اصحاب دعوی قرابت درجه اول نسبۍ و سببۍ داشته باشد.

ج: هغه څوک چه د یوی خوا وکیل یا د هغه په چارو بوخت وی او یا د دعوی یو خوا دده په چارو اخته وی. ج: شخصیکه وکیل و یا مباشر امور یکی از طرفین دعوی است و یا یکی از طرفین دعوی مباشر امور او است.

د: هغه څوک چه دیو دعوه وال میراث خور وی. د: کسیکه وارث یکی از اصحاب دعوی باشد.

ه: د دری گونو تجارتی محکمو رئیسان او پخپل خپل حوزه کښی د دولت مامورین. ه: رؤسا و اعضای محاکم ثلاثه تجارتی، مامورین دولت در حوزه ماموریت آنها.

ماده (۲۱۷):

حکمی را که محکمه طبق فقرات (۲-۳) ماده (۲۱۳) این قانون تعیین می کند از حکم ماده (۲۱۶) مستثنی است.

ماده (۲۱۸):

حکم ها پس از قبول حکمیت حق استعفی را ندارند مگر در حال عذر معقول از قبیل مسافرت، مریضی و غیره.

دوه سوه اوه لسمه ماده:

هغه حکم چه محکمه ئی د دی قانون د دوه سوه دیارلسمی مادی د دوه یمی او درېیمی فقری سره سم ټاکي، د دوه سوه شپاړسمی مادی له حکمه مستثنی دی.

دوه سوه اتلسمه ماده:

حکمان د حکمیت منلو نه وروسته د استعفا حق نه لری، مگر هله چه معقول عذر و لری لکه سفر، ناروغی او داسې نور.

دوه سوه نولسمه ماده:

که چېری حکمان په ټاکلی نېټه خپله رایه ورنه کړی، د دوی د حکمیت واک پای ته رسیږي او د دواړو خواوو د سلاکېدو په صورت کېنې نوی حکمان خوښول کیږي.

ماده (۲۱۹):

اگر حکم ها در ظرف مدت معینه رای خود را ندهند صلاحیت حکمیت شان خاتمه می یابد و در صورت موافقت طرفین حکم های جدید انتخاب میشود.

دوه سوه شلمه ماده:

په کار دی چه دواړه خوا دی هغه سندونه او مدارک چه لری ئی، حکمانوته ورکړی او حکمان هم کولی شی چه له دوی نه ضروری پوښتنی گروړېنې وکاندی.

ماده (۲۲۰):

طرفین بایست اسناد و مدارک دست داشته خود را به حکم ها بدهند و حکم ها نیز میتوانند از آنها استیضاحات و استفسارات لازم را بنمایند.

دوه سوه یویشتمه ماده:

که چېری دواړه خواوی د حکمیت د لیری کېدو د پاره لیکلی غوښتنه وکړی نو حکمیت له منځه ځی.

ماده (۲۲۱):

در صورتیکه طرفین تحریراً از بین رفتن حکمیت را مشترکاً مطالبه کنند حکمیت از بین می رود.

دوه سوه دوه ویشتمه ماده:

که د دعوی د دوه طرفونونه یو مړشی د هغه قانونی وارشان د دغه مړی د حکم په ځای بل حکم ودرولی شی.

ماده (۲۲۲):

اگر یکی از طرفین دعوی فوت کند ورثه قانونی او میتواند حکم دیگری در عوض حکم تعیین شده متوفاً تعیین نماید.

دوه سوه درویشتمه ماده:

په کار دی چه د حکم رایه غوټه پریکړی او مدله وی.

ماده (۲۲۳):

رای حکم باید قاطع و مدلل باشد.

دوه سوه څلیرویشتمه ماده:

چه حکمان ډیر وی نو رایه ئی د معینو رایود اکثریت له مخه اتخاذ کیږی.

ماده (۲۲۴):

در صورت تعدد حکم ها رای شان به اکثریت آراء معین اتخاذ میگردد.

دوه سوه پنځويشتمه ماده:

د حکمیت درائی له حاصلېدو وروسته د محکمې منشی اصل رایه د محکمې درئیس او غړو له ملاحظې تیروی او بیائی د دعوی د ضبطولو په کتاب خیزوی. که چېرې د محکمې ډاډ په دی خبره راشی چه د حکمیت رایه د دی قانون په احکامو برابره صادره شوی ده نو هغه تریحاث لاندی اختلافونو داوارولو په باب قاطعه گڼی او د هغی په اساس خپله فیصله صادروی، ورپسی فیصله لیکونه دواړو خواوو ته سپارل کیږی او اصل رایه د محکمې په دفتر کښی ساتل کیږی.

ماده (۲۲۵):

پس از حصول رأی حکمیت منشی محکمه اصل رأی را بملاحظه رئیس و اعضای محکمه رسانیده و بعد بکتاب ضبط دعوی ثبت میکنند. محکمه در صورتیکه مطمئن شود رأی حکمیت طبق احکام این قانون صادر گردیده است. آنرا در حل اختلافات مورد بحث قاطع دانسته بر اساس آن فیصله خود را صادر میکند، سپس فیصله خط ها به طرفین تفویض گردیده اصل رأی مذکور در دفتر محکمه حفظ میشود.

دوه سوه شپږ ویشتمه ماده:

په دی لاندی پېښو کښی د حکمیت رایه اعتبار نه لری:

ماده (۲۲۶):

در موارد ذیل رأی حکمیت از اعتبار ساقط است:

الف: چه د حکمیت رایه د مملکتی قوانینو نه مخالفه وی.

الف: در حالیکه رأی حکمیت مخالف قوانین مملکتی باشد.

ب: چه حکم د حکمیت موضوع پریښی او د داسی مطلب په باب ئی خپله رایه څرگنده کړی وی چه د حکمیت موضوع نه وی.

ب: در صورتیکه حکم موضوع حکمیت را گذاشته درباره مطلبی که موضوع حکمیت نبوده رأی داده باشد.

ج: چه د حکمیت رایه د حکمیت له مودی تیریدلو وروسته صادره شوی وی.

ج: هرگاه رأی حکمیت بعد از سپری شدن مدت حکمیت صادر شده باشد.

د: چه د حکمیت رایه دهغه رسمی

د: در صورتی که رأی حکمیت مخالف

محتویات اسناد رسمی باشد که بدفتر قضائی تجارتی به ثبت رسیده است.

ماده (۲۲۷):

اگر رأی حکمیت مشتمل باشد به موضوع حکمیت و بر مطلب دیگری که از موضوع مذکور خارج است در قسمت مطلب خارج موضوع رأی حکمیت از اعتبار ساقط است.

ماده (۲۲۸):

حق الزحمه حکم ها طور مناصفه بر ذمه طرفین است مگر اینکه در قرارداد حکمیت ترتیب دیگری جهت تادیه حق الزحمه مقرر شده باشد.

ماده (۲۲۹):

دعوی متعلق بامور افلاس و ورشکست قابل ارجاع به حکمیت نیست.

ماده (۲۳۰):

در رأی و نظریه حکمیت باید نکات آتی مراعات گردد:

الف: توضیح موضوع متنازع فیه.

ب: رأی قطعی حکم در مورد اساس دعوی و هر گونه مصارف و محصول محکمه.

سندونو له محتویاتو سره مخالفه وی چه د تجارتی محکمی په دفتر ختلی وی.

دوه سوه اوه ویشتمه ماده:

که چبری د حکمیت په رایه کښې هم د حکمیت موضوع او هم پکښی داسی بل مطلب وی چه له دغی موضوع نه بهروی نو له موضوع نه د بهرنی مطلب په باب د حکمیت رایه اعتبار نه لری:

دوه سوه اته ویشتمه ماده:

د حکمانو حق الزحمه نیم په نیمه د هرې خوا په غاړه ده، خو هله نه! چه که د حکمیت په تړون کښی د حق الزحمی ورکولو د پاره بل ترتیب نیول شوی وی.

دوه سوه نهه ویشتمه ماده:

هغه دعوی چه د افلاس او د دیواله کېدو په باب وی حکمیت ته نه شی راجع کېدی.

دوه سوه دیرشمه ماده:

د حکمیت په رایه او نظریه کښی په کار دی چه ددې ټکو خیال وساتل شی:

الف: دلایحه ایزی موضوع څرگندتیا.

ب: د دعوی د بنیاد او د محکمی د هر قسم لگښت او محصول په باب د حکم غوټه پریکړی رایه.

ج: تاريخ حكم و امضای حكم های
معينه با تصريح آدرس آنها.

ج: د حکمیت نېټه او د ټاکلو حکمانو
امضا وی او د هغوی د پټو خرگندونه.

فصل دوازدېم رسیدگی بدلیل و ختم تحقیقات

دولسم فصل په دلیلونو غور او د تحقیقاتو ختم

ماده (۲۳۱):

اثبات، وظیفه کسی است که حق و یا
حالتی را ادعا میکند.

دوه سوه یو دیرشمه ماده:

ثابتول د هغه چا وظیفه ده چه د یو حق
یا یو حالت دعوی کوی.

ماده (۲۳۲):

اثبات بدلیلی صورت میگیرد که درین
قانون ذکر گردیده است با در نظر
گرفتن سایر احکام این قانون در مورد
اثبات دلایل به ترتیب ذیل رجحان دارد:

دوه سوه دوه دیرشمه ماده:

اثبات په هغو دلیلونو کیږی چه په دی
قانون کښی یاد شوی دی د دی قانون د
نورو حکمونو له پاملرنی سره د اثبات په
باب دلیلونه په دی ترتیب غوریز دی:

الف: اقرار.

الف: اقرار.

ب: سند.

ب: سند.

ج: شهادت.

ج: شاهی.

ماده (۲۳۳):

در مورد اثبات یک ادعا محکمه
میتواند در داخل حدود احکام این
قانون بر عرف و عادت تجارتي
اتکاء کند.

دوه سوه دری دیرشمه ماده:

د یوی دعوی د ثبوت د پاره محکمه د
دی قانون د حکمونو په بریدونو کښی
دنه په تجارتی رواج او چال چلند باندی
تکیه کولی شی.

ماده (۲۳۴):

محکمه تنها دلایلی را مورد رسیدگی
قرار میدهد که از جانب طرفین دعوی
ارائه شده باشد و نمیتواند به یکی

دوه سوه څلوردیرشمه ماده:

محکمه یواځی په هغه دلیلونو غور کوی
چه د دعوی دواړه خواوو پیش کړی وی
او دانه شی کولی چه یوی خواته کوم

از طرفين در مورد ارائه دليل معيनी تلقين نمايد. تحقيقاتی را که محکمه برای توضیح موضوع در حين جريان محاکمه لازم ميداند مثل استماع شهود و غيره تلقين دليل نمیشود.

ماده (۲۳۵):

رسيدگی بدلايل در جلسه محکمه بعمل می آيد در صورتیکه حضور طرفين یا یکی از آنها و یا اشخاص دیگری در اثنای رسيدگی جهت تشخيص و یا تحقيق موضوعیکه تحت رسيدگی است لازم باشد به محکمه احضار میگردند.

ماده (۲۳۶):

تمام اسنادیکه طرفين دعوی به محکمه ارائه میدارند بعد از ملاحظه محکمه بکتاب ضبط دعوی ثبت و اصل آن در مقابل رسيد به صاحبان آن مسترد میگردد.

ماده (۲۳۷):

بعد از استماع دلايل و رسيدگی به آن محکمه ختم تحقيقات را به طرفين دعوی اعلام مينمايد. سپس روز و ساعتی را جهت تفهيم و ابلاغ حکم تعيين نموده موضوع را بکتاب ضبط دعوی قيد و به اصحاب

نبودلی دليل د وړاندی کولو د پاره په خوله کښی ورکړی، هغه تحقيقات چه محکمه یی د محاکمی د جريان په وخت کښی، د موضوع د څرگند تیا د پاره ضروری وگڼی لکه د شاهدانو اوریدنه او نور، د دليل تلقين نه گڼل کیږی.

دوه سوه پنځه دیرشمه ماده:

په دليلونو باندی غور د محکمی په غونډه کښی کیږی، که چیری د غور په وخت کښی د موضوع د تحقیق او تشخيص د پاره د دواړو خواوو، یا د یوی خوا یا د نورو کسانو راوستل ضروری وگڼل شی، محکمی ته راوستل کیږی.

دوه سوه شپږ دیرشمه ماده:

هغه ټول سندونه چه دواړه خواوی ئی محکمی ته ښیئ، د محکمی له خوا له کتل کیدونه پس د دعوو ضبطولو په کتاب خیزی او اصل ئی د رسيد په بدل کښی بیرته خاوندانوته ورکول کیږی.

دوه سوه اوه دیرشمه ماده:

د دليلونو داوریډنی او پری د غور کولونه وروسته محکمه دواړو خواوو ته د تحقيقاتو ختمیدل اوروی، بیا د حکم اورولو د پاره ورځ او ساعت ټاکي، دا خبر د دعوو ضبطولو په کتاب خیزوی او دعوه

والوتہ ئی اوروی.

دعوی ابلاغ میدارد.

دوه سوه اته دیرشمه ماده:

ماده (۲۳۸):

په کار دی چه محکمه د تحقیقاتود ختم له اعلامه وروسته په شلو ورځو کښی د ننه خپل حکم صادر کړی او فیصله لیکونه دواړو خواوو ته وسپاری.

باید که محکمه در ظرف بیست روز بعد از تاریخ اعلام ختم تحقیقات حکم خود را صادر و فیصله خط ها را به طرفین دعوی تفویض نماید.

دوه سوه نهه دیرشمه ماده:

ماده (۲۳۹):

په کار دی چه د محکمی په حکم کښی دا لاندی ټکی درج وی:

در حکم محکمه باید نکات ذیل درج باشد:

الف: د دعوی د دواړو خواوو او د هغوی د وکیلانو نومونه او پوره پیژندنه.

الف: اسماء و هویت کامله طرفین دعوی و وکلای شان.

ب: د حکم نېټه.

ب: تاریخ حکم.

ج: د هغی محکمی نوم چه حکم صادروي.

ج: اسم محکمه صادر کننده حکم.

د: د حکم لاندی د محکمی د رئیس او غړو نومونه.

د: اسمای رئیس و اعضای محکمه در ذیل حکم.

ه: له محکمی نه ددعوه والو د غوښتنی او دعوی موضوع.

ه: موضوع دعوی و مطالبه اصحاب دعوی از محکمه.

و: د دعوی د دواړو خواوو د دلیلونو او مستنداتو لنډیز.

و: خلاصه دلائل و مستندات هر یک از طرفین دعوی.

ز: هغه دلیلونه چه محکمه پری د حکم په صادرولو کښی تکیه کوی.

ز: دلائل مورد استناد محکمه در اصدار حکم.

ح: توضیح اینکه محصول صکوک و غیره مصارف محکمه بر ذمه کیست.

ماده (۲۴۰):

حکم محکمه باید قاطع و واضح باشد.

ماده (۲۴۱):

رای محکمه بصورت مخفی اتخاذ و بعد امضاء از طرف هیأت قضائی صورت حکم را بخود گرفته بطور علنی بطرفین تفهیم و ابلاغ میگردد.

ماده (۲۴۲):

رای محکمه با اساس اتفاق یا اکثریت آراء اتخاذ میگردد رئیس محکمه ابتدا از اعضاء بطور جداگانه رای گرفته و بعد از همه رای خود را اظهار میدارد.

ماده (۲۴۳):

رئیس محکمه نیز دارای یک رای است.

ماده (۲۴۴):

حکم محکمه با جریانات کتاب ضبط دعوی در ظرف بیست روز از تاریخ ابلاغ حکم باید از طرف منشی محکمه به تعداد طرفین در فیصله خط های رسمی درج و بعد از امضای

ح: د دی خبری خرگندتیا چه د محکمی دصکوکو محصول او نور لگبنتونه د چا په غاړه دی.

دوه سوه څلویښتمه ماده:

په کار دی چه د محکمی حکم خرگند او غوټ پریکړی وی.

دوه سوه یوڅلویښته ماده:

د محکمی رای په پټ په پټه نیول کیږي او دقضائی ډلې د امضانه پس د حکم شکل غوره کوی او په ښکاره داوړو خواوو ته او رول کیږی.

دوه سوه دوه څلویښتمه ماده:

د محکمی رای د اتفاق یا اکثریت په اساس نیول کیږی، د محکمی رئیس لومړی د اعضاء ونه بیلا بیل رای اخلی او د ټولو نه وروسته خپله رای خرگندوی.

دوه سوه دری څلویښتمه ماده:

د محکمی رئیس هم یوه رای لری.

دوه سوه څلور څلویښتمه ماده:

په کار دی چه د محکمی حکم د دعوی ضبطولو د کتاب د جریاناتو سره یو ځای د حکم اوړولونه پس په شلو ورځو کښی دننه د محکمی د منشی، له پلوه د دعوی د دواړو خواوو په شمیر په رسمی فیصله لیکونو کښی درج شی او د

رئيس و اعضاي محكمه و اخذ محصول مقررره در بدل رسيد با تاريخ باصحاب دعوى تفويض گردد.

ماده (۲۴۵):

ابلاغ و تفويض فيصله خط ها مطابق قواعدى بعمل مى آيد كه در فصل ابلاغ اين قانون مقرر است.

ماده (۲۴۶):

در صورتيكه يكي از طرفين دعوى يا وكلاى شان بدون داشتن كدام عذر معقول در جلسات معينه محكمه حاضر نشوند و يا اينكه حاضر شده بر سوالات محكمه جواب ندهند اعم از اينكه صورت اعتراضات و مدافعات خود را بكتاب ضبط دعوى به ثبت رسانيده و يا نرسانيده باشد بموجب درخواست طرف مقابل محكمه نسبت باحضر طرف غائب مدتى را كه از دو ماه كم و از چهار ماه متجاوز نباشد تعيين و موضوع را ذريعه راديو و يكي از جرايد محلى اعلان مينمايد و در حاليكه شخص غائب در مدت معينه به محكمه حاضر نشود محكمه صلاحيت دارد باستناد اسناد و دلائل ارائه كرده گى طرف و مواد قانونى حكم خود را غيباً صادر كند.

محكمى درئيس اوغرو له امضاء او د تاكلى محصول د اخيستلو نه پس دداسى رسيد په بدل كبنى چه تاريخ پرى وهل شوى وى دعوه والوته وسپارل شى.

دوه سوه پنځه څلويښتمه ماده:

د فيصله ليكونو اورول او سپارل دهغو قاعدو سره سم كيږي چي ددى قانون د اورونى په فصل كبنى تاكل شوى دى.

دوه سوه شپږ څلويښتمه ماده:

كه چيږى د دعوى يوه خوا يائى وكيل بي د كوم معقول عذر نه د محكمو تاكلو غونډو ته رانه شى او يا راشى خو د محكمى دپوښتنو جواب ونه وائى نو كه د هغوى د اعتراضونو او د فغو صورت د دعو و د ضبطولو په كتاب كي ختلى وى كه نه وى، محكمه د مقابل لورى په غوښتنه د غايب لورى په احضارولو يوه موده چي له دوو مياشتو څخه كمه اوله څلورو مياشتو به زياته نه وى، تاكى او په راديو او يو محلى اخبار كبنى ئى خپروى، كه چيږى غايب شخص په دغه تاكلى موده كبنى محكمى ته ځان و نه رساوه، محكمه واك لرى چه د مقابل لورى د بنسودلو سندونو او قانونى موادو په تكيه خپل حكم د هغه پشى شا صادر كړى.

درېيم باب

د مرافعی غوښتنی مرحله

لومړی فصل

هغه حکمونه او فیصلی چه مرافعه پری
غوښتل کیدی شی

دوسوه اوه څلویښتمه ماده:

د تجارتی ابتدائیة محکمو نه په صادر
شویو حکمونو له څېرمې مرافعه غوښتل
کیدى شی، بى له هغو حکمونو چه
استثنائی په قانون څرگنده نبودل
شوى وى.

دوه سوه اته څلویښتمه ماده:

د تجارتی ابتدائیة محکمو په دى لاندی
حکمونو باندی مرافعه نه شی غوښتل
کیدى:

الف: د ابتدائی تجارتی محکمو هغه
حکمو نه چه محکوم به ئى یواځى پیسې
وى اوله دوو زرو افغانیو کمى وى.

ب: هغه حکمو نه چه د محکمی په
مخکښی په اقرار باندی تکیه شوى وى.

ج: هغه حکمو نه چه د دى قانون سره سم
د حکمیت یا د روغی جوړی د نظرئ په
اساس صادر شوى وى.

باب سوم

مرحله مرافعه طلبی

فصل اول

احکام و قرارهای قابل مرافعه
طلبی

ماده (۲۴۷):

احکام صادره محاکم ابتدائیة
تجارتی عموماً قابل مرافعه
طلبی است، مگر در مواردی
که قانون صراحتاً استثنا کرده
باشد.

ماده (۲۴۸):

احکام آتی محاکم ابتدائیة
قابل مرافعه طلبی نمی
باشد:

الف: احکام محاکم ابتدائیة تجارتی که
محکوم به آن تنها پول بوده و مقدار آن
از دو هزار افغانی کمتر باشد.

ب: احکامی که مستند بر اقرار در
حضور محکمه باشد.

ج: احکامی که بر اساس نظریة اصلاحی
یا حکمیت طبق احکام این قانون صادر
شده باشد.

دوه سوه نهه څلويښتمه ماده:

په اصل موضوع باندې په هېڅ يوه فيصله بې له حڪمه مرافعه نه شي غوښتل كيدى، دا لاندې صورتو نه مستثنى دى:

ماده (۲۴۹):

هېچ قراردادى به تنهائى بدون حكم در اصل موضوع قابل مرافعه طلبى نىست باستثنائى آنچه ذيلاً تصريح ميگردد:

الف: د دعوى د نه اوريدلو فيصله د محكمى د صلاحيت نه لرلو يا د وخت تيريدو په اساس.

الف: قرار عدم استماع دعوى بر اساس عدم صلاحيت محكمه و يا مرور زمان.

ب: د دعوى د يوى خوا د اهليت نه لرلو فيصله.

ب: قرار عدم اهليت يکى از طرفين دعوى.

ج: د محكمى د يو غړى د رد غوښتنى د نه منلو فيصله.

ج: قرار عدم قبول مطالبه رد عضو محكمه.

دوه سوه پنځوسمه ماده:

څوک چه مرافعه غواړي، په دې پر دې چه مرافعى محكمى ته د خپل غوښتن ليک سره يوځاى د ابتدائيه محكمى د فيصله ليک يا حكم اصل يائى مثنى وړاندې كړي.

ماده (۲۵۰):

مرافعه طلب مكلف است توأم با درخواست مرافعه طلبى خود اصل فيصله خط يا قرار محكمه ابتدائيه را يا و مثنى آنرا بمحكمه مرافعه تقديم نمايد.

دوه يم فصل

د مرافعى غوښتلو موده

دوه سوه يو پنځوسمه ماده:

د ابتدائيه محكمو په حكمونو او فيصله باندې د مرافعى غوښتلو موده د حكم د اورولو او يا فيصلې كيدلو له نېټې څخه دوه مياشتى ده.

ماده (۲۵۱):

مدت مرافعه طلبى احكام و قرارهاى محاكم ابتدائيه از تاريخ ابلاغ حكم و يا قرار دو ماه ميباشد.

دوه سوه دوه پنځوسمه ماده:

هغه کسان چه د حکم د اورولو او تفهيم په وخت محکمه کې حاضر وی نو د اورولو او تفهيم کار د دعوا ضبطولو په کتاب کښی کيږي او له دوی نه استحضاری اخیستله کيږي، د هغو په باب چه د اورولو په وخت په محکمه کښی حاضر نه وی، د اورولو کار ددی قانون د اووه اتیا، اته اتیا او نهه اتیا مادو د حکمونو سره سم کيږي.

ماده (۲۵۲):

اشخاصيکه در موقع ابلاغ و تفهيم در محکمه حاضر باشند عمل ابلاغ و تفهيم در کتاب ضبط دعوی صورت گـرفته و از ایشان استحضاری گرفته میشود درباره آنچنان اشخاصيکه در موقع ابلاغ در محکمه حاضر نباشند عمل ابلاغ طبق احکام ۸۷ - ۸۸ - ۸۹ این قانون صورت ميگيرد.

دوه سوه دری پنځوسمه ماده:

که چېری په دوه سوه یو پنځوسمه ماده کښی د بنودل شوی مودی د تیریدونه پس د مرافعی غوښتنه شوی وی نو مرافعه محکمه د غوښتنی د نه منلو او د دعوی د نه اوریدلو حکم صادره وی.

ماده (۲۵۳):

در صورتیکه در خواست مرافعه طلبی بعد از انقضای مدت معینه در ماده (۲۵۱) تقدیم شده باشد محکمه مرافعه قرار درخواست و عدم استماع دعوی مرافعه طلبی را صادر میکند.

درېیم فصل

مرافعی غور

فصل سوم

رسیدگی مرافعه وی

دوه سوه څلور پنځوسمه ماده:

مرافعی غور په غوښتنه کيږي، دا غوښتنه به مدعی یا مدعی علیه، د دوی وکیلان یا قانونی نماینده گان په کابل کښی پخپله تجارتي مرافعه محکمی ته وړاندی کوی.

ماده (۲۵۴):

رسیدگی مرافعه وی محتاج به تقدیم درخواست است. این درخواست را مدعی یا مدعی علیه وکلاء و یا نمایندگان قانونی شان مستقیماً بمحکمه مرافعه تجارتي در کابل تقدیم میکند.

دوه سوه پنځه پنځوسمه ماده:

په کار دی چه د مرافعه محکمی منشی د غوښتنی درسیدو سره سم د غوښتنی محتویات پخپل دفتر کښې و خپژوی او غوښتنوال ته داسی رسید ورکړی چه پکښی دده نوم، د مقابل لوری نوم او د غوښتن لیک درسیدو نیټه وی او په هغو ټولو پاڼو باندی چه د غوښتن لیک سره اړه لری، د اخیستلو نیټه ولیکی. (دا نیټه د مرافعی غوښتنی ابتدا گڼله کیږی.)

ماده (۲۵۵):

منشی محکمه مرافعه باید بمجرد وصول درخواست محتویات آنرا در دفتر مربوط ثبت و به تقدیم کننده درخواست رسید مشتمل باسم مرافعه خواه و طرف مقابل آن و تاریخ وصول درخواست بدهد. و در روی کلیه اوراق وارده مربوط به درخواست تاریخ تسلیم را قید کند. (این تاریخ ابتدای درخواست مرافعه طلبی محسوب میگردد.)

دوه سوه شپږپنځوسمه ماده:

په کار دی چه د مرافعه غوښتنی په لیک کښې داتکی قیدشی:

ماده (۲۵۶):

باید در درخواست مرافعه طلبی نکات ذیل قید گردد:

الف: د مرافعی د غوښتنوال نوم، مکمل شهرت او پته ئی.

الف: اسم و شهرت مکمله مرافعه طلب با آدرس او.

ب: د مقابل لوری نوم، مکمل شهرت او پته ئی.

ب: اسم و شهرت مکمله و آدرس طرف مقابل.

ج: که دواړه خواوې یا یوه ئی وکیل، لری نو دوکیل نوم، مکمل شهرت او پته ئی.

ج: اگر طرفین و یا یکی از آنها وکیل داشته باشند اسم و شهرت مکمله وکیل با آدرس او.

د: د هغه حکم یا قرار لنډیز چه په هغه باندی مرافعه غوښتل شوی وی.

د: خلاصه حکم و یا قراریکه در مورد آن مرافعه طلبی بعمل آمده باشد.

ه: د ابتدائیه محکمی د هغه حکم یا قرار نهټه چه مرافعه پری غوښتل

ه: تاریخ ابلاغ حکم یا قراریکه محکمه ابتدائیه مربوط که مورد مرافعه طلبی

شوی وی.

قرار گرفته است.

و: د هغی ابتدائیه محکمی نوم چه حکم
یا قرار ئی صادر کړی وی.

و: اسم محکمه ابتدائیه که حکم و یا
قرار را صادر نموده است.

ز: د مرافعی غوښتنی د ادعا شرح او
ورسره د مدعا به د اندازی او نورو
مشخصاتو څرگند تیا.

ز: شرح ادعاهای مرافعه طلبی با
توضیح مقدار مدعا به و غیره
مشخصات آن.

ح: د ابتدائیه محکمی په فیصله باندی
مرافعی اعتراضونه.

ح: اعتراضات مرافعه وی بر فیصله
محکمه ابتدائیه.

دوه سوه اوه پنځوسمه ماده:

په کار دی چه دالاندی پانې د مرافعی
د غوښتن لیک سره یوځای مرافعه
محکمی ته وړاندی شی:

ماده (۲۵۷):

اوراق ذیل باید بدرخواست مرافعه
خواهی ضماً بمحکمه مرافعه تقدیم
شود:

الف: د وکیل وکالت لیک که د مرافعی
غوښتنوال وکیل لری.

الف: وکالت خط و کیل در صورتیکه
مرافعه طلب وکیل داشته باشد.

ب: د هغو سندونو نقل چه د مرافعی
غوښتنوال پری تکیه کوی.

ب: نقل اسنادی که مرافعه طلب بآن
استناد مینماید.

ج: د ابتدائیه محکمی د هغه حکم یا
قرار اصل یا مثنی چه پری مرافعه
غوښتل شوی وی.

ج: اصل و یا مثنی حکم یا قرار محکمه
ابتدائیه مربوط که از آن مرافعه خواهی
بعمل آمده است.

دوه سوه اته پنځوسمه ماده:

د مرافعی غوښتنی غوښتن لیک او
ورسره ضمیمه پانی له رسیدونه پس په
خپل وار د مرافعه محکمی مجلس ته
وړاندی کیږی که چیری د محکمی

ماده (۲۵۸):

بعد از وصول درخواست مرافعه طلبی و
اوراق ضمایم آن حسب نوبت ورود به
مجلس محکمه مرافعه تقدیم میشود.
اگر مجلس محکمه دعوی را قابل سمع

ندانست حکم بر عدم استماع مینماید و هرگاه دعوی را قابل سمع بدانند درخواست و ضامیم آن از طرف مدعی و یا وکیل او تحت نظارت منشی محکمه بکتاب ضبط دعوی ثبت میگردد در ذیل آن امضاء مهر و یا نشان شصت مدعی و یا وکیل او گرفته میشود.

ماده (۲۵۹):

بعد از ثبت درخواست و ضامیم آن محتویات کتاب ضبط دعوی بجانب مقابل جهت مدافعه ارائه میگردد تا بر آن در داخل محکمه تحت نظارت منشی محکمه علم آورده جوابات خود را تهیه نماید. جانب مقابل میتواند سواد درخواست و ضامیم را تحت شرایط مذکور این ماده از کتاب ضبط دعوی بگیرد.

ماده (۲۶۰):

جانب مقابل و یا وکیل او مکلف است مدافعات خود را در برابر اعتراضات وارده مدعی در ظرف ده روز از تاریخیکه درخواست و ضامیم ثبت شده کتاب ضبط دعوی با و ارائه میگردد. تحت نظارت منشی محکمه بکتاب ضبط دعوی ثبت و در ذیل آن امضاء و یا مهر و نشان شصت خود را نصب نماید.

مجلس، دعوی د اوریدو وړ و نه گنله، نو په نه اوریدوئی حکم کوی او که دعوی ئی د اوریدو وړو بلله نو غوښتن لیک او ورسره ضمیمه پانې د مدعی یا د هغه د وکیل له پلوه د محکمی د منشی د خاړنی لاندی د دعوو ضبطولو په کتاب خپژی او ترې لاندی د مدعی یا د هغه د وکیل امضاء مهر یا گوته لگول کیږی.

دوه سوه نهه پنځوسمه ماده:

په کتاب کښې د غوښتن لیک او ورسره پاڼو دختونه پس د دعوو ضبطولو د کتاب محتویات د دفعې د پاره مقابل لوری ته بنودل کیږی چه د محکمی د ننه پری د منشی په مخکښې ځان پوه کړی او جوابونه تیار کاندی. مقابل لوری د غوښتن لیک او دور سره پاڼو نقل په دی ماده کښې د راغلو شرطونو سره سم د دعوی ضبطولو له کتابه اخستی شی.

دوه سوه شپیتمه ماده:

مقابل لوری یائی وکیل په دی پر دی چه د دعوو ضبطولو په کتاب کښی د غوښتنی لیک او ورسره پاڼو د لیدلونه لس ورځی پس د مدعی د اعتراضونو دفعې د محکمی د منشی د خاړنی لاندی د دعوو ضبطولو په کتاب کښی و خپژی او تر لاندی امضا وکړی یا مهر او یا گوته ولگوی.

دوه سوه يوشپيتمه ماده:

د دعوو ضبطولو په کتاب کښی د اعتراضونو دفعو او د دواړو خواوو د موجودو سندونو د ختلو نه پس د محکمې له خوا په کشاله باندی د غور کولو ورځ او ساعت ټاکل کیږی، دعوه والوته اورول کیږی اوله دوی نه استحضاری اخیستله کیږی چه په ټاکلی ورځ او ساعت د محاکمې غونډی ته ځان راوړ سوی.

ماده (۲۶۱):

پس از ثبت اعتراضات مدافعات و نقل اسناد دست داشته طرفین بکتاب ضبط دعوی روز و ساعت رسیدگی به قضیه را که از طرف محکمه تعیین گردیده باصحاب دعوی ابلاغ و از آنها استحضاری گرفته شود تا در روز و ساعت معینه به جلسه محاکمه حاضر شوند.

دوه سوه شپيتمه ماده:

هغه نوی دعوی چه په ابتدائیه کښی نه وی، د مرافعی په دوران کښی نه اوریدله کیږی، د بدل، اجاری، کرائی او هغه تاوان دعوی چه د مرافعی غوښتنوال ته د غور په وخت یا د ابتدائیه محکمې د حکم له صادریدو وروسته اوښتی وی، نوی دعوی نه گڼل کیږی.

ماده (۲۶۲):

ادعای جدید یکه در مرحله ابتدائی بعمل نیامده باشد در دوران مرافعه قابل سمع نمیباشد ادعای بدل اجاره، کرایه، خساره و مصرفیکه در حین رسیدگی و یا پس از اصدار حکم محکمه ابتدائیه بشخص مرافعه طلب عاید گردیده باشد، ادعای جدید محسوب نمیگردد.

دوه سوه دری شپيتمه ماده:

ټولی هغه محاکماتی قاعدی چه د دی قانون د حکمونو له مخه په ابتدائی تجارتی محکمو کښی جاری دی په مرافعه محکمو کښی ئې هم خیال ساتل کیږی، خو په هغو ځایونو کښی نه! چه د قانون له پلوه د هغو په باب څرگند خاص مکلفیت ټاکل شوی وی.

ماده (۲۶۳):

تمام قواعد محاکماتی که بموجب احکام این قانون در محاکم ابتدائیه تجارتی مرعی الاجراً است در محکمه مرافعه نیز رعایت میشود. مگر در مواردیکه صریحاً از طرف قانون تکلیف خاصی درین باره معین شده باشد.

دوه سوه څلور شپيتمه ماده:

که چېرې مرافعه محکمه د غور په نتیجه کېنې د ابتدائیه محکمی حکم د قانون په حکمونو برابر ومومی نو دهغه تائید کوی، گڼی دغه حکم ماتوی او په خپله په دغه باب نوی حکم صادروي د غور په باب د مرافعه محکمی په صلاحیت کېنې هغه حالات هم شامل دی چه مربوطی ابتدائیه محکمی په خپل حکم کېنې دواړو خواوو د دعوی د یوی برخې په باب هېڅ نه وی ویلی او یا داچه د مرافعوی غور په جریان کېنې د دعوه والوله خوا د ثبوت نوی وسیلی مرافعه محکمی ته وړاندی شی،

ماده (۲۶۴):

اگر محکمه مرافعه در نتیجه رسیدگی حکم محکمه ابتدائیه را موافق باحکام قانون یافت، آنرا تائید میکند و الا حکم مذکور را نقض نموده و خود در موضوع حکم جدیدی صادر مینماید. صلاحیت محکمه مرافعه در مورد رسیدگی شامل احوالی نیز میباشد که محکمه ابتدائیه مربوطه در حکم خود راجع به قسمت از ادعای طرفین دعوی مطلب را مسکوت گذاشته و یا اینکه وسایل ثبوتیه جدیدی حین جریان رسیدگی مرافعه وی از جانب اصحاب دعوی به محکمه مرافعه ارائه و تقدیم گردد.

دوه سوه پنځه شپيتمه ماده:

که چېرې مرافعه محکمه د مرافعوی غور په وخت کې د ابتدائیه محکمی په فیصله کېنې د حسابی سهوې، یا په اعدادو کېنې د تیروتنې، یاله قلمه د ځینو داسی ارقامو او قلمونو له پاتی کیدو پرته چه د حکم لاندی راحی او اثبات ئی شوی وی، کوم بل داسی نقص و نه مومی چه د حکم د ماتیدو سبب کیږی نو دغه حکم سموی او دهغه په تائید فیصله صادروي.

ماده (۲۶۵):

در صورتیکه محکمه مرافعه هنگام رسیدگی مرافعه وی در فیصله ابتدائیه جزء سهو حساب یا اشتباه در اعداد و یا از قلم ماندن بعضی ارقام و اقلامی که مورد حکم بوده و باثبات رسیده کدام نقص دیگری که قانوناً باعث نقض فیصله گردد مشاهده نکند حکم را تصحیح و به تائید آن فیصله صادر میکند.

دوه سوه شپږ شپيتمه ماده:

د غور د ختمیدونه پس چه ددی باب

ماده (۲۶۶):

بعد از ختم رسیدگی که طبق احکام

این باب صورت می گیرد در حالیکه موضوع متنازع فیہ جهت اصدار فیصلہ واضح و روشن باشد و استیضاحات و تحقیقات مزیدی را از اصحاب دعوی ایجاب ننماید محکمه مرافعه ختم تحقیقات را اعلام نموده روز و ساعتی را جهت ابلاغ حکم تعیین و موضوع را در کتاب ضبط دعوی قید نموده باصحاب دعوی ابلاغ میدارد تا در وقت معینہ بمحکمه حاضر شوند. ابلاغ باید در ظرف ده روز از تاریخ اعلام ختم تحقیقات صورت بگیرد.

مادہ (۲۶۷):

در اتخاذ رأی، ابلاغ حکم و یا قرار محکمه مرافعه احکام مواد (۲۳۹) و (۲۴۵) این قانون رعایت میگردد.

باب چهارم تمیز طلبی

فصل اول

احکام و قرارهای قابل تمیز

مادہ (۲۶۸):

احکامیکه از محکمه مرافعه

له حکمه سره سم کیږي که چږي لاثجه ایزه موضوع د فیصلی صادرولو د پاره تیاره او سپینه وه او د دعوه والو نه د نورو پوښتنو او وضاحت غوښتنو ضرورت نه وو نو مرافعه محکمه د تحقیقاتو ختم اوړوی، د حکم اوړولو د پاره ورځ او ساعت ټاکي، موضوع د دعوه د ضبطولو په کتاب خپړوي او دعوه وال خبروي چه په ټاکلي وخت محکمي ته ځان ورسوي. په کار دي چه د تحقیقاتو د سرته رسیدونه پس په لسو ورځو کښي حکم واورولي شي.

دوه سوه اوه شپيتمه ماده:

د مرافعه محکمي د رائي په تکل د حکم يا قرار په اوړولو کښي د دي قانون د دو سوه نهه دیرشمي او دوه سوه پنځه څلويښتمي مادي د حکمونو پاملرنه کيږي.

څلورم باب تمیز غوښتنه

لومړی فصل

هغه حکمونه او قرارونه چه تمیز پري غوښتل کیدی شي

دوه سوه اته شپيتمه ماده:

هغه حکمونه چه د مرافعه محکمي له

تجارتی صادر میشود قابل تمییز طلبی است. مگر در حالاتیکه این قانون صریحاً استثنا نموده باشد.

ماده (۲۶۹):

احکام ذیل قابل تمییز طلبی نمیشد:

الف: احکام صادره محکمه مرافعه که محکوم به آن تنها پول بوده و مقدار آن از چهار هزار (۴۰۰۰) افغانی کمتر باشد.

ب: بالعموم احکام صادره محکمه مرافعه که بموجب اقرار در حضور محکمه صورت گرفته باشد.

ج: احکامیکه مستند برای یک و یا چند نفر مصلح یا حکم بوده و رأی مذکور طبق احکام مباحث اصلاح و حکمیت این قانون قاطع شمرده شود.

ماده (۲۷۰):

هیچ قرارى به تنهایی قابل تمییز طلبی نیست مگر آنچه را که این قانون صریحاً مجزا قرار داده باشد.

ماده (۲۷۱):

قرارهای آتی به تنهایی قابل تمییز

پلوه صادریری، تمییز پری غوښتل کیدی شی خو په هغو حالاتو کښی نه! چه دی قانون ئې استثنا څرگنده کړی وی.

دوه سوه نهه شپيته ماده:

په دی لاندی حکمونو تمییز نه شی غوښتل کیدی:

الف: د مرافعه محکمی هغه حکمونه چه یواځی په پیسو شوی وی او له څلورو زرو افغانیو کم وی.

ب: د مرافعه محکمی ټول هغه حکمونه چه د محکمی په مخکښی د شوی اقرار په اساس شوی وی.

ج: هغه حکمونه چه د یوه یا څو تنو مصلحو یا حکمانو په رایه تکیه لری او دغه رایه د دی قانون د اصلاح او حکمیت د برخو د حکمونو سره سم قاطعه وگڼله شی.

دوه سوه او یایمه ماده:

هېڅ قرار په یواځی ډول د تمییز غوښتنی وړ نه ده مگر هغه چه دې قانون په ښکاره مجاز کړی وی.

دوه سوه یو او یایمه ماده:

دا لاندینی قرارونه په ځانگړی صورت د

تميز غوښتنې وړدي:

طلبي است:

الف: هغه قرار چه مرافعه محكمه ئي د دعوى په غور باندې دخپلى نا صلاحيتي په باب صادروي.

الف: قراريكه محكمه مرافعه در مورد عدم صلاحيت رسيدگي بدعوى صادر ميكند.

ب: هغه قرار چه مرافعه محكمه ئي ديو دعوه وال په نا اهليتي باندې صادروي.

ب: قراريكه محكمه مرافعه در مورد عدم اهليت يكي از اصحاب دعوى صادر ميكند.

ج: هغه قرار چه مرافعه محكمه ئي د دعوى د رد اونه اوريدنى په باب صادروي.

ج: قراريكه محكمه مرافعه در مورد رد دعوى و عدم استماع آن صادر ميكند.

د: هغه قرار چه مرافعه محكمه ئي د يو غړي د رد له پاره د يو اعتراض د نه منلو په باب صادروي.

د: قراريكه محكمه مرافعه در مورد عدم قبول اعتراض راجع به رد عضو محكمه صادر مى كند.

دوه سوه دوه اويايمه ماده:

ماده (۲۷۲):

د تميز غوښتنوال په دې پر دې چه د تميز د غوښتن ليك سره يوځاى د تجارتي د ابتداءه او مرافعه محكمو اصل فيصله ليكونه يا قرارونه او يائي مثنى د تميز محكمى ته وړاندې كړي.

د تميز طلب مكلف است توام با درخواست تميز طلبى خود اصل فيصله خط يا قرار محاكم ابتدائيه و مرافعه تجارتي و يا مثنى آنرا به محكمه تميز تقديم كند.

دوه سوه درى اويايمه ماده:

ماده (۲۷۳):

د تميز غوښتنوال د تميز په محكمه كښې نوى سندونه نه شي ښودى.

د تميز طلب نيمتواند در محكمه تميز اسناد جديدي ارائه كند.

دوهم فصل

د تمییز غوښتنی موده

دوه سوه څلور اويايمه ماده:

د تجارتي مرافعه محکمې په فیصله یا قرارونو باندې د تمییز غوښتنو موده د حکم اورولو له نېټې څخه یوه میاشت ده چه د دغه مودې له تیریدو وروسته د تمییز غوښتنه په هېڅ صورت نه شی اوریدل کیدی.

دوه سوه پنځه اويايمه ماده:

د اورولو په باب د دی قانون د دوه سوه درې پنځوسمې مادې حکم جاری کیږي.

دوه سوه شپږ اويايمه ماده:

د تمییز غوښتنې او پری د غور کولو په باب د دی قانون د دوه سوه څلور پنځوسمې او دوه سوه نهه پنځوسمې مادې څو پوری چه د دی باب د حکمونو سره نقیض نه وی جاری کیږي.

درېیم فصل

په تمییز کښی غور

دوه سوه اووه اويايمه ماده:

د تمییز تجارتي محکمه چه د دعوی د دواړو خواوو راوستل ضروری وگڼي هغوی راغواړي گڼي د هغوی نه غیر په موضوع باندې غور کوي.

فصل دوم

مدت تمییز طلبی

ماده (۲۷۴):

مدت تمییز طلبی احکام و قرارهای محکمه مرافعه تجارتي از تاریخ ابلاغ حکم یا قرار یک ماه میباشد که بعد از مرور مدت مذکور تمییز طلبی به هیچ صورت قابل سمع نمی باشد.

ماده (۲۷۵):

در باره ابلاغ حکم ماده (۲۵۳) این قانون مرعی الاجرا است.

ماده (۲۷۶):

در مورد درخواست تمییز طلبی و رسیدگی بآن مواد (۲۵۴ الی ۲۵۹) این قانون تا جائیکه باحکام این باب نقیض نباشد تطبیق میشود.

فصل سوم

رسیدگی در تمییز

ماده (۲۷۷):

محکمه تمییز تجارتي در صورتیکه حضور طرفین دعوی را لازم بداند آنها را احضار و الابدون احضار طرفین بموضوع رسیدگی مینماید.

دوه سوه اته اويایمه ماده:

که د دعوی دواړه خواوې راغوبنستل شوی وی نو د تمییز محکمه له هغوی نه ضروری پوښتنې کوي، د محکمې پوښتنې او د دواړوخواوو جوابونه چه تش یوځل کیږي د دعوو ضبطولو په کتاب څیږي او په جواب گړندی باندې امضاء کیږي.

ماده (۲۷۸):

در صورتیکه طرفین دعوی احضار شده باشند محکمه تمییز از آنها استفسارات لازم را مینماید. استفسارات محکمه وجوابات طرفین که برای یکبار به عمل می آید در کتاب ضبط دعوی قید و بامضای جواب دهنده رسانیده میشود.

دوه سوه نهه اويایمه ماده:

د غور ترتیب، د محکمې د تحقیقاتو د ختم اوروڼه د رائي تکل، د حکم اورول او د فیصله لیکونو ورکول د تمییز په محکمه کښي په هغه طریقه کیږي چه د دی قانون د حکمونو سره سم په ابتدائیه او مرافعه تجارتی محکمو ټاکلي ده.

ماده (۲۷۹):

ترتیب رسیدگی اعلام ختم تحقیقات محکمه اتخاذ رأی ابلاغ حکم و تفویض فیصله خطها در محکمه تمییز بطریقی اجرا میگردد که طبق احکام این قانون در محاکم ابتدائیه و مرافعه تجارتی مقرر است.

دوه سوه اتیایمه ماده:

د تمییز د غور نه مطلب د دی خبری څرگندول دی چه د ابتدائیه او مرافعه محکمو هغه حکمونه چه تمییز پری غوښتل شوی دی د قانونی موادو سره موافق دی که نه. که چېری د ابتدائیه او مرافعه محکمو حکمونه او قرارونه یو د بل په تائید د قانون سره سم شوی وو نو د تمییز محکمه ئی تائیدوی، خو که چېری د دغو دواړو محکمو حکمونه پخپلو کښي متناقض وو

ماده (۲۸۰):

مقصد از رسیدگی تمییز تشخیص این امر است که احکام و یا قرارهای صادره ای محاکم ابتدائیه و مرافعه که نسبت به آن تمییز طلبی بعمل آمده موافق مواد قانونی صادر شده است یا نه در صورتیکه احکام و قرارهای محکمه ابتدائیه و محکمه مرافعه به تائید هم مطابق قانون صادر شده باشد از طرف محکمه تمییز تائید میگردد. و در حالیکه احکام و قرارهای صادره محاکم دو گانه مذکور با هم متناقض

باشد همان قرار و حکمیکه مطابق مواد قانونی صادر شده از طرف محکمه تمییز تائید گردیده و به موضوع خاتمه داده میشود.

ماده (۲۸۱):

در صورت های ذیل محکمه تمییز قرار یا حکم محکمه مرافعه را نقض نموده امر تصحیح آنها را میدهد:

الف: اگر حکم و یا قرار بر خلاف مواد قوانینی صادر شده باشد که محاکم تجارتی به تطبیق آن مکلف اند.

ب: اگر مواد قرارداد منعقدہ بین طرفین را محکمه مرافعه غلط تفسیر نموده باشد.

ج: اگر احکام و قرارهائیکه در یک موضوع از طرف محکمه مرافعه صادر شده با هم متضاد باشند.

د: اگر دلایلی را که یکی از طرفین جهت اثبات دعوی ارائه کرده بدون اسباب قانونی رد شده باشد.

ماده (۲۸۲):

هر فیصله و قراریکه از محکمه تمییز تجارتی صادر می شود قطعی میباشد.

نو د تمییز محکمه هماغه حکم تائیدوی چه د قانون له موادو سره سم شوی وی او خبره خلاصیری.

دوه سوه یو اتیایمه ماده:

په دی لاندی صورتونو کښې د تمییز محکمه د مرافعی حکم یا قرار ماتوی او د صحیح کولو امرئی ورکوی:

الف: که حکم یا قرار د هغو قوانینو په خلاف شوی وی چه تجارتی محکمی ئی په چلولو پری وی.

ب: که مرافعه محکمی دواړو خواوو ترمنځ د شوی تړون د مادو غلط تفسیر کړی وی.

ج: که د مرافعی د خپلو حکمونو یا قرارونو منځکښې تضاد وی.

د: که هغه د للونه چه یوی خوا د خپلی دعوی د ثبوت د پاره وړاندی کړی بی له قانونی سببونو رد شوی وی.

دوه سوه دوه اتیایمه ماده:

هره هغه فیصله یا قرار چه د تمییز له تجارتی محکمی څخه صادریری قطعی دی.

دوه سوه دری اتيایمه ماده:

په دوه سوه یو اتيایمه ماده کښی د یادو شویو صورتونو له مخه هغه حکم یا قرار چه تمییز پری غوښتل شوی وی ماتیرپی که څه هم د تمییز غوښتنوال په هغه سبب باندی چه د دوه سوه یو اتيایمی مادی له مخه د نقض موجب دی، تکیه نه وی کړی.

ماده (۲۸۳):

در صورت های مذکور ماده (۲۸۱) حکم و یا قراریکه نسبت بآن تمییز طلبی بعمل آمده نقض می شود اگر چه تمییز طلب بآن سببی که طبق ماده (۲۸۱) موجب نقض است استناد نکرده باشد.

دوه سوه څلور اتيایمه ماده:

که چیرې د تمییز تجارتي محکمه د هغو علتونو له کبله چه په دوه سوه یو اتيایمه ماده کښې راغلی دی یو حکم یا قرارات کاندی نو دعوی له نوی سره دغور او د حکم یا د قرار صحیح کولو د پاره مرافعه محکمی ته لیرې او مرافعه محکمه په دغه موضوع باندې غور کوی که چیری ورته د تمییز د محکمی اعتراضونه په ځای ښکاره شول نو نوی فیصله کوی چه د اصول له مخی په دغه فیصله باندی هم د تمییز غوښتنه کېدی شی خو که چیری مرافعه محکمه د خپل پخوانی حکم یا قرار په صحت باندی ټینگه ودریرې نو د تمییز د محکمی اعتراضونه په د لیلونو ردوی او د تمییز محکمه بیا په موضوع باندی غور کوی د لایحه ایزی دعوی د ماهیت په باب پخپله حکم صادروی.

ماده (۲۸۴):

محکمه تمییز تجارتي در صورتیکه بنابر علل مذکور ماده (۲۸۱) یک قرار و یا حکم را نقض نماید دعوی را بمحکمه مرافعه تجارتي جهت رسیدگی مجدد و تصحیح حکم یا قرار ارجاع میدارد و محکمه مرافعه بر موضوع غور مجدد نموده اگر اعتراضات محکمه تمییز را وارد یافت. فیصله جدید صادر می نماید که این فیصله اصولاً قابل تمییز طلبی است ولی در صورتیکه محکمه مرافعه بصحت قرار و یا حکم سابقه خود اصرار ورزد اعتراضات محکمه تمییز را با دلایل رد می نماید و محکمه تمییز دوباره موضوع را مورد رسیدگی قرار داده در ماهیت دعوی متنازع فیه خودش اصدار حکم می نماید.

دوه سوه پنځه اتيايمه ماده:

که چېری د تمییز محکمه په یوه دعوی د غور د پاره د یوی محکمی د صلاحیت په باب حکم وکړی نو دعوی د غور د پاره دغې محکمی ته ورلیږی.

ماده (۲۸۵):

در صورتیکه محکمه تمییز در مورد صلاحیت یک محکمه راجع به رسیدگی یک دعوی حکم صادر نماید دعوی را بمحکمه مربوطه جهت رسیدگی می فرستند.

پنځم باب

د فیصله لیکونو محصول، د وثیقو بیه او د تجارتی محکمو لگښت

باب پنجم

محصول فیصله خط ها، قیمت وثایق و مصارف محاکم تجارتی

لومړی فصل

د فیصله لیکونو محصول

فصل اول

محصول فیصله خط ها

دوه سوه شپږ اتيايمه ماده:

د تجارتی محکمو د فیصله لیکونو محصول د محکوم به د قیمت له مخه په دی شان اخیستل کیږی:

ماده (۲۸۶):

محصول فیصله خط های محاکم تجارتی بر اساس قیمت محکوم به ترتیب ذیل اخذ می گردد:

الف: په هغه فیصله لیکونو کښی چه ابتدائی تجارتی محکمی ئی صادروی، د محکوم علیه نه د محکوم به اته په سلو کښی د فیصلی د محصول په نامه اخیستل کیږی.

الف: از فیصله خط های صادره محاکم ابتدائیة تجارتی فیصد (۸) محکوم به از محکوم علیه بنام محصول فیصله اخذ میگردد.

ب: په هغه فیصله لیکونو کښی چه تجارتی مراغه محکمه ئی صادروی، د محکوم علیه نه د محکوم به شپاړس په سلو کښی د محصول په نامه اخیستل کیږی.

ب: از فیصله خط های محکمه مراغه تجارتی فیصد ۱۶ محکوم به از محکوم علیه بنام محصول فیصله گـرفـته میشود.

ج: از فیصله خط های محکمۀ تمییز تجارتی فیصد ۲۲ محکوم به از محکوم علیه بنام محصول فیصله اخذ میگردد.

ماده (۲۸۷):

هر گاه در محاکم ابتدائیه ادعای مدعی بر مبلغ زیاد بود و در محکمه یک قسمت آن باثبات برسد از مبلغ مثبتۀ طبق فقره (۱) ماده ۲۸۶ از محکوم علیه محصول فیصله اخذ و از مدعی که محکوم علیه نیست فیصد (۱) مبلغ متباقی که مورد ادعای اصلی او بوده و باثبات نرسیده بنام محصول عدم اثبات اخذ می گردد. و در صورتیکه مدعی نتواند هیچ جزئی از مبلغ مورد ادعایی خود را باثبات برسانند از او یک فیصد تمام مدعابه بنام محصول عدم اثبات گرفته میشود.

ماده (۲۸۸):

اگر فیصله محکمۀ ابتدائیه تجارتی در محکمه مرافعه کاملاً تأیید شود باستثنای قیمت وثیقه فیصله خط مبلغ ۵۰ افغانی تکت صکوک که در حین اقامه

ج: په هغو فیصله لیکونو کښې چه د تمییز تجارتی محکمه ئی صادر وی، د محکوم علیه نه د محکوم به دوه ویشته په سلو کښې د فیصلی د محصول په نامه اخیستل کیږی.

دوه سوه اوه اتیامه ماده:

که چېرې په ابتدائیه محکمو کښې د مدعی دعوی له مبلغه زیاته وی او په محکمو کښې ئی یوه برخه ثابته شی نو په ثابت شوی مبلغ کښې د دوه سوه شپږ اتیایمی مادی له لومړۍ فقری سره سم د محکوم علیه نه د فیصلی محصول اخیستل کیږی او د مدعی نه چه محکوم علیه نه دی، د پاتی هغه مبلغ چه د ده په اصلی دعوی کښې وو او ثابت نه شو، په سلو کښې یو د عدم اثبات د محصول په نامه اخیستل کیږی او که چېرې مدعی د خپل دعوی مبلغ هېڅ یوه برخه هم ثابت نه کړی شو، نوله دې نه د ټول مدعا به یوه په سلو کښې د عدم اثبات د محصول په نامه اخیستل کیږی.

دوه سوه اته اتیایمه ماده:

که د ابتدائی تجارتی محکمی فیصله له یوی مخی په مرافعه محکمه کښې تائید شی نو د وثیقی له قیمت او د پنځوسو افغانیو د صکوکو د هغه ټکټ نه پرته چه د دعوی سورولو په وخت کښې

اخيستل کيږي، نور محصول نشته، که مرافعه محکمه د ابتدائيه محکمی د فيصلی د محکوم له مبلغ يوه برخه واړوي، نو د هغه مبلغ نه بيا محصول نه اخيستل کيږي چه د مرافعه محکمې په حکم کښې تائيد شوی دی خو د هغی برخي نه يا چه د مرافعی محکمی په حکم کښې لغو شوی دی د عدم اثبات د محصول په نامه د ابتدائيه محکمی د محکوم له نه په سلو کښې يو اخيستل کيږي، که چيري مرافعه محکمه د ابتدائيه محکمی حکم يومخ لغو کړي او د ابتدائيه محکمې په محکوم له باندی نوی حکم وکړي نو دی په دی پر دی چه د ابتدائيه محکمی د محکوم به يو په سلو کښې د عدم اثبات د محصول او د مرافعه محکمی د محکوم به شپاړس په سلو کښې محصول ورکړي.

دوه سوه نهه اتيايمه ماده:

د دوه سوه اته اتيايمی مادی حکمونه د تمیيز په محکمه کښې هم د هغو حکمونو په باب چه د مرافعه محکمی په فيصلو کښې ئی صادروي، د دوه سوه شپږ اتيايمی مادی د درېيمی فقری له پاملرنی سره په ځای کيږي.

دوه سوه نوی يمه ماده:

که چيري دعوی په دری واړو تجارتي محکمو کښې د اصلاح يا حکمیت له

دعوی اخذ میگردد کدام محصول دیگر ندارد. اگر محکمه مرافعه حکم محکمه ابتدائيه را در مورد مبلغ محکوم به قسماً تغییر دهد از آن مقدار از مبلغ محکوم به که در حکم محکمه مرافعه تائيد شده دوباره محصول گرفته نمی شود ولی از آن مقدار يکه در حکم محکمه مرافعه لغو شده يک فیصد محصول عدم اثبات از محکوم له محکمه ابتدائيه اخذ می گردد. هرگاه محکمه مرافعه حکم محکمه ابتدائيه را کاملاً لغو و حکم جدیدی بر علیه محکوم به ابتدائيه صادر کند او مکلف است از مبلغ محکوم به محکمه ابتدائيه محصول عدم اثبات و از محکوم به محکمه مرافعه (۱۶) فیصد محصول بپردازد.

ماده (۲۸۹):

احکام ماده (۲۸۸) در محکمه تمیيز نیز در مورد احکامیکه راجع به فيصله های محکمه مرافعه صادر میکند با در نظر گرفتن فقره (۳) ماده (۲۸۶) تطبيق میگردد.

ماده (۲۹۰):

در صورتیکه دعوی در محاکم ثلاثه تجارتي باساس اصلاح يا حکمیت حل

و فصل گردد محصول مبلغی که در نتیجه اصلاح و یا حکمیت به تادیه آن موافقه بعمل آمده در محکمه ابتدائیه از قرار (۸) فیصد در مرافعه (۱۶) فیصد در تمییز (۲۲) فیصد و همچنان از مبالغیکه در حالات اصلاح یا حکمیت از آن انصراف بعمل آمده یک فیصد محصول عدم اثبات بالمناصفه از طرفین دعوی اخذ میشود. در حالیکه بین طرفین نسبت به تادیه محصول و غیره مصارف طور دیگری موافقه بعمل آمده باشد طبق آن تکمیل میگردد.

فصل دوم

قیمت وثایق محاکم تجارتی

ماده (۲۹۱):

هر شخص اعم از حقیقی و حقوقی که در محاکم تجارتی اقامه دعوی مینماید مکلف است ادعای خود را بروی عریضه رسمی دو افغانیگی و در جائیکه عریضه رسمی وجود نداشته باشد به درخواست سفید که دارای تکت صکوک دو افغانیگی باشد به محکمه مربوطه تقدیم نماید.

ماده (۲۹۲):

هر شخص اعم از حقیقی و حقوقی که در یک محکمه تجارتی اقامه دعوی

مخه اوارې شی نو د هغه مبلغ چه د اصلاح یا حکمیت له مخه ئی ورکړه منل شوی ده په ابتدائیه محکمه کښې اته په سلو، په مرافعه محکمه کښې شپاړس په سلو او په تمییز کښې دوه ویشته په سلو کښې او دغه شان د هغه مبلغ چه د اصلاح یا حکمیت په حالت کښې پرېښودل شوی وی یو په سلو کښې د عدم اثبات محصول نیم نیم د دواړو خواوو نه اخیستل کیږي. که چېرې د دواړو خواوو ترمنځ د محصول او نورو لگښتونو د پاره په بل شان روغه جوړه راغلی وی نو هماغسی اجراءات کیږي.

دوه یم فصل

د تجارتی محاکمو د وثیقو بیه

دوه سوه یونوی یمه ماده:

هر شوک (حقیقی وی که حقوقی) چه په تجارتی محکمو کښې دعوی سوری، په دی پر دی چه خپله ادعا (دوه) افغانیو رسمی عریضه باندې او چیرته چه عریضه نه وی په داسی سپینه پانه چه د (دوه) افغانیو د صکوکو تکت پری لگیدلی وی مربوطی محکمی ته وړاندی کړي.

دوه سوه دوه نوی یمه ماده:

هر شوک (حقیقی وی که حقوقی) چه په یوه تجارتی محکمه کښې دعوی

مینماید مکلف است حین تقدیم در خواست قبل از اینکه دعوی شان طبق احکام این قانون دائر گردد (۵۰) افغانی تکت صکوک به محکمہ مربوطہ حاضر آورد.

ماده (۲۹۳):

قیمت هر وثیقه که در محکمۀ تجارتی ترتیب می یابد از قبیل فیصله خط ها، حجت، رسید خط اقرار خط - قرار داد خط وکالت خط بیست افغانی است.

ماده (۲۹۴):

محصول مبلغ مندرج وثایقیکه در مورد معاملات تجارتی در محاکم تجارتی ترتیب میگردد طبق آتی است:

الف: حجت خط فیصد (۲) مبلغ مندرج.

ب: ابراء خط فیصد (۳) مبلغ مندرج.

ج: اجاره خط اموال منقول فیصد ۳ مبلغ مندرج.

د: اقرار خط فیصد (۳) مبلغ مندرج.

ه: رسید خط فیصد (۳) مبلغ مندرج.

سوروی، په دی پر دی چې د غوښتن لیک وړاندی کولو په وخت د دی قانون د حکمونو سره سم د هغو د دعوی سوریدلو نه مخکښی د پنځوسو افغانیو د صکوکو ټکټ محکمې ته راوړی.

دوه سوه دری نوی یمه ماده:

په تجارتی محکمہ کښی چه هره وثیقه جوړیږی « لکه فیصله لیکونه، حجت، رسید لیک، اقرار لیک، تړون لیک او وکالت لیک» بیسه ئی شل افغانی ده.

دوه سوه څلورنوی یمه ماده:

د هغو وثیقو د درج شوی مبلغ محصول چه د تجارتی معاملو په باب په تجارتی محکمو کښی جوړیږی په دی شان دی:

الف: حجت لیک د درج شوی مبلغ په سلو کښی دوه.

ب: ابراء لیک د درج شوی مبلغ په سلو کښی دری.

ج: د منقولو مالونو اجاره لیک- د درج شوی مبلغ په سلو کښی دری.

د: اقرار لیک د درج شوی مبلغ په سلو کښی دری.

ه: رسید لیک د درج شوی مبلغ په سلو کښی دری.

و: قرارداد خط فیصد (۵۰) پول مبلغ
مندرج .

ز: از وکالت خط های تجارتي و عموماً
از اقرار خط هائیکه در آن پول داخل
نباشد باستانای بیست افغانی قیمت
وثیقه کدام محصول دیگری گرفته
نمیشود.

ماده (۲۹۵):

محصول مندرج وثایق مذکور ماده
(۲۹۴) و قیمت و وثایق را کسی
میپردازد که وثیقه بمفاد او ترتیب می
یابد تنها وثیقه ابراء خط و رسید خط
ازین حکم مستثنی است که محصول
مندرج و قیمت وثیقه آنرا طرفین طور
منصفه می پردازد. در صورتیکه
طرفین راجع به تادیه محصول مندرج و
قیمت وثایق تجارتي طور دیگری
موافقه نموده باشند طبق آن محصول و
قیمت وثیقه اخذ میگردد.

فصل سوم

حق التصدیق و مصارف محکمه

ماده (۲۹۶):

حق التصدیق از دو نوع تصادیق گرفته
میشود:

الف: از تصدیق مطابقت مثنی با
اصل.

و: ترون لیک د درج شوی مبلغ په سلو
کښی پنخوس پوله.

ز: د ټولو تجارتي وکالت لیکونو او د
هغو اقرار لیکونو څخه چه پیسی پکښی
نه دی داخل شوی د وثیقی د شل
افغانی بیی نه پرته محصول نه اخیستل
کیري.

دوه سوه پنځه نوی یمه ماده:

په دوه سوه څلور نوی یمه ماده
کښی راغلی محصول او د
وثیقی بیه به هغه څوک
ورکوی چه وثیقه د ده په ښیگره
وی، یواځی د ابراء لیک او رسید
لیک وثیقی ددی حکم نه وتلی دی
چه د هغو درج شوی محصول
او د وثیقه بیی په باب بل شان
روغه جوړه راغلی وی نو
محصول او د وثیقه بیه په هماغه
شان اخیستل کیري.

درېیم فصل

حق التصدیق او د محکمو لگښتونه

دوه سوه شپږ نوی یمه ماده:

حق التصدیق د دوه ډوله تصدیقونو
څخه اخیستل کیري:

الف: داصل سره د مثنی د مطابقت له
تصدیق څخه.

ب: د نورو تصدیقونو څخه.

ب: از سائر تصادیق.

دوه سوه اوه نوی یمه ماده:

ماده (۲۹۷):

د اصل سره د مثنی د مطابقت حق
التصدیق په تجارتی محکمو کښې په
هر مخ شل افغانۍ دی، پنځویشته
کلمې یوه کرښه او پنځلس کرښې یو مخ
کیږي او که په کرښه کښې نیمگړه تیاوی
نو پوره گڼل کیږي.

حق التصدیق مطابقت مثنی باصل
برای هر صفحه در محاکم تجارتی
بیست افغانی می باشد. (۲۵) کلمه یک
سطر و (۱۵) سطر یک صفحه محسوب
میگردد و اگر در سطر کسر موجود
باشد تام محسوب میشود.

دوه سوه اته نوی یمه ماده:

ماده (۲۹۸):

د نورو هغو تصدیقونو حق التصدیق چه
د تجارتی محکمو له دفتره ورکول
کیږي، د تصدیق په سر شل افغانۍ دی
او په کرښو او مخونو پسی غوړنه وړل
کیږي.

حق التصدیق سائر تصادیق
که از دفتر محاکم تجارتی داده
میشود بدون در نظر گرفتن
تعداد سطور و صفحات (۲۰)
افغانی.

دوه سوه نهه نوی یمه ماده:

ماده (۲۹۹):

د محکمی لگښتونه دادی:

مصارف محکمه عبارت است از:

الف: د احتیاطی تدبیرونو او زیرمو
(تأمیناتو) کولو دپاره په کار لگښتونه.

الف: مصارف مقتضیه اتخاذ تدابیر
احتیاطی و تأمینات.

ب: د پوهانو ضروری لگښتونه.

ب: مصارف لژمه اهل خبره.

ج: د شاهدانو راوستلو ضروری لگښتونه.

ج: مصارف لژمه احضار شهود.

د: د اعلان او تبلیغ ضروری لگښتونه.

د: مصارف لژمه اعلان و تبلیغ.

ه: د دعوی د وکیل یا حقوقی مشاور
حق العمل.

ه: حق العمل وکیل دعاوی و یا
مشاور حقوقی.

دری سومه ماده:

حقیقی یا حقوقی کسان چه په تجارتی محکمو کښې د دعوی یوه خوا کیږي او د دعوی په جریان کښې پوهانوته د ماتی کولو، د زیرمی د طلب او د احتیاطی تدبیرونو د کولو غوښتنه وکړي، په دی پړه دی چه د محکمی د قرار د محصول په نامه د پنځه ویشتنو افغانیو د صکوکو ټکټ د خپلی عریضی سره جوخت محکمی ته وړاندی کړي.

ماده (۳۰۰):

اشخاص حقیقی و حقوقی که در محاکم تجارتی طرف دعوی می باشند هرگاه در حین جریان دعوی درخواست رجوع باهل خبره، مطالبه تأمینات و اتخاذ تدابیر احتیاطی را بنمایند مکلف اند مبلغ (۲۵) افغانی تکت صکوک بنام محصول قرار محکمه توام با عریضه رسمی به محکمه مربوطه تقدیم کنند.

دری سوه یوومه ماده:

په تجارتی محکمو کښې هغه خوا چه د دعوی په فیصله کښې د یو مؤثر کار د کولو غوښتنه کوی که مربوطه محکمه دده دا غوښتنه ومنی نو دی په دی پړه دی چه د غوښتل شوی کار دپاره هرڅومره لگښت چه کیږي هغه د محکمی د لگولی اندازی سره سم په دغه کار باندی دلاس پوری کولو نه مخکښې محکمی ته نقد ورکړي. که چیرې په هغه موده کښې دننه چه محکمه ئې ټاکي، دغه ضروری لگښت محکمی ته ونه سپاری، داسی گڼل کیږي چه دی د خپلې غوښتنی نه اوښتی دی.

ماده (۳۰۱):

در محاکم تجارتی طرفیکه اجرای یک امری را که در فیصله دعوی مؤثر است مطالبه مینماید در حالیکه مطالبه اش از طرف محکمه مربوطه پذیرفته شود مکلف است هر گونه مصارف لازمه اجرای موضوع مطالبه شده را باساس تشخیص محکمه قبل از شروع به اجراآت نقداً بدسترس محکمه بگذارد. اگر در ظرف مدتیکه از طرف محکمه تعیین میگردد مصارف لازمه را نقداً تادیه نکرد چنین محسوب میگردد که از درخواست خود منصرف شده است.

دری سوه دوهمه ماده:

که چیرې محکمه بی دیوی خواله غوښتنی د داسی یو کار کول ضروری وگڼي چه د دعوی په فیصله کښې اثر

ماده (۳۰۲):

در صورتیکه محکمه بدون مطالبه یکی از طرفین اجرای یک امری را که در فیصله دعوی مؤثر است لاثم دیده و

قراری مبنی بر آن صادر کند به تادیه
مصارف لژمه یکی و یا طرفین دعوی
را مکلف مینماید.

ماده (۳۰۳):

طرفیکه بموجب احکام این فصل
مصارف لژمه را تادیه میدارد در
حالیکه در نتیجه دعوی فیصله
محکمه مربوطه بر له او صادر شود
باساس درخواست او جانب مقابل از
طرف محکمه به پرداخت مصارف تادیه
شده و حق العملیکه بویکل دعوی یا
مشاور حقوقی پرداخته شده باشد
مکلف میگردد.

باب ششم
تشکیلات محاکم تجارتی

فصل اول
محاکم ابتدائیه تجارتی

ماده (۳۰۴):

در هر یک از مراکز ولایات مملکت
جهت رسیدگی به اختلافات تجارتی
یک محکمه ابتدائی تجارتی موجود
میشود.

ماده (۳۰۵):

رؤسا و اعضاء محاکم تجارتی تماماً
انتصابی بوده و طبق اصول نامه
استخدام ترفیع و تقاعد مامورین

لری او دهغه د کولو فیصله وکړی نو د
لگښت ورکول ئې په یوه خوا یا دواړو
خواوو باندی پډی.

دری سوه دری یمه ماده:

هغه خوا چه ددی فصل دحکمونو له
مخه ضروری لگښتونه ورکوی که
چېرې په نتیجه کښې ددعوی فیصله
دده په ښیگره صادره شی دده په
غوښتنه مقابل لوری د ورکړو
لگښتونو په ستونلو او هغه حق العمل په
ورکړه چه د دعوی وکیل یا قانونی
مشاورته ورکړ شوی دی، د محکمی له
خوا مکلف کیږی.

شپږم باب
د تجارتی محکمو تشکیلات

لومړی فصل
ابتدائیه تجارتی محکمی

دری سوه څلورمه ماده:

د مملکت د هر ولایت په مرکز
کښې د تجارتی کشالود اوارولو
د پاره یوه تجارتی ابتدائی
محکمه ده.

دری سوه پنځمه ماده:

د تجارتی محکمو رئیسان او غړی ټول
انتصابی دی او د دولت د ملکۍ
مامورینو د استخدام، ترفیع او تقاعد د

اصولنامی سره سم ټاکل کيږي.

ملکي دولت تعيين ميگردند.

دري سوه شپږمه ماده:

ماده (۳۰۶):

د ابتدائي تجارتي محکمي د قضائي هيئت شمير په مرکز او ولايتونو کښې له رئيس سره دري کسه دي.

تعداد هيأت قضائي محکمه تجارتي در مرکز ولايات بشمول رئيس سه نفر ميباشد.

دري سوه اوومه ماده:

ماده (۳۰۷):

د ابتدائي تجارتي محکمو رئيسان د کابل په مرکز کښې لومړۍ رتبه او په ولايتونو کښې دوه يمه رتبه دي.

رؤسای محاکم ابتدائيه تجارتي در مرکز کابل رتبه (اول) و در ولايات رتبه (دوم) ميباشد.

دري سوه اتمه ماده:

ماده (۳۰۸):

د ابتدائي تجارتي محکمو د غړو رتبې په دي شان دي:

رتبه هاي اعضاي محاکم ابتدائيه تجارتي طبق آتی است:

الف: د کابل د ابتدائيه تجارتي محکمي غړي دوه يمه رتبه.

الف: اعضاي محکمه ابتدائيه تجارتي کابل برتبه (دوم).

ب: د ولايتونو د ابتدائيه تجارتي محکمو غړي درېيمه رتبه.

ب: اعضاي محاکم ابتدائيه تجارتي ولايات برتبه (سوم).

دري سوه نهمه ماده:

ماده (۳۰۹):

په هره ابتدائيه محکمه کښې يو د تحريراتو مدير دي چه د محکمي د منشي وظيفه هم په خای کوي قضائي صلاحيت نه لري او رتبه ئې د کابل په ابتدائيه محکمه کښې درېيمه او د ولايتونو په محکمو کښې څلورمه ده. د ابتدائي تجارتي محکمو اداري مامورين، ټاڼيستون او مستخدمين

در هر محکمه ابتدائيه يکنفر مدير تحريرات که وظيفه منشي محکمه را نیز اجرا ميکند و صلاحيت قضائي ندارند موجود ميباشد که رتبه او در محکمه ابتدائيه کابل (۳) و در محاکم ولايات (۴) ميباشد. مامورين اداري ټاڼيست ها و مستخدمين محاکم ابتدائي تجارتي طبق تشکيل و بودجه

وزارت عدليه ميباشد بقدر لزوم
استخدام ميگردند.

د عدل د وزارت په بودجه کښې د
ضرورت په اندازه استخداميږي.

فصل دوم محکمه مرافعه

دوه یم فصل مرافعه محکمه

ماده (۳۱۰):

د کابل یک محکمه مرافعه تجارتي
موجود ميباشد که طبق احکام این
قانون به احکام و قرارهای صادره
محاکم ابتدائیه تجارتي کابل و ولایات
استینافاً رسیدگی مینماید. وزارت
عدليه صلاحیت دارد عند الضرورت
محاکم مرافعه تجارتي دیگری در نقاط
مختلف مملکت تأسیس نماید.

دری سوه لسمه ماده:

په کابل کښې یوه تجارتي مرافعه
محکمه ده چه ددی قانون په حکم برابر د
کابل او ولایتونو د ابتدائیه تجارتي
محکمو په فیصلو او قرارونو باندی له
نوی سره (استینافاً) غور کوی. د عدل
وزارت صلاحیت لری چه د ضرورت له
مخه نوری تجارتي مرافعه محکمی د
مملکت په سیمو کښې جوړی کړی.

ماده (۳۱۱):

هیأت قضائی محکمه مرافعه تجارتي
بشمول رئیس عبارت از سه نفر
ميباشد. که طبق ماده (۳۰۵) این قانون
تعیین میگردند و رتبه های شان قرار
ذیل است:

دری سوه یو لسمه ماده:

د تجارتي مرافعه محکمی د قضائی
هیئت شمار له رئیس سره دری کسان
دی چه ددی قانون د دری سوه پنځمی
مادی سره سم ټاکل کیږي او رتبې ئې په
دی شان دی:

الف: رئیس محکمه مرافعه تجارتي
برتبه (۱).

الف: د تجارتي مرافعه محکمی رئیس
په لومړۍ رتبه.

ب: اعضای محکمه مرافعه تجارتي
برتبه (۲).

ب: د تجارتي مرافعه محکمی غړي په
دوه یمه رتبه.

ماده (۳۱۲):

در محکمه مرافعه تجارتي یکنفر مدیر

دری سوه دولسمه ماده:

په تجارتي مرافعه محکمه کښې د

تحريرات که وظيفه منشي محکمه را نیز اجرا میکند و صلاحيت قضائي ندارد برتبه (۳) موجود میباشد. سائر مامورين اداري تايپيست ها و مستخدمين محکمه مرافعه تجارتي مطابق تشکيل و بودجه وزارت عدليه بقدر لزوم استخدام میشوند.

تحريراتو يو مدير دی چه د محکمی د منشي وظيفه هم په خای کوی، قضائي صلاحيت نه لری او رتبه ئې درېمه ده. نور اداري مامورين، تايپستان، او د تجارتي مرافعه محکمی مستخدمين د عدل د وزارت د تشکيل او بودجي سره سم د ضرورت په اندازه نيول کېږي.

فصل سوم محکمه تمیز تجارتي

درېم فصل د تمیز تجارتي محکمه

ماده (۳۱۳):

محکمه تمیز تجارتي در کابل جهت وارسۍ و انجام اموري تشکيل یافته است که بموجب مواد مصرحه این قانون از وظايف محکمه مذکور شمرده شده است.

دری سوه دیار لسمه ماده:

په کابل کښې د تمیز تجارتي محکمه د هغو چارو دغور او سرته رسولو د پاره جوړه شوی ده چه ددی قانون د موادو د څرگندونۍ سره سم ددی محکمی وظيفه گڼل شوی ده.

ماده (۳۱۴):

هیأت قضائي محکمه تمیز تجارتي بشمول رئیس عبارت از سه نفر میباشد که طبق ماده (۳۰۵) تعیین و رتبه های شان طبق آتی است:

دری سوه څوار لسمه ماده:

د تمیز د تجارتي محکمی د هیئت شمیر له رئیس سره دری کسه دی چه د دری سوه پنځمې مادی سره سم ټاکل کېږي او رتبې ئې په دی شان دی:

الف: رئیس محکمه تمیز برتبه (۱).

الف: د تمیز د محکمی رئیس په لومړۍ رتبه.

ب: اعضای محکمه تجارتي برتبه (۲).

ب: د تمیز د تجارتي محکمی غړي په دوه یمه رتبه.

دری سوه پنځلسمه ماده:

ددی قانون د دری سوه دولسمی مادی حکمونه د تمییز د تجارتی محکمی په باب هم چلیږي.

ماده (۳۱۵):

احکام ماده (۳۱۲) این قانون در مورد محکمه تمییز تجارتی نیز تطبیق میگردد.

څلورم فصل

متفرقه مواد

فصل چهارم

مواد متفرقه

دری سوه شپاړسمه ماده:

تجارتی محکمی د خپلو وظیفو په چلولو کښې پوره آزادي دی او د هر قسم لاس وهلو په امن دی، یواځې بودجه او تشکیلات یې د عدل په وزارت پورې اړه لري.

ماده (۳۱۶):

محاکم تجارتی در اجرای وظایف شان کاملاً آزاد و از هر گونه مداخله مصون اند تنها بودجه و تشکیلات شان بوزارت عدلیه مربوط است.

دری سوه اوه لسمه ماده:

د تجارتی محکمو د رئیسانو او غړو په خوښولو کښې په کار دی چه له هر څه نه مخکښی د اشخاصو د علمی اهلیت او مسلکی معلوماتو پاملرنه وشي. د عدل وزارت مکلف دی چه د تجارتی محکمو د بودجې په باب د تجارتی محکمو مقام او دستگاه ته پاملرنه وکړي او د دوی د وظیفو د اجراء او آسانی د پاره هر قسم ضروری وسیلی را غونډی او ضروری تدبیرونه وکاندي.

ماده (۳۱۷):

در تعیین رؤسا و اعضای محاکم تجارتی باید قبل از همه اهلیت علمی و معلومات مسلکی اشخاص در نظر گرفته شود. وزارت عدلیه مکلف است که در مورد بودجه محاکم تجارتی خصوصیت دستگاه و مقام محاکم تجارتی را در نظر داشته باشد و در راه تسهیل و اجرای وظایف شان هر گونه وسایل مورد ضرورت را فراهم و تدابیر لازمه اتخاذ نماید.

دری سوه اتلسمه ماده:

د کابل او ولایتونو امنيہ قوماندانی په دی مکلفی دی چه د تجارتی محکمو

ماده (۳۱۸):

قوماندانی های امنیه کابل و ولایات مکلف اند احکام و اوامر محاکم

تجارتی را که طبق احکام این قانون صادر میگردد اجرا نماید.

ماده (۳۱۹):

محاکم ثلاثه تجارتی صلاحیت دارند در مواردیکه لازم ببینند از معلومات مسلکی تجار خیر، و با تجربه حوزه قضائی مربوطه و اطاقهای تجارت در مورد تثبیت و توضیح عرف و عادت تجارتی استفاده نمایند.

ماده (۳۲۰):

تا زمانی که محکمه محصول فیصله خط های صادر را اخذ و تکت صکوک را به کتاب مربوطه آن نصب و باطل شد ننمایند مجاز نیست فیصله خط را بیکی از طرفین دعوی و یا هر دوی شان تفویض نماید.

ماده (۳۲۱):

تکت های صکوک که بکتاب ثبت محکمه نصب میگردد باید روی تکت های مذکور به مهر باطل شد مهر گردد.

ماده (۳۲۲):

در محاکم تجارتی اصحاب دعوی در هر مرحله اعم از ابتدائیه مرافعه و تمیز میتواند از ادعای خود منصرف شوند در این حال هرگاه رسماً دعوی

هغه امرونه او حکمونه چه په دی قانون برابر صادریری په خای کړی.

دری سوه نولسمه ماده:

دری واره تجارتی محکمی واک لری چه که ضروری و گنې د خپلو قضائې حوزو د پوهو او تجربه کارو سوداگرو او د تجارت د اطاقونو د مسلکی معلوماتونه د تجارتی رواج او چال چلند په تثبیت او توضیح کنبې فایده واخلی.

دری سوه شلمه ماده:

خو پورې چه محکمی د خپلو صادر وکړو فیصله لیکونو محصول نه وی اخیستی او د صکوکو ټکټ ټي په کتاب کنبې لگولی او باطل کړی نه وی ددی خبرې اجازت ورته نشته چه یوی یا دواړو خواوو ته فیصله لیک ورکاندی.

دری سوه یویشتمه ماده:

د صکوکو هغه ټکټونه چه د محکمی د ثبت په کتاب کنبې لگیری، په کار دی چه د ټکټونو په مخ باندي باطل کوونکی مهر ولگیری.

دری سوه دوه ویشتمه ماده:

دعوه وال په تجارتی محکمو کنبې ابتدائیه وی که مرافعه وی که تمیز ددعوی په هره مرحله کنبې د خپلی دعوی نه لاس په سر کېدی شی، په دی

حالت کښې چه که چېرې سوره شوی دعوی لارسمأ روانه شوی نه وه او ددعوو ضبطولو په کتاب نه وه ختلې نو کوم محصول نه اخیستل کېږي او په کار دی چه موضوع د آجندا نه وباسی او دوسیه ختمه کړی شی خو که چېرې دعوی روانه شوی وه او ددعوو ضبطولو په کتاب ختلی وه نو له هغی خوا نه چه دعوی ئې پریښی ده ددی قانون د موادوسره سم د عدم اثبات ټاکلی محصول اخلی او د محکمی رسمی فیصله لیک په دغه باب صادرېږي، که چېرې مدعی علیه د مدعی ددعوی په جواب کښې په محکمه کښې جوابی دعوی سوره کړی وی یا درېمگړی څوک په دعوی کښې راننوتی وی نو ددعوی نه لاس اخیستو په کار کښې د مدعی علیه یا درېمگړی شخصی منښت شرط دی.

دری سوه درویشتمه ماده:

د عدل وزارت مکلف دی چه د تجارتی سندونو او نښو نښانو د ثبتولو د ادارې د پاره کافی تشکیلات او هم دافلاس او دیواله کېدو دچارو دپاره کافی تشکیلات چه دافلاس او دیواله کیدو د اصولنامې سره سم په تجارتی ابتداییه محکمو پوری ارتباط لری د تجارتی محکمو په بودجه کښې ځای کړي.

دائر و بجریان نه افتیده و بکتاب ضبط دعوی ثبت نگردیده باشد ایجاب اخذ کدام محصول را نمی نماید و باید موضوع از آجندا محکمه خارج و بدوسیه مربوط خاتمه داده شود والی اگر محصول دائر گردیدن تادیبه و دعوی بجریان افتیده و بکتاب مربوطه ثبت گردیده باشد از طرفی که از ادعای خود صرف نظر نموده مطابق مواد این قانون محصول معینه عدم اثبات اخذ و فیصله خط رسمی محکمه در موضوع صادر میگردد در حالیکه بمقابل ادعای مدعی مدعی علیه دعوی متقابل بمحکمه اقامه نموده و با شخص ثالث در جریان دعوی شامل گردیده باشد در مورد قبول تقاضای انصراف موافقه مدعی علیه و یا شخص ثالث شرط است.

ماده (۳۲۳):

وزارت عدلیه مکلف است تشکیلات کافی اداره ثبت اسناد و علائم تجارتی را و همچنان تشکیلات کافی برای امور افلاس و ورشکست که طبق اصولنامه افلاس و ورشکت به محاکم ابتداییه تجارتی مربوط است در بودجه محاکم تجارتی شامل نماید.

دری سوه څلیر ویشتمه ماده:

دا قانون په رسمي جريده کښي د
نشریدو له نېټي نه دوه میاشتي پس
چلیږي.

ماده (۳۲۴):

این قانون دو ماه بعد از تاریخ
نشر آن در جریده رسمی
الاجراء است.

چارشنبه: د (۱۳۴۳) کال د مرغومي

لسمه د (۱۳۸۳) هـ.ش کال د شعبان

المعظم (۱۷) په رسمي جريده کي د

خپريدو نېټه د (۱۳۴۳) هـ.ش کال د

کب (۱۷).

یوم چهارشنبه مؤرخ (۱۰) برج

جدي (۱۳۴۳) هـ.ش مطابق ۱۷ ماه

شعبان المعظم (۱۳۸۳) هـ.ق تاریخ نشر

در جریده رسمی (۱۷) حوت

(۱۳۴۳) هـ.ش.

د تجارتي محاکماتو د اصولو تعديل

تعديل
قانون اصول محاکمات تجارتي

د عظمي صدارت د ۱۳۵۳ کال د غويي
د مياشتي د پنځه ويشتمې نېټي (۲۸۱)
گڼه فرمان

فرمان شماره (۲۸۱)
مؤرخه ۱۳۵۳/۲/۲۵ صدارت
عظمي

ښاغلي ډاکتر عبدالمجيد عدليه
وزير!

ښاغلي دوکتور عبدالمجيد وزير
عدليه!

د وزيرانو مجلس د ۱۳۵۳ کال د غويي
د مياشتي د څلور ويشتمې نېټي په
غونډه کښي په خپله (۴۹۱) گڼه فيصله
کښي د عدليي وزارت د ۱۳۵۳ کال د
غويي د مياشتي د څلور ويشتمې نېټي
عرض پاني ته په کتنه د تجارتي
محاکماتو د اصولو د قانون د (۳۲۰)
مادي د تعديل په هکله لاسدي مراتب
تصويب کړل:

مجلس وزرا تحت فيصله شماره
(۴۹۱) درجلسه تاريخي
۱۳۵۳/۲/۲۴ با ملاحظه ورقه
عرض مؤرخ ۱۳۵۳/۲/۲۴ وزارت
عدليه راجع به
تعديل ماده (۳۲۰) قانون
اصول محاکمات
تجارتی مراتب آتی را
تصويب نمود:

د تجارتي محاکماتو د اصولو د قانون د
۳۲۰ مادي تعديل چه د دارالانشاء مهر
پري لگېدلي منظور دی. د وزيرانو د
عالي مجلس د تصويب مراتب چه د
افغانستان د جمهوري دولت د رئيس د
حضور د منظوري په شرف رسيدلي او د
۱۳۵۳ کال د غويي د مياشتي د څلور
ويشتمې نېټي په (۳۵۴) گڼه کښي ثبت
شويدي تاسي ته خبر در کړ شو تر څو په
رسمي جريده کښي د هغه خپريدو ته
اقدام وشي .

تعديل ماده (۳۲۰) قانون اصول
محاکمات تجارتي که به مهر
دارالانشاء رسیده منظور
است. مراتب تصويب مجلس
عالي وزرا که به شرف منظوري
حضور رئيس دولت جمهوري
افغانستان رسیده وبه شماره
(۳۵۴) مؤرخه ۱۳۵۳/۲/۲۴ ثبت
گردیده به شما اطلاع داده شد
تأبه نشر آن در جريده رسمی
اقدام گردد.

ډاکتر محمد حسن شرق

ډاکتر محمد حسن شرق

تعدیل ما ده (۳۲۰) قانون اصول
محاکمات تجارتی

۱- پس از اعلام ختم محاکمه روز
و ساعتی برای ابلاغ حکم معین
می شود.

حکم در جلسه علنی محکمه قرائت
می گردد.

دفتر تحریرات محکمه پس از امضاء
و مهر فیصله از طرف هیأت قضائی به
تعداد اصحاب دعوی فیصله خط ها
را تهیه و بطرفین دعوی تفویض می
نماید.

دفتر تحریرات مکلف است بعد از
ابلاغ حکم در مورد تحصیل محصول
فیصله از محکوم علیه به شعبه
مربوطه تحصیلی حکومت رسماً
اطلاع دهد.

در صورتیکه محکوم علیه
باساس ابلاغ حکم باخذ تعرفه
و تادیه محصول ذمت خویش حاضر
گردد ضرورت به اطلاع شعبه
تحصیلی ندارد.

۲- فیصله هائیکه قبل از نفاذ
این ضمیمه بنا بر عدم تادیه
محصول تعمیم نشده تابع این تعدیل
میشود.

د تجارتی محاکمات و اصول و قانون د
(۳۲۰) مادی تعدیل

۱- د محاکمی د پای ته رسیدو د اعلام
خخه وروسته د حکم د ابلاغ له پاره ورځ
او ساعت ټاکل کیږی.

حکم د محکمی په ښکاره غونډه کښی
لوستل کیږی.

د محکمی د لیک دفتر د قضائی هیأت
له خوا د پریکړی د لاسلیک او مهر خخه
وروسته د دعوی د اصحابو د شمیر سره
سم فیصله لیکونه برابروی او د دعوی
د وارو خواوو ته یی ورکوی .

د لیک دفتر مکلف دی چه د حکم د ابلاغ
نه وروسته له محکوم علیه خخه د
فیصلی د محصول د تحصیل په هکله د
حکومت مربوطه تحصیلی خانگی ته
رسماً خبر ورکړی.

په هغه صورت کی چه محکوم علیه د
حکم د ابلاغ پر اساس د تعرفی اخیستلو
او د محصول د ورکړی له پاره حاضر
شی، تحصیلی خانگی ته د خبرورکولو
ضرورت نشته .

۲- هغه فیصلی چه د دغه ضمیمی د
انفاذ خخه مخکښی د محصول د نه
ورکولو په علت پر ځای شوی نه دی
د دغه تعدیل تابع دی.

۳- این حکم بعد از نشر در جریده رسمی نافذ میگردد.

۳- دغه حکم په رسمي جريده کی له خپريدو وروسته نافذیږي.

(تعدیل فوق درجریده رسمی شماره (۲۷۳) مؤرخ ۱۳۵۳/۲/۳۰ به نشر رسیده است.)

(پورتنی تعدیل د ۱۳۵۳ هـ. ش کال دغویی دمیاشتی په دېرشمه نېټه (۲۷۳) ګڼه رسمي جريده کی خپورشوی دی.)

اصولنامه علايم تجارتي در افغانستان

د تجارتي نښو اصولنامه په افغانستان کېنې

د لومړي طبع نېټه: د ۱۳۳۹ لمریز کال د جدي میاشت

بسم الله الرحمن الرحيم

د تجارتی نېو اصولنامه

اصولنامه علایم تجارتی

۱- علایم تجارتی از اشکال و اشاراتی تشکیل گردیده که بمقصد تشخیص تولیدات صنعتی، تجارتی، زراعتی، فلاحتی بکار میروند از قبیل نقوش، تصاویر، حروف، عنوان، امضا، کلمه حاشیه های منسوجات، لفافه بندی و غیره که وسیله تشخیص و تفکیک محصولات قرار گرفته باشد.

۲- هر يك از علایم متذکره ماده فوق برای تشخیص و تفریق مال التجاره تجار و تولیدات صنعت گران و زارعین و یا محصولات يك منطقه اتخاذ شده میتواند.

۳- اتخاذ علامات تجارتی باستثنای مواردیکه دولت آنرا اجباری قرار داده باشد اختیاری است.

۴- اشخاص حق استعمال انحصاری يك علامت تجارتی را دارند که علامت تجارتی آنها قبلاً در محکمه تجارتی مربوطه به ثبت رسیده باشد.

۱- تجارتی نېو له داسی اشکالو او اشاراتو څخه جوړی دی چه د صنعتی، تجارتی، زراعتی او فلاحتی تولیداتو د تشخیص په مقصد استعمالېږي (لکه نقشی، تصویرونه، حروف، لاس لیک، عنوان، د منسوجاتو حاشیې، لفافه بندی او نور) چه د محصولاتو د تشخیص او تفکیک وسیله ګرځېدلی وی.

۲- په پاس ماده کښې هره یوه ذکر شوی نښه د تجارو د تجارت د مال او د صنعتګرو د زارعیانو د تولیداتو او یا د یوې منطقی د محصولاتو د تشخیص او تفریق د پاره اتخاذ کېدای شی.

۳- د تجارتی علامو غوره کول پرته له هغو مواردو چه دولت هغه اجباری ګرځولی وی اختیاری دی.

۴- هغه کسان د یوې تجارتی نېو د انحصاری استعمال حق لری چه د دوی تجارتی نښه لاله پخوا څخه په مربوطه تجارتی محکمه کښې په ثبت رسیدلی وی.

۵- په افغانستان کښې د تجارتي، صنعتي او فلاحتي مؤسساتو مالکين عام له دی نه که داخلي اتباع وی یا خارجي په دی صورت به د قانون له مزایاو نه مستفید شی چه د دوی مشخصه نښی د قانون له موادو سره سمی په ثبت رسیدلی وی.

۵- مالکین مؤسسات تجارتي صنعتي و فلاحتي در افغانستان اعم از اتباع داخلی و یا خارجی در صورتی از مزایای این قانون مستفید خواهند شد که علایم مشخصه شان بر وفق مواد قانون به ثبت رسیده باشد.

۶- هغه کسان چه د دوی تجارتي، صناعتي او فلاحتي مؤسسی له افغانستان څخه د باندی واقع وی په دی صورت د دی قانون له احکامو څخه استفاده کولای شی چه خپلی تجارتي نښی په افغانستان کښې په ثبت ورسوی او هم هغه مملکت چه دغه مؤسسی پکښی واقع دی له افغانستان سره د تړونوپه اساس او یا ددوی د داخلی قوانینوپه موجب د افغانستان د تجارتي علایمو حمایت کوی.

۶- اشخاصیکه مؤسسات تجارتي، صناعتي و یا فلاحتي شان در خارج افغانستان واقع باشد در صورتی از احکام این قانون استفاده کرده میتوانند که علایم تجارتي خود را در افغانستان به ثبت رسانیده وهم مملکتیکه مؤسسات متذکره در آنجا وجود دارد بااساس معاهدات به افغانستان و یا بموجب قوانین داخلی شان از علایم تجارتي افغانستان حمایت نمایند.

۷- دا لاندی علامی د تجارتي نښوپه حیث او یائی اجزأ استعمالېدای نشی:

۷- علایم ذیل بحیث علایم تجارتي و یا اجزای آن اتخاذ واستعمال شده نمیتواند:

۱- د افغانستان ملی او شاهي بیرغ، او همدا ډول ټول هغه بیرغونه چه دولت د هغه استعمال منع کړی وی.

۱- بیرق ملی و شاهي افغانستان و همچنین کلیه بیرق هائیکه دولت استعمال آنرا ممنوع قرا رداده باشد.

۲- محراب او منبر.

۲- محراب ومنبر.

۳- د شاه تصویر.

۳- تصویر شاه.

۴- هغه کلمی او عبارات چه له هغو څخه نسبت د افغانستان رسمی مقاماتو ته اشتباه پېښه شی لکه شاهي، سلطنتي، دولتي، حکومتی او د دې په شان.

۵- د رسمي مؤسسو نښي لکه سره میاشت، هلال احمر، صلیب احمر او نور.

۶- داسی نښي چه د عفت، اخلاق او د عامو د انتظام منافی وی.

۸-: اشخاص عام له دینه که حقیقی او حقوقی وی چه د تجارتي نښو د ثبت خواش وکړی نو پخپله دی یا د خپل قانونی نماینده یا وکیل په ذریعه د مربوطه تجارتي محکمی د ثبت دایری ته مراجعه او د ځانگړی اظهارنامی له مخې د ثبت تقاضا کوی، د ثبت اداری ته د اظهارنامی په محض رسیدلو د هغی محتویات په مخصوص کتاب کښی درجوی او په مقابل کښی رسید ورکاوه کیږی.

۹- د ثبت د ځانگړی وظیفه لرونکی د استدعا دوصول له نېټی څخه په (۱۵) ورځو کښی هغه یا قبلوی یا ئې ردوی په دې حال کښی چه د تجارتي نښو د ثبت غوښتنه د مربوطی ځانگړی له خوا

۴- کلمات و عباراتی که از آن نسبت بمقامات رسمی افغانستان اشتباه شده بتواند مانند کلمه شاهي، سلطنتی، دولتی، حکومتی و امثال آن.

۵- علایم مؤسسات رسمی مانند سره میاشت، هلال احمر، صلیب احمر وغیره.

۶- علایمیکه منافی عفت اخلاق وانتظام عامه باشد.

۸- اشخاص اعم از حقیقی و حقوقی که خواهش ثبت علامه تجارتي را داشته باشند شخصاً و یا توسط نماینده و وکیل قانونی خود به دایره ثبت محکمه تجارتي مربوط، مراجعه و بموجب اظهار نامه علیحده تقاضای ثبت می نمایند به محض وصول اظهار نامه بدایره ثبت، محتویات آن بکتاب مخصوص درج ود مقابل رسید داده میشود.

۹- وظیفه دار شعبه ثبت در ظرف (۱۵) روز از تاریخ وصول استدعا، آنرا قبول و یا رد می نمایند. در حالیکه در خواست ثبت علایم تجارتي از طرف شعبه مربوطه رد شود باید

رده شی باید موجبات ئې صریحاً ذکر کړې په دی صورت غوښتونکي کولای شی چه د ابلاغ له نېټې نه تر لسو ورځو پورې د مرکز تجارتي ابتدائی محکمی ته مراجعه وکړي.

موجبات آنرا صریحاً ذکر نمایند در آنصورت در خواست کننده میتواند تا ده روز از تاریخ ابلاغ به محکمه ابتدائیه تجارتي مرکز مراجعه کند.

۱۰- که د تجارتي نښو د ثبت غوښتنه د مربوطې خانګې له خوا قبوله شی او یا وروسته د غوښتنې د رد له تبلیغ، د تقاضا کوونکي د مراجعې په اساس د هغې د قبول په خصوص کښې د مرکز د محکمی له خوا قطعي حکم صادر شی نو د ثبت خانګه مکلفه ده چه تر دوو ورځو پورې تجارتي نښې ثبتي کړي او د ثبت رسمي تصدیق غوښتونکي ته ور تسليم کړي.

۱۰- اگر استدعای ثبت علایم تجارتي از طرف شعبه مربوطه قبول شود و یا بعد از تبلیغ رد استدعا باساس مراجعه تقاضا کننده حکم قطعی راجع بقبول آن از طرف محکمه مرکز صادر گردد شعبه ثبت مکلف است که تا ده روز علایم تجارتي را به ثبت رسانیده و تصدیق رسمی ثبت را بدرخواست کننده تسلیم بدهد.

۱۱- په دواړو لاندې صورتو کښې د ثبت خانګه د تجارتي نښو د ثبت غوښتنه ردوي:

۱۱- در دو صورت آتی شعبه ثبت تقاضای ثبت علایم تجارتي را رد می نماید:

الف: په دې صورت چه د دی اصولنامې د (۷) مادې له مقرراتو څخه تجارتي نښې مخالفې وي.

الف: در صورتیکه علامات تجارتي مخالف مقررات ماده (۷) این اصولنامه باشد.

ب: په دې صورت چه تجارتي نښه پخوا په بل نامه قید شوی وي او یا د هغې شباهت په کومه پخوانۍ ثبت شوی نښه سره په داسې اندازه وي چه د اشتباه مورد وګرزي.

ب: در صورتیکه علامه تجارتي قبلاً باسم دیگری قید شده باشد و یا شباهت آن با کدام علامه ثبت شده سابقه باندازه باشد که مورد اشتباه واقع شده بتواند.

۱۲- مراتب ذیل در ثبت و قید هر علامه تجارتي حتمی است:

الف: تاريخ ثبت بقيد (روز ماه و سال) تماماً با حروف.

ب: اسم، شغل، محل اقامت و تابعيت صاحب علامه و در صورتیکه تقاضای ثبت بمعرفت وکیل و یا نماینده بعمل آمده باشد اسم هویت نماینده و یا وکیل نیز باید ثبت شود.

ج: اسم و اوصاف محصولاتی که علامه تجارتي برای تشخیص و تمییز آن انتخاب شده است.

د: تعريف علامه بطور اجمال با تعیین اجزای آن اگر دارای اجزأ باشد.

ه: تادیه حق الثبت.

۱۳- تغییراتی که در علامه تجارتي و یا نوع محصولاتی که علامه برای تشخیص و تمییز آن تعیین شده واقع گردد لازم است که طور علیحده مطابق مقررات این قانون به ثبت برسد ورنه قابل حمایه نخواهد بود.

۱۴- علایم تجارتي قابل انتقال است و انتقال آن در برابر اشخاص ثالث وقتی اعتبار دارد که حسب

۱۲- د هری تجارتي نبی په ثبت او قید کښی دا لاندی مراتب حتمی دی:

الف: د ثبت نېټه (د ورځی، میاشتی او کال) په قید ټول په حروفو سره.

ب: د نبی د خاوند نوم، شغل، تابعیت او د استوګنې محل، او په دې صورت چه د ثبت غوښتنه د وکیل یا نماینده په معرفت شوی وی د نماینده یا وکیل نوم او هویت هم باید ثبت شي.

ج: د هغو محصولاتو نوم او اوصاف چه تجارتي نښه د تشخیص او تمییز د پاره ټاکلی شوی وی.

د: د نبی تعريف د اجمال په ډول، سره د هغی د اجزاوو له ټاکلو که اجزأ ولری.

ه: د ثبت د حق ورکړه.

۱۳- هغه تغییرات چه په تجارتي نښه یا د هغو محصولاتو په نوع کښی چه نښه د هغو د پاره تشخیص او ټاکلی شوی ده واقع شی نو لازم دی چه په علیحده ډول د دې قانون له مقرراتو سره سم په ثبت ورسپړی او که نه د حمایت وړ به نه شی.

۱۴- تجارتي نبی د انتقال وړ دی او د هغو انتقال د درېمو کسانو په مقابل کښی هغه وخت اعتبار لری چه د دې

قانون له موادو سره مطابق ځانگړی په ثبت ورسپړي.

مواد این قانون، جداگانه به ثبت برسد.

۱۵- د نښو ثبت او هر ډول تغییرونه چه دې قانون له موادو سره سم د ثبت په باره کښی وشي د ثبت له نېټې څخه تر (۱۵) ورځو پورې د مربوطه ځانگړی له خوا د غوښتونکي په لگښت په یوه رسمی روزنامه کښی نشر او اعلامیږي او د نشر د خاوند د غوښتنی په حال کښی په نورو نشراتی وسائلو هم د هغه په خپل مصرف شایع کیدای شی.

۱۵- ثبت علایم وهرگونه تغییراتیکه مطابق مواد این قانون راجع به ثبت صورت بگیرد تا (۱۵) روز از تاریخ ثبت از طرف شعبه مربوطه بمصرف در خواست کننده در یکی از روزنامه های رسمی نشر و اعلان میگردد و در حال تقاضای صاحب علامه بدیگر وسائل نشراتی نیز بمصرف خودش شایع شده میتواند.

۱۶- هغه علامی چه ثبتی شوی وی مربوطه ځانگړی ته د اظهار نامی د وړاندی کیدو له نیتې څخه حمایت کیږی.

۱۶- علاماتیکه به ثبت رسیده باشد از تاریخ تقدیم اظهار نامه به شعبه مربوطه حمایت میشود.

۱۷- د تجارتی نښو د ثبت د اعتبار موده لس کاله ده، د دې مودی په پای کښی د نښی خاوند کولای شی چه د ثبت د نوی کېدو غوښتنه وکړي. د ثبت هره نوی غوښتنه د نښی د استعمال انحصاری حق د لسو نورو کالو د پاره زیاتوی.

۱۷- مدت اعتبار ثبت علایم تجارتی ده سال است در ختم این مدت صاحب علامه میتواند مطالبه تجدید ثبت نماید هر مطالبه تجدید ثبت حق انحصاری استعمال علامه را برای ده سال دیگر تضمین می نماید.

۱۸- د تجارتی نښو ملکیت هغه چا پورې اړه مومی چه لومړی ځل یی هغه استعمال کړی وی مگر دا چه په محکمه کښی د هغې په خلاف ثابت شی.

۱۸- ملکیت علایم تجارتی به شخصی تعلق میگیرد که اولین بار آنرا مورد استعمال قرار داده باشد مگر اینکه در محکمه خلاف آن ثابت شود.

۱۹- در موارد آتی حق مالکیت علایم
سلب می گردد:

۱۹- په لاندی مواردو کښی د نښو د
مالکیت حق سلېپرې:

۱- انقطاع تجارت صنعت و فلاحه
که توأم با تمليك علایم مشخصه
باشد.

۱- د تجارت، صنعت او فلاحه قطع
کول چه د مشخصه نښی له تمليك سره
جوړه وی.

۲- فروش حق مالکیت علامه به
شخص دیگر.

۲- د نښې د مالکیت د حق پلورل په بل
چا باندې.

۳- عدم تجدید ثبت د رختم
مدت معینه متذکره ماده (۱۷)
این قانون.

۳- د دې قانون په (۱۷) ماده کښې د
ذکر شوی ټاکلی مودی په پای کښی د
ثبت نه تجدید.

۴- حکم محکمه راجع به ابطال حق
مالکیت.

۴- د مالکیت د حق د ابطال په باره
کښی د محکمې حکم.

۲۰- حق الثبت علایم تجارتی مطابق
ذیل است:

۲۰- د تجارتی نښو د ثبت حق په لاندی
ډول دي:

الف: برای ثبت اظهارنامه (۱۰۰)
افغانی.

الف: د اظهار نامی د ثبت د پاره (۱۰۰)
افغانی.

ب: برای ثبت علامه تجارتی
بدون در نظر گرفتن طبقات (کته
گوریها) محصولات و تولیدات
(۱۰۰۰) افغانی.

ب: د تجارتی نښې د ثبت د پاره بی له
طبقات (کته گوری گانو) په نظر کښی
نیولو محصولات او تولیدات (۱۰۰۰)
افغانی.

ج: علامه تجارتی اگر از يك طبقه
(کته گوری) باشد بر علاوه حق
الثبت مندرجه فقره (ب) برای هر طبقه
(۲۰۰) افغانی.

ج: تجارتی نښه که يوه طبقه (کته گوری)
وی برسيره د (ب) د فقری مندرجه حق
الثبت څخه د هرې طبقی د پاره (۲۰۰)
افغانی.

۲۱- دا لاندی کسان د هغی نښی په باره کښی چه د هغی په خصوص کښی د ثبت غوښتنه شوی او یا ثبت شوی وی اعتراض کولای شی:

۱- هغه کسان چه مدعی وی هغه نښه د دوی خپله تجارتی نښه ده.

۲- هغه کسان چه دغه نښه د دوی له تجارتی نښی سره په دی اندازه متشابیه وی چه مستهلکین په اشتباه کښی واچوی. په پاس دواړو صورتو کښی که معترض خپله تجارتی نښه پخوا نه وی ثبته کړی باید د اعتراض په وخت کښی د دی قانون له مقرراتو سره سم د دغې نښی ثبت وغواړی او حق الثبت او هر ډول مربوط مصارف ئی لاله پخوا څخه ورکړی.

۲۲- که اعتراض پخوا له هغه چه د معترض علیه تجارتی نښه ثبته شوی وی، وشي نو لازم دی چه موضوع په (۱۵) ورځو کښی د نښی د ثبت غوښتونکی ته ابلاغ شی که خپله غوښتنه ئی مسترده نکره نو معترض دی په موده د (۶۰) ورځو کښی د مرکز تجارتی محکمی ته رجوع وکړی.

په دې موده کښی به د ثبت عملیات بند پاتی شی که معترض په دوه میاشتی

۲۱- اشخاص آتی در باره علامه که راجع به آن در خواست ثبت بعمل آمده و یا به ثبت رسیده باشد اعتراف کرده میتوانند:

۱- کسانی که مدعی باشند آن علامه علامت تجارتی خود شان است.

۲- کسانی که علامه مذکور به علامه تجارتی شان به اندازه متشابه باشد که مستهلکین را به اشتباه بیندازد. در هر دو صورت فوق الذکر معترض علامه تجارتی خود را قبلاً به ثبت نرسانیده باشد باید حین اعتراض مطابق مقررات این قانون ثبت علامه مذکور را در خواست وحق الثبت و هرگونه مصارف مربوطه آنرا قبلاً تادیه نماید.

۲۲- اگر اعتراض قبل از آنکه علامه تجارتی معترض علیه به ثبت رسیده باشد صورت بگیرد لازم است موضوع در موعد (۱۵) روز به تقاضا کننده ثبت علامه ابلاغ گردد اگر تقاضا خود را مسترد ننمود معترض در مدت (۶۰) روز بمحکمه تجارتی مرکز رجوع نماید.

در ظرف این مدت عملیات ثبت متوقف خواهند ماند اگر معترض در

موده کبني محکمی ته رجوع وکړی او یا وروسته له رجوع خپله دعوی تعقیب نکړی نو نښه د معترض علیه په نامه ثبتیږي او معترض د حق الثبت د استرداد حق نلري.

مدت دو ماه بمحکمه رجوع ننمود و یا بعد از رجوع دعوی خود را تعقیب نکرد علامت باسم معترض علیه ثبت میشود و معترض حق استرداد حق الثبت را ندارد.

۲۳- په دی صورت چه اعتراض د ثبتي شوی نښی په باره کبني شوی وی معترض باید په مربوطه تجارتي محکمه کبني خپله دعوه دایره کړی او د هغی بطلان وغواړی.

۲۳- در صورتیکه اعتراض راجع به علامت ثبت شده بعمل آمده باشد معترض باید به محکمه تجارتي مربوطه اقامه دعوی کرده بطلان آنرا تقاضا نماید.

۲۴- د تجارتي نښو د دعوی په باره کبني به د رسیدگی طرز د تجارتي محاکماتو د اصول په مطابق وي.

۲۴- طرز رسیدگی راجع به دعاوی علایم تجارتي مطابق اصول محاکمات تجارتي خواهد بود.

تبصره:

تبصره:

د محکمې د قطعی حکم مفاد د محکوم په مصرف په یوه رسمی روزنامه کبني نشر کیږي. محکوم له کولای شی چه دغه مخارج له محکوم علیه څخه د خساراتو په جمله کبني وغواړی.

مفاد حکم قطعی محکمه بمصرف محکوم در یکی از روزنامه های رسمی نشر میشود محکوم له میتواند مخارج مذکور را در جمله خسارات از محکوم علیه مطالبه نماید.

۲۵- که معترض اثبات کړی چه نښه پخوا د ثبت له تقاضا نه لمړی ځل په مسلسل او مستدام طور د هغه له خوا استعمال شوی ده، محکمه به حکم وکړی چه هغه نښه د معترض په نامه نوی ثبته شی که د اعتراض مورد نښه لا له پخوا څخه د ثبت په دفتر کبني داخله

۲۵- در صورت اثبات معترض مبنی بر اینکه علامه قبل از تقاضای ثبت نخستین بار بطور مسلسل و مستدام از طرف آن استعمال گردیده است محکمه حکم خواهد کرد که آن علامه باسم معترض ثبت گردد و اگر علامه مورد اعتراض قبلاً بدفتر ثبت درج

شوی وی، محکمه د پخوانی ثبت په باطلولو حکم ورکوی او نښه نوی د معترض په نامه ثبتیږي.

گردیده باشد محکمه به ابطال ثبت سابقه حکم داده و علامه بنام معترض جدیداً ثبت میگردد.

۲۶- که اعتراض د نښی د انتقال د ثبت او یا د نښی د تغییر د ثبت په خصوص او یا د هغو تولیداتو او محصولاتو د تغییر د ثبت په باره کښی وی چه هغه نښه د هغو د تثبیت او د تشخیص د پاره ټاکلی شوی وه، پاس مصرحه احکام چه د اعتراض په خصوص کښی دی تطبیق کیږي.

۲۶- اگر اعتراض راجع به ثبت انتقال علامت و یا ثبت تغییر علامت و یا در باره ثبت تغییر محصولات و تولیداتی باشد که آن علامت برای تثبیت و تشخیص آنها تعیین شده است احکام مصرحه فوق که راجع به اعتراض است تطبیق میگردد.

۲۷- د تجارتی نښو په ثبت باندی د هر ډول دعوو د اوریدنی د پاره د زمانی تېرېدل درې کاله دی هغه کسان چه د ثبت له نېټی څخه تر درېو کالو پوری اعتراض ونکړی وروسته له هغې نېټې د دوی ادعا د اوریدنې وړ نده.

۲۷- برای استماع هرگونه ادعا علیه ثبت علایم تجارتی مرور زمان سه سال است اشخاصیکه از تاریخ ثبت تا سه سال اعتراض نکنند بعد از تاریخ مذکور ادعای شان قابل سمع نیست.

۲۸- د تجارتی نښو د دعوو په مواردو کښی متضرر طرف کولای شی هغه زیانونه چه له دې لاری ورته پېښ شوی دی له مقابل لوری څخه وغواړی.

۲۸- در موارد دعاوی علایم تجارتی طرف متضرر میتواند خساراتی را که ازین ناحیه برای آن وارد شده از طرف مقابل مطالبه نماید.

۲۹- هغه کسان چه په نورو پوری د متعلقو نښو د مالکیت حق په قصد یا په بد نیت سره دا استعمال مورد وگرځوی برسیره د (۲۸) مادی په حکم په نقدی جزاً او میعادی حبس هم

۲۹- اشخاصیکه حق مالکیت علایم متعلق به غیر راعماً و یا سوء نیت مورد استعمال قرار دهند بر علاوه حکم ماده (۲۸) به جزای نقدی وحبس میعادی نیز

محکوم کیږي.

محکوم میگردند.

۳۰- دا اصولنامه وروسته د نشر له
نېټې څخه معتبره ده.

۳۰- این اصولنامه بعد از تاریخ نشر
معتبر است.

۳۱- د دې اصولنامې په اجرا د تجارت
وزارت مؤظف دی.

۳۱- به اجرای مواد این اصولنامه
وزارت تجارت مؤظف است.

دا اصولنامه د دولت د نورو موضوعه
اصولنامو په جمله کښې منظوره ده د
(۱۳۳۹) لمريز کال د وږي (۲۹) د
(۱۳۸۰) قمری کال د ربیع الاول د
میاشتې له (۲۹) سره سم.

اصولنامه هـذا در جمله سایر
اصولنامه های موضوعه دولت منظور
است. مؤرخه (۲۹) برج سنبله (۱۳۳۹)
شمسی مطابق (۲۹) ماه ربیع الاول
(۱۳۸۰) قمری.

د افلاس او لاس تنګۍ اصولنامه په افغانستان کې

اصولنامه افلاس و ورشکست د افغانستان

تاریخ طبع اول: ۱۵ قوس ۱۳۲۱ هـ.ش د لومړي طبع نېټه: د ۱۳۲۱ هـ.ش د لیندۍ ۱۵

فهرست

عنوان	مخ/صفحه	عنوان
اصولنامه افلاس و ورشکست	۱۲۸	د افلاس او لاس تنگی اصولنامه
ترتیب اعلان ورشکسته گی و اثرات آن	۱۲۹	دلاس تنگی او دهغه د تاثیراتو د اعلان ترتیب (جوړیده)
ترتیب مهر و لک و سایر اجراءت		دلاس تنگی تاجر په نسبت د مهر او لک او نورو ټولو مقدماتی اجراءتو ترتیب
مقدماتی نسبت به تاجر ورشکسته	۱۳۳	دهغه هیئت تعیینول چه د طلبگارانو د سندونو او نورو امور و د پاره وی
در تعیین هیئت رسیدگی باسناد طلبگاران و غیره امور	۱۳۶	د پورغوبنتونکو د غوبنتنو په تشخیص کې
در تشخیص مطالبات طلبگاران	۱۴۰	د لاس تنگی په نوعیت کې
در نوعیت ورشکستگی	۱۴۶	د پور غبنتونکو په راغوبنتلو کې
در دعوت طلبگاران	۱۵۰	د کشت د تړون اغیزه
اثر قرارداد قسط	۱۵۴	د کشت قرارداد په فسخ او ابطال کې
در ابطال یا فسخ قرارداد قسط	۱۵۶	د حساب د فارغ والی ترتیبول او دلاس تنگی د کار خلاصوالی
ترتیب تفریغ حساب و ختم عمل ورشکستگی	۱۶۰	د طلبگارانو په منخ کې تقسیم
در تقسیم بین طلبگاران	۱۶۳	په امانت یا گروهی مالونو او نور شیانو کې
در اموال امانت یا گروهی وغیره	۱۶۵	د سزا ورکولو مواد
مواد جزائیه	۱۶۸	د اعتبار په دوباره پیدا کولو کې
در اعاده اعتبار	۱۶۹	متفرق مواد
مواد متفرق	۱۷۲	

بسم الله الرحمن الرحيم

د افلاس او لاس تنگی اصولنامه

اصولنامه افلاس و ورشکست

۱- هغه وخت چه د یو تاجر یا د یو تجارتي شرکت د کار بندوالی تردې اندازې ورسپړي چه د خپل پور له ادا کولو او نورو نغدي تعهداتو څخه عاجز شي نو د داسې حال په نتیجه کېنې افلاس او لاس تنگی پیدا کېږي.

۱- هنگامیکه يک تاجر یا شرکت تجارتي "بندش و وقفه کار اوبان درجه میرسد" که از تادیه قروض یا سایر تعهدات نقدی خود عاجز می آید، در نتیجه ظهور چنین احوال ورشکستگی و افلاس حاصل میشود.

۲- باید چه تاجر یا تجارتي شرکت داسې بندوالی د راتلونو وروسته په یوه هفته کېنې دننه دننه د خپل افلاس او لاس تنگی تحریري خبر د خپل ولایت د تجارتي جگړو د پریکړې ریاست ته ورکړي، او د خپلې ټولې شتمنۍ او دارائی مفصله اندازه سره له خپلو تجارتي دفترونو ورو سپاري.

۲- تاجر یا شرکت تجارتي در ظرف يک هفته از تاریخ احساس چنین وقفه و بندش باید اطلاع افلاس خود را بریاست مجلس فیصله منازعات تجاریه ولایت منسوبه خود تحریراً تقدیم و خبر مفصل کلیه دارائی خود را با اصل دفاتر تجارتي خویش تسلیم نماید.

۳- کوم لاس تنگی تاجر یا تجارتي شرکت چه له پورتنی اصل سره سم خپل حساب د تجارتي جگړو د پرېکړې ریاست ته وړاندې کوي د لاندنیو مطالبو تصریحات پکېنې لارم دی:

۳- صورت حساب که تاجر یا شرکت تجارتي ورشکست مطابق اصل فوق بریاست فیصله منازعات تجارتي تقدیم میکند تصریحات مطالب ذیل درآن لازمی است:

الف- د دوی منقولي مالونه او منقولي شيان.

الف- اموال و اشیای منقول او.

ب- د دوی غیر منقولي مالونه.

ب- اموال غیر منقول او.

ج- د دوی د منقولی او غیر منقولی مالونه قیمت د خبر ورکولو د ورځی په نرخ.

ج- قیمت‌های اموال منقول و غیر منقول او در تاریخ اطلاع به ارزش و نرخ روز.

د- په غیر منقولی مالو کښې لکه ځمکه، کور او نور څوک شریک او د حق خاوند لری که نه. که وي د هغه نوم دی ولیکی او که نه وی نو دا دې هم باید تاجر ښکاره کړی.

د- شریک یا اشخاص صاحب حق در اموال غیر منقول او از قبیل املاک، خانه وغیره کسی است یا نه. اگر باشد اسامی او و اگر نه باشد تاجر باید تصریح کند.

ه- د تاجر امانت او گروی مال چه له بل سره وی یا د بل چا چه له ده سره وی.

ه- امانت و گروی از خود تاجر نزد دیگری یا از دیگری نزد او.

و- د نورو خلکو ټول پورونه او د ده طلب له نورو خلکو.

و- صورت تمام قروض مردم و مطالبات او از مردم.

ز- د نفع او ضرر صورت او د ضرر دلیلونه.

ز- صورت نفع و ضرر و دلایل ضرر.

ح- د شخصي مصارفو صورت.

ح- صورت مخارج شخصی.

ط- د تجارتی شرکت د لاس تنگی په صورت کښې ښایی چه د شریکانو نومونه او د دوی استوگنه هم ورسره ښکاره شي.

ط- در صورت افلاس شرکت های تجارتی اسامی شرکاء و سکونت شان نیز باید ضمیمه شود.

د لاس تنگی او د هغه د تاثیراتو د اعلان ترتیب (جوړیده)

ترتیب اعلان ورشکسته گی و اثرات آن

۴- د سوداگر لاس تنگی، د تجارتی جگړو د محکمو په فیصله په لاندنیو وختو کښې اعلان کیږي:

۴- ورشکسته گی تاجر به فیصله و قرار محاکم منازعات تجارتی در موارد ذیل اعلان می شود:

الف- د شرکت یا د تاجر د خبر په اثر چه د تجارتی جگړو د پریکړی مجلس ته ئی ورکړی.

الف- بحسب اطلاع و اظهار خود تاجر یا شرکت بمجلس فیصله منازعات تجاریه.

ب- د یو یا څو کسو پور غوښتونکو د تقاضا او مراجعی په وخت کښې.

ب- بموجب تقاضا و مراجعه يك یا چند نفر از طلبگاران.

تبصره (کتنه)

تبصره

ښایي چه په اعلان کښې یا د تجارتی جگړو د مجلس د فیصلی له قراره د تاجر د کار د بندېدو نېټه څرگنده وی.

د اعلانیه، یا قرار مجلس فیصله منازعات تجاریه تاریخ بند شدن کار تاجر باید معین باشد.

۵- د اعلامیې د صادرېدو له نېټې یا د تجارتی جگړو د مجلس له پریکړی نه وروسته د لاس تنگی سوداگر ټول واک اخیست کېږي او دی د موجوده مالو او دارائی د مداخلی او دا رنگ لاد هغه مالو د مداخلې څخه چه د لاس تنگی په وخت کښې ورته راځی منعه کیږي او د لاس تنگی تاجر د مالی حقوقو ټول واک او اختیار د تجارتی جگړو د پریکړی د مرکي تر حکم لاندی راځی د تجارتی جگړو د پریکړی مجلس د قایم مقام او واک لرونکی په حیث اصولی صلاحیت لری چه د مفلس تاجر په ځای د ده د پورونو د ادا کولو د پاره د هغه اختیاراتو او حقوقو څخه چه لری ئې استفاده وکړی.

۵- از تاریخ صدور اعلامیه یا قرار مجلس فیصله منازعات تجاریه از تاجر ورشکست شده سلب تمام اختیارات او در مداخله به اموال و دارائی موجوده اش و حتی به آنچه در ظرف مدت ورشکسته گی او عاید گردد نموده می شود تمام اختیارات حقوق مالی تاجر ورشکسته تحت امر مجلس فیصله منازعات تجاریه بوده و مجلس فیصله منازعات تجاریه بحیث قایم مقام و اختیار دار اصولی صلاحیت دارد به عوض تاجر ورشکسته از اختیارات و حقوق مزبور که جهت ادای دیون او مؤثر باشد استفاده کند.

۶- د تجارتی جگړو د مجلس د فیصلی

۶- بعد از صدور فیصله و قرار مجلس

د صادرېدو څخه وروسته چه د يو تاجر د لاس تنگۍ په باب كښې وى ښائى هغه كسان چه په نوموړې تاجر باندې دعوي لري د تجارتي جگړو د پرېكړې مجلس ته دليل وړاندې كړي.

۷- هغه پورونه چه په لاس تنگي تاجر باندې په نېټه وي د فيصلې د صادريدو په وخت او د تاجر په لاس تنگي له قراره د نوموړي تاجر د موجوده پورونو صورت پيدا كوي په داسي پور كښې به نسبت مودې ته تخفيف ورکړي شى د تخفيف ټاكل او اندازه د تجارتي جگړو د پرېكړې له مركي څخه وركول كيږي همداسي كه د تاجر پور او غوښتنه په بل چا باندې وي زر غوښتونكي پيسي به دسټي وركوي او په ميعادې پور كښې پوروروي د لاندنيو صورتونو په اجرا كولو مجبورېږي:

الف- سره له هغه تخفيفه چه د تجارتي جگړو د پرېكړې د مركي په تصويب د پور په نېټه كښې كېږي، هغه پور چه د دوي په ذمه دى نغد به ئي وركوي.

ب- او كه هغه پور چه د دوي په ذمه دى نغد نه وركوي مودې ته به ئي كتل شى.

۸- د لاس تنگي تاجر هر ډول معامله

فيصله منازعات تجارتيه در ورشكته گي تاجر ورشكسته و كسانيكه بر عليه تاجر مزبور دعوى داشته باشند بايست به مجلس فيصله منازعات تجارتيه اقامه نمايند.

۷- قروضيكه بر ذمه تاجر ورشكسته طور ميعادى باشد در وقت صدور فيصله و قرار ورشكسته گي تاجر مزبور صورت قروض حال را پيدا ميكند البته در اين نوع قروض تخفيفاتي نسبت به مدت داده خواهد شد اندازه و تعيين تخفيفات به تصويب مجلس فيصله منازعات تجارتيه صورت ميگيرد همچنان طلباتي اگر از تاجر ورشكسته بر ذمه ديگري باشد نوع معجل آن نقداً و براي اقسام مؤجل و ميعادى اشخاص مقروض به اجراي صورت هاي ذيل مجبور خواهد شد:

الف- با مجرائي تخفيفات كه به تصويب مجلس فيصله منازعات تجارتيه نسبت بمدت داده مي شود، پول ذمه گي خود را نقداً بپردازند.

ب- اگر پول ذمه گي خود را نقداً تأديه نمي كنند بموعدهش تضمين نمايند.

۸- هر نوع معامله از معاملات تاجر

چه د لاس تنگی د حکم له نېټې نه وروسته شوی وی (په داسې صورت کښې چه د پور غوښتونکو په نقصان تمامه شی) باطله ده او هېڅ اثر به ونه لری.

ورشکسته، که بعد از تاریخ صدور قرار ورشکسته گی او بعمل آمده باشد (در صورتیکه آن به نقصان طلبگاران تمام شود) باطل و دارای هیچ اثر نخواهد بود.

۹- که دا خبره ثابتې شی چه کوم لاس تنگی تاجر د پور ورکولو څخه د تېښتې په نیت، او یا د پور غوښتونکو او د کوم یو بل سړی د ضرر په نیت داسې یوه معامله کړې ده چه د معاملې د وخت د اصلی قیمت په نسبت پکښې د قیمت د درېمې برخې څخه زیات تاوان متصور وی، هغه معامله دفسخ قابله ده ښایې چی هغه معامله کوونکې پخوا د فسخ د حکم له صادريدو څخه د قیمت توپیر او تفاوت وباسی د داسې معاملو د فسخ غوښتل تر درې میاشتو پورې اوریدل کیږی.

۹- اگر ثابت شود که تاجر ورشکسته به منظور گریز از ادای دین یا بمقصد ضرر طلبگاران یا شخص یا اشخاص چنان يك نوع معامله نموده که از آن معامله اضافه از ثلث قیمت، نظر به ارزش اصلی اش در وقت و زمان معامله، خساره متصور باشد، آن معامله قابل فسخ است باید شخص طرف معامله پیش از صدور امر فسخ تفاوت قیمت را بپردازد، ادعای فسخ همچو معاملات در ظرف مدت سه ماه قابل سمع است.

۱۰- هغه معامله لرونکې چه د تجارتي جگړو د پریکړې مرکه د پورتنی اصل په موجب د دوی د معاملې د فسخې امر صادروي مجبور دی چه په ځان هم هغه مال چه معامله پری شوی ده بیرته ورکړی او د معاملې د وخت قیمت د لاس تنگی تاجر د مال د ویشلو نه پخوا بېرته واخلی، او که ئی مال له لاسه وتلی وی د قیمت تفاوت به له داسې کسانو څخه واخیست شی.

۱۰- اشخاص طرف معامله که مجلس فیصله منازعات تجارتي بموجب اصل فوق امر فسخ معامله شانرا صادر میکند مجبورند جنس مالی را که موضوع معامله بوده است عیناً مسترد و قیمت حین المعامله را قبل از تقسیم دارائی تاجر ورشکسته دریافت نمایند در صورت عدم موجودیت مال در تصرف او تفاوت قیمت از همچو اشخاص تحصیل خواهد شد.

د لاس تنگی تاجر په نسبت د مهر او لاک
او د نورو ټولو مقدماتی اجراآتو ترتیب

ترتیب مهر و لاک و سایر اجراآت
مقدماتی نسبت به تاجر ورشکسته

۱۱- د تجارتی جگړو د پریکړی
مجلس به د تاجر د لاس تنگی په
مجرد خبریدو چه د دې اصول نامې د
خلورم اصل په قرار ورکول کېږی ژر تر
ژره یو هیئت له لاندنیو وگړو څخه
ټاکي:

۱۱- مجلس فیصله منازعات تجاریه
به مجرد گرفتن اطلاع حالت
ورشکسته گي تاجر که حسب اصل (۴)
این اصول نامه وصول میکند فوراً
هیئتی مرکب از اجزای ذیل تعیین می
نمایند:

الف- دوه کسه د تجارتی جگړو د
پرېکړی د مجلس اعضاء.

الف- دو نفر از اعضای مجلس فیصله
منازعات تجاریه.

ب- د تجارتی جگړو د پرېکړی د
ریاست د دفتر یو نفر سر کاتب یا
کاتب.

ب- سرکاتب با يك نفر کاتب از دفتر
ریاست مجلس فیصله منازعات
تجاریه.

ج- د کوڅې وکیل یا د کلی مشر چه
لاس تنگی تاجر د هغه په تعلقه کېږي
اوسی.

ج- وکیل گذر یا قریه داریکه
مسکن تاجر از تعلقه او شناخته می
شود.

د- د مربوطه شرعی محکمی یو نفر
مفتی.

د- يك نفر مفتی از محکمه شرعیه
مربوطه.

ه- پخپله لاس تنگی تاجر که موجود وی
او که نه وي یو دوه کسه خپلوان ئی
حاضرولی شی.

ه- شخص تاجر ورشکسته اگر موجود
باشد نیز احضار می شود والا يك یا دو
نفر از اقارب او.

۱۲- د دې هیئت جوړېده د تاجر د
دارایی د موجودی او د هغی د
لیک لاندې راوستلو او مهرولاکی

۱۲- تشکیل هیئت فوق مخصوصاً به
منظور عملیات موجودی دارائی تاجر و
سیاهه گرفتن و نیز تحت قید آوردن و

کولو دپاره دی.

مهر لاک آن است.

۱۳- بنائی چه پس له سیا کولو د هیئت له خوا د لاس تنگی تاجر شته فوراً مهرولاکی شی که د تاجر د مال د موجودی سیا په هغې ورځ کبې ونه شی، ټاکلی هیئت به څو ورځې پرله پسې هغه ته دوام ورکړی که د تاجر شته په مختلفو ځایو کبې وی هیئت دې رومبې دغه ځایونه مهرولاکی کړی بیا دې یو یو ځای تر موجودی لاندې ونیسی او په سیا اخیستلو دې پیل وکړی.

۱۳- بعد از تکمیل سیاهه باید فوراً از طرف هیئت مذکور دارائی تاجر ورشکسته تحت مهر و لاک گرفته شود اگر تکمیل سیاهه و موجودی دارائی تاجر در همان روز ممکن نباشد هیئت معینه در ظرف چند روز مسلسل آنرا دوام خواهد داد و الا اگر دارائی تاجر بمواضع مختلف و جداگانه است هیئت ابتداء بصورت عمومی عمل مهر و لاک را انجام و متعاقب آن يك يك موضع را تحت موجودی آورده و بگرفتن سیاهه آغاز خواهد نمود.

۱۴- پورورپی تاجر که وتبنتی او خپله ټوله یا لږه دارائی ئی پټه کړی وی د تجارتی جگړو د پرېکړې رئیس کولی شی چه په پورتنی ترتیب هیئت وټاکي او ژر تر ژره ئی د مهرولاکی کولو لامله ولیري.

۱۴- تاجر مقروض اگر فرار میکند و دارائی خویش را کلاً و یا جزئ مخفی نموده باشد رئیس فیصله منازعات می تواند به ترتیب فوق هیئت تعیین و اقدام فوری به مهر و لاک نماید.

۱۵- د تاجر سندونه، دفترونه، صندوق، هټی، دگودام مال، کوټگی دې سره د تجارتخاني د ټولو نوشتو او اسبابو او د تاجر د کور د سامان مفصل سیا او مهرولاکی شی.

۱۵- حجره، مال گدام، دکان، صندوق، اسناد و دفاتر تاجر با تمام نوشته جات و اسباب و اثاثیه تجارت خانه و خانه شخصی تاجر باید بصورت مفصل سیاهه و مهر و لاک گردد.

۱۶- لاس تنگی تاجر چه له (۲- ۳) اصله سره سم ولاړ نه شی د

۱۶- تاجر ورشکسته در حالیکه بر طبق اصل (۲-۳) رفتار نکرده باشد

تجارتی جگړو د پرېکړې مرکه به ئې په بندیتوب او توقیف باندې حکم وکړي دا حکم هلته هم کولی شي چه دا خبره څرگنده شي چه تاجر د خپلو اقداماتو په وجه د خپلې لاس تنگۍ د لیرې کېدو او د کار د برابریدو مانع شوی دی.

مجلس فیصله منازعات تجاریه به توقیف او قرار خواهد داد، این امر توقیف در مواقعی نیز داده شده میتواند که معلوم گردد تاجر بوسیله اقدامات خود مستقیماً یا غیر مستقیم مانع از انجام و تسویه یافتن عمل ورشکسته گی خود بشود.

۱۷- د موجودی پانې چه په (۱۱) اصل کښې د ټاکلې شوی هیئت له خوا د تجارتی جگړو د پرېکړې مرکې ته ورکول کېږي د مرکې رئیس سره د نوموړی هیئت د نظریې اخیستلو اجازه کولی شي چه لاندینی شیان له مهرولاک کولو څخه استثنای او یا که مهرولاک شوی وی خلاص ئی کړي:

۱۷- اوراق صورت موجودی که از طرف هیئت معینه در اصل (۱۱) به مجلس فیصله منازعات تسلیم داده می شود رئیس مجلس با گرفتن نظریه هیئت مذکوره میتواند اجازه بدهد که اشیای ذیل از مهر و لاک مستثنی نموده شود و یا اگر تحت مهر و لاک آمده باشد خلاص گردد:

الف- جامې، د کاله سامان او اسباب چه د مفلس تاجر او د ده د کور د گذاري او ضروری احتیاجاتو د پاره لازم دی.

الف- البسه و اثاثیه و اسبابیکه جهت رهايش و حوایج ضروری تاجر ورشکسته و عایله او لازم است.

ب- هغه شیان چه په ساتنه کښې ئی د ضایع کېدو امکان او د قیمت ټیټوالی متصور وی.

ب- اشیائیکه امکان ضیاع یا کسر قیمت آن در صورت نگهداشت متصور باشد.

ج- هغه شیان چه د لاس تنگی تاجر د سرمائې پکار اچولو او د هغې څخه د استفادی کولو د پاره لازم دی مگر هغه چه په ساتلو کښې د طلبگارانو د ضرر ویره وی.

ج- اجناسیکه برای بکار انداختن سرمایه تاجر ورشکسته و استفاده از آن لازم است در صورتیکه نگهداشت آن بضرر طلبگاران محسوس شود.

ښائی چه د هغو شيانو قيمت چه د ب،
ج په فقره کښې ياد شوی دی ژر وټاکل
شی.

اشیای مذکور در فقره ب و ج،
باید فوراً تعیین قیمت نموده
شود.

۱۸- د هغو شيانو خرڅونه چه ساتنه ئې
د ضایع کېدو او د قیمت د ټیټوالي
سبب کېږي او یا هغه شيان چه ساتنه ئې
مفیده نه وی او همداسی د لاس تنگی
تاجر د پانګې چلونه د تجارتي جګړو د
پرېکړې د مجلس په فیصله د رئیس په
حکم اجرا کېږي د خرڅونې ترتیب او د
پانګې د چلونې صورت به هم د تجارتي
جګړې د پرېکړې مرکه په خپل جوړ
تعیڼوی.

۱۸- فروش اشیائیکه نگهداشت آن
اسباب ضیاع و کسر قیمت آن میشود
و اشیائیکه نگهداشت آن مفید نیست و
همچنین بکار انداختن سرمایه تاجر
ورشکسته بموجب قرار مجلس فیصله
منازعات تجارتي به امر رئیس بعمل
می آید، ترتیب فروش و طرز بکار
انداختن سرمایه را نیز مجلس فیصله
منازعات تجاریه در قرار خود معین
خواهد کرد.

۱۹- که د لاس تنگی تاجر د خرڅ او
خوراک د پاره بله وسیله نه وی، کولی
شی چه د خپل ځان او د خپلې کورنۍ
نفقة له خپلې دارایی څخه وغواړي په
دی صورت کښې به د ده د نفقی موده او
اندازه د تجارتي جګړو د پرېکړې د
مرکې په تصویب ټاکله کېږي.

۱۹- اگر برای تاجر ورشکسته وسیله
دیگری جهت اعاشه میسر نیست
مشارا لیه می تواند نفقه خود و خانواده
اش را از دارائی خود درخواست کند در
این صورت مقدار نفقه و مدت به
تصویب مجلس فیصله منازعات
تجاریه معین خواهد شد.

د هغه هیئت تعیینول چه د طلبګارانو د
سندونو کتلو او نورو امورو دپاره وی

در تعیین هیئت رسیدگی
باسناد طلبګاران وغیره امور

۲۰- د تجارتي جګړو د مجلس رئیس
به د مرکې دوه کسه اعضاء د هغو
مسائلو د تمامېدو د پاره چه په

۲۰- رئیس مجلس فیصله منازعات
تجاریه يك هیئت مرکب از دو نفر
اعضای مجلس مذکور جهت واری و

راتلونکو موادو کښې پری تصریح شوې ده ټاکی او مؤظف کوی به ئې:

انجام مسائلیکه در مواد آتی تصریح شده معین و مؤظف میدارد:

۲۱- نوموړی هیئت به له یوکس سرکاتب یا کاتب سره چه دمرکې له دفتر څخه وی د ټولو یا څو هغو کسانو په اتفاق چه د موجودی په هیئت کښې وو او مهرولاک د دوی په واسطی شوی وو د لاس تنگی تاجر دفترونه د مهرولاک له قید ونه باسی او د جگړو د پرېکړی دفتر ته به ئی راوړی او هغه دفترونه به د سم برابرولو او د لاس لیک د نشانی کولو څخه وروسته په یوه مفصل لست کښې داخلوی او دفتر دار یا د دفتر د پانو لیکونکی ته به ئی سپاری. د سوداگری هغه پانی او سندونه چه موده ئی نږدی وی هم باید دی چه یائی قبولی ولیکله شی او یا تر اجرا لاندی ونیول شی او له مهرولاکه دې ووځی په لست کښې دې درج او د تجارتی جگړو د پرېکړی ریاست ته دې ورکړی شی چه په هغو کښې مندرجې وجهې د تحصیل لاندی ونیول شې د نورو غوښتنو حصول به هم د دغه ریاست د اجرائیې په واسطه کیږی. که د لاس تنگی تاجر په نامه مرسوله راشی داسې مرسلې به د نوموړی مرکې سرکاتب ته ورکول کیږی او د مرکې د اعضاؤ د وړاندی به سپړل کیږی که تاجر

۲۱- هیئت مذکور به شمولیت یک نفر سرکاتب یا کاتب از دفتر مجلس فیصله منازعات با توافق تمام یا چند نفر از اشخاصیکه در هیئت موجودی شامل بوده و عمل مهر و لاک توسط آنها صورت گرفته دفاتر تاجر ورشکسته را از قید مهر و لاک خارج و بدفتر ریاست مجلس فیصله منازعات حاضر کرده پس از بستن ذیل دفاتر و امضای نشانی در آنها آنرا بدرج یک لست مفصل بدفتر دار یا کاتب اوراق دفتر تسلیم می نماید. اسناد و اوراق تجارتی هم که موعد آنها نزد یک است یا باید قبولی نوشته شود و یا اینکه نسبت به آنها اجراءات و اقدامات تامینیه بعمل آمده از مهر و لاک خارج و درلسته درج گردیده به دفتر ریاست مجلس فیصله منازعات تسلیم داده شود وجوه مندرجه آنها تحت تحصیل گرفته شود. مطالبات سائر نیز بواسطه دفتر اجرائیه ریاست منازعات در حصول آن اقدامات می شود. اگر مراسلات بنام تاجر ورشکسته میرسد آنچنان مراسلات به سرکاتب مجلس فیصله منازعات تسلیم شده و توسط هیئت متذکره اعضای مجلس باز می شود در صورت حاضر بودن تاجر، او

حاضر وی هغه هم د مرسولي په سپړلو کښې شريکېدې شي.

هم می تواند در باز کردن مراسلات شرکت کند.

الف- بنایي چی هیئت دمهر و لاک های د مطلوب پانیو او دفتر و له ایستلو وروسته بیا سر دوباره مهرولاک کړي.

الف- هیئت محل مهر و لاک را پس از کشیدن اوراق و دفاتر مطلوبه باید مجدداً مهر و لاک کنند.

ب- د رومبني هیئت له شمولیت څخه زیاته برخه مطلب ده که چېری د پخوانی موجودی د هیئت زیاته برخه یا ټول نه وی، نوی هیئت به دې (۱۱) اصل له بیان شوو کسانو څخه ټاکل کیږي.

ب- مطلب از شمولیت هیئت سابقه حداکثريت است در صورت عدم امکان اکثریت یا بکلی موجود نبودن اشخاص شامله در هیئت سابقه موجودی هیئت جدید از اجرای مندرجۀ اصل (۱۱) تعیین خواهد شد.

۲۲- کوم وخت چه ټاکلي هیئت د تاجر دفتر سم برابروي او تری ئې تاجر به هم حاضر وی مگر که رانه شي نو نه راتگ ئې د هیئت د کار مانع نه دی، لاس تنگې تاجر کولی شی چه د ټولو عملیاتو او اجرااتو په وخت کښې حاضر وي.

۲۲- در هنگام بستن فایل دفاتر تاجر هیئت معینه تاجر ورشکسته را نیز احضار می نماید ولی اگر او حاضر نشد عدم حضور او مانع از اجرای عملیات هیئت نیست، تاجر ورشکسته می تواند در کلیه اوقات عملیات و اجراآت تامینیه حاضر باشد.

۲۳- که لاس تنگی تاجر د (۳) اصل له قراره د خپلې شتمنی سیاه نه وی ورکړي نوموړی هیئت به ژر تر ژره د تاجر د سندونو او دفتر او نورو معلوماتو او اطلاعاتو له رویه چه په لاس ورځی مطلوب صورت تنظیم کړی، هیئت صلاحیت لری چه د تاجر د شتمنی د تنظیم له پاره د تاجر د لاس

۲۳- اگر تاجر ورشکسته بر حسب اصل (۳) سیاه هستی و دارائی خود را تسلیم ننموده باشد هیئت متذکره بصورت فوری از روی ملاحظۀ دفاتر و اسناد مشارالیه و سایر معلومات و اطلاعاتیکه تحصیل میکند صورت مطلوب را تنظیم خواهد کرد. هیئت صلاحیت دارد که بجهت تنظیم صورت

تنگی کیفیت په خپله له تاجر او د ده له کورنۍ او له نورو هغو کسانو څخه چه له ده سره علاقه او راشه درشه لری، معلومات واخلی او په دغه وسیله د (۳۸) اصله سره سم نتیجه جوړه کړی او د تجارتی جگړو د پرې کړی مرکي ته ئی وړاندی کړی.

هستی و دارائی راجع به کیفیت ورشکستگی از خود تاجر و منسوبین او همچنین از سایر اشخاص ذیعلاقه توضیحات بگیرد و بوسیله آن بروفق اصل (۳۸) نتیجه ترتیب داده به مجلس فیصله منازعات تجارتی تقدیم کند.

۲۴- د لاس تنگی تاجر د مالو او نورو شیانو د قیمت د ټاکلو لامله هیئت کولی شی چه له هغو وگړو ځینی چه لازم وی مرسته و غواری، هغه شیان چه د (۱۷) اصل له قراره مهر ولاکه خلاص شوی او قیمت ئی نه دی ټاکل شوی د هغو قیمت به د تاجر د شتمنی او هستی سره ضمیمه کیږی.

۲۴- برای تعیین قیمت اشیاء و اموال تاجر ورشکسته هیئت می تواند از اشخاصیکه لازم شد، استمداد کند قیمت اشائیکه موافق اصل (۱۷) از قید مهر و لاک خلاص شده ولی تعیین قیمت نشده است مبلغ آن ضمیمه صورت هستی و دارائی تاجر خواهد شد.

۲۵- هیئت به تاجر د غیر منقول مالونه پلټنه لکه کور، هټی، او ملک او همداسی د ده د برخو پلټنه په شرکتو کښې د تجارتی جگړو د پرېکړی د مرکي د اجرائیې په واسطه کوی او مربوطو مراجعو ته به رجوع کوی پدی صورت کښې چه لاس تنگی تاجر دغسې مالونه ولری دجگړو د پرېکړی د ریاست له خوا به رسماً مربوطه مقاماتو ته اطلاع او سپارښت ورکول کیږی چه د تاجر د لاس تنگی د کارونو تر خلاصیدو پوری د تاجر دغه شیان د مربوطو مقاماتو تر نظارت

۲۵- هیئت به تجسس اموال و دارائی غیر منقول تاجر ورشکسته از قبیل خانه، دکان، املاک مزروعی و امثال آن و همچنین اسهام در شرکت ها بواسطه شعبه اجرائیه دفتر مجلس فیصله منازعات تجاریه اقدامات لازم کرده بمراجع مربوطه رجوع میکند و در صورت داشتن تاجر ورشکسته از همچو اموال از طرف ریاست منازعات رسماً بمقامات مربوطه اطلاع و سفارش نموده میشود که الی انجام عملیات ورشکسته گی تاجر تحت نظارت مقامات مربوطه

لاندی و نیول شی.

گرفته شوند.

۲۶- بنائي چه هیئت پخوا تر وخت تېریدو ټولو پور غوښتونکو ته اعلان او خبر ورکړی او په یو ټاکلی وخت کښې ئی له سندو سره چه د دوی د غوښتنو اثبات کوی را وغواړی.

۲۶- هیئت باید بدون فوت وقت به جميع طلبگاران اعلان و آنها را در يك موعد معين با اسناد و مدار كيكه برای اثبات طلب خود ها داشته باشند دعوت نماید.

دپور غوښتونکو د غوښتنو په تشخیص کښی

در تشخیص مطالبات طلبگاران

۲۷- د فیصلې له صادرېدو او د تاجر د لاس تنگی له حکمه وروسته باید ټول پور غوښتونکې د اخطار او اعلان په واسطې چه په روزنامه او محلي جريدو کښې د ټاکلې هیئت له خوا د (۲۶) اصل سره سم خپرېږي د خپلو مطالباتو سندونه په خپله یا د هغه تصدیق شوی نقل سره له هغه فهرسته چه د ټولو مطالباتو اندازه پکښې وی د تجارتي جگړو د پرېکړې د اجرائيې دفتر ته وسپاري او رسید دې واخلي.

۲۷- پس از صدور فیصله و قرار ورشکسته گي تاجر، جميع طلبگاران بموجب اخطار و اعلاناتيکه توسط روزنامه ها یا جرايد محلی از طرف هیئت معینه بر وفق اصل (۲۶) اشاعه می یابد، اسناد طلب خود ها را اصلاً یا سواد مصدق آنها را بانضمام فهرستی که مقـدار کلیه طلبات آن ها را معین نماید، به شعبه اجرائیه دفتر فیصله منازعات تجارتي تسلیم و باید رسید حاصل کنند.

۲۸- د پور غوښتونکو د غوښتنو په تشخیص کښی لاندینی سندونه اساس گڼل کېږی:

۲۸- در تشخیص مطالبات طلبگاران اسناد ذیل اساس گرفته می شود:

الف- شرعی سندونه او د تجارتي جگړو د پرېکړې د ریاستو رسمی سندونه حجتونه او قرار دادونه او داسی نور.

الف- سندات شرعی و سندات رسمی ریاست های فیصله منازعات تجاریه حجت ها، قرارداد ها و امثال آن.

ب- د لاس تنگی تاجر د ترتیب شوو
دفتر و مندرجات.

ب- مندرجات دفاتر مرتب تاجر
ورشکسته.

ج- د مقابل لوری د ترتیب شوو دفتر و
مندرجات.

ج- مندرجات دفاتر مرتب طرف
مقابل.

د- عرفی او تجارتی سندونه او د
حساب صورتونه چه د ټاکلی هیئت
قناعت پرې راشی او د تجارتی جگړو د
پریکړې مرکه ئې هم تائید او تصدیق
وکړی.

د- اسناد و صورت های حساب عرفی
و تجارتی که طرف قناعت هیئت معینه
شناخته شود و به آن مجلس فیصله
منازعات تجاریه نیز تائید و تصدیق
نماید.

تبصره:

تبصره:

الف- که د لاس تنگی تاجر د دفتر او
سندو په محتویاتو کښې او یائې د
مقابل لوری په دفتر کښې اختلاف
څرگند شی نو د تجارتی دفتر و د
اصولنامې مقررات به تطبیقولی شی.

الف- در محتویات اسناد و مندرجات
دفتر تاجر ورشکسته و یا دفتر طرف
مقابل اگر اختلافاتی ظاهر شود
مقررات اصولنامه دفاتر تجاریه تطبیق
خواهد شد.

ب- عرفی سندونه د تصویب او د دې
اصولنامې د خپرېدو له نېټې وروسته په
تجارتی محکمو کښې فقط تر یو کاله
پورې د اورېدو وړ دی.

ب- اسناد عرفی از تاریخ تصویب و
نشر این اصولنامه فقط برای
مدت يك سال در محاکم تجاریه
قابل سمع است.

۲۹- د پور غوښتونکو د مطالباتو
تشخیص او د هغو د سندونو او
دعواگانو غور به د اعلان له ټاکلی
مودې څخه وروسته په یوه هفته کښې د
ټاکلی هیئت په واسطه د پرومبنی اصل د
بیان شوو اساساتو له مخه عملی کیږي.

۲۹- تشخیص مطالبات طلبگاران و
رسیده گي به اسناد و ادعای هر
يك در ظرف يك هفته پس از
تاریخ موعد معینه اعلان توسط
هیئت معینه به اساسات مصرحه در
اصل قبل بعمل می آید.

۳۰- هر پور غوښتونکي چه غوښتنه ئې معلومه او محقق شوی وی کولی شی چه د نورو غوښتونکو د مطالبو د تشخیص او غور په وخت کېنې راشی او نسبت هغو پورونه چه پخوا تشخیص شوی یا اوس تر تشخیص او غور لاندې دی اعتراض وکړې همداسی دا اجازه هو بهولاس تنگی تاجر هم لری.

۳۰- هر نفر از طلبگاران که طلب او تشخیص و محقق شده باشد میتواند در هنگام رسیده گی و تشخیص مطالبات سایر طلبگاران حضور بهم رسانیده و نسبت به طلب هائیکه سابق تشخیص شده یا فعلاً در تحت رسیدگی است اعتراض نماید همچنین عین این اجازه را تاجر ورشکسته نیز خواهد داشت.

۳۱- هیئت به په هغو مجلسو کېنې چه د سندو او د غوښتونکو د غوښتنو د تشخیص د غور په باره کېنې کیږی د هر غوښتونکي یا د هغه د وکیل نوم، پلار، استوگنه او کسب تعیینوی او هم به د سند او د سند د نوعیت لنډ تفصیل لیکي او که کوم خای پکېنې قلم وهل شوی وی، یا کوم خای وران شوی یا گړول شوی وی یا پکېنې نوری کرېنې زیاتې شوی وی دا ټول به د مجلس په صورت کېنې تعیین او قید شی او پخپلی نظریې کېنې باید دا لفظ واضح کړی چه د دوی په نزد طلب مسلم دی او که نه جگړه پکېنې شته هیئت کولی شی چه د مقابل لوری د دفتر د حاضرولو امر وکړی.

۳۱- هیئت در جلسه هائیکه متعلق رسیدگی به اسناد و تشخیص مطالبات طلبگاران منعقد می نمایند اسم و ولد و سکونت و حرفه هر نفر طلبگار یا وکیل او را تعیین و نیز تفصیل مختصری از سند و نوعیت آن و تعیین قلم خوردگی با گل و تراش و الحاقاتی که در سطور وغیره داشته باشد در صورت مجلس قید و در نظریه خود این لفظ را باید واضح نمایند که طلب به نظریه آنها مسلم یا متنازع فیه است و یا هیئت می تواند به حاضر کردن دفاتر طرف مقابل امر بدهد.

۳۲- که پور مسلم او د هیئت په نزد سند ثابت شی هیئت به د سند په مخ دا لاندیني عبارت لیکي او لاس لیک کوي

۳۲- اگر طلب مسلم و به نزد هیئت ثابت شد، هیئت در روی سند عبارت ذیل را تحریر و

به ئې د هغو پورو له جملې څخه چه
..... په ذمه دی افغانۍ
د په اساس ومنلې شوی نېټه
.....

تبصره

هر پور غوښتونکی باید د تجارتی
جگړو د پرېکړې د مجلس په مخکښې
داسې خط ولیکي هغه غوښتنه چه ده
کړې ده حقیقت لری او د کومې نا
مشروعې استفادې په نیت نده.

۳۳- هغه غوښتنی چه جگړه پکښې
پېښه شی هیئت به هغه له خپلو نظریاتو
سره د تجارتی جگړو د پرېکړې مرکې ته
نسئ او د تجارتی جگړو د پرېکړې
مجلس چه د هغو په باره کښې هرڅنگه
حکم وکاوه هغسی به اجرا کېږي.

۳۴- په هغو پورو کښې چه جگړه وی او
د تجارتی جگړو د پرېکړې مرکې ته
ښوول کېږي د تجارتی جگړو د پرېکړې
مرکه به پس له لارمه تحقیق نه چه د هغو
په شاوخوا کښې کړی دی که ئی په
حقیقت قناعت کوی داسې پورونه په
صحیح او د تشخیص شوو پورو په سیا
کښې شاملوی او که نه نو هغه پورونه
چه د دعوی صورت مومی هغه به د
دعوی په صورت دائر او فیصله کوی د

امضاء می‌کند: در جمله قروض ذمه
گی مبلغ بااساس
..... قبول شد
تاریخ.....

تبصره

هر نفر طلبگار باید به حضور
مجلس فیصله منازعات تجاریه
خط بدهد طلبی را که او ادعا و
اظهار کرده حقیقی و بدون قصد
استفاده نا مشروع است.

۳۳- طلباتیکه متنازع فیه واقع
می شود ، هیئت آن را با نظریات
خود به مجلس فیصله منازعات
تجارتی رویت میدهد و به موجب
قراریکه مجلس فیصله منازعات
تجاریه درباره آن میدهد اجراء میگردد.

۳۴- در مورد طلباتیکه متنازع
فیه واقع و به مجلس فیصله
منازعات تجاریه رویت داده می شود
مجلس فیصله منازعات تجاریه پس
از رسیدگی و تحقیق لارمه نسبت به آن
اگر به حقیقت آن قناعت میکنند
آنچنان مطالبات را صحیح و در جز و
طلبات تشخیص شده شامل میکنند
والا مطالباتیکه صورت دعوی را پیدا
می‌کند آن را بصورت دعوی دائر و

جگړو د پرېکړې مرکه د داسې پورو په باب کښې چه د دعوو فيصله ئې په لږه او نژدې موده کښې نه تمامېږي کولی شی چه د هغه پور خاوند چه پکښې جگړه او دعوه ده موقتاً د هغومره مبلغ طلبگار وگڼي، چه د جگړو د فيصلې مجلس د خپلې اندازې له قراره تعين کړی وی. او د طلبگارانو ډلې په مذاکرو کښې به چه د دغه مبلغ د پاره وی شرکت کوی د تجارتي جگړو د فيصلې مجلس کولی شی چه د لاس تنگي تاجر په مخکښې دعوی په روغه او صلح فيصله کړي.

فيصله خواهند داد، مجلس فيصله منازعات می تواند در باره همچو مطالبات که فيصله و انجام دعوی آن در مدت قریب ممکن نباشد قرار دهد که صاحب طلب متنازع فيه معادل مبلغی که مجلس فيصله منازعات در قرار خود معین میکند موقتاً طلبگار شناخته شده در مذاکرات هیئت طلبگاران برای مبلغ مذکور شرکت کند، مجلس فيصله منازعات تجاریه می تواند دعاوی را به احضار تاجر ورشکسته بصلح خاتمه بدهد.

۳۵- که پور غوښتونکی په ټاکلی موده کښې چه د هیئت یا د مرکې له خوا په اعلانو کښې خپره شوی وی رانه شی او د (۲۷) اصل سره سم لاړ نشی داسی وگړې په هغو اجرااتو او تشخیصاتو او تصمیماتو کښې چه د وجهو د ویشلو په باره کښې شوی وی، یا نور ترتیبات چه د لاس تنگي تاجر د معاملو په باره کښې دمخه نیول شوی وی د هېڅ اعتراض حق نلری مگر په هغه تقسیمات کښې چه ممکن وروسته وشي د پور غوښتونکو په ډله کښې گڼل کېږي (مگر هله چه مطالبات ئې تعین او مشخص وی) او دا حق نه لری چه خپله هغه برخه چه په پخوانی ویش کښې ور رسید، له پاتې دارائی خخه چه لاس ده تقسیم شوی

۳۵- طلبگارانیکه در مواعد معینه که از طرف هیئت یا مجلس فيصله منازعات در اعلانات اشاعه و تعین یافته حاضر نشده و مطابق اصل (۲۷) رفتار نکرده باشند این چنین اشخاص نسبت به اجراات و تشخیصات و تصمیماتی که راجع به تقسیم وجوه یا غیره ترتیبات راجعه بمعاملات تاجر ورشکسته قبلاً به عمل آمده حق هیچ اعتراضی ندارد ولی در تقسیمات که ممکن است در مابعد بعمل آید (در صورت تشخیص مطالبات شان) جز و طلبگاران محسوب می شوند بدون اینکه حق داشته باشند حصه را که در تقسیمات سابق بآنها تعلق می گرفت از دارائی که هنوز تقسیم نشده مطالبه

وغواړی.

نماینده.

۳۶- که څوک د لاس تنګی تاجر په تصرف شوو مالو کېنې د کوم ډول تاوان دعوه لری او نه ترې اوړی ښائی چه د لاس تنګی د چارو د اجراآتو د تصفیې په وخت کېنې ئی ثابتنه کړی او تر اجرا لاندی دی ونیسی.

۳۶- اگر بعضی اشخاص نسبت به اموال متصرفی تاجر ورشکسته کدام نوع دعوی خساراتی دارند و صرف نظر از آن نمیکنند باید آن را در حین تصفیة اجراآت راجعه به امور ورشکسته گئی ثابت نموده بموقع اجراء گذارد.

۳۷- هیئت به د لاس تنګی تاجر د دفتر او حسابو له رویه دارنګ د ده او د ده د نورو متعلقینو د اظهاراتو او د ده د کار د وضعیت او نورو ښو ښانو له مخه په هغو حقایقو او علتو کېنې پوره غور کوی، چه د تاجر د لاس تنګی سبب شوی دی، د لاس تنګی عوامل لاندینی درې صورتونه ګڼل کېږی:

۳۷- هیئت از روی ملاحظه دفاتر و حسابات تاجر ورشکسته اظهارات خودش و منسوبین او علایم و اوضاع کار او رسیدگی کاملی به حقایق و عللی که موجب ورشکسته گئی تاجر گردیده می نماید عوامل ورشکست عبارت از سه صورت ذیل شناخته میشود:

الف - د کوم ناڅاپی تاوان یا ضرر پېښېده چه د انسانی طاقت نه بهر وی.

الف- وقوع ضرر و خساراتیکه ناڅاپی و خارج از قدرت انسانی شناخته شود.

ب- هغه ضرر او تاوان چه د تاجر د بی احتیاطه معاملو او غفلت په اثر کېنې پېښ شوی وی.

ب- گرفتن ضرر و خساره که در نتیجه اهمال کاریها یا معاملات غیر محتاطانه تاجر واقع شده میباشد.

ج- د خپلې شتمنی د پټولو د پاره د تاجر چل سازې یا تګی توری او د دین داری نه لیری کارونه، هیئت به په پورتنو دری وارو صورتونو کېنې غور او پوښتنه کوی او په نتیجه کېنې به خپله نظریه ښکاره کوی.

ج- سوء دیانت و عملیات تقلبی و زمانه سازی تاجر در اخفای دارائی خود، هیئت در هر سه شق از شقوق بالارسیدگی و تفحص لایمه را نموده با نتیجه نظریه قایم میکند.

۳۸- هیئت باید د خپل ماموریت له وخته د یوې میاشتې څخه تر درې میاشتو په موده کېنې پورتنې مراتب تمام کړي او د نتیجې په نوم یو راپور چه په لاندنی مطالبو شامل وی د طلبگارانو د لوی محضر د بنودلو د پاره ترتیب او تیار کړي:

۳۸- هیئت در ظرف يك الى سه ماه از تاريخ ماموريت خود مراتب فوق را بايد انجام و به عنوان نتیجه يك راپوریکه حاوی مطالب ذیل باشد جهت رویت به محضر عمومی طلبگاران ترتیب و تهیه کنند:

الف- ټول هغه پورونه چه د لاس تنگی تاجر په ذمه وی سره د دې چه تشخیص او نا تشخیص شوی پکېنې تصریح شي.

الف- مجموع قروض بر ذمه تاجر ورشکسته با تصریح قلمات تشخیص شده و تشخیص نشده.

ب- د تاجر هغه ټولې غوښتنې چه له نورو خلقو وی.

ب- مجموع طلبات تاجر بر ذمه اشخاص دیگر.

ج- د تاجر ټوله شتمنی سره د دې چه د نغدي، جایداد د شیانو تفصیل پکېنې وی او د قیمت تعیین ئی هم وشي.

ج- مجموع دارائی تاجر با تفصیل نقده، جایداد، اجناس و تعیین قیمت آنها.

د- د تاجر د لاس تنگی د وضعیت خلاصه سره د دې چه د لاس تنگی اسباب او موجبات بیان شی، او د هیئت په نظر کېنې د لاس تنگی نوعیت تشخیص او تعیین شي.

د- خلاصه از وضعیت ورشکسته گي تاجر با تفصیل علل و اوضاعیکه موجب آن شده و تعیین و تشخیص نوعیت ورشکسته گي تاجر به نظر هیئت.

د لاس تنگی په نوعیت کېنې

در نوعیت ورشکستگی

۳۹- که یو تاجر یا کوم تجارتی شرکت د یوې یا څو لاندنیو واقعاتو د پېښېدو په اثر لاس تنگی شی څه جرم دوی ته عاید نه دی:

۳۹- اگر تاجر یا شرکت تجارتی در نتیجه دوچار شدن به یکی یا چند از واقعات ذیل ورشکست می گردد، جرمی به او عاید نیست:

الف- د اورلگیدلو پېښه چه د هغه په اثر کښې د دې دارایی او سرمایې ته فوق العاده تاوان او نخسان رسیدلی وی یا داسی نور فوق العاده او خدایی آفتونه.

الف- وقوع حریق که از اثر آن يك خساره و اتلاف فوق العاده در دارایی و سرمایه او رسیده باشد یا سایر آفات سماوی و فوق العاده.

ب- غلا یا د مالو و پوښه چه له هغه څخه پانگی ته تاوان پېښ شوی وی.

ب- سرقت و یا وقوع غرق اموال که از آن سرمایه او متأثر شده باشد.

ج- د نرخ تنزل او د بازار سپړده یا هغه اندازه چه له هغه څخه د تجارت وضعیت او د تاجر یا د تجارتی شرکت کارته دومره پ رسیدلی وی چه چاره ئی نه کېږی.

ج- تنزل نرخ و کساد بازار بآن درجه که از آن بوضعیت تجارت و کار تاجر یا شرکت تجاریه شکست چاره ناپذیری عاید شده باشد.

د- داسی نورې پېښې چه د تاجر له وسه او کوششه پور ته گڼل کېږی او د تاجر حالت ئی وېجاړ کړی وی. په داسی حال کښې تاجر یا تجارتی شرکت په حقیقی معنی سره زیانمن گڼل کېږی، او دوی کولی شی چه د طلبگارانو څخه د پور د قسط کولو یا داسی نورو په باره کښې د مراعات هیله وکړی کوم مراعات چه د جگړو د فیصلې د مجلس په تصویب د طلبگارانو له خوا د دې اصولنامې د مقرراتو په رعایت کېږی.

د- امثال همچو واقعات که مافوق سعی و کوشش تاجر شناخته شده و اوضاع تاجر را متأثر و متزلزل نموده باشد، در همچو حالات تاجر یا شرکت ورشکسته زیان رسیده حقیقی بشمار آمده و او میتواند توقع مراعات را از جانب طلبگاران در عقد قرارداد قسط و امثال آن که به تصویب مجلس فیصله منازعات تجاریه از طرف طلبگاران برعایت مقررات این اصولنامه بعمل خواهد آمد داشته باشد.

۴۰- د تاجر یا د شرکت لاس تنگی که په لاندنیو علتو بنا وی تاجر مقصر یعنی

۴۰- ورشکسته گی تاجر یا شرکت اگر معلول به علت های ذیل است تاجر

گرم بلل کېږي:

مقصر شناخته ميشود:

الف- که ثابتہ شی چه تاجر په خپلو مصارفو کښې تېری او تر گټې ئی په خرڅ کښې اسراف کړی دی.

الف- اگر ثابت شود در مخارجات شخصی زیاده روی نموده نسبت بدخل در خرج اسراف نموده است.

ب- که تحقیق ته ووځی چه په کار کښې ئی احتیاط نه دی کړی او ډېری پیسې ئی په داسی مال ورکړې دی چه د تجارت په اصطلاح کښې په هغې کښې گټه او فایده کول محض د برابری خبره گڼل شوی وی.

ب- اگر به تحقیق برسد اقدامات غیر محتاطانه نموده و پول های گزافی را در سوداهای انداخته است که در عرف تجارت فایده و نفع آن اتفاقی محض به تصور آمده باشد.

ج- که چېرې ئی د خپلې گذارې یعنی ورځ تیروولو او د دې دپاره چه ژر لاس تنگی نشی کوم مال له خپل اصلی قیمته گران اخیستی وی او یا ئی له خپل قیمت کم خرڅ کړی وی.

ج- در صورتیکه به منظور روزگذرائی و بقصد تأخیر انداختن حالت ورشکسته گی خود مالی را بلند تر از ارزش آن خرید و جنسی را کمتر از نرخ معینه آن فروش کرده است.

د- که په دغه نیت ئی داسی کارونه کړی وی چه هغه له کسبه او حرفی نه لیری وی لکه پور حاصلول په ډېره گټه ور کولو چه رواج نه وی، یا داینډی سند ورکول یا داسی نورې خبرې.

د- به همین منظور تشبثات به وسایلی نموده که آن دور از حرفه بوده از قبیل تحصیل قرض بآدادن مفاد بیشتر از گنجایش اصلی و معمول یا دادن سند هندوئی و امثال آن به صورت های دیگر.

ه- که د پوروړو له ډلی څخه ئی یو یا څو کسه غوره کړی او د هغوی طلب پیسې ئی د لاس تنگی له نېټې څخه وروسته یوځای ورکړی وې.

ه- اگر از جمله طلبگاران يك یا چند نفر را ترجیح داده و پول طلب او را پس از تاریخ حالت ورشکسته گی خود یکدم پرداخته باشد.

و- اگر محقق گردد که به اقدامات خلاف اصولی مبادرت کرده عملیات قاچاقی نموده و در نتیجه به ضبط و مصادره مال، به آن پیمانۀ محکوم شده است که از اثر آن سرمایه و کار او متأثر شده باشد در موارد فوق تاجر یا شرکت تجارتي ورشکست به تقصیر اعلان میگردد:

۴۱- تاجر یا شرکت تجارتي اگر به عملیات ذیل اقدام میکند ورشکسته به تقلب اعلام میگردد:

الف- به پنهان کردن یا مفقود و ضایع ساختن دفتر خود عمداً در صورتیکه محقق شده باشد که دفتر داشت.

ب- به اخفا کردن دارائی خود یا به بهانه و زمانه سازی آنرا از میان بردن.

ج- قلم داد نمودن قروض خود را بمیزانی که اضافه از حقیقت بوده است به منظور تقلب.

د- دادن اسناد و حجت به اشخاصیکه در حقیقت از آنها مدیون نبوده به منظور ضرر طلبگاران.

ه- خرید املاک و اموال غیر منقول و آنرا به اسم دیگری نمودن (به

و- که ثبوت ته ورسې چه له اصول نه ئې کوم مخالف کار کړی یعنی قاچاقی عملیات ئی کړی دی او د هغې په اثر کښې ئی د دو مره مال د ضبطېدو حکم شوی وی چه له هغه سبب ئی پانگه او کار گډوډ شوی وی په پورتنیو ځایو او خبرو کښې لاس تنگې تاجر یا تجارتي شرکت د تقصیر په صفت اعلان کېږي:

۴۱- که تاجر یا تجارتي شرکت لاندینې عملیات وکړي لاس تنگې ئې په تگۍ او درغلی اعلام کېږي:

الف- چه خپل دفتر په قصد پټ یا خیري یا ورک کړی دا هلته چه ثابتۀ شي چه ده دفتر درلود.

ب- چه خپله دارائی پټه کړی او یا کومه بهانه او چل جوړ کړي له لاسه مي وتلی ده.

ج- چه د تگۍ او درغلی په نیت خپل قرضونه زیات وښی او په حقیقت کښې هغومره پوروړی نه وی.

د- د طلبگارانو د ضرر په نیت هغو کسانو ته سند او حجت ورکړی، چه په حقیقت کښې د هغو پوروړی نه وی.

ه- چه ملک او غیر منقولي مال واخلي او د خلکو د تیر ایستلو له امله ئی د بل

په نامه کړي.

قصد تقلب).

و- ټول هغه کارونه چه له هغه څخه د تاجر د دیانت خرابی څرگنده او ثابته شی.

و- سایر عملیات و اقداماتیکه از آن سوء دیانت تاجر مکشوف و محقق گردد.

د پور غوښتونکو په راغوښتلو کښې

د دعوت طلبگاران

۴۲- باید چه هیئت د (۳۸) اصل د تصریح شوی راپور د ترتیب څخه وروسته په یوه هفته کښې دننه د ټول پور غوښتونکی چه پورونه ئې تشخیص او تصدیق شوی وی یا مؤقتاً د (۳۴) اصله سره سم د پور غوښتونکو په ډله کښې حساب شوی دی راوغواړی ښایی چه دپور غوښتونکو د راغوښتلو موضوع سره د ورځی او د ساعت د معلومولو په محلي جریده کښې اعلان او نشر شی.

۴۲- هیئت پس از تهیه راپور مصرحه اصل (۳۸) در ظرف يك هفته با تمام طلبگاران را كه مطالبات آنها تشخیص و تصدیق شده یا مؤقتاً حسب اصل (۳۴) در جزو و طلبگاران گرفته شده اند دعوت نمایند، موضوع دعوت طلبگاران با تعیین روز و ساعتیکه معین می شود بذریعه اعلانات در جریده محلی باید نشر شود.

۴۳- باید ټول غوښتل شوی طلبگاران پخپله یا ئې ثابت الوکاله وکیلان په ټاکلی ورځ او ساعت راشی پخپله لاس تنگی تاجر هم ښایی چه په دې ډله کښې وی.

۴۳- در روز و ساعت معین باید جمع طلبگاران که دعوت شده اند خود آنها یا وکلای ثابت الوکاله ایشان حاضر شوند خود تاجر ورشکسته نیز باید درین مجمع شامل باشد.

تبصره (کتنه)

تبصره

مجلس به د جگړو د فیصلې د رئیس په مشرۍ جوړېږي او د هغه په غیاب کښې به د هیئت اوله درجه اعضا د مجلس

مجلس تحت ریاست رئیس فیصله منازعات منعقد میگردد، در حال غیاب آن ریاست مجلس را اعضای اول

ریاست کوی.

هیئت ایفاء میکند.

۴۴- د مرکي سرکاتب به د نتیجی پانی چه له (۳۸) اصله سره سم د ټاکلی هیئت په ذریعه جوړی شوی وی د ټولو پور غوښتونکو په مخکښې لولی، باید چه د مرکي سرکاتب د پور غوښتونکو د ټولو مذاکرو او تصمیماتو صورت ترتیب کړی.

۴۴- سرکاتب مجلس، اوراق نتیجه را که حسب اصل (۳۸) بذریعه هیئت معینه ترتیب و تهیه شده به محضر طلبگاران قرائت میکند، سرکاتب مجلس باید از تمام مذاکرات و تصمیمات مجلس طلبگاران صورتی ترتیب بدهد.

۴۵- د پور غوښتونکو او تاجر په منځ کښې کشت نه تړل کېږي مگر د پورتنو مقرر و مراسمو له اجراء نه وروسته د قسط قرار داد کول صرف په هغه وخت کښې ممکن دی چه د نیمو طلبگارانو څخه کم از کم یو تن زیات حاضر وی او د هغو قرضونو څخه چه د (۳۲) او (۳۴) اصل سره سم تشخیص شوي دی یا موقتاً د قرضونو په لست کښې شامل شوی وی له، دریو څخه ئې دوه برخې د دوی قرضونه وی، او دوی موافقه هم وکړی او که داسی نه وی هېڅ اثر نه لری.

۴۵- قرارداد قسط بین تاجر و طلبگاران او منعقد نمی شود مگر پس از اجرای مراسم مقرر در فوق عقد قرارداد قسط فقط در آن هنگام ممکن است که از روی تعداد اقلأ یک نفر علاوه بر نصف از طلبگاران بداشتن دو ثلث از تمام قروضیکه بر طبق اصل (۳۲) و (۳۴) تشخیص شده و یا مؤقتاً در جز و قروض شامل شده است، در آن حاضر و شامل بوده و موافقت کنند والا دارای هیچ اثر نیست.

۴۶- که د کشت تړلو په مرکه کښې په شمېر زیات طلبگاران حاضر وی او د دوی طلب د ټول پور دوه ثلثو ته ونه رسی یا خو د مبلغ په اساس تکمیل وي مگر د نفریو د شمیر له حیثه اکثریت ونه لری د هغه مجلس نتیجه معلقه پاتی کېږي او دوه یم

۴۶- اگر در مجلس عقد قرارداد اکثریت طلبگاران از حیث تعداد نفر حاضر و از روی دو ثلث مبلغ تکمیل نشود یا به اساس مبلغ تکمیل بوده و از روی اعداد نفر اکثریت را دارا نباشد نتیجه حاصله از آن جلسه معلق می ماند و برای انعقاد مجلس

مجلس د پاره وخت ټاکلی شي.

ثاني تعيين وقت می شود.

۴۷- په دوه يمې مرکې کښې هغه وگړي چه په پومبني مرکه کښې حاضر وو او د شرکت تصميم او د مجلس صورت ئی لاس ليک کړی وی بل ځل حاضرېدو ته نشی مجبورولی، مگر که په خپل تصميم کښې ئی تغير کول غوښتل نو هغه دې وړاندې کړی او که حاضر نه شی د هغوی د لومړۍ مرکې تصميمات په خپل اعتبار باقی دی په دوه يمې مرکې کښې چه د نړيو شمېر او پيسو اکثريت له (۴۵) اصله سره سم حاصل شي د قسط قرار داد به قطعی وی.

۴۷- در مجلس ثانی آنهايکه در مجلس اول حاضر بوده در تصميم متخذۀ شرکت و صورت مجلس را امضاء نموده اند دوباره بحاضر شدن مجبوريت ندارند مگر اينکه در تصميم خود تغيير خواسته باشند بدهند ولی اگر حاضر نشدند، تصميمات مجلس اول آنها به اعتبار خود باقی است در صورتیکه در جلسه ثانی اکثريت عددی و پولی مطابق اصل (۴۵) تکميل شود قرار قسط قطعی خواهد بود.

توضیح:

په دوه يمې مرکې کښې مبلغی او عددی اکثريت د تېرې مرکې د حاضر شوو وگړو د پور د مبلغ او شمار په شموليت تر نظر لاندی نيول کېږی.

در جلسه ثانی اکثريت مبلغی و عددی به شموليت اعداد (عده) و مبالغ طلبیه اشخاص حاضر شده جلسه گذشته در نظر گرفته می شود.

۴۸- که په يو تاجر باندې د ټگۍ او تقلب له کبله د لاس تنگۍ حکم شوی وی لازم دی چه د هغه پور غوښتونکي طلب شی او د هغوی تصميم څرگند شی چه آیا د قسط د قرارداد کول په دې احتمال چه گوندې د محاکمې په نتیجه کښې او یا د مربوطه ځایونو د پوښتنی اوغور په اثر د تاجر خلاصوالی حاصل

۴۸- اگر تاجر به عنوان ورشکسته به تقلب محکوم شده باشد لازم است طلبگاران دعوت و تصميم آنها معلوم گردد که آیا انعقاد قرارداد قسط را به احتمال حصول براءت تاجر در نتیجه محاکمه و رسیدگی مقام مربوطه

شی دبرائت د حاصلیدو تر وخته پورې پرېږدی او که نه فوری تصمیم کوی. ښائی چه په دې باب کښې د رایه ورکوونکو شمیر او د هغوی د پور اندازه د (۴۵) اصل سره سم وی.

بزمان حصول برائت ملتوی می نمایند یا تصمیم فوری اتخاذ میکنند. رأی دهندگان درین باره هم عددأ و مبلغأ مطابق به مقررات اصل (۴۵) باید باشند.

۴۹- که په تاجر باندی د کوم تقصیر له کبله د لاس تنگی. حکم شوی وی د کشت ترل ورسره ممکن دی مگر باید چه پور غوښتونکی د محاکمې د نتیجې تر حاصلیدو او د مربوطه مقام د غور او پوښتنی پورې د قرار داد په تصمیم کښې تاخیر وکړی.

۴۹- اگر تاجر به عنوان ورشکسته گی به تقصیر محکوم شده باشد عقد قرارداد قسط به او ممکن است ولی طلبگاران تا حصول نتیجه محاکمه و رسیدگی مقام مربوطه باید تصمیم در قرارداد را به تأخیر بیندازند.

۵۰- که پور غوښتونکی د کشت په تړون کښې څه اعتراض لری اعتراض کولی شی مگر باید دی چه اعتراض وجه ولری او د کشت د تړون له نېټې راهیسی په یوه هفته کښې دننه د تجارتی جگړو د پرېکړی د مرکی رئیس ته وسپارل شی او که نه د دغې نېټې له تېریدو څخه وروسته اعتراض د اوربدلو وړ نه دی.

۵۰- طلبگاران اگر در انعقاد قرارداد قسط اعتراضی داشته باشند می توانند معترض شوند مگر اعتراض باید مؤجه بوده و در ظرف يك هفته از تاریخ قرارداد قسط برئیس مجلس فیصله منازعات تجاریه سپرده شود، والا پس از انقضای مدت مذکور اعتراض قابل سمع نیست.

۵۱- د کشت تړون چه د پور غوښتونکو و لاس تنگی. تاجر په منځ کښې د جگړو د پرېکړی د ریاست له خوا د ټاکلی هیئت په مخ کښې کېږی باید چه د تجارتی جگړو د پرېکړی د مرکی تصویب او تصدیق ته ورسېږی د جگړو

۵۱- قرارداد قسط که بین طلبگاران و تاجر ورشکسته بحضور هیئت معینه از طرف ریاست منازعات منعقد می شود باید به تصویب و تصدیق مجلس فیصله منازعات تجاریه برسد مجلس فیصله

د پرېکړې مرکه د یوې هفتې له تېرېدو نه مخکېنې چه په دغه مخکني اصل کښې ټاکل شوې ده د تړون د تصویب او تصدیق تصمیم نه شی کولی. که په ټاکلې هفته کښې د هغو پور وړو له خوا چه د اعتراض حق لري اعتراض وشي د جگړو د پرېکړې مرکه به د معترض په اعتراض کښې غور کوي په نتیجه کښې به د اعتراض او د تړون د تصدیق د دواړو په باب کښې یوه فیصله او یو حکم صادروي مگر که اعتراض تردید نه شی او د جگړو د پرېکړې په مرکه کښې تصدیق شی د کشت تړون د ټولو هغه کسانو په نسبت چه د کشت په تړون کښې دوی ته نفع وی بی فایده او بی اثره دی.

۵۲- د کشت په تړون کښې د وجهې د ضمانت اخیستل شرط دی د ضمانت د وجهې اندازه به د هغو پیسو په اندازه وی چه د کشت تړون په هغه شوی دی.

د کشت د تړون اغېزه

۵۳- هرکله چه د کشت تړون د تجارتي جگړو د پرېکړې د مرکي تصویب ته ورسېږي او تصدیق شی د هغه تړون مقررات نسبت هغو پور غوښتونکو ته چه په عمومي محضر کښې حاضر شوي اولاس لیکونه ئې کړي وی دا رنگ

منازعات تا انقضای يك هفته معینه در اصل قبل نمی تواند تصمیم را جمع به تصدیق و تصویب قرارداد بگیرد. هر گاه در ظرف مدت مذکور از طرف طلبگارانیکه حق اعتراض دارند اعتراض بعمل بیاید مجلس فیصله منازعات به اعتراض معترض غور و رسیدگی کرده در نتیجه در موضوع اعتراض و تصدیق قرارداد به هر دو يك فیصله و حکم واحد صادر خواهد کرد ولی اگر اعتراض تردید نشود و در مجلس فیصله منازعات تصدیق گردد قرارداد قسط نسبت به تمام اشخاص ذی نفع بلا اثر میگردد.

۵۲- در قرار داد قسط اخذ ضمانت وجه شرط است مقدار ضمانت وجه باندازه مقدار پولی خواهد بود که قرارداد قسط برای آن بعمل آمده.

اثر قرارداد قسط

۵۳- مادامیکه قرارداد قسط به تصویب مجلس فیصله منازعات تجاریه رسید و تصدیق گردید مقررات آن نسبت به آن طلبگارانیکه در مجمع عمومی حاضر شده وامضاء کرده اند و

نسبت هغه کسانو ته چه د تړون د تصدیق څخه لس ورځې وروسته (چه د تجارتی فیصلو په مجلس کښې تصدیق شوی وی) حاضر شوی وی او د کشت تړون ئی د مرکې په مخکښې منلی وو لاس لیک کړی دی قطعې او واجب الاجراء دی. مگر هغه پور غوښتونکی چه په عمومی محضر کښې نه وی حاضر شوی او تړون ئی هم نه وی لاس لیک کړی دومره کولی شی چه خپله برخه په هغه اندازه چه د تاجر له مال د تقسیم له مخه دوی ته رسیږي وغواړي او وائی خلی لیکن داسی وگړي وروسته دا حق نه لري چه د تاجر له مال څخه خپل نور پور وغواړي ترڅو پورې چه تاجر د کشت د تړون د لاس لیک کوونکو کسانو ټول پورونه پخپل وخت او موده کښې نه وی ور رسولی او کاملاً ئی نه وی ورکړی.

۵۴- د تجارتی جگړو د پریکړې د مرکې له تصدیق نه وروسته د کشت د قرار داد په نسبت هېڅ ډول دعوه نه اورېدل کیږي مگر هله چه څرگنده او ثابته شی چه د شتمنۍ او پورو په اندازه کښې چل او ټگي شوی ده او په حقیقی صورت سره نه دی ښودل شوی.

۵۵- هر وخت چه د تجارتی جگړو دپریکړې د مرکې له خوا د کشت د تړون تصدیق قطعې تصویب شو دیو کامل

نیز آنهائیکه الی ده روز بعد (از تاریخ تصدیق قرارداد در مجلس فیصله منازعات تجاریه) حاضر شده و قرارداد قسط را به حضور مجلس قبولی امضاء نموده اند قطعی و واجب الاجراء خواهد بود. اما آن طلبگارهائیکه در مجمع عمومی حاضر نشده و قرارداد را هم امضاء نکرده اند می توانند سهم خود را موافق به آنچه از دارائی تاجر به قرار تقسیم به آنها میرسد، مطالبه و دریافت کنند لیکن این گونه اشخاص در ما بعد حق ندارند از دارائی تاجر بقیه طلب خود را مطالبه کنند تا زمانیکه تاجر تمام طلب امضاء کنندگان قرارداد قسط را در موعد آن به ایشان نرسانیده و کاملاً تأدیه ننموده است.

۵۴- نسبت به قرارداد قسط بعد از تصدیق مجلس فیصله منازعات تجاریه هیچ دعوی سمع نمی شود مگر اینکه مکشوف و ثابت گردد که در مقدار دارائی و اندازه قروض دخالتی به عمل آمده و به صورت حقیقی نشان داده نشده است.

۵۵- همین که تصویب مجلس فیصله منازعات تجاریه، راجع به تصدیق قرارداد قسط

حساب صورت به د هغه هیئت په لاس
لیک چه په (۱۹) اصل کښې ټاکل شوی
دی لاس تنگی تاجر ته ورکول کیږی
همدغه رنگ به د لاس تنگی تاجر
دارائی منقولی وی او که غیر منقولی او
دفترونه سندونه او نوشتی نوموړی تاجر
ته بیرته ورکول کیږی او رسید به
ترې اخلی.

تبصره (کتنه)

تبصره

هغه پور غوښتونکی چه د کشت په قرار
داد کښې موافقه نه لری د تاجر په مال
کښې چه خومره د دوی برخه ده او باید
چه دوی ته فعلاً یا وروسته ورکړی شی
دغه اندازه مال به نوموړی تاجر ته بیرته
نه ورکول کیږي.

(د کشت د قرار داد په فسخه او ابطال کښې)

(در ابطال یا فسخ قرارداد قسط)

۵۶- په دوه وختو کښې د کشت تړون
باطلیږي:

۵۶- در دو حالت قرارداد قسط باطل
میگردد:

الف- که د مربوطه مقام د محاکمې په
نتیجه کښې ښکاره شي چه تاجر د ټکی
او تقلب له کبله په لاس تنگی محکوم
شوي وی.

الف- اگر در نتیجه محاکمه
مقام مربوطه تاجر محکومیت
ورشکسته گي به تقلب پیدا
میکند.

ب- که له (۵۴) اصله سره سم له
تړونه وروسته د پور او مال په

ب- گر بروفق اصل (۵۴) حیلۀ تاجر
بعد از انعقاد قرارداد در نشاندادن

نبودنه کښې د تاجر ټگي څرگنده شي.

ميزان دارائي و مقدار قروض کشف و ثبت ميگردد.

۵۷- که د تجارتي جگړو د پرېکړې مرکه د کشت د تړون د باطلوالي فيصله صادره کړي د ضامن يا د ضامنانو ضمانت پخپله لغو کېږي.

۵۷- به بطلان قرارداد قسط اگر مجلس فيصله منازعات تجاريه فيصله صادر ميکند ضمانت ضامن با ضامنان خود بخود ملغي است.

۵۸- که لاس تنگي تاجر د کشت د تړون په شرايطو سم ولاړ نه شي جايزه ده چه ده سره د تړون د فسخ کولو په باره کښې دعوه وکړي شي.

۵۸- تاجر ورشکسته، اگر به شرايط قرارداد قسط رفتار نکړد، ممکن است برعليه او جهت فسخ قرارداد اقامه دعوی نمود.

۵۹- که لاس تنگي تاجر د کشت د تړون له تصديق نه وروسته په دی وجه چه لاس تنگي ئې د ټگي او تقلب له کبله ده تر محاکمې لاندې راشي او توقيف يا بندي شي، د تجارتي جگړو د پرېکړې مرکه مکلفه ده چه د پورونو د تأمين دپاره هر ډول وسايل چه لازم گڼي پيدا کړي او ورنه کار واخلی د تاجر د برائت د حصول په صورت کښې دغه ټول وسايل ليري کيږي.

۵۹- اگر تاجر ورشکسته بعد از تصديق قرارداد قسط، به عنوان ورشکسته به تقلب تحت محاکمه و توقيف يا حبس می گردد، مجلس فيصله منازعات تجاريه مکلف است هر نوع وسايل تأمينيه را که مقتضى بدانند اتخاذ کنند در صورت حصول برائت تاجر وسايل مذکور رفع می گردد.

۶۰- په داسی وختو کښې چه دلاس تنگي حکم د ټگي او تقلب له کبله او يا د باطلو او يا دقرار داد د فسخ کولو حکم د يو لاس تنگي تاجر په باره کښې صادرېږي د تجارتي جگړو د پرېکړې رئيس به د (۱۹) اصل په ترتيب دوباره د

۶۰- در چنین مواردیکه حکم ورشکسته گي به تقلب يا حکم ابطال يا حکم فسخ قرارداد قسط درباره يك تاجر ورشکسته صادر می شود، رئيس فيصله منازعات تجاريه به ترتيب اصل (۱۹) تجدیداً هیئت مرکب از دو نفر

مرکی له اعضاوو څخه د دوو کسو یوهیت د راتلونکو مادو د بیان شوو وظیفو د انجامولو دپاره ټاکي.

اعضای مجلس معین و برای انجام وظایف مصرحه در مواد آتی آن ها را میگمارد.

۶۱- نوموړي هیئت کولی شي چه د تاجر دارائی مهرولاګ کړي او هیئت به ژر تر ژره د تاجر د پخوانی دارایی د صورت او پاڼو له مخه په پاڼو او سندونو خپل علم راوولی او که لږم وویښ نو پوره تحقیقات به د ده د دارایی په باره کښې ترتیبی نوموړی، هیئت به د هغه ځای د روزنامې یا جريدې په ذریعه یو اعلان نشروی او په هغه کښې به نوی پور غوښتونکی که وی په یو ټاکلې وخت را غواړي، باید چه په اعلان کښې د موضوع تفصیل چه په څه وجه او د څه دپاره هیئت ټاکلی شوی دی تصریح شي.

۶۱- هیئت مزبور می تواند دارائی تاجر را تحت مهر و لاک بگیرد هیئت به صورت فوری از قرار اوراق و صورت دارائی سابق تاجر علم آوری به اسناد و اوراق نموده و اگر لازم بداند تحقیقات متممی برای صورت دارائی او ترتیب میدهند، هیئت مذکور اعلانی بوسیله جریده یا روزنامه محل نشر و در ان طلبگاران جدید را اگر باشند در يك موعد معین دعوت میکند، در اعلان تفصیل موضوع که بچه اثر و برای چه هیئت معین شده است باید تصریح گردد.

۶۲- هغه سندونه چه نوی پور غوښتونکی ئی ښئې بې د وخت له تېرېدو څخه به یې هیئت گوري د پخوانیو پور غوښتونکو سندونه چه پخوا کتل شوی او پورونه ئی تشخیص او تصدیق شوی دی بیایې کتل لږم نه دی، پخوانیو پور غوښتونکو ته هغه اندازه پیسې چه دکشت دتړون له تصدیق څخه وروسته ور رسېدلی وی هغه وضع کیږي او باقی نور پورئ د پور په سیا کښی نیول کیږي.

۶۲- به اسنادیکه طلبگاران جدید ارائه میکنند، بدون فوت وقت، هیئت علم آوری میکنند، از طلبگاران سابقه که اسناد آنها قبلاً دیده شده و طلب های شان تشخیص و تصدیق شده علم آوری جدید لازم نیست، به طلبگاران سابقه آن چه بعد از تصدیق قرارداد قسط پرداخته شده آن وضع و بقیه طلب شان در جزو قروض گرفته میشود.

۶۳- د لاس تنگی تاجر را کړې ورکړې او نورو معاملو ته چه د کشت د تړون له تصدیق څخه وروسته او د بطلان د امر د صادرېدو یا د تړون د فسخې نه پخوانی کړې وی اعتبار ورکول کیږي مگر چه څرگنده شی چه قصداً د پور غوښتونکو د ضرر له پاره دی.

۶۴- د کشت د تړون د فسخې یا د ابطال په صورت کښې د تاجر شته د پخوانیو او اوسنیو پور غوښتونکو په منځ کښې ویشل کیږي مگر پخوانیو پور غوښتونکو چه د تاجر د لاس تنگی له نېټې څخه وروسته د کشت د تړون د فسخې یا ابطال تر وخته پورې څه اخیستی وی د هغوی اخیستلی شوی وجه به له هغې وجې نه چه د ویش په ترتیب پور غوښتونکو ته ورسیږي کمولی شی.

۶۵- که د یو لاس تنگی تاجر سره د کشت تړون وشي او بیا بې له دې چه د هغه تړون فسخه یا باطل شی دوه یم ځل لاس تنگی شي نو سره چه د دې لاس تنگی د امورو قابل اجرا مراتب به چه په دې اصول نامه کښې تعیین شوی دی تکمیل او پوره کولی شی د (۶۳ او ۶۴) اصل مقررات به هم د ده په حق کښې تطبیق کیږي.

۶۳- داد و ستد و غیره معاملاتیکه تاجر ورشکسته، پس از تصدیق قرارداد قسط تا هنگام صدور امر بطلان یا فسخ قرارداد نموده اعتبار داده می شود مگر اینکه معلوم و ثابت گردد که قصداً برای ضرر طلبگاران بوده است.

۶۴- در صورت فسخ یا ابطال قرارداد قسط دارائی تاجر بین طلبگاران سابق و جدید تقسیم می شود ولی اگر طلبگاران سابق بعد از تاریخ ورشکستگی تاجر تا زمان فسخ یا ابطال قرارداد قسط چیزی گرفته اند، وجه گرفته گی آنها (از همان وجه که به ترتیب تقسیم حصه طلبگاران میرسد) کسر خواهد شد.

۶۵- اگر با يك تاجر ورشکسته قرارداد قسط به عمل آمد و ثانیاً بدون اینکه قرارداد مذکور فسخ یا ابطال شود بار دوم ورشکست شد با تکمیل و انجام مراتب قابل اجراء در امور ورشکسته گی که در این اصول نامه تعیین شده مقررات اصل های (۶۳ و ۶۴) درباره او تطبیق میگردد.

د حساب د فارغ والی ترتیبول او د لاس تنگی د کار خلاصوالی

۶۶- که تړون ونه شی نو د لاس تنگی د کار په خلاصوالی او تصفیې به پیل کېږي.

۶۷- که د پور غوښتونکو ډله په اکثریت سره چه په (۶۴) اصل کښې ټاکل شوی دی موافقت وکړي د تجارتي جگړو د پرېکړې مرکه کولی شی چه یوڅه مبالغ د لاس تنگی تاجر د گذاري دپاره مقرر کړي.

۶۸- که پور غوښتونکی خوښ وی چه د لاس تنگی تاجر تجارت ته ادامه ورکړي د دې مقصد دپاره کولی شی چه یو سړی د عامل یا وکیل په حیث وټاکي مگر د دې کار کېدل په دی پورې مربوط دی چه دوه برخی طلبگاران چه پور ئی هم د ټول پور دوه برخی وی موافقه وکړي که له پور غوښتونکی څخه کوم سړی مخالفت ولري کولی شی چه د (۵۰) اصل په مراعات تجارتي جگړو د پرېکړې مرکي ته خپل اعتراض وړاندی کړي، مگر اعتراض د دې تصمیم په اجرا کښې تأخیر نه شی پېښولی.

۶۹- که د وکیل په عملیاتو کښې چه د لاس تنگی تاجر په وکالت تجارت کوی

ترتیب تفریغ حساب و ختم عمل ورشکستګی

۶۶- اگر قرارداد منعقد نشد شروع به تصفیه و تفریغ عمل ورشکستګی خواهد شد.

۶۷- اگر جمعیت طلبگاران به اکثریت که در اصل (۶۴) تعیین شده موافقت کنند، مجلس فیصله منازعات تجارتي می تواند يك مبلغ جهت اعاشه تاجر ورشکسته مقرر کند.

۶۸- تجارت تاجر ورشکسته را اگر طلبگاران مایل باشند ادامه بدهند برای این مقصد می توانند شخصی را بحیث عامل یا وکیل تعیین نمایند، ولی صورت گرفتن این امر منوط است به اظهار رأی و موافقت دو ثلث از طلبگاران عدداً و مبلغاً اگر از طلبگاران شخصی مخالفت داشته باشد می تواند (بارعایت اصل ۵۰) به مجلس فیصله منازعات تجاریه اعتراض خود را تقدیم کند ولی اعتراض اجرای این تصمیم را به تأخیر نمی اندازد.

۶۹- اگر از عملیات وکیل که وکالتاً تجارت تاجر ورشکسته را ادامه

داسی ذمه واری پیدا شی چه هغه دلاس تنگی تاجر د شتوله اندازه زیاته وی په هغه حال کښې فقط پخپله هماغه پور غوښتونکی چه د دغې ذمه واری اجازه ئی ورکړی ده مسؤل گڼل کېږی د هر یو مسؤلیت په (علاوه په هغه برخه کښې چه په هغه دارائی کښې ئی لري) د نور طلب په نسبت به هم وی، خو په هغه اندازه چه وکیل ته ئې اختیار ورکړی وی.

میده د، چنان ذمه واری حاصل می شود که آن بیشتر از مقدار دارائی تاجر ورشکسته است در آن حال فقط همان طلبگارانې شخصاً مسؤل ذمه واری مذکور شناخته می شوند که این اجازه را داده اند مسؤلیت هر کدام علاوه بر حصه که در دارائی مزبور دارند به نسبت طلب هر کدام در حدود اختیاراتیکه داده اند خواهد بود.

۷۰- که د لاس تنگی تاجر په چارو کښې د مفاهمو او اجراءاتو نتیجه دا راوخی چه باید د هغه دارائی حقدارانو ته ویشلی شی په دی حال کښې د لاس تنگی تاجر منقولي او غیر منقولي مالونه د ۲۰ اصل د ټاکل شوی هیئت تر نظر لاندی د لاس تنگی تاجر په حضور په خپله د ده د طلباتو په خرڅونه حاصلېږی طلبگاران به غوښتلې شی جلسه به منعقدېږی او د حساب مفصل به ښوول کېږي. مال به د اداری مقتضیاتو سره سم یعنی پس له اعلان کولو او د دواطلبی د مراتبو له انجامه خرڅېږی او یا به د لیلام په اصولو خرڅېږي.

۷۰- اگر نتیجه مفاهمات و اجراءات در امور تاجر ورشکسته منجر به این شد که باید دارائی تاجر به حقداران تقسیم گردد درین حال تمام اموال منقول و غیر منقول تاجر ورشکست در تحت نظر هیئت معینه در اصل بیست با حضور تاجر ورشکسته بفروش طلبات و دیون خود تاجر ورشکسته حصول میشود و طلبگارا دعوت گردیده جلسه منعقد و صورت مفصل حساب رویت داده می شود. فروش اموال با رعایت مقتضیات اداری از قبیل نشر اعلان و انجام مراتب داوطلبی یا به اصول لیلام بعمل خواهد آمد.

تبصره:

تبصره:

نقدې پیسی به او هغه شی چه د تاجر د

پول نقده و آنچه از حاصل فروش اموال

مالو له خرڅونې ځینې حاصلېږي د جگړو د پرېکړې د مرکې په تصویب د جاری حساب په شان یا په ترتیب چه مرکه ئی مقتضی وگڼي د ویش تر وخته په ملي بانک کښې ایښودلی کېږي.

تاجر عاید می شود به تصویب مجلس فیصله منازعات خواه بطور حساب جاری یا به ترتیب دیگر که مجلس مقتضی بداند الی هنگام تقسیم در بانک ملی گذاشته می شود.

۷۱- که لاس تنگی تاجر سره د اجارې مالونه وی د تجارتی جگړو د مجلس تصویب د هغو په باره کښې د اجرا وړ دی که د دغه اجارې په پاتې کېدلو کښې دغه مجلس د طلبگارانو گټه وینی خو پاتې به وی او که نه فسخه کوی به ئی د فسخې په صورت کښې د اجارې د مالو خاوندان چه د فسخې تر نېټې پورې مستحق کیږي د دوی غوښتنه هم د پور غوښتونکي په سیا کښې داخلېږي او د اصول په قرار به برخه وړي.

۷۱- اگر در اجاره تاجر ورشکسته اموالی باشد تصویب مجلس فیصله منازعات تجاریه در آن باره قابل الاجراء است، اگر ابقای آن را بمنافع طلبگاران، مجلس مزبور مشاهده میکند ابقا والا فسخ می نمایند. در صورت فسخ صاحبان مال الاجاره که تا تاریخ فسخ مستحق میشوند، طلب شان جزء طلبگاران شامل و به اساس حصه تقسیم می برند.

۷۲- هلته چه د تجارتی جگړو د پرېکړې مرکه تصویب وکړي چه اجاره د پاتې مودې له امله ممکنه ده نو بل سړی ته دې وسپارله شی اما په دې شرط چه په اصل تړون کښې له دواړو خواوو دا حق نه وی منعه شوی هغه سړی چه د جگړو د پرېکړې د مرکې په تصویب د پاتې مودې اجاره ورسپارله کیږي مکلف دی چه د اجارې د مال د څښتن د ډاډ گېږنې له امله تسلی ورکړي او د اجاره نامې د ټولو

۷۲- در صورتیکه مجلس فیصله منازعات تجاریه تصویب کند اجاره برای بقیه مدت ممکن است به شخص دیگری تفویض و انتقال داده شود، ولی بشرطیکه دراصل قرارداد اولی طرفین این حق منع نشده باشد، اشخاصیکه بقیه مدت اجاره به تصویب مجلس فیصله منازعات به او تفویض میشود مکلف است تأمینات بغرض اطمینان مالک اموال مستاجره داده و اجرای کلیه شرایط اجاره نامه را

شرطو اجرا په غاړه اخلي.

تعهد كند.

د طلبگارانو په منځ كې تقسيم

در تقسيم بين طلبگاران

۷۳- د لاس تنگۍ تاجر د نغدي او جنسي دارائۍ حاصل او د ده د مالو او غير منقولې ملكو د خرڅونې حاصل د هغو مصارفو له وضعه كولو نه وروسته چه د لاس تنگي د چارو په اداره باندې او يا پخپله د تاجر په توبنه او گذاره او نورو شيانو كېنې لگيدلى وي دغه ټول حاصل د هغو پور غوښتونكو په منځ كېنې چه حقونه ئې تصديق شوي دي د هر سړي د پور په اندازه مساويانه وېشل كيږي. دغه ویش ممکن دی یوځل یا څو ځله وشي.

۷۳- حاصل تمام دارائى نقدى و جنسى و مطالبات ديون تاجر ورشكسته و حاصل فروش اموال و املاك غير منقولۀ او، پس از وضع مخارج و مصارفيكه بادرۀ امور ورشكسته گى شده و يا بمصرف اعاشۀ خود تاجر وغيره رسیده است مجموعاً بين طلبگاران كه حق آنها تصديق شده است باریزش مساوی فی روییه به نسبت طلب هر شخص تقسیم میگردد و تقسیمات ممكن است يك دفعه یا بدفعات صورت بگیرد.

۷۴- كه لاس تنگي تاجر يا شركت د حكومت پوروړي وي حكومت او رعيت به دواړه يو رنګه برخه اخلي حكومت به هم له دې قراره چه په يو روپي هرڅه ورورسپړي برخه وړي.

۷۴- اگر تاجر یا شرکت ورشكسته از حكومت مديون باشد طلب حكومت و رعيت از دارائى تاجر بطور على السويه تحصيل و حكومت نیز بقرار ریزش فی روییه به نسبت طلب خود حصه می برد.

۷۵- د پور غوښتونكو په منځ كېنې چه روپۍ وېشلى كيږي په هغه وخت كېنې به د هغو پور غوښتونكو برخه چه په خارج كېنې اوسى (په دې شرط چه د هغوى پور پخوا تشخيص او تصديق او د پورو په جمله كېنې منظور شوى)

۷۵- در وقت تقسيم پول بين طلبگاران حصه طلبگاران مقيم خارج "در صورتيكه طلب آنها قبلاً تشخيص و تصديق شده و در جمله قروض منظور شده باشد" نیز وضع و نگهداشته ميشود،

اڅېستل کېږي او ساتل کېږي د هغو پورو له امله هم چه تر اوسه پورې د هغو په باب کښې فيصله او قطعی حکم نه وی ورکړې شوی چه آیا منظور به شی که نه بنائی چه څه مبلغ د تخمین له رویه د تجارتی جگړو د پرېکړې مرکې په تصویب جلا شی او وساتل شی.

برای مطالباتیکه هنوز درباب آنها فیصله و قرار قطعی داده نشده است که آیا منظور خواهد شد یا نه نیز باید مبلغی به پیمانۀ که تخمین می گردد به تصویب مجلس فیصلۀ منازعات تجاریه وضع و نگهداشته شود.

۷۶- هغه پیسې چه په خارج کښې د اوسیدونکو طلبگارانو له پاره ساتلی شوی دی که دغو پور غوښتونکو د دی اصول نامې په مقرراتو سم تر هغه وخته چه د تجارتی جگړو د پرېکړې مرکه ئې په خپل تصویب کښې ټاکي او اعلان کوی ئې خپل پورونه تصدیق ته ونه رسول دغه پیسې به د هغو پور غوښتونکو په منځ کښې چه پورونه او حقونه ئې تصدیق شوی دی ویشل کېږي هم دا رنگ هغه پیسې چه د ناصدیق شوو پورونو له پاره وضع شوی دی په دې صورت کښې چه دغه پورونه تصدیق نه شی دغه وجهه هم د هغو پور غوښتونکو په منځ کښې ویشل کېږي چه حقونه ئې تصدیق شوی دی.

۷۶- پولیکه جهت طلبگاران مقیم خارج وضع و نگهداشته شده است تا موعدیکه مجلس فیصلۀ منازعات تجاریه در تصویب خود تعیین و اعلان میکند اگر طلبگاران مذکور مطابق به مقررات این اصول نامه مطالبات خود را به تصدیق نرسانیدند پول مذکور بین طلبگارانیکه حق شان تصدیق شده است تقسیم خواهد شد، همچنان پول وضع شده جهت مطالبات تصدیق نشده در صورت عدم تصدیق آن مطالبات وجهه مذکور در بین طلبگاران که حق شان تصدیق شده است تقسیم میگردد.

۷۷- د وېش او پور ورکول په وخت کښې د هغو سندو کتنه چه پخوا کتل شوی دی شرط دی باید چه وررښدلی پیسې د سندو په شا سره له تاریخه ولیکلی شی په دی صورت کښې چه د

۷۷- در وقت تقسیم و تأدیۀ طلبات ملاحظۀ اسناد و مداریکه قبلاً دیده شده شرط است پول تأدیۀ شده باید در ظهر سند باقید تاریخ درج شود، در صورت عدم امکان

سند دښکاره کېدو او بنودلو امکان نه وی د تجارتی جگړو د پرې کړې مرکه اجازه کولی شی چه د هغو پاڼو او حساب د صورت له قراره چه په هغو کښې دغه پور تصدیق او ټاکل شوی دی دغه پیسی ورکړی او په هر حال کښې بایده دی چه له پور غوښتونکو څخه چه د خپل پور برخه اخلی رسید واخیستل شی.

ابراز و ارایه سند مجلس فیصله منازعات تجاریه میتواند اجازه بدهد که به موجب اوراق و صورت حساییکه در آن طلب مذکوره تصدیق و تعیین شده است پول داده شود، و در هر حال باید از طلبگاران که حصه تقسیم طلب خود را تسلیم می شوند رسید وجه حاصل گردد.

۷۸- ممکنه ده چه ټول یا ځینی پور غوښتونکی وغواړي چه د لاس تنگی تاجر ټول یا ځینی حقونه او پورونه یا مالونه چه تر اوسه پورې خرڅ شوی او حصول شوی نه دی د خپل پور د برخې په ځای ومني مگر هله چه د دی خواهش په اجرا کښې د لاس تنگی تاجر کسب او فائده متصوره وی او هم په دی شرط چه د نورو پور غوښتونکو (چه اکثریت ئی له ۴۰) اصله سره سم وی موافقت راشی نو د تجارتی جگړو د پریکړې مرکه د دی خواهش د اجرا کولو اجازه کولی شی.

۷۸- ممکن است طلبگاران جمعاً با بعضی از آنها درخواست کنند که تمام یا قسمتی از حقوق و مطالبات یا اموال تاجر ورشکسته را که هنوز فروش و حصول نشده است به عوض سهم و حصه طلب خود ها قبول نمایند در صورتیکه در اجرای این خواهش حرفه و صلاح تاجر ورشکسته متصور باشد و نیز موافقت طلبگاران دیگر که اکثریت شان مطابق اصل (۴۵) باید باشد حاصل گردد مجلس فیصله منازعات تجاریه می تواند به اجرای این خواهش اجازه بدهد.

په امانت یا گرووی مالونو او نور شيانو کښې

دراموال امانت يا گرووی وغیره

۷۹- که د لاس تنگی تاجر مال له چا سره گرووی یا ئی د هغه مال په ضمانت پیسی پور کړی وی او دغه مال د

۷۹- اگر مال تاجر ورشکسته نزد کسی گرو است یا به ضمانت آن مال پولی را قرض گرفته و آن مال به

مربوطی ادارې تر مراقبت لاندې یا د گروې دار په تصرف کېنې وی د هغه مال وجه د تاجر له شتمنۍ څخه ورکول کېږي او مال له گروې او مراقبت څخه خلاصېږي او د تاجر په دارايي کېنې شاملېږي.

۸۰- که دېل چا مال له لاس تنگي سوداگر سره گروې مال يې څښتن ته ورکول کېږي او دگروې وجه له گروې دار نه اخیستلی او د تاجر په دارايي کې شاملېږي.

۸۱- که د لاس تنگۍ له نېټې نه پخوا کوم سړي د خپل درک حصول لاس تنگي تاجر ته حواله کړي وی يعنې سندونه او پاڼې ئې ورکړي وی چه د هغو له قراره هغه پيسې وکارې او د سند د خاوند په حساب کېنې ئې وساتي او يائي په يو معلوم مصرف ورسوي نو په دې صورت کېنې چه د سند مندرجه وجه نه وی حاصله شوی او يائي ځينی وجه حاصله او ځينی نوره پاتی وی او هم پخپله هغه سند د تاجر د لاس تنگي په وخت کېنې د تاجر سره موجودوی اصل سند سره له هغه څه پيسو چه وېشکل شوی وی د پيسو څښتن ته بيرته ورکول کېږي.

۸۲- هغه مالونه او نور شيان چه له لاس تنگي تاجر سره امانت وی يا د لاس

تصرف ويا تحت مراقبت اداره مربوطه ويا نزد شخص قرض دهنده می باشد وجه آنها بطور کامل از دارائی تاجر داده می شود و مال از گروې و مراقبت خلاص شده شامل دارائی تاجر میگردد.

۸۰- اگر مال دیگری نزد تاجر ورشکسته گرو است اصل مال به صاحب مسترد و وجه قيمت گروې آن از گرویدار حصول و شامل دارائی تاجر میگردد.

۸۱- اگر پیش از تاریخ ورشکسته گي شخصی حصولی کدام درک مطالبات خود را به تاجر ورشکسته حواله کرده يعنی اسناد و اوراقی را به او داده باشد که بموجب آن پول را حصول کرده و بحساب صاحب سند نگهدارد، يا به مصرف معینی برساند در صورتیکه وجه مندرجه سند حصول نگشته و يا يك قسمت حصول و قسمت دیگری باقیمانده و نیز عین سند در حین ورشکسته گي تاجر نزد تاجر موجود باشد اصل سند و پول يك قسمت تحصيل شده بمالك آن مسترد شده می تواند.

۸۲- اموال و اشیائیکه در نزد تاجر ورشکسته به طریق امانت بوده يا

تنګی له وخته پخوا ده ته ورکړې شوی وی چه د خپل څښتن د پاره ئې خرڅ کړې په دې صورت چه په سړسره مال یا ئی یوه برخه له لاس تنګی تاجر څخه موجودوی یا لاس تنګی تاجر د خرڅولو د پاره بل چا ته امانت ورکړې وی مال او د قیمت حاصلې شوی پیسې ئې څښتن ته بیرته ورکول کیږي.

به او قبل از زمان ورشکسته گئی داده شده باشد که بحساب صاحب آن بفروش برساند در صورتیکه عین مال یا يك قسمت آن نزد تاجر ورشکسته موجود باشد یا تاجر ورشکسته آن را نزد دیگری به امانت جهت فروش مانده باشد مال و پول حاصله از قیمت آن بمالك آن مسترد میگردد.

۸۳- که چا د تجارت مال په لاس تنګی تاجر باندی خرڅ کړی وی او هغه مال ئی لاته پخپله تاجر ته او نه بل چاته د ده په حساب کښې ورکړی وی نو که چېری د تجارتی جګړو مجلس د تجارتی سنجش له رویه د دغه مال په اخیستلو کښې دپور غوښتونکو ګټه وویښی په دغه وخت کښې دغه مرکه کولی شی چه دغه مال داخیستلو فیصله وکړی او کوم قیمت ئې چه د خرڅوونکې او لاس تنګی تاجر په مینځ کښې مقرر شوی دی ورکړی.

۸۳- اگر مال التجاره را کسی به تاجر ورشکسته فروش نموده ولی هنوز آن مال نه بخود تاجر ورشکسته تسلیم داده شده و نه به کس دیگری بحساب او، در صورتیکه مجلس فیصله منازعات تجاریه از نقطه نظر سنجش تجارتی گرفتن جنس را به منفعت طلبگاران تصور نماید در آن حال مجلس موصوفه می تواند بگرفتن مال التجاره قراردادده و قیمت جنس را که بین فروشنده و تاجر ورشکسته معین شده بپردازد.

۸۴- گروهی او امانت او نور هغه مالونه چه په ذکر شوو موادو کښې راغلې دی د هغو د استرداد په باره کښې کوم مقررات چه په (۷۹) الی (۸۳) مادو او د دې مادو په مابین مادو کښې راغلې دي، د هغو اجرا کول پس له ډېره غوره د تجارتی جګړو د مجلس د تصویب پورې مربوط دي.

۸۴- مقررات مواد (۷۹) الی (۸۳) در مورد استرداد اموال امانت و گروهی وغیره انواع متذکره مواد مذکوره، بعد از غورو رسیدگی کامله، اجرای آن به تصویب مجلس فیصله منازعات تجاریه مربوط خواهد بود.

۸۵- ټول قرار دادونه او معاملې چه د تاجر له لاس تنگي نه وروسته شوی وی نسبت هرچاته باطل دی معامله کوونکې مکلف دی، هغه مالونه او وجهې ئې چه د باطل شوې تړون په موجب اخیستي دي د تجارتې جگړو د پریکړې مرکې ته ورکړی چه د حق په خاوندانو وویشل شي.

د سزا ورکولو مواد

۸۶- د لاس تنگي د چارو په باره کښې محاکمې او د هغو د تشخیص او نوعیت په باره کښې غور، همدارنگ په جرم او سزا ورکولو کښې غور دا ټول د تجارتې جگړو د پرېکړې په ریاستو پورې متعلق دی.

۸۷- هغه اشخاص چه د تقصیر او تقلب په لاس تنگي محکومېږي دا رنگ د وروستني اشخاص چه د لاس تنگي په وخت کښې دخل کوونکي بلل کیږي دغسې کسان مجرم گڼل کیږي او د مجرم د نوعیت او اندازې له رویه به د تجارتې جگړو د مجلس په تصویب تعزیرېږي:

الف- هغه کسان چه په دروغ ئې په خپل نامه یا د بل په نامه د پور قلمداد کړی وی او د لاس تنگي تاجر له شتو څخه ئې

۸۵- تمام قراردادها و معاملاتی که پس از تاریخ ورشکسته گئی تاجر منعقد شده باشد نسبت به هر کس باطل است، طرف معامله مکلف است وجوه یا اموالی را که به موجب قرارداد باطل شده) گرفته است به مجلس فیصله منازعات تجاریه مسترد دارد تا به اشخاص ذی حق تقسیم گردد.

مواد جزائیه

۸۶- محاکمات راجعه به امور ورشکسته گئی و رسیدگی به تشخیص و نوعیت آن و همچنان رسیدگی بجرم و نیز قرارهای راجعه به تطبیق مجازات آنها به مجالس ریاست های فیصله منازعات تجاریه متعلق است.

۸۷- اشخاصی که به ورشکسته گئی به تقصیر یا ورشکسته به تقلب محکوم می شوند و اشخاص ذیل که در مورد ورشکسته گئی ذی مدخل تشخیص میگردند، همچو اشخاص مجرم محسوب و نظر به نوعیت و اندازه جرم آنها به تصویب مجلس فیصله منازعات تجاریه تعزیر خواهند شد:

الف- کسانی که با اسم خود یا دیگری طلب غیر واقعی را، قلمداد نموده و تقسیم از دارائی تاجر

برخه وړې وی او یا وغواړې چه برخه یوسي.

ورشکسته برده باشند یا بخواهد ببرند.

ب- هغه کسان چه د لاس تنگی تاجر د مال او شتو په نه ښکاره کولو کښې قصداً شریک شوی وی او یائی په دغه نیت له ځان سره ساتلی وی هرڅوک چه وی د لاس تنگی تاجر خپل قریب او که بل څوک وی.

ب- کسانیکه در اخفا کردن دارائی و هستی تاجر ورشکسته عمداً شرکت کرده یا آنرا به قصد اخفا نزد خود نگاه کرده باشند اعم از اقوام و اقارب ورشکسته یا دیگری.

د اعتبار په دوباره پیدا کولو کښې

در اعاده اعتبار

۸۸- هر لاس تنگی تاجر چه خپل ټول پورونه پور غوښتونکو ته ورسوی بیرته اعتبار مومی.

۸۸- هر تاجر ورشکسته که تمام قروض ذمه گی خود را بدائین خویش بپردازد اعاده اعتبار مینماید.

۸۹- که د لاس تنگی تاجر د پور غوښتونکو له ډلې څخه ځینې غائب او یا یې پټې وی او یا داچه له وجهې اخیستلو څخه ځان وباسي لاس تنگی تاجر باید هغه پیسې چه د داسې وگړو پوروړې دی د تجارتې جگړو د پریکړې د مرکې په اجازه او خبرولو ملې بانک ته وسپاری په دې ترتیب نوموړې تاجر د ذمه واری نه خلاص گڼل کېږي.

۸۹- اگر از جمله طلبگاران تاجر ورشکسته بعضیها غائب یا لادرک بوده یا اینکه خودداری از گرفتن وجه نمایند تاجر ورشکسته پولی را که از همچو اشخاص مدیون است با اجازه و اطلاع مجلس فیصله منازعات تجاریه باید در بانک ملی تسلیم نماید. باین ترتیب تاجر مزبور بریء الذمه محسوب میگردد.

۹۰- لاس تنگی تاجر په دی لاندې مواردو کښې هم بیرته د اعتبار خاوند کیږي مگر هله چه د لاس تنگی د مودی نه راپدې خوا په پنځو کالو کښې ئې ښه رفتار او ښه چلښت ثابت شوي.

۹۰- تجار ورشکسته در موارد ذیل نیز در صورتیکه صحت عمل و رفتار ایشان در مدت پنج سال از تاریخ ورشکست اثبات و مدلل شده باشد می تواند اعاده اعتبار نمایند:

الف- هغه تاجر چه د کشت تړون ورسره شوی وی او ټولی کشت شوی پیسی چه د کشت په تړون کښې ئې په غاړه اخیستی دی خپلو خاوندانو ته ورسپارلی وی.

ب- هغه تاجر چه ټولو پور غوښتونکو په اتفاق بري الذمه کړی وی او یا ئی د اعتبار په موندلو راضي شوی وی.

۹۱- که لاس تنگی تاجر د خپل اعتبار د موندلو په مقصد خپل عرض او درخواست وړاندې کوی باید چه د ثابتونکو سندونو سره خپل عرض د خپل ځای د تجارتی جگړو د مجلس رئیس ته چه د ده د لاس تنگی حکم له هغه ځای څخه شوی دی وړاندې کړی.

۹۲- د تجارتی جگړو د فیصلی رئیس به ئې د دغه درخواست نقل تر یوې میاشتی پورې د مرکې په خونه کښې او همداسی به ئې د تجارتی جگړو د فیصلی د ریاست په دفتر کښې لگوی او اعلان کوی به ئې او هم به د تجارتی جگړو د پرېکړې رئیس د هغه درخواست د مفاد څخه د لیک په ذریعه د ده هریوه پور غوښتونکي ته خبر ورکوی البته هر یو پور غوښتونکی چه پور ئې د لاس تنگی تاجر سره پاتی وی او نه ئې وی

الف- تاجریکه به او قرارداد قسط شده و تمام پول قسط شده را که به موجب قرارداد قسط تعهد نموده بصاحبان حق پرداخته باشد.

ب- تاجریکه تمام طلبگاران او بموفقیت آراء ذمه او را بری نموده باشند و یا به اعاده اعتبار او رضایت داده باشند.

۹۱- اگر تاجر ورشکسته درخواست و عرضی به مقصد اعاده اعتبار خود تقدیم میکند باید بانضمام اسناد مثبتة آن رئیس مجلس فیصله منازعات تجاریه منسوبه خود که حکم ورشکسته گی او از آنجا صادر شده است تقدیم گردد.

۹۲- رئیس مجلس فیصله منازعات تجاریه سواد عین این درخواست را تا مدت یکماه در اطاق مجلس و همچنین در اداره دفتر ریاست مجلس فیصله منازعات تجاریه الصاق و اعلان می کند و نیز مفاد درخواست او را رئیس مجلس فیصله منازعات تجارتی به هر فرد طلبگاران او مکتوباً اطلاع میکند ، البته هر طلبگاریکه طلب او نزد تاجر ورشکسته مانده و نگرفته باشد

اخيستی که د تاجر د بېرته اعتبار موندلو د درخواست سره څه مخالفت لری د اطلاع د مودې څخه وروسته تر یوې میاشتې پورې کولی شی چه اعتراض وکړی او خپل اعتراض رسماً د تجارتی جگړو د پریکړې رئیس ته وسپاری معترض پور غوښتونکی ته اجازه شته چه د تجارتی جگړو د پریکړې مرکې ته د موضوع د دائریدو په وخت کښې حاضر شي.

می تواند در ظرف مدت یکماه از تاریخ اطلاع بدرخواست اعاده اعتبار ورشکسته اگر مخالفتی دارد اعتراض کند و اعتراض خود را رسماً برئیس مجلس فیصله منازعات تجاریه بسپارد طلبگار معترض مجاز است در حین دایر بودن موضوع بمجلس فیصله منازعات تجاریه حاضر شود.

۹۳- د هغه لاس تنگی تاجر په باره کښې به چه په (۸۸) اصل کښې ذکر شوی دی د تجارتی جگړو د پریکړې مرکه فقط د مدارکو او سندونو صحت سنجوی او د دی اصولنامی د موادو په مقرراتو به ئی برابروي په هغه صورت کښې چه د اصولی مقرراتو سره موافقه پیدا کړی نو د اعتبار بېرته پیدا کېدل به ئی تصویب کوي او حکم به ئی صادروی. او د هغه لاس تنگی تاجر په باره کښې به چه په ۹۰ اصل کښې ذکر شوی دی د تجارتی جگړو د پریکړې مرکه حالات او اوضاع سنجوی او څه رنگه چه ورته عدالت او انصاف ښکاري هغسي به حکم او فیصله کوي.

۹۳- در باره تاجر ورشکسته مذکور در اصل ۸۸ مجلس فیصله منازعات تجاریه فقط صحت مدارك و اسناد را سنجیده به مقررات مواد این اصولنامه تطبیق و در صورت موافقه آن به مقررات اصولی اعاده اعتبار را تصویب و حکم صادر می نماید. و در مورد تاجر ورشکسته متذکره در اصل ۹۰ مجلس فیصله منازعات تجاریه اوضاع و احوال را سنجش نموده طوریکه مقتضی عدالت و انصاف ببیند فیصله و حکم صادر خواهد کرد.

۹۴- که چېرې د اعتبار پیدا کولو درخواست د تجارتی جگړو د پریکړې له مرکې نه تردید شوی وي بیائی

۹۴- در حالیکه درخواست اعاده اعتبار از مجلس فیصله منازعات تجاریه تردید می شود تجدید آن

درخواست کول ممکن نه دی مگر هله
چه یو کال تېر شي.

ممکن نیست مگر پس از انقضای
یک سال.

۹۵- که د لاس تنگی تاجر د بیا اعتبار
حاصلولو درخواست د تجارتی جگړو د
پریکړې په مرکه کښې ومنلی شی نو د
اعتبار موندلو فیصله او حکم به چه د
تجارتی جگړو د پریکړې مرکه ئې
صادروی په هغه مخصوص دفتر کښې
چه د لاس تنگو تاجرانو د نومو په مفصل
لست شامل دی او په ریاست کښې
موجود دی ثبتیږي او د فیصلی او د
مرکې د صادر شوی حکم لمبر به د لاس
تنگی تاجر د نامه په مقابل کښې په سره
رنگ لیکلی شي.

۹۵- اگر درخواست اعاده
اعتبار تاجر ورشکسته در مجلس
فیصله مناعات تجاریه قبول شد
فیصله و حکم اعاده اعتبار که
مجلس فیصله منازعات تجاریه
صادر میکند در دفتر مخصوص که
حاوی لست مفصل اسامی افلاس
کنندگان در ریاست موصوفه موجود
است ثبت و نمره فیصله و حکم
صادره مجلس در مقابل اسم تاجر
ورشکسته با رنگ سرخ تصریح
میگردد.

۹۶- هغه کسان چه د تقلب په لاس
تنگی دا رنگ هغه وگړی چه په غلا یا د
امانت په خیانت سره محکوم شوی دی
تر هغه وخته پورې چه د جزائی جنبی له
رویه ئی د حیثیت اعاده نه وی کړی
نشی کولی چه له تجارتی جنبی څه بیرته
اعتبار حاصل کړي.

۹۶- ورشکسته به تقلب و
همچنین اشخاصیکه برای سرقت
یا خیانت در امانت محکوم
شده اند تا زمانیکه از جنبه
جزائی اعاده حیثیت نکرده اند
نمیتواند از جنبه تجارتی اعاده
اعتبار کنند.

متفرق مواد

مواد متفرق

۹۷- که تجارتی شرکتونه لاس تنگی
شی نو سره د دې چه د هر شرکت نوعیت
د نظرا دې نیولی شی، او سره د
شریکانو د مسؤلیته چه دیوی جدا

۹۷- اگر شرکت های تجارتی
ورشکست میشوند مقررات این
اصولنامه درباره آنها با در نظر
گرفتن نوعیت هر شرکت و

لایحې له قراره به وی د دی اصولنامې
مقررات د هغوی په حق کښې تطبیقېږي.

مسؤولیت شرکاء مطابق لایحه
جداگانه آن تطبیق می شود.

۹۸- که په هغو فیصلو او حکمو
کښې چه د تجارتي جگړو د پرېکړې
له مرکه څخه د لاس تنگی په چارو
یا د کشت د تړون او د نورو شیانو په
باره کښې کیږي چېرته د دواړو خواو
قناعت حاصل نه وی نو معترض کولی
شی چه د تجارتي جگړو د پرېکړې د
مرکې د حکم د صادرېدو له نېټې نه
وروسته تر دری میاشتو پورې مرافعې
ته رجوع کړي او د تمیز غوښتلو په حال
کښې د مرافعې د فیصلې د حاصلېدو
نه وروسته تر شپږو میاشتو پورې تمیز
ته ولاړ شي د لاس تنگی د چارو د
مرافعې او د تمیز ځایونه هغه ځایونه
دی چه د تجارتي دعوو د مرافعې او د
تمیز د پاره ټاکل شوی دی. د
تجارتی فیصلو د مرکو حکمونه
چه په لادنیو چارو پورې متعلق وی د
مرافعې او تمیز وړ نه دی:

۹۸- اگر به فیصله و قرارهائیکه
از مجلس فیصله منازعات تجاریه
در امور ورشکسته گی یا در مورد
عقد قرارداد های قسط و غیره
به عمل می آید قناعت یکی از
طرفین حاصل نباشد معترض
میتواند از تاریخ صدور قرار
مجلس منازعات تجاریه تا سه
ماه بمرافعه و در حال تمیز از
تاریخ حصول فیصله و قرار مرافعه تا
ششماه به تمیز رجوع کند. مراجع
مرافعه و تمیز در مورد امور
ورشکسته گی همان مقاماتی
است که برای مرافعه تمیز
دعاوی تجاریه معین است.
قرارهای مجالس فیصله
منازعات تجاریه که متعلق به
امور ذیل باشد قابل مرافعه و تمیز
نیست:

۱- هغه هیئت د (۱۹) اصل سره سم د
طلبگارانو د حقونو د تحقیق او تشخیص
دپاره وی د هغه د تعیین او تغییر حکم.

۱- در تعیین یا تغییر هیئت جهت
تحقیق و تشخیص حقوق طلبگاران
بر طبق اصل (۱۹).

۲- هغه حکم چه د لاس تنگی تاجر یا د
هغه د کورنۍ د گذارې په خصوص کښې
وی.

۲- در خصوص اعاشه به جهت
تاجر ورشکسته یا خانواده
او.

۳- د هغه اسباب او تجارتی مال په خرڅونه کښې چه په لاس تنگی تاجر پورې متعلق دی.

۳- در فروش اسباب یا مال التجاره که متعلق به تاجر ورشکسته است.

۹۹- د فیصلی او حجت د محصول اخیستلو او د محکمې د نورو مصارفو او د محکمې د معافیو په باره کښې به د نوی اصولنامې په مقرراتو کار کېږي.

۹۹- در مورد اخذ محصولات فیصله و حجت وغیره مصارف محکمه با معافی آنها حسب مقررات اصولنامه جداگانه آن تعمیم می شود.

۱۰۰- د دې اصولنامې مقررات د خپرېدو له نېټې وروسته د اجرا وړ دی.

۱۰۰- مقررات این اصولنامه از تاریخ نشر قابل الاجراء است.

۱۰۱- د دې اصولنامې د موادو په اجرا کولو د ملي اقتصاد وزارت مامور دی. د دې اصولنامې په اجرا کولو امر کوم او په نورو اصولنامو کښې ئې د داخلېدو اراده لرم نېټه (۱۵) د قوس (۱۳۲۱) هـ.ش ذیقعه د (۲۶) سره سم (۱۳۶۱) هـ.ق.

۱۰۱- به اجرای مواد اصولنامه هذا وزارت اقتصاد ملی مأمور است. ادخال و اجرای اصولنامه هذا را در جمله اصولات موضوعه امر و اراده می نمایم مؤرخه (۱۵) قوس (۱۳۲۱) هـ.ش مطابق (۲۶) ماه ذیقعه (۱۳۶۱) هـ.ق.